

โครงการวิจัย

การศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิ หักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ที่ปรึกษาโครงการ

นางสาวสุมาลี สติชัยเจริญ

คณะผู้วิจัย

นายชัยสิทธิ์	บุญเนตร
นางสาวนภา	วรารามกุล
นายมยุร	บุญยะรัตน์
นายกานต์	จันทร์วิทยานุชิต
นายพงศกร	แก้วเหล็ก
นายคงเดช	กาญจนนันทวงศ์

ลิขสิทธิ์สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นงานวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากทั้งผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นักวิชาการ ผู้ประกอบการ และประชาชนเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณกฤษฎา จีนะวิจารณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง คุณชนะชัย ประยูรสิน รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และคุณสุมาลี สติตชัยเจริญ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย คุณฤทธิ์ ศยามานนท์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายภาษีที่สนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมแก่คณะผู้วิจัยในการเสนอแนะนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ

ขอขอบคุณคณะกรรมการกำกับและพิจารณาตรวจรับงานวิจัยทุกท่านที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ให้ผลงานวิจัยฉบับนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะพัฒนาเศรษฐกิจสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คุณอักรราชย์ บุญญาศิริ กรมสรรพากร และผู้วิพากษ์ผลงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะพัฒนาเศรษฐกิจสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดร.มณีขวัญ จันทรส เศรษฐกรชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและกระทรวงการคลังที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการวิจัยนี้ และคณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เสนอแนะนโยบายของรัฐ นักวิชาการ และผู้สนใจและได้รับการผลักดันหรือเป็นส่วนหนึ่งในเชิงนโยบายต่อไป

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2560

บทสรุปผู้บริหาร

การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายในการตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการหักลดหย่อนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในต่างประเทศ พบว่ามีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาภาระภาษีในหลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและแนวโน้มนโยบายของในแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐและอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมของโครงสร้างภาษี ดังนั้น ในหลาย ๆ ประเทศจึงมีการจำกัดการใช้สิทธิประโยชน์ โดยรูปแบบการจำกัดสิทธิประโยชน์ในแต่ละประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดด้วยจำนวนเงินสำหรับการหักลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงการกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมิน เป็นต้น

สำหรับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยในช่วงระหว่างปี 2552-2556 พบว่ามีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงสุด รองลงมาคือ ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ ในปี 2555 จากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างของผู้เสียภาษีด้วยสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า การเพิ่มปริมาณการใช้สิทธิลดหย่อนมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการใช้สิทธิลดหย่อนในรายการอื่น ๆ อีกด้วย โดยการใช้สิทธิลดหย่อนในรายการอื่น ๆ บางรายการมีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามที่เป็นค่าลดหย่อนที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น RMF และเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม เป็นต้น เนื่องจากการใช้สิทธิหักลดหย่อนในกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลงทุนซึ่งทำให้ผู้เสียภาษีจะเลือกการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าโดยเปลี่ยนจากการลงทุนประเภทหนึ่งมาเป็นการลงทุนอีกประเภทหนึ่ง

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีทั้ง 5 แนวทางได้แก่

- 1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท
- 2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท
- 3) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท
- 4) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมิน
- 5) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินได้พึงประเมิน

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างภาษีซึ่งคำนวณจากตัวอย่างการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 พบว่าการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดจะช่วยปรับให้โครงสร้างภาษีสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานมีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สูง การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนตามแนวทางนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมิน ส่วนผู้มีเงินได้ทั่วไปการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนทั้งแบบไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดและแบบให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินทำให้อัตรากำไรที่แท้จริงเฉลี่ยปรับและดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้สูงปรับตัวสูงขึ้น แต่ดัชนีความก้าวหน้าของอัตรากำไรภาษีและเงินได้หลังหักภาษีกลับແ່ลง

คณะผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีโดยกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดไว้มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงโครงสร้างภาษีของประเทศไทยมากกว่าแนวทางการให้สิทธิลดหย่อนภาษีโดยกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมิน อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดวงเงินรวมต้องคำนึงถึงรายได้ภาษีที่รัฐจะสูญเสียลดลง รวมถึงความจำเป็นที่รัฐต้องใช้การกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม จึงเห็นควรกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดที่ 700,000 บาท นอกจากนี้ การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ใช่ปัจจัยหลักปัจจัยเดียวที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าในระบบโครงสร้างภาษี ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งคือ การกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทของเงินได้ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้เงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าเมื่อประเมินจากภาระภาษีเทียบกับเงินได้พึงประเมิน

Executive Summary

In order to achieve government policies' goals, tax allowances and exemptions are widely used to amend taxpayers' behavior. Several studies suggest that countries, depending on their policies, use different forms of tax allowances and exemptions. However, the use of tax allowances and exemption directly causes a reduction of government tax revenue and may effect tax structure as well. Regarding this effect, several countries, therefore, impose limitation on tax allowances and exemptions. Most of countries impose fixed amount limit on tax allowances and exemptions, however, some countries choose to impose tax allowances and exemption limitation by using fixed percentage on assessable income instead.

During 2552 – 2556, the largest amount of tax allowances and exemptions using by Thai personal income (PIT) taxpayers are those related to saving group. While, those related to family and mortgage interest are the second and third largest group. The result from Multiple Regression Analysis on the sample of PIT taxpayers in 2555 indicates that an increasing in tax allowance is significantly related to assessable income less expenses. The changed in tax allowance also significantly depend on the use of other type of tax allowances. In particular some tax allowance, e.g. retirement mutual fund allowance and social security fund allowance, is negatively related to other allowances. In this case, such tax allowance is affected from taxpayers moving to earn higher expected return from their investments.

Regarding the effect of tax allowances and exemptions limitation methods on tax structure, fixed amount limit to tax allowances and exemptions schemes help improving progressivity of PIT tax structure, in particular, for the high income group who only earn income from salaries and wages. These tax allowances and exemptions schemes have relatively more efficiency than fixed percentage on assessable income limitation schemes. However, fixed amount limit to tax allowances and exemptions schemes have ambiguous effects on progressivity of PIT tax structure for those who earn income from other sources.

(5)

Therefore, we suggest that fixed amount limit to tax allowances and exemptions schemes is appropriate for Thai taxation system. However, the government still need to use tax allowances and exemptions as a policy's tool, therefore, we suggest the specific amount for limitation should be high. Thus the specific amount fixed amount for tax allowances and exemptions should be at 700,000 baht for each taxpayer.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทสรุปผู้บริหาร	(2)
Executive Summary	(4)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(14)
สารบัญแผนภูมิ	(15)
คำสำคัญ	(17)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 องค์ประกอบงานวิจัย	6
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์	7

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 ทบทวนวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 3 การหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย	14
3.1 ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย	14
3.2 การสูญเสียรายได้จากการกำหนดรายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย	23
บทที่ 4 กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในต่างประเทศ	36
4.1 การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน	36
4.2 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศไทย	38
4.3 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศไทย	49
4.4 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของสาธารณรัฐสิงคโปร์	53
4.5 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศไทย	63
4.6 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศไทย	75
4.7 สรุปกรณีศึกษาของต่างประเทศ	79
บทที่ 5 ข้อมูลโดยรวมและสถิติ	83
5.1 ข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี 2552 – 2556	83
5.2 ข้อมูลการขอลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี 2552 – 2556	88
5.3 ดัชนีที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	105
บทที่ 6 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	112
6.1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2555	112

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.2 ข้อมูลการขอลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกลุ่มตัวอย่าง	112
6.3 ดัชนีที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	135
บทที่ 7 แบบจำลองและผลการวิเคราะห์	139
7.1 แบบจำลองเศรษฐมิติ	139
7.2 ผลการวิเคราะห์	143
บทที่ 8 การจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อน	154
8.1 แนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อน	154
8.2 การเปรียบเทียบแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อน	158
บทที่ 9 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	172
9.1 บทสรุป	172
9.2 ข้อเสนอแนะ	176
9.3 ข้อจำกัดของการศึกษาและข้อเสนอแนะของการวิจัยในอนาคต	177
บรรณานุกรม	179
ภาคผนวก ก จำนวนผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายครอบครัว	181
ภาคผนวก ข ผลสรุปจากการสัมภาษณ์	182

สารบัญญัตราสาร

	หน้า
ตารางที่ 3- 1: สรุปการหักค่าใช้จ่ายในเงินได้แต่ละประเภท	19
ตารางที่ 3- 2: การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1 (ฐานเงินได้สุทธิ)	20
ตารางที่ 3- 3: บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	21
ตารางที่ 3- 4 การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 (ฐานเงินได้พึงประเมิน)	21
ตารางที่ 3- 5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	24
ตารางที่ 3- 6: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเภทชั่วคราว (ปีภาษี 2544 - 2559)	32
ตารางที่ 4- 1: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศญี่ปุ่น	39
ตารางที่ 4- 2: อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายของประเทศญี่ปุ่นสำหรับเงินได้จากการลงทุน	41
ตารางที่ 4- 3: อัตราการหักค่าใช้จ่ายมาตรฐานสำหรับเงินได้จากการจ้างงานของประเทศญี่ปุ่น	42
ตารางที่ 4- 4: การหักค่าลดหย่อนสำหรับเงินได้จากการเกษียณอายุของประเทศญี่ปุ่น	43
ตารางที่ 4- 5: การหักค่าลดหย่อนที่ให้เฉพาะกรณีผู้มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่น	43
ตารางที่ 4- 6: การให้สิทธิหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคลในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีท้องถิ่น	46
ตารางที่ 4- 7: การเครดิตภาษีจากเงินปันผลที่ได้รับจากนิติบุคคลของประเทศญี่ปุ่น	47
ตารางที่ 4- 8: การเครดิตเงินบริจาคสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศญี่ปุ่น	48
ตารางที่ 4- 9: การเครดิตเงินบริจาคสำหรับภาษีท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่น	48
ตารางที่ 4- 10: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของมาเลเซีย	50
ตารางที่ 4- 11: การหักค่าลดหย่อนของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย	51
ตารางที่ 4- 12: การให้สิทธิขอลดภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4- 13: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์	53
ตารางที่ 4- 14: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์	54
ตารางที่ 4- 15: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง	54
ตารางที่ 4- 16: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบกิจการ	55
ตารางที่ 4- 17: การบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้เสียภาษีทั่วไปในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์	58
ตารางที่ 4- 18: การบรรเทาภาระภาษีเพิ่มเติมสำหรับผู้เสียภาษีที่สมรส หย่าร้าง หรือเป็นหม้ายในระบบ	60
ตารางที่ 4- 19: การคืนภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ที่มีบุตรในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐ	62
ตารางที่ 4- 20: ค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา	64
ตารางที่ 4- 21: การหักค่าลดหย่อนแบบเหมาของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา	65
ตารางที่ 4- 22: การหักค่าลดหย่อนเป็นรายการของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา	67
ตารางที่ 4- 23: การเครดิตภาษีของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา	69
ตารางที่ 4- 24: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกาปี 2558	75
ตารางที่ 4- 25: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักร ปีภาษี 2559 - 2560	78
ตารางที่ 4- 26: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักร ปีภาษี 2559 - 2560 สำหรับเงินได้จากทุน	79
ตารางที่ 4- 27: สรุปเปรียบเทียบกรณีศึกษารูปแบบการหักค่าลดหย่อนของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใน 5 ประเทศ	80

สารบัญญัตราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5- 1: การแบ่งกลุ่มขึ้นเงินได้สุทธิของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	83
ตารางที่ 5- 2: เงินได้พึงประเมินและรายได้สุทธิเฉลี่ยของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	87
ตารางที่ 5- 3: แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ยของผู้เสีย	99
ตารางที่ 5- 4: แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดา	101
ตารางที่ 5- 5: แสดงสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนประเภทต่างๆ ของผู้เสียภาษีตามขึ้นเงินได้	104
ตารางที่ 6- 1: แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขึ้นเงินได้สุทธิและการชำระภาษีแบบเหมาจ่าย	112
ตารางที่ 6- 2: แสดงรายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวเฉลี่ยต่อแบบฯ	114
ตารางที่ 6- 3: แสดงร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตาม	116
ตารางที่ 6- 4: มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ตามรายการและตามขึ้นเงินได้สุทธิ	118
ตารางที่ 6- 5: สัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่างตามรายการ	119
ตารางที่ 6- 6: มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิ หักลดหย่อนต่อแบบฯ จำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ตามขึ้นเงินได้สุทธิ	120
ตารางที่ 6- 7: การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมเฉลี่ยต่อแบบฯ ของกลุ่ม	122
ตารางที่ 6- 8: ร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามรายการหัก	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 6- 9: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่าง ตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ	126
ตารางที่ 6- 10: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของ	127
ตารางที่ 6- 11: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่าง ตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ	127
ตารางที่ 6- 12: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิ หักลดหย่อนต่อแบบๆ จำนวนและร้อยละของผู้ใช้สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นเงินได้สุทธิ	128
ตารางที่ 6- 13: รายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเฉลี่ยต่อแบบๆ ของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ	129
ตารางที่ 6- 14: จำนวนและร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่ม ตัวอย่างตามรายการหักลดหย่อนและตามขั้นเงินได้สุทธิ	130
ตารางที่ 6- 15: แสดงมูลค่าและร้อยละของการหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่าง ตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ	132
ตารางที่ 6- 16: แสดงสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับ ค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีตามขั้นเงินได้สุทธิ	134
ตารางที่ 6- 17: แสดงสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้	135
ตารางที่ 7- 1: สรุปการหักค่าใช้จ่ายในเงินได้แต่ละประเภท	140
ตารางที่ 7- 2: บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 7- 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมิน หลังหักค่าใช้จ่าย	146
ตารางที่ 7- 4 การวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมิน	148
ตารางที่ 7- 5 การวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมิน	150
ตารางที่ 7- 6 การวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย	152
ตารางที่ 8- 1: ร้อยละของรายได้ภาษีที่เปลี่ยนแปลงจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิ	168
ตารางที่ ก- 1: แสดงจำนวนผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ตามรายการ	181

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3- 1: ประมาณการมูลค่าการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงสุดตามกฎหมาย ระหว่างปีภาษี 2535 ถึง 2560	35
ภาพที่ 6- 1: แสดงมูลค่าการใช้สิทธิลดหย่อนของกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบฯ ที่ยื่นขอใช้สิทธิลดหย่อน	112
ภาพที่ 6- 2: แสดงการใช้สิทธิหักหย่อนเฉลี่ยต่อแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของกลุ่มตัวอย่าง	113
ภาพที่ 6- 3: แสดงมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ตามชั้นเงินได้สุทธิ	117
ภาพที่ 6- 4: มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิ	125
ภาพที่ 6- 5: แสดงมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิ	131
ภาพที่ 6- 6: อัตราภาษีที่แท้จริง ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี	137
ภาพที่ 6- 7: อัตราภาษีที่แท้จริง ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี	138

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 5- 1: แสดงจำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556	85
แผนภูมิที่ 5- 2: แสดงสัดส่วนสะสมของจำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556	85
แผนภูมิที่ 5- 3: แสดงเงินได้พึงประเมินและเงินได้สุทธิเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556	86
แผนภูมิที่ 5- 4: แสดงเงินได้พึงประเมินและเงินได้สุทธิเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556 (เงินได้สุทธิเฉลี่ยไม่เกิน 2 ล้านบาท)	86
แผนภูมิที่ 5- 5: แสดงยอดค่าลดหย่อนรวมแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556	90
แผนภูมิที่ 5- 6: แสดงสัดส่วนค่าลดหย่อนต่อเงินได้พึงประเมินต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552 - 2556	91
แผนภูมิที่ 5- 7: แสดงยอดค่าลดหย่อนต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552 - 2556	92
แผนภูมิที่ 5- 8: แสดงยอดค่าลดหย่อนต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552 - 2556 (เงินได้สุทธิ เฉลี่ยไม่เกิน 3 แสนบาท)	93
แผนภูมิที่ 5- 9: แสดงยอดค่าลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556	94
แผนภูมิที่ 5- 10: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556	95
แผนภูมิที่ 5- 11: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อการออมต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้	96
แผนภูมิที่ 5- 12: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อการลงทุนต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556	97

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
แผนภูมิที่ 5- 13: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อการบริจาคต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่ม และชั้นเงินได้เฉลี่ย ปี 2552-2556	98
แผนภูมิที่ 5- 14: แสดงอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) แยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556	107
แผนภูมิที่ 5- 15: แสดงความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ ปี 2552 - 2556	108
แผนภูมิที่ 5- 16: แสดงความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแยกตามชั้นเงินได้ ปี 2552-2556	109
แผนภูมิที่ 5- 17: แสดงความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีแยกตามชั้นเงินได้ ปี 2552 - 2556	110
แผนภูมิที่ 8- 1: อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 90 ในปี 2555	160
แผนภูมิที่ 8- 2: ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ	161
แผนภูมิที่ 8- 3: ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ	162
แผนภูมิที่ 8- 4: ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ	163
แผนภูมิที่ 8- 5: อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 91 ในปี 2555	164
แผนภูมิที่ 8- 6: ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่น ตามแบบ ภ.ง.ด. 91 ในปี 2555	165
แผนภูมิที่ 8- 7: ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ	166
แผนภูมิที่ 8- 8: ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ	167

คำสำคัญ

คำศัพท์	ความหมาย
Direct Tax	ภาษีที่ผู้เสียภาษีเป็นผู้แบกรับภาระของภาษีนั้นทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ไม่สามารถผลักภาระภาษีไปยังผู้อื่นได้ ภาษีทางตรงมักเก็บจากรายรายได้และทรัพย์สิน เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการประกันสังคม ภาษีมรดก เป็นต้น
Deductible Expenses	เป็นการให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้มีเงินได้ แต่เนื่องจากบุคคลธรรมดาในทางปฏิบัติไม่สามารถเก็บหลักฐานการเงินที่ใช้จ่ายในแต่ละวันไว้แสดงต่อหน่วยงานจัดเก็บภาษีเพื่อใช้หักลดหย่อนภาษีได้ รัฐจึงอาจกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนเพื่อให้ผู้มีเงินได้หักเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยปรับจำนวนเงินดังกล่าวตามสถานะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง
Personal Allowances	เป็นการบรรเทาภาระภาษีเงินได้ให้กับผู้มีเงินได้ก่อนนำเงินได้ที่เหลือ (เงินได้สุทธิ) ไปคำนวณภาษีตามโครงสร้างของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าลดหย่อนจะส่งผลให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีน้อยลง และการหักค่าลดหย่อนยังเป็นเครื่องมือของภาครัฐที่ใช้ในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม

คำสำคัญ (ต่อ)

คำศัพท์	ความหมาย
Business Deductions	เป็นการให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ รวมถึงการพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม
Progressive Tax Rate	อัตราก้าวหน้าเป็นอัตราก้าวหน้าที่มีลักษณะเพิ่มขึ้นตามระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น
Tax Credit	การเครดิตภาษี เป็นมาตรการภาษีที่ให้สิทธิคืนภาษีแม้ว่าจะไม่ภาษีที่ต้องชำระ
Gross Income	เงินได้พึงประเมิน เงินได้ที่กฎหมายบังคับให้บุคคลต้องนำมาเสียภาษี ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเงินได้ที่บุคคลได้รับจะเป็นเงินได้พึงประเมินแทบทั้งสิ้น เว้นแต่จะมีกฎหมายเขียนเอาไว้อย่างชัดเจนว่าเงินได้ก่อนนั้นเป็นเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี
Net Income	เงินได้สุทธิ เป็นฐานภาษีสำหรับคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งมาจากเงินได้พึงประเมินที่หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนเรียบร้อยแล้ว
Effective tax rate	ภาระภาษีที่ชำระหารด้วยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษี
Average rate Progression Index	ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราก้าวหน้าเงินได้ คือ ดัชนีที่แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราก้าวหน้าที่แท้จริงเมื่อเงินได้พึงประเมินมีการเปลี่ยนแปลง ภาษีก้าวหน้าจะมีค่าดัชนีเป็นบวก

คำสำคัญ (ต่อ)

คำศัพท์	ความหมาย
Liability progression index	ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ ความยืดหยุ่นของภาระภาษีต่อเงินได้พึงประเมิน คือ ดัชนีที่แสดงอัตราร้อยละการเปลี่ยนแปลงของภาระภาษีเมื่อเงินได้พึงประเมินเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 ร้อยละ ภาษีก้าวหน้าจะมีค่าดัชนีสูงกว่า 1
Residual income progression index	ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี ความยืดหยุ่นของเงินได้สุทธิต่อเงินได้พึงประเมิน คือ ดัชนีที่แสดงอัตราร้อยละการเปลี่ยนแปลงของเงินได้สุทธิเมื่อเงินได้พึงประเมินเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย ภาษีก้าวหน้าจะมีค่าดัชนีต่ำกว่า 1

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการดูแลเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการใช้นโยบายการคลัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและพัฒนาประเทศให้เจริญ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารประเทศ ซึ่งหากพิจารณาการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2549 ถึง 2558 พบว่ารัฐสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ รายได้ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ของรายได้รัฐบาลเป็นรายได้จากภาษีอากรที่จัดเก็บโดย 3 กรมจัดเก็บภาษี โดยเป็นรายได้ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากรประมาณร้อยละ 68 กรมสรรพสามิตประมาณร้อยละ 17 และกรมศุลกากรประมาณร้อยละ 5 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 10 เป็นรายได้อื่น ๆ ที่มีใช้ภาษีอากร สำหรับการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีสัดส่วนการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทค่อนข้างคงที่ โดยมีแหล่งรายได้ที่สำคัญจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกว่าร้อยละ 40 รองลงมาเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลกว่าร้อยละ 35 และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ร้อยละ 18 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้วพบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 1.74 แสนล้านบาทในปี 2549 เป็น 3 แสนล้านบาทในปี 2558

อย่างไรก็ตาม นอกจากการที่รัฐใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการหารายได้แล้ว รัฐยังใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายเพื่อตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐ เช่น การจัดสรรทรัพยากรให้เป็นธรรม การกระจายรายได้ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การกระตุ้นการออมภายในประเทศ การส่งเสริมสังคม การศึกษา การกีฬา และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเครื่องมือที่รัฐใช้ในการดำเนินนโยบายการเงินการคลังของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะการใช้จ่ายเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านการกำหนดรายการลดหย่อน เพื่อจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมบางอย่างที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม ซึ่งรัฐบาลได้ขยายการกำหนดรายการลดหย่อนเพื่อจูงใจผู้เสียภาษีมาเป็นลำดับ

โดยในช่วงปี 2535 – 2539 มูลค่าการลดหย่อนรวมสูงสุดที่ผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิได้อยู่ที่ 100,000 บาท จากนั้นมูลค่าการลดหย่อนรวมดังกล่าวเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2549 เป็นยอดรวมประมาณ 1.7 ล้านบาท และในปี 2558 – 2559 มูลค่าการลดหย่อนยกเว้นรวมดังกล่าวลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ประมาณ 1.5 ล้านบาท ซึ่งการดำเนินการของรัฐบาลดังกล่าวย่อมกระทบต่อรายได้การจัดเก็บของรัฐบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมีผลทำให้ปริมาณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงหลักภาษีอากร จะพบว่าภาษีอากรที่ดีตามหลักการ Canons of Taxation ที่เสนอโดย Adam Smith (Back Matter, 1982) ควรจะมีองค์ประกอบดังนี้ 1) มีความเป็นธรรม (Equity) 2) มีความแน่นอน (Certainty) 3) มีความสะดวก (Convenience) และ 4) มีความประหยัด (Economy) ซึ่งการที่รัฐใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายในการตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม โดยใช้การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมของภาษี ซึ่งจากการศึกษาถึงผลกระทบของการลดหย่อนภาษีของประเทศในกลุ่ม OECD โดย Joumard, Pisu and Bloch (2012) พบว่าโดยส่วนใหญ่จำนวนเงินที่ขอลดหย่อนภาษีจะเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูง การลดหย่อนภาษีส่งผลให้โครงสร้างภาษีมีความก้าวหน้าลดลง และการลดหย่อนภาษีในประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้รายได้สุทธิหลังหักภาษีของกลุ่มผู้มีรายได้สูงเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่มากกว่ารายได้สุทธิหลังหักภาษีของกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ นอกจากนี้ หากแบ่งผู้เสียภาษีออกเป็น 5 กลุ่มตามระดับรายได้ ผู้มีรายได้สูงสุดในกลุ่มที่ 5 ได้รับประโยชน์จากการกำหนดให้สามารถนำรายได้จากทุน (Long-term Capital Gains) และเงินปันผล (Qualified Dividends) มาใช้ลดหย่อนภาษีคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนเงินทั้งหมดที่ขอลดหย่อนภาษีตามรายการทั้ง 2 รายการรวมกัน นอกจากนี้ จำนวนเงินทั้งหมดที่ขอลดหย่อนภาษีตามรายการดังกล่าวเกือบร้อยละ 50 ถูกใช้โดยผู้มีรายได้สูงสุดซึ่งมีจำนวนคิดเป็นเพียงแค่ร้อยละ 0.1 ของผู้เสียภาษีทั้งหมดเท่านั้น

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการศึกษาของต่างประเทศ การลดหย่อนภาษีของประเทศไทย ซึ่งมีรายการลดหย่อนบางรายการที่ผู้ที่มีเงินได้สูงจะได้รับประโยชน์สูงกว่าผู้ที่มีเงินได้น้อย เนื่องจากผู้ที่มีรายได้สูงหรือผู้ที่มีรายได้เหลือใช้เท่านั้นที่สามารถขอลดหย่อนรายการลดหย่อนดังกล่าวได้ เช่น การลดหย่อนเพื่อซื้อกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund: LTF) เป็นต้น หากผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินสูงสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่มากจนทำให้ตนเองสามารถเสียภาษีในอัตราที่ต่ำลงจนเท่ากับหรือต่ำกว่าผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินน้อยกว่าแล้วนั้น อาจทำให้อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) สำหรับผู้ที่มีรายได้สูงต่ำลง ซึ่งส่งผลให้ความแตกต่างระหว่าง ETR ของผู้ที่มีรายได้สูงและผู้ที่มีรายได้น้อยลดลง และเมื่อพิจารณาหลักการเสียภาษีตามความสามารถจะเห็นได้ว่าการเสียภาษีในกรณีนี้ไม่เป็นไปตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Relative Equity)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางและวิธีการในการกำหนดการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ระบบภาษีเงินได้ของประเทศไทยมีความเป็นธรรมเพิ่มขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

งานวิจัยนี้ทำเพื่อศึกษาวิธีการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวคิด ความเป็นมา รูปแบบ วิธีการกำหนดค่าลดหย่อน และแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศ

1.2.2 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ แนวคิด เกี่ยวกับผลของการกำหนดค่าลดหย่อนที่อนุญาตให้นำมาหักลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.2.3 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ แนวคิด แนวทางและวิธีการในการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ทำให้ระบบภาษีเงินได้ของประเทศไทยมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ศึกษาการให้สิทธิและการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศ

1.3.2 เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากแนวทางการกำหนดค่าลดหย่อนที่อนุญาตให้นำมาหักลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนเป็นการทั่วไปในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละแนวทางที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย

1.3.3 คัดเลือกองค์ความรู้ กำหนดหลักการ ข้อเสนอแนะ และแนวคิดวิธีการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนรวมในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้ที่มีใช้ในประเทศต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำมาใช้กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.4.1 ศึกษากรอบแนวคิด แนวทางการให้สิทธิและการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมทั้งกระบวนการวิเคราะห์จากเอกสารสิ่งพิมพ์ วารสาร บทความที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งการศึกษาศึกษากรอบแนวคิด แนวทางการให้สิทธิและการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศจะทำการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้าของประเทศไทยด้วย

1.4.2 ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายทั้งประมวลรัษฎากร พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมาตรการภาษีที่ผ่านการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย

1.4.3 รวบรวมข้อมูลการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนภาษี

1.4.4 ข้อมูลที่รวบรวมได้ใน 1.4.3 จะถูกนำมาใช้วิเคราะห์โครงสร้างของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเฉพาะการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของภาษีตามขั้นเงินได้สุทธิของผู้เสียภาษี โดยใช้ดัชนี 4 ดัชนี ได้แก่ 1) อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective tax rate) 2) ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี (Average-rate progression indicator) 3) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี (Liability progression indicator) และ 4) ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual income progression indicator)

1.4.5 พัฒนาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ซึ่งมีพื้นฐานจากแบบจำลองดุลยภาพบางส่วน (Partial equilibrium analysis) และนำแบบจำลองดังกล่าวมาทดลองใช้ในการจำลองพฤติกรรมของผู้เสียภาษี เมื่อมีการจำกัดการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรูปแบบต่าง ๆ และนำผลลัพธ์ที่ได้จากการจำลองมาตรการต่าง ๆ มาวิเคราะห์ผลกระทบของแนวทางการปรับปรุงค่าลดหย่อนแต่ละประเภท และการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.4.6 ประเมินผลการใช้นโยบายการปรับปรุงค่าลดหย่อนแต่ละประเภท และการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยจัดทำชุดนโยบาย วิเคราะห์และสรุปผลเปรียบเทียบชุดนโยบายการจำกัดการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรูปแบบต่าง ๆ กับกรณีฐาน โดยใช้ดัชนีทั้ง 4 ดัชนีตาม 1.4.4 เป็นตัวชี้วัดถึงความเหมาะสมของรูปแบบนโยบายต่าง ๆ

1.4.7 สรุปและจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการปรับปรุงค่าลดหย่อนแต่ละประเภท และการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบแนวทางในการกำหนดนโยบายการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้ในประเทศไทย

1.5.2 ผลการวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายในการปรับปรุงค่าลดหย่อนและการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อปรับปรุงระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยให้มีเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยมากขึ้น

1.6 องค์ประกอบงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีองค์ประกอบ 9 บท บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย บทที่ 2 ทบทวนแนวคิดและทฤษฎี วรรณกรรมหรืองานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 อธิบายระบบการให้หักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย บทที่ 4 เสนอกรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในต่างประเทศ บทที่ 5 และบทที่ 6 อธิบายข้อมูลและแบบจำลองที่นำมาใช้ในการวิจัยตามลำดับ บทที่ 7 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลอง บทที่ 8 แนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนและการเปรียบเทียบของแต่ละแนวทาง และบทที่ 9 สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1.1 ทฤษฎีภาษีอากร

ในการนำภาษีอากรมาใช้บังคับเพื่อจัดเก็บรายได้ให้แก่รัฐบาล อย่างน้อยควรจะต้องคำนึงถึงหลักภาษีอากรที่ดี (Canons of Taxation) ที่เสนอโดย Adam Smith (Back Matter, 1982) ได้แก่

2.1.1.1 มีความเป็นธรรม (Equity) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 หลัก คือ

1) หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ (Absolute Equity) ซึ่งกำหนดว่าผู้เสียภาษีอากรทุกคนต้องเสียภาษีในจำนวนที่เท่ากัน

2) หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Relative Equity) ซึ่งกำหนดว่าผู้เสียภาษีควรจะเสียภาษีอากรตามผลประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐ หรือเสียภาษีตามความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย และผู้เสียภาษีที่มีความสามารถในการเสียภาษีที่เท่ากันควรจะเสียภาษีในจำนวนที่เท่ากัน

2.1.1.2 มีความแน่นอน (Certainty) การเก็บภาษีจะต้องมีความแน่นอนทั้ง (1) เรื่องเวลาที่กำหนดให้เสียภาษี (2) วิธีการเสียภาษี และ (3) จำนวนภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องเสีย

2.1.1.3 มีความสะดวก (Convenience) การจัดเก็บภาษีควรอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี ทั้งวิธีการเสียภาษี เวลาที่เหมาะสม และสถานที่รับชำระภาษี

2.1.1.4 มีความประหยัด (Economy) ภาษีอากรที่ดีต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีให้น้อยที่สุดโดยพิจารณาทั้งผู้จัดเก็บภาษีและผู้เสียภาษี

ทั้งนี้ ในส่วนของหลักภาษีอากรที่ดีของ Adam Smith ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการลดหย่อนภาษีนั้นคือหลักความเป็นธรรม โดยเฉพาะหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Relative Equity) เมื่อพิจารณาถึงการเสียภาษีตามความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย

นอกจากนี้ Bird (2010) ยังเสนอว่าภาษีที่ดีควรจะเป็นภาษีที่มีฐานภาษีกว้างและมีอัตราภาษีต่ำ เพื่อที่จะทำให้ผลกระทบทางลบที่เกิดจากการเก็บภาษีนั้นมีน้อยที่สุด อีกทั้ง ภาษีดังกล่าวจะ

ช่วยลดการทุจริตของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีและช่วยลดการเลี่ยงภาษีของผู้เสียภาษีอีกด้วย ทั้งนี้ การที่จะทำ
ให้ภาษีมียุทธศาสตร์ที่กว้างและมีอัตราภาษีต่ำได้นั้น ต้องมีการยกเว้นและลดหย่อนภาษีที่น้อยที่สุดด้วย

2.2 ทบทวนวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

ศุภชัย สุจริตเมธาพันธุ์ (2547) ศึกษาปัญหาในการหักลดหย่อนภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา พบว่า การยกเว้นเงินได้แทนการให้หักลดหย่อนเป็นปัญหาเกี่ยวกับการออกกฎหมาย
โดยฝ่ายบริหารในบางกรณี ซึ่งเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรเพื่อให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจใน
การกำหนดค่าลดหย่อนได้ตามความเหมาะสมของสถานะเศรษฐกิจ และควรยกเลิกการเสียภาษีขั้นต่ำ
ของเงินได้ตามมาตรา 40 (2) - 40 (8) และควรมีการปรับแก้การลดหย่อนบุตรให้มีความเหมาะสม
เนื่องจาก หากหญิงเลิกกับสามีคนเดิม ไปแต่งงานกับชายใหม่ สามีคนเก่าและสามีคนใหม่มีสิทธิในการ
หักลดหย่อนบุตรทั้งคู่ ซึ่งเห็นว่าเป็นการใช้สิทธิซ้ำซ้อน

วาสนา สุขสมัย (2551) ศึกษาความหมายและวัตถุประสงค์ของ ค่าลดหย่อน
ตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องพบว่า การหักลดหย่อนมีหลักการเพื่อการบรรเทา
ภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีเงินได้หลังจากการหักค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลซึ่งเป็นต้นทุนของการได้มาของเงิน
ได้ อย่างไรก็ตามสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการหักลดหย่อนจะก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมระหว่าง
ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้ต่ำกับผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สูง (คนรวยได้ประโยชน์มากกว่าคนจน) ซึ่งก่อให้เกิด
ปรากฏการณ์พลิกกลับ (Upside Down Effect) และขัดกับหลักการของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาซึ่งผู้มีเงินได้มากควรเสียภาษีมากโดยการจัดเก็บอัตราภาษีก้าวหน้า โดยเห็นว่าควรนำระบบการ
เครดิตภาษีมาใช้ ซึ่งจะทำให้ผู้เสียภาษีทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะอย่างไรได้รับประโยชน์เท่ากันหมด

วิฑูรย์ ตฤณดำ (2552) ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข แนวความคิดและ
เจตนารมณ์ของกฎหมายภาษีอากรเกี่ยวกับการหักลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบุพการี เนื่องจากสิทธิ
ประโยชน์ดังกล่าว บุตรที่ใช้สิทธิได้ต้องเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุตรบุญ
ธรรมในการหักลดหย่อนภาษี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและไม่ส่งเสริมให้บุตรบุญธรรม
เลี้ยงดูบิดามารดาบุญธรรม ทั้งยังทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุตกอยู่กับภาครัฐ ดังนั้นจะควร

แก้ไขประกาศอธิบดีให้บุตรบุญธรรมที่อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาบุญธรรม สามารถหักลดหย่อนและ
ภาษีได้และให้บุตรทุกคนหักลดหย่อนได้ตามสัดส่วนค่าอุปการะเลี้ยงดู

2.2.2 การจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไป

คณะกรรมการร่วมด้านภาษีของสหรัฐอเมริกา (Joint Committee on Taxation: JCT) ได้จัดทำรายงานประมาณการรายได้ภาษีที่รัฐสูญเสียจากการให้ผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อน (JCT, 2013) พบว่าการที่รัฐอนุญาตให้ผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อนกว่า 200 รายการทำให้รัฐสูญเสียรายได้ภาษี
กว่า 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งค่าลดหย่อนที่ทำให้รัฐเสียรายได้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ค่าประกันสุขภาพ
ที่นายจ้างจ่ายให้แทนลูกจ้าง (Exclusion of Employer Health Insurance) 2) เงินบำนาญสุทธิหรือเงินบำนาญ
ที่ได้รับหักด้วยเงินจ่ายสะสม (Net Exclusion of Employer Pensions) 3) สิทธิประโยชน์อัตราภาษีต่ำ
สำหรับเงินได้จากการลงทุน (Preferential Rates on Dividends and Capital Gains) 4) ค่าลดหย่อนภาษี
รัฐและภาษีท้องถิ่น (Deductions of State and Local Taxes) 5) ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย
(Deductions for Mortgage Interest)

ผู้มีรายได้ทุกคนได้รับประโยชน์จากการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนและยกเว้นภาษี
เงินได้บางประเภท (สิทธิหักค่าลดหย่อนฯ) แต่โดยเฉลี่ยแล้วผู้มีรายได้สูงจะได้ประโยชน์มากกว่าผู้มี
รายได้น้อยเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับรายได้ Toder and Baneman (2012) ได้ต่อยอดงานของ
Burman, Toder and Geissler (2008) ในการศึกษาความแตกต่างของประโยชน์ของการใช้สิทธิ
หักค่าลดหย่อนฯ ในแต่ละระดับรายได้ และพบว่า หากเราแบ่งผู้เสียภาษีออกเป็น 5 กลุ่มตามระดับรายได้
ผู้มีรายได้สูงสุดในกลุ่มที่ 5 จะได้รับประโยชน์จากเงินที่รัฐสูญเสียไปในการให้สิทธิเสียภาษีในอัตราพิเศษ
สำหรับรายได้จากทุนและเงินปันผล การให้สิทธิหักค่าลดหย่อนเป็นรายการ และการยกเว้นภาษีเงินได้
บางประเภท เป็นสัดส่วนร้อยละ 100 80 และ 66.7 ตามลำดับ ในทางตรงกันข้าม ผู้มีรายได้น้อยในกลุ่ม
ที่ 1 2 และ 3 ได้รับประโยชน์จากจำนวนเงินที่รัฐสูญเสียไปในการให้เครดิตเงินคืนถึงร้อยละ 80 ในขณะที่
ผู้มีรายได้สูงสุดในกลุ่มที่ 5 ได้รับประโยชน์จากจำนวนเงินที่รัฐสูญเสียไปนี้เพียงร้อยละ 7 ทั้งนี้
Batchelder, Goldberg and Orszag (2006) ได้เสนอว่าการคืนเครดิตภาษีในรูปแบบที่เท่าเทียมกัน (Uniform
Refundable Credit) เป็นวิธีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่มีประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์สูงสุด
เนื่องจากไม่ส่งผลกระทบต่อทางลบ (Externality) และไม่แปรผันตามความยืดหยุ่น (Elasticity) ที่แตกต่างกัน
ตามระดับรายได้

ในการปฏิรูประบบภาษีของสหรัฐอเมริกา ทั้งพรรคเดโมแครตและพรรคริพับลิกันของอเมริกาได้เสนอให้มีการปรับลดสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเพิ่มรายได้ (แต่มีนโยบายการนำรายได้ภาษีที่เพิ่มขึ้นไปใช้ที่แตกต่างกัน) นอกจากนี้ ในการจัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2557 สมาชิกวุฒิสภาเสนอการยกเลิกการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อชดเชยรายได้ที่สูญเสียไปจากการลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ในขณะที่ร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2557 ของวุฒิสภาได้เสนอนำเงินที่ได้จากการลดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีไปใช้ในการก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2557 ฉบับใดกำหนดชัดเจนว่าจะยกเลิกการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีประเภทใดบ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามที่เสนอ

นอกจากนี้ วุฒิสภาของสหรัฐอเมริกาได้เสนอการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลและผู้มีรายได้สูงสุดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2 ของผู้มีรายได้ทั้งหมดเป็นการทั่วไป โดยไม่มีการเปลี่ยนข้อกำหนดสำหรับสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ใดเป็นพิเศษ (การจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไป หรือ Across-the-board Limitations)

หลังจากการจัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2557 การเสนอแนวคิดการปฏิรูประบบภาษีได้มีการพัฒนามากขึ้น โดยมีการกำหนดชัดเจนว่าจะปรับหรือลดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีประเภทใดเพื่อชดเชยเงินได้ภาษีที่ลดลงจากการลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล การบรรเทาภาระภาษีซึ่งผู้มีเงินได้ต้องจ่ายเพิ่มเนื่องจากผลการคำนวณภาระภาษีเงินได้ขั้นต่ำที่ต้องจ่าย (Alternative Minimum Tax: AMT) สูงกว่าผลการคำนวณภาระภาษีเงินได้ระบบปกติ¹ รวมทั้งเพื่อเพิ่มรายได้จากภาษี

Toder, et al. (2013) ได้ศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและชี้ให้เห็นว่า การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมักก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เกิดประโยชน์สูงสุด และการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจะลดรายจ่ายภาษีให้แก่รัฐด้วย การจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไป เป็นมาตรการที่รัฐนำมาใช้เนื่องจากมักเห็นว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้งน้อยกว่าการเลือกจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหนึ่งๆ แต่ในขณะเดียวกันก็จะทำให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีคุณค่าสูงและต่ำลดลงในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน ดังนั้น แม้การจำกัด

¹ การบรรเทาภาระภาษีนี้นี้เรียกในภาษาอังกฤษว่า AMT Relief

การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไป จะทำให้ระบบภาษีและนโยบายการใช้จ่ายภาษีของรัฐดีขึ้น แต่ก็ไม่ใช่มาตรการที่ดีที่สุด และต้องคำนึงถึงการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไปที่มีใช้อยู่แล้วในปัจจุบัน 2 ประเภท ได้แก่ ภาระภาษีเงินได้ขั้นต่ำที่ต้องจ่าย (AMT) และการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนตามรายการสูงสุด (Overall Limitation on Itemized Deductions) ด้วย

การศึกษาผลกระทบของการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไปนี้ แบ่งออกเป็น 6 แนวทาง² คือ

2.2.2.1 การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละที่กำหนดของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย [Limit Tax Savings to a Percentage of Adjusted Gross Income (AGI Limit)] เป็นแนวทางการจำกัดการหักลดหย่อนภาษีด้วยการจำกัดร้อยละของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นรูปแบบที่เคยเสนอโดย Feldstein, Feenber, และ MacGuineas ในปี 2546 ที่เสนอให้จำกัดสิทธิหักลดหย่อนไว้ที่ร้อยละ 2 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย

2.2.2.2 การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด [Limit Deductions and Exemptions to a Flat Absolute Dollar Amount (Fixed Dollar Cap)] เป็นแนวทางที่จะจำกัดจำนวนรวมของการหักลดหย่อนไว้ที่มูลค่าจำนวนหนึ่ง ซึ่งเคยมีการเสนอโดยนาย Romney ผู้สมัครประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี 2555 ที่จะกำหนดวงเงินสำหรับหักลดหย่อนรวม

2.2.2.3 การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละที่กำหนดของจำนวนเงินหักค่าลดหย่อนและเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นทั้งหมด [Place Limit on Rate to Apply to Exclusions or Deductions (Rate Limit)] แนวทางดังกล่าวเป็นการจำกัดการลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงการจำกัดสิทธิร้อยละของเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น ซึ่งรูปแบบในลักษณะนี้มีการเสนอในงบประมาณของประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2014 และจะต้องการจำกัดสิทธิการหักลดหย่อนภาษีให้ไม่เกินร้อยละ 28

2.2.2.4 การลดสิทธิการหักค่าลดหย่อนลงเป็นร้อยละที่กำหนดและเท่ากัน [Reduce All Deductions and Exemptions by the Same Percentage (Haircut)] เป็นรูปแบบการลดการ

² Baneman, et al. (2012) และ Baneman, et al. (2011) ได้ใช้แนวทางที่ 1 – 5 ในการศึกษาแนวทางการลดรายจ่ายภาษีและการศึกษาแนวทางการจำกัดผลประโยชน์ที่ครัวเรือนรายได้สูงได้รับจากการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนฯ ตามลำดับ

หักลดหย่อนโดยกำหนดอัตราร้อยละที่กำหนดในแต่ละรายการ ซึ่งรูปแบบนี้จะลดการอุดหนุนรายจ่ายทางภาษีโดยตรง

2.2.2.5 การทดแทนสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ด้วยเครดิตที่สามารถรับเงินคืนได้ [Replace Deductions and Exemptions with a Fixed Rate of Refundable Credit (Refundable Credit)] แนวทางในรูปแบบนี้จะเป็นการให้การเครดิตภาษีในอัตราคงที่แทนการหักลดหย่อนและการยกเว้นเงินได้ซึ่งการให้เครดิตภาษีจะช่วยให้ผู้เสียภาษีได้รับประโยชน์เท่ากันโดยไม่ขึ้นกับขั้นภาษีเงินได้

2.2.2.6 การขยายฐานเงินได้ในระบบการคำนวณภาระภาษีเงินได้ขั้นต่ำที่ต้องจ่าย (Broaden Alternative Minimum Tax) Alternative Minimum Tax หรือ AMT เป็นระบบภาษีของสหรัฐอเมริกาเป็นคิดอัตราภาษีในอัตราคงที่ซึ่งใช้เพื่อแก้ปัญหาโดยมีเงื่อนไขบางประการ เนื่องจากผู้มีเงินได้บางรายอาจได้รับเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีมากเกินไป หรือเป็นช่องให้สามารถวางแผนภาษีได้ ซึ่งระบบ AMT จะทำให้กลุ่มเหล่านี้ยังคงเสียภาษีในระดับหนึ่ง ซึ่งการขยายฐานสำหรับการคำนวณภาระภาษีเงินได้จะช่วยลดการได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่เกินสมควรได้

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจำกัดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการทั่วไป ทั้ง 6 แนวทางข้างต้นส่งผลกระทบที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่างการกระจายรายได้และแรงจูงใจในการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนฯ เช่น การใช้สิทธิการหักค่าลดหย่อนจากการบริจาค โดยการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด (Fixed Dollar Cap) และการขยายฐานเงินได้ในระบบการคำนวณภาระภาษีเงินได้ขั้นต่ำที่ต้องจ่าย (Broaden AMT) เป็นแนวทางที่จะทำให้ลดการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในอัตราก้าวหน้ามากที่สุด ในขณะที่การลดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ลงเป็นร้อยละที่กำหนดและเท่ากัน (Haircut) และการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละที่กำหนดของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI Limit) เป็นแนวทางที่จะทำให้ลดการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในอัตราก้าวหน้าน้อยที่สุด

การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อน ให้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด (Fixed Dollar Cap) และการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละที่กำหนดของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI Limit) จะลดแรงจูงใจในการบริจาคเงินเพื่อ สาธารณกุศล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด (Fixed Dollar Cap) จะลดแรงจูงใจในการบริจาคเป็นอย่างมากในกลุ่มคนที่มีรายได้สูงมาก

การขยายฐานเงินได้ในระบบการคำนวณภาระภาษีเงินได้ขั้นต่ำที่ต้องจ่าย (Broaden AMT) จะทำให้ผู้มีเงินได้สูงสุดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 5 ของผู้มีรายได้ทั้งหมดไม่สนใจที่จะบริจาคใดๆ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่เปลี่ยนแรงจูงใจในการบริจาคของผู้มีรายได้คนอื่นๆ

การทดแทนสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ด้วยเครดิตที่สามารถรับเงินคืนได้ (Refundable Credit) จะทำให้ผู้มีรายได้น้อยในกลุ่มที่ 1 และ 2 มีเงินได้หลังจากชำระภาษีแล้วเพิ่มขึ้น และยังเพิ่มแรงจูงใจให้คนเหล่านี้บริจาคเงินบางส่วนให้สาธารณกุศลอีกด้วย

นอกจากนี้ Feldstein, Feenberg and MacGuineas (2011) ทำการศึกษาการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ด้วยการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 2 ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย (AGI Limit) พบว่าการจำกัดสิทธิดังกล่าวช่วยให้ลดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ (Deadweight Loss) ลง ทั้งจากการลดการให้สิทธิประโยชน์ที่สูญเปล่าและการปรับเปลี่ยนวิธีการขอหักค่าลดหย่อนอีกด้วย

บทที่ 3

การหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย

3.1 ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีทางตรง (Direct Tax)³ ที่เก็บจากฐานเงินได้สุทธิ⁴ จากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด และมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปีภาษี (ปีปฏิทิน) โดยทั่วไปกฎหมายกำหนดให้ผู้มีเงินได้ที่มีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ยื่นแบบฯ) ภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ หรือบางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ผู้มีเงินได้พึงประเมินบางประเภทต้องยื่นแบบแสดงรายการก่อนกำหนดเวลาด้วยการยื่นแบบฯ ครึ่งปีสำหรับเงินได้ช่วงครึ่งปีแรก ภายในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนในปีภาษีนั้นด้วย และให้นำภาษีที่เสียไปหักออกจากภาษีสิ้นปีได้ นอกจากนี้ เงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ผู้จ่ายภาษีมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย จากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน และนำส่งกรมสรรพากร เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษี และบรรเทาภาระภาษีตอนสิ้นปีอีกด้วย

3.1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.1.1.1 บุคคลธรรมดา หมายถึง บุคคลที่มีชีวิต โดยสภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหากบุคคลใดมีเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ยื่นแบบฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

³ ภาษีทางตรง (Direct Tax) คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีเป็นผู้แบกรับภาระของภาษีนั่นทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ไม่สามารถผลักภาระภาษีไปยังผู้อื่นได้ ภาษีทางตรงมักเก็บจากฐานรายได้และทรัพย์สิน เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการประกันสังคม ภาษีมรดก เป็นต้น

⁴ เงินได้สุทธิสามารถคำนวณได้จากการนำเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษี (ปีปฏิทิน) ไปหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด แล้วจึงคำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิตามอัตราและวิธีการที่กฎหมายกำหนด

3.1.1.2 ผู้ถึงแก่ความตาย คือ ผู้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษีหรือก่อนยื่นแบบฯ และมีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกของผู้ถึงแก่ความตาย มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ

3.1.1.3 กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง หมายถึง กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งให้กับทายาท คนใดคนหนึ่งในปีถัดจากปีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย หากกองมรดกนั้นก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ

3.1.1.4 ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล

1) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีชื่อนิติบุคคล หมายถึง การที่บุคคลธรรมดา ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงเข้าหุ้นกันไม่ว่าจะเป็นเงิน แรงงาน หรือทรัพย์สินเพื่อกระทำการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันผลกำไรที่จะถึงได้ในกิจการที่ทำนั้น

2) คณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงกระทำการร่วมกัน อันมิใช่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ กล่าวคือ คณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลไม่จำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันผลกำไรที่จะถึงได้ในกิจการที่ทำนั้น เช่น การจัดตั้งมูลนิธิ หรือการจัดตั้งคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลเพื่อหารายได้นำไปบริจาค เป็นต้น

ในกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมินถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการ มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ

3.1.2 เงินได้พึงประเมินและแหล่งที่มาของเงินได้

การจะพิจารณาว่าบุคคลธรรมดาที่มีรายได้จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ และหากต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเท่าไร จะต้องพิจารณาถึงความหมายของเงินได้พึงประเมิน และแหล่งที่มาของเงินได้เสียก่อน ดังนี้

3.1.2.1 ความหมายของเงินได้พึงประเมิน

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดความหมายของเงินได้พึงประเมินไว้ ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจริง (เกณฑ์เงินสด)
- 2) ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินที่ได้รับจริง (เกณฑ์เงินสด)
- 3) ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินที่ได้รับจริง (เกณฑ์เงินสด)

- 4) เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้
- 5) เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

3.1.2.2 แหล่งที่มาของเงินได้

เงินได้พึงประเมินตามความหมายดังกล่าว จะต้องนำไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ นั้น มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1) กรณีเงินได้เกิดขึ้นจากแหล่งในประเทศ หมายถึง เงินได้ที่เกิดขึ้นจากผลสืบเนื่องจากการมี

- 1.1) หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย
- 1.2) กิจการที่ทำในประเทศไทย
- 1.3) กิจการของนายจ้างในประเทศไทย
- 1.4) ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

ผู้มีเงินได้จากแหล่งเงินได้ในประเทศไทยมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรเสมอ เว้นแต่จะมีข้อยกเว้นตามกฎหมาย ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินได้ดังกล่าวจะมีการจ่ายในหรือนอกประเทศ และไม่ว่าผู้มีเงินได้นั้นจะเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม

2) กรณีเงินได้เกิดขึ้นจากแหล่งนอกประเทศไทย หมายถึง เงินได้ที่มีผลสืบเนื่องจากมี

- 2.1) หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ
- 2.2) กิจการที่ทำในต่างประเทศ
- 2.3) ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

ผู้มีเงินได้จากแหล่งนอกประเทศจะต้องมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร หากผู้มีเงินได้ดังกล่าวอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมทั้งหมดถึง 180 วัน ในปีภาษี และนำเงินได้ที่ได้รับมานั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีนั้นด้วย

3.1.3 การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรในปัจจุบัน สามารถแบ่งออกได้ 3 กรณี ดังนี้

3.1.3.1 การยกเว้นเงินได้พึงประเมินบางประเภทไม่ต้องนำมารวมคำนวณตามมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร และในกฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากรบางรายการ

3.1.3.2 การอนุญาตให้นำเงินได้พึงประเมินบางประเภทไปหักออกจากเงินได้พึงประเมินภายหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนตามปกติ (เสมือนเป็นค่าลดหย่อน) กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 พ.ศ. 2509 ตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร และตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับต่าง ๆ เป็นการชั่วคราวแบบมีเงื่อนไข

3.1.3.3 การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่บุคคลบางพวก การตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อลดอัตราหรือยกเว้นภาษี ตามมาตรา 3 แห่งประมวลรัษฎากร

3.1.4 ประเภทเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

3.1.4.1 ประเภทเงินได้พึงประเมิน

1) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 (ตามมาตรา 40 (1)) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

2) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 (ตามมาตรา 40 (2)) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระและเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้นั้นไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 3 (ตามมาตรา 40 (3)) ค่าแห่งกวีตวิสต์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่นหรือคำพิพากษาของศาล

4) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 (ตามมาตรา 40 (4)) เงินได้ที่เป็น

4.1) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน

ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมียกเว้นหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มียกเว้นทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืม หรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิด ไม่ว่าจะมียกเว้นหรือไม่ก็ตาม

4.2) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้

จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของ ประเทศไทย จัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผล หรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วย ภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว

5) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 (ตามมาตรา 40 (5)) เงินหรือประโยชน์

อย่างอื่นที่ได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สินการผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สินและการผิดสัญญาซื้อขาย เงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

6) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 (ตามมาตรา 40 (6)) เงินได้จากวิชาชีพ

อิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่น ซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

7) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 (ตามมาตรา 40 (7)) เงินได้จาก

การรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

8) เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 (ตามมาตรา 40 (8)) เงินได้จากธุรกิจ

การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (7) แล้ว

3.1.4.2 การหักค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 3- 1: สรุปการหักค่าใช้จ่ายในเงินได้แต่ละประเภท

เงินได้พึงประเมิน	หักเป็นการเหมาในอัตรา	หักตามความจำเป็น และสมควร
ประเภทที่ 1	✓	x
ประเภทที่ 2	ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000 บาท	
ประเภทที่ 3	✓ ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000 บาท (เฉพาะค่ากุ๊ตวิลส์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น)	✓
ประเภทที่ 4	ไม่ให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น	
ประเภทที่ 5	ร้อยละ 10 - 30 แล้วแต่กรณี	✓
ประเภทที่ 6	ร้อยละ 30 หรือ ร้อยละ 60 แล้วแต่กรณี	✓
ประเภทที่ 7	ร้อยละ 60	✓
ประเภทที่ 8	ร้อยละ 40 หรือร้อยละ 60	✓

ที่มา: รวบรวม โดยคณะผู้วิจัย

ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายกำหนดให้เงินได้ แต่ละประเภท สามารถหักค่าใช้จ่ายออกก่อน แล้วจึงนำเงินได้ที่หักค่าใช้จ่ายแล้วทั้งหมดไปหักลดหย่อน เพื่อให้ได้เงินได้สุทธิไปคิดภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อไป โดยได้สรุปการหักค่าใช้จ่ายในเงินได้แต่ละประเภท ดังตารางที่ 3- 1

การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4-8 นั้น จะกำหนดอัตราการหักค่าใช้จ่ายตามการได้มาของเงินได้ในแต่ละประเภทเงินได้อีกครั้งหนึ่ง โดยกำหนดอัตราไว้ใน

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502

3.1.5 การหักลดหย่อน

เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้เป็นไปได้ตามความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคล ประมวลรัษฎากรกำหนดให้หักค่าลดหย่อนได้อีกก่อนที่จะนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยมีรายการลดหย่อนตามมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากร กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 พ.ศ. 2509 ตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร และพระราชกฤษฎีกาฉบับต่าง ๆ

3.1.6 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3.1.6.1 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี

โดยทั่วไปผู้มีเงินได้ต้องนำเงินได้พึงประเมินทุกประเภทของตนตลอดปีภาษี (ไม่รวมเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น) ไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี เพื่อยื่นแบบฯ โดยมีขั้นตอนการคำนวณ ดังนี้

1) คำนวณหาจำนวนภาษีตามวิธีที่ 1 โดยใช้ฐานเงินได้สุทธิในการคำนวณภาษีตามตารางที่ 3- 2

ตารางที่ 3- 2: การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1 (ฐานเงินได้สุทธิ)

รายการ
เงินได้พึงประเมินทุกประเภทรวมกันตลอดปีภาษี
หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด
เงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด
เงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด
เหลือเงินได้สุทธิ
นำเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
จำนวนภาษีตามการคำนวณวิธีที่ 1

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 3- 3: บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ	อัตราภาษี (ร้อยละ)	ภาษีแต่ละ ชั้นเงินได้สุทธิ	ภาษีสะสม
1 – 150,000	150,000	ได้รับการยกเว้น ⁵	-	-
150,001 – 300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 – 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 – 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 – 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 – 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 – 5,000,000	2,000,000	30	600,000	965,000
5,000,001 ขึ้นไป	-	35	-	-

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

2) ให้พิจารณาว่าจะต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 หรือไม่ ถ้าเข้าเงื่อนไขที่จะต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 จึงคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 โดยใช้ฐานเงินได้พึงประเมินในการคำนวณ อีกวิธีหนึ่ง กรณีที่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 ได้แก่ กรณีที่เงินได้พึงประเมินทุกประเภทในปีภาษี แต่ไม่รวมเงินได้พึงประเมินตามประเภทที่ 1 มีจำนวนรวมกันตั้งแต่ 120,000 บาทขึ้นไป การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 นี้ ให้คำนวณในอัตราร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน ซึ่งสรุปได้ตามตารางที่ 3- 4

ตารางที่ 3- 4 การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 (ฐานเงินได้พึงประเมิน)

รายการ
เงินได้พึงประเมินทุกประเภทรวมกันลบเงินได้ประเภทที่ 1
คูณ ร้อยละ 0.5
จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 2

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

⁵ เงินได้สุทธิเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาท ยังคงได้รับการยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551

3) สรุปจำนวนภาษีที่ต้องเสียภาษี ในกรณีที่ไม่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 (เช่น มีเงินได้ประเภทที่ 1 เท่านั้น) จำนวนภาษีที่ต้องเสีย ได้แก่ จำนวนภาษีตามวิธีการคำนวณภาษีวิธีที่ 1 แต่ถ้าเป็นกรณีที่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 ด้วยนั้น หลังจากได้จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 2 แล้วให้นำจำนวนภาษีที่คำนวณได้จากทั้ง 2 วิธีเปรียบเทียบกัน ถ้าเท่ากันให้ถือจำนวนภาษีเท่ากันนั้นเป็นจำนวนที่ต้องเสียสำหรับปีภาษีนั้น แต่ถ้าไม่เท่ากัน จำนวนภาษีที่คำนวณได้ตามวิธีใดมีจำนวนสูงกว่าให้ถือจำนวนภาษีนั้นเป็นจำนวนที่ต้องเสียสำหรับปีภาษีนั้น หักออกด้วยภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ชำระไว้แล้ว ภาษีเงินได้ที่ชำระล่วงหน้าและเครดิตภาษีเงินปันผล หลังจากนั้นส่วนที่เหลือคือภาษีที่ต้องชำระเพิ่ม หรือมีสิทธิขอคืน

3.1.6.2 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี

ก่อนถึงกำหนดเวลาขึ้นแบบฯ สิ้นปี ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5-8 มีหน้าที่ขึ้นแบบฯ ครึ่งปี ภายในเดือนกันยายนของทุกปีภาษี โดยขึ้นแบบฯ เฉพาะเงินได้ประเภทที่ 5-8 แต่ไม่รวมถึงเงินกินเปล่า เงินช่วยค่าก่อสร้าง เงินค่าซ่อมแซม ค่าแห่งอาคารและโรงเรือนที่ได้รับกรรมสิทธิ์ ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน โดยมีวิธีการคำนวณเหมือนกับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี แต่ให้หักค่าลดหย่อนได้เพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น และให้นำภาษีที่เสียไปหักจากภาษีสิ้นปีได้

3.1.7 เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องขึ้นแบบฯ

กฎหมายได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ต้องขึ้นแบบฯ เมื่อมีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมอีกหรือไม่ก็ตาม ก็จะต้องขึ้นแบบฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนดเสมอ ดังนี้

3.1.7.1 บุคคลธรรมดา

1) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาทหรือมีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ประเภทเดียวเกิน 100,000 บาท

2) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 120,000 บาทหรือมีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ประเภทเดียวเกิน 220,000 บาท

3.1.7.2 กองมรดกที่ยังมิได้แบ่งมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน

60,000 บาท

3.1.7.3 ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมิน ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาท

3.2 การสูญเสียรายได้จากการกำหนดรายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้เป็นไปได้ ตามความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคล ประมวลรัษฎากรกำหนดให้หักค่าลดหย่อนได้อีก ก่อนที่จะนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกำหนดรายการลดหย่อนในมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากร นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้นำเงินได้ พึงประเมินบางประเภทไปหักออกจากเงินได้พึงประเมิน (เสมือนเป็นค่าลดหย่อน) ตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 พ.ศ. 2509 ตามมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร และพระราชกฤษฎีกา ฉบับต่าง ๆ โดยสรุปได้ ดังตารางที่ 3- 5

ตารางที่ 3- 5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
1	ผู้มีเงินได้			
	1.1 บุคคลธรรมดา	30,000 บาท	2535 - 2559	มาตรา 47
		60,000 บาท	2560 เป็นต้นไป	มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 44 พ.ศ. 2560
	1.2 กองมรดก	30,000 บาท	2535 - 2559	มาตรา 47
		60,000 บาท	2560 เป็นต้นไป	มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 44 พ.ศ. 2560
	1.3 ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะ บุคคลที่มีโชันติบุคคล	30,000 บาท/คน (แต่ไม่เกิน 60,000 บาท)	2535 - 2559	มาตรา 47
	60,000 บาท/คน (แต่ไม่เกิน 120,000 บาท)	2560 เป็นต้นไป	มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 44 พ.ศ. 2560	
2	คู่สมรส	30,000 บาท	2535 เป็นต้นไป	มาตรา 47
		60,000 บาท	2560 เป็นต้นไป	มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 44 พ.ศ. 2560
3	บุตร			
	บุตร (จำนวนไม่เกิน 3 คน)			
	3.1 บุตรที่ยังไม่ได้ศึกษา	15,000 บาท/คน	2535 - 2559	มาตรา 47
	3.2 บุตรที่กำลังศึกษา	17,000 บาท/คน		
	บุตร (จำนวนไม่เกิน 3 คน)	30,000 บาท/คน	2560 เป็นต้นไป	มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 44 พ.ศ. 2560

ตารางที่ 3- 5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
4	เบี่ยงประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ และสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท	2534 - 2544	มาตรา 47
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 50,000 บาท	2545 - 2550	มาตรา 47 และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 240 (พ.ศ. 2545)
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท	2551 เป็นต้นไป	มาตรา 47 และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (พ.ศ. 2551)
5	ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้อ อสังหาริมทรัพย์	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท	2534 - 2542	มาตรา 47 และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 224 (พ.ศ. 2542)
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 50,000 บาท	2543 - 2544	มาตรา 47 และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 226 (พ.ศ. 2545)
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 150,000 บาท	2545 - 2549	มาตรา 47 กฎกระทรวง ฉบับที่ 226 (พ.ศ. 2545) และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 236 (พ.ศ. 2545)
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท	2550 เป็นต้นไป	มาตรา 47 กฎกระทรวง ฉบับที่ 264 (พ.ศ. 2550)
6	เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้า กองทุนประกันสังคม	ตามที่จ่ายจริง	2533 เป็นต้นไป	มาตรา 47

ตารางที่ 3- 5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
7	ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา รวมถึงบิดามารดา คู่สมรส ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีเงินได้พึงประเมิน ไม่เกิน 30,000 บาท/ปีภาษี	30,000 บาท/คน	2548 เป็นต้นไป	มาตรา 47
8	ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ	60,000 บาท/คน	2552 เป็นต้นไป	มาตรา 47
9	เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท	2534 - 2550	มาตรา 47
		ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท	2551 เป็นต้นไป	มาตรา 47 และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (พ.ศ. 2551)
10	เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ (กบข.)	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 300,000 บาท	2540 - 2550	กฎกระทรวง ฉบับที่ 208 (พ.ศ. 2540)
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท	2551 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (พ.ศ. 2551)
11	เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 300,000 บาท	2543 - 2550	กฎกระทรวง ฉบับที่ 227 (พ.ศ. 2544)
		ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท	2551 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (พ.ศ. 2551)
12	ค่าซื้อหน่วยในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)	ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 300,000 บาท	2544 - 2550	กฎกระทรวง ฉบับที่ 228 (พ.ศ. 2544) กฎกระทรวง ฉบับที่ 246 (พ.ศ. 2547) และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 265 (พ.ศ. 2551)

ตารางที่ 3-5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
12	ค่าซื้อหน่วยในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) (ต่อ)	ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท และเมื่อรวมกับรายการที่ 9 10 11 แล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท	2551 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (พ.ศ. 2551)
13	เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ	ร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 200,000 บาท และเมื่อรวมกับรายการที่ 9 10 11 แล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท	2545 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 279 (พ.ศ. 2545)
14	เงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท และเมื่อรวมกับรายการที่ 9 10 11 12 13 แล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท	2558 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 314 (พ.ศ. 2559)
15	ค่าซื้อหน่วยในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)	ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 300,000 บาท	2547 - 2550	กฎกระทรวง ฉบับที่ 246 (พ.ศ. 2547)
		ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 700,000 บาท	เฉพาะช่วง ต.ค. - ธ.ค. 2551	กฎกระทรวง ฉบับที่ 267 (พ.ศ. 2551)
		ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท	2551 - 2558	กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (พ.ศ. 2551)

ตารางที่ 3-5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
15	กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)	ตามที่จ่ายจริง ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท	2559 - 2562	กฎกระทรวง ฉบับที่ 317 (พ.ศ. 2559)
16	ค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	2549 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 263 (พ.ศ. 2549)
17	เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ			
	17.1 เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา (ค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ)	2 เท่าของจำนวนเงินตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าลดหย่อน	2547 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547
	17.2 เงินบริจาคช่วยเหลือคนพิการ		2554 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 519) พ.ศ. 2554
	17.3 เงินบริจาคให้แก่กองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา		2554 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 520) พ.ศ. 2554
	17.4 เงินบริจาคเพื่อจัดตั้งหรือสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		2554 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 526) พ.ศ. 2554
	17.5 เงินบริจาคให้แก่โครงการฝึกอบรมอาชีพและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์เด็กและเยาวชน		2555 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 541) พ.ศ. 2555

ตารางที่ 3- 5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
	17.6 เงินบริจาคให้แก่สถานศึกษา	2 เท่าของจำนวนเงินตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าลดหย่อน (ต่อ)	2556 - 2558	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 558) พ.ศ. 2556
			2559 - 2561	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 616) พ.ศ. 2559
	17.7 เงินบริจาคเพื่อการกีฬา		2556 - 2558	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 559) พ.ศ. 2556
			2559 - 2561	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 596) พ.ศ. 2559
18	เงินบริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาของทางราชการ และเงินบริจาคเป็นสาธารณประโยชน์ แก่องค์กรหรือสถานสาธารณกุศล หรือแก่สถานพยาบาล และสถานศึกษาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศ	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าลดหย่อน และเงินบริจาคตามรายการที่ 17	2509 เป็นต้นไป	มาตรา 47
	18.1 เงินบริจาคให้แก่กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา		2537 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 274) พ.ศ. 2537
	18.2 เงินบริจาคให้กองทุนปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		2540 - 2545	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 317) พ.ศ. 2541

ตารางที่ 3-5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
18	18.3 เงินบริจาคให้แก่ส่วนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาด ภัย อัคคีภัย หรือภัยธรรมชาติอื่น ๆ	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่ เกิน ร้อยละ 10 ของ เงินได้หลังหักค่า ลดหย่อน และเงิน บริจาคตามรายการที่ 17 (ต่อ)	2547	กฎกระทรวง ฉบับที่ 255 (พ.ศ. 2548)
	18.4 เงินบริจาคให้แก่บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติ บุคคลอื่น เพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับ ความเสียหายจากกรณีพิบัติภัย		2547	กฎกระทรวง ฉบับที่ 255 (พ.ศ. 2548)
	18.5 เงินบริจาคให้แก่กองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการ กองทุนส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคม		2553 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 498) พ.ศ. 2553
	18.6 เงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัย วาดภัย อัคคีภัย หรือภัยธรรมชาติอื่นที่เกิดขึ้นใน ประเทศไทย		2554 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 527) พ.ศ. 2554
	18.7 เงินบริจาคให้แก่กองทุน ส่งเสริมงานวัฒนธรรม		2556	กฎกระทรวง ฉบับที่ 302 (พ.ศ. 2556)
	18.8 เงินบริจาคให้แก่กรมศิลปากร		2559 เป็นต้นไป	พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 615) พ.ศ. 2559

ตารางที่ 3 - 5: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
18	18.9 เงินบริจาคกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ตามกฎหมาย กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย กองทุนส่งเสริมงานจดหมายเหตุ กองทุนโบราณคดี	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังหักค่าลดหย่อน และเงินบริจาคตามรายการที่ 17 (ต่อ)	2548 - 2555	กฎกระทรวง ฉบับที่ 248 (พ.ศ. 2547)
	18.10 เงินบริจาคเพื่อส่งเสริมการกีฬา		2556 เป็นต้นไป	กฎกระทรวง ฉบับที่ 294 (พ.ศ. 2555)

ที่มา: รวบรวม โดยคณะผู้วิจัย

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดรายการลดหย่อนไว้ในกฎกระทรวงฉบับต่าง ๆ โดยมีลักษณะเป็นการกำหนดรายการลดหย่อนเพิ่มเติมเป็นการชั่วคราวแบบมีเงื่อนไข เช่น ช่วงเวลาที่ต้องจ่ายเงินได้นั้น ประเภทรายจ่าย ผู้รับเงินได้ และหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการได้รับสิทธิ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้น โดยมีรายการลดหย่อนตั้งแต่ปีภาษี 2544 – 2559 ดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3- 6: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเภทชั่วคราว (ปีภาษี 2544 - 2559)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
ปีภาษี 2544				
	ค่าซื้ออาคาร อาคารพร้อมที่ดิน ห้องชุดในอาคารชุด หรือที่ดินพร้อมที่ว่างก่อสร้างอาคารในที่ดิน	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท (กรณีจำนอง) และไม่เกิน 200,000 บาท (กรณีไม่มีการจำนอง)	7 ก.ย. 2544 - 7 ก.ย. 2545	กฎกระทรวงฉบับที่ 230 (พ.ศ. 2544)
ปีภาษี 2552				
	ลดหย่อนค่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่เป็นอาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุดเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 300,000 บาท	2552	กฎกระทรวงฉบับที่ 271 (พ.ศ. 2552)
ปีภาษี 2553				
	ลดหย่อนค่าบริการนำเที่ยว ค่าที่พักโรงแรมสำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศ	ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	8 มิ.ย. - 31 ธ.ค. 2553	กฎกระทรวงฉบับที่ 278 (พ.ศ. 2553)
ปีภาษี 2555				
1	ค่าซ่อมแซมหรือค่าวัสดุหรืออุปกรณ์ในการซ่อมแซมอาคารหรือทรัพย์สินที่ประกอบติดตั้งในลักษณะถาวรกับตัวอาคาร รวมไปถึงอาคารชุด	ตามจ่ายจริง . แต่ไม่เกิน 100,000 บาท	25 ก.ค. 2554 - 31 ธ.ค. 2555	กฎกระทรวงฉบับที่ 288 (พ.ศ. 2555)
2	ค่าซ่อมแซมหรือค่าวัสดุหรืออุปกรณ์ในการซ่อมแซมรถ หรืออุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในรถ	ตามจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท		

ตารางที่ 3- 6: รายการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเภทชั่วคราว (ปีภาษี 2544 - 2559) (ต่อ)

ที่	รายการค่าลดหย่อน	จำนวนเงิน	ใช้บังคับ	หมายเหตุ
ปีภาษี 2557				
	ลดหย่อนค่าบริการนำเที่ยว ค่าที่พักโรงแรมสำหรับ การท่องเที่ยวภายในประเทศ	ตามจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	17 ธ.ค. 2557 - 31 ธ.ค. 2558	กฎกระทรวง ฉบับที่ 305 (พ.ศ. 2557)
ปีภาษี 2558				
	ลดหย่อนค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการให้แก่ ผู้ประกอบการ จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและได้รับใบกำกับภาษี	ตามจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	25 ธ.ค. - 31 ธ.ค. 2558	กฎกระทรวง ฉบับที่ 310 (พ.ศ. 2558)
ปีภาษี 2559				
1	ลดหย่อนค่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ ที่มีมูลค่าไม่เกิน 3 ล้านบาท	ร้อยละ 20 ของราคา อสังหาริมทรัพย์ ภายในระยะเวลา 5 ปี	13 ต.ค. 2558 - 31 ธ.ค. 2559	กฎกระทรวง ฉบับที่ 313 (พ.ศ. 2559)
2	ลดหย่อนค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าบริการนำ เที่ยว ค่าที่พักโรงแรมสำหรับการท่องเที่ยว ภายในประเทศ	ตามจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	9 เม.ย. - 17 เม.ย. 2559	กฎกระทรวง ฉบับที่ 315 (พ.ศ. 2559)
3	ลดหย่อนค่าบริการนำเที่ยว ค่าที่พักโรงแรม สำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศ	ตามจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	1 ม.ค. - 31 ธ.ค. 2559	กฎกระทรวง ฉบับที่ 316 (พ.ศ. 2559)
4	ลดหย่อนค่าซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	ตามจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท	1-31 ส.ค. 2559	กฎกระทรวง ฉบับที่ 318 (พ.ศ. 2559)

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แสดงมูลค่าการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงสุดตามกฎหมายในแต่ละปี ระหว่างปีภาษี 2535 ถึง 2560 โดยกำหนดมูลค่าการหักลดหย่อนสูงสุดสำหรับบุคคลธรรมดาในกรณี มีบุตร 1 คน มีบิดา มารดา และคนพิการหรือทุพพลภาพทั้งหมดรวม 4 คน และใช้มูลค่าสูงสุดจากรายการลดหย่อนแต่ละประเภทมาคำนวณ ทั้งนี้ ไม่รวมเงินสบทบเข้ากองทุนประกันสังคม เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ และเงินบริจาคตั้งมีรายละเอียดตามภาพที่ 3-1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มูลค่าการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตลอดระยะเวลาดังกล่าว โดยในช่วงปี 2535 – 2539 ตามกฎหมายผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิ์หักลดหย่อนเพียง 1) รายการของผู้มีเงินได้ 2) คู่สมรส 3) บุตร 4) เบี้ยประกันชีวิต 5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ และ 6) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเท่านั้น รายการมูลค่าการลดหย่อนยกเว้นรวมสูงสุดที่ผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิได้อยู่ที่ 100,000 บาท จากนั้น รัฐบาลได้เพิ่มรายการหักลดหย่อนขึ้นอีกหลายประเภท ซึ่งส่งผลให้มูลค่าการลดหย่อนรวมดังกล่าวเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2549 เป็นยอดรวมประมาณ 1.7 ล้านบาทในปี 2560 และในปี 2558 – 2560 มูลค่าการลดหย่อนยกเว้นรวมดังกล่าวอยู่ที่ประมาณ 1.62 ล้านบาท ทั้งนี้ รายการหักลดหย่อนที่อนุญาตให้ผู้เสียภาษีสามารถหักลดหย่อนได้เป็นจำนวนมาก ทำให้วงเงินของการหักลดหย่อนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญมีหลายรายการ เช่น การเพิ่มวงเงินสำหรับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพจากเดิมไม่เกิน 10,000 บาท เป็นไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท การเพิ่มรายการเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 500,000 บาท และการเพิ่มรายการกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF) และกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการของรัฐบาลดังกล่าวย่อมกระทบต่อรายได้การจัดเก็บภาษีของรัฐบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และมีผลทำให้ปริมาณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

บทที่ 4

กรณีศึกษาการหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในต่างประเทศ

ในบทนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนของ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 5 ประเทศได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น มาเลเซีย และสาธารณรัฐ สิงคโปร์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการจำกัดสิทธิการหักลดหย่อนในแต่ละประเทศ โดยปัจจัยในการ พิจารณาเลือกประเทศดังกล่าวคือข้อจำกัดด้านข้อมูลปฐมภูมิจากเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการที่ไม่ได้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก คณะผู้วิจัยจึงเลือกประเทศมาเลเซียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งมีแหล่งข้อมูลเป็น ภาษาอังกฤษเป็นตัวแทนในการศึกษารูปแบบการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนสำหรับกลุ่มประเทศอาเซียน นอกจากนี้ ประเทศมาเลเซียยังมีการให้สิทธิประโยชน์หักค่าลดหย่อนที่น่าสนใจหลายประเภท สำหรับกลุ่มประเทศที่พัฒนา แล้ว คณะผู้วิจัยเลือกศึกษาสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากแต่ละประเทศมีความแตกต่างใน รายละเอียดของระบบภาษี การกำหนดประเภทของสิทธิประโยชน์ รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขของผู้มีสิทธิหักค่า ลดหย่อน

อย่างไรก็ดี การหักลดหย่อนในประเทศไทย หมายถึง การบรรเทาภาระภาษี ขณะที่การหัก ค่าใช้จ่ายในประเทศไทย หมายถึง การหักรายจ่ายที่ก่อให้เกิดรายได้ ในขณะที่ต่างประเทศอาจมีการใช้คำที่แตกต่าง กัน เช่น Deduction, Allowance, Relief, Expense เป็นต้น นอกจากนี้ การให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาในบางประเทศไม่ได้จำกัดเฉพาะการให้หักลดหย่อนเท่านั้น มีการให้สิทธิประโยชน์ผ่านการยกเว้นภาษี เงินได้สำหรับเงินได้บางประเภท การให้เครดิตภาษี (Tax Credit) การคืนเงิน/ภาษี (Cash Rebate/Tax Rebate) รวมทั้งการให้หักค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล (Personal Allowances) อีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาแนวทางการจำกัด การให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยเห็นควรรวบรวมข้อมูล การให้สิทธิประโยชน์อื่น ๆ แก่ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศที่เลือกทำการศึกษาด้วย

4.1 การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อน

โดยทั่วไป การหักค่าใช้จ่ายและการหักค่าลดหย่อนแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก คือ

4.1.1 การหักค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล (Deductible Expenses)

เป็นการให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้มีเงินได้ แต่เนื่องจากบุคคล ธรรมดาในทางปฏิบัติไม่สามารถเก็บหลักฐานการเงินที่ใช้จ่ายในแต่ละวันไว้แสดงต่อหน่วยงานจัดเก็บ

ภาษีเพื่อใช้หักลดหย่อนภาษีได้ รัฐจึงอาจกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนเพื่อให้ผู้มีเงินได้หักเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยปรับจำนวนเงินดังกล่าวตามสภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง

4.1.2 การหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับบุคคล (Personal Allowances)

เป็นการบรรเทาภาระภาษีเงินได้ให้กับผู้มีเงินได้ก่อนนำเงินได้ที่เหลือ (เงินได้สุทธิ) ไปคำนวณภาษีตามโครงสร้างของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าลดหย่อนจะส่งผลให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีน้อยลง และการหักค่าลดหย่อนยังเป็นเครื่องมือของภาครัฐที่ใช้ในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ การออกนโยบายโครงการบ้านหลังแรก ซึ่งผู้มีเงินได้สามารถใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามเงื่อนไขและช่วงเวลาที่กำหนด เป็นต้น ทั้งนี้ การหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับบุคคลสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.1.2.1 ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับครอบครัว

รูปแบบค่าลดหย่อนเกี่ยวกับครอบครัวที่มักพบโดยทั่วไป คือ ค่าลดหย่อนประเภทคู่สมรส ค่าลดหย่อนบุตร ค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบุพการี และค่าลดหย่อนในการเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ โดยปกติแล้ว ประเทศที่ให้สิทธิค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้มักให้สิทธิหักค่าลดหย่อนสำหรับคู่สมรสด้วย นอกจากนี้ ในบางประเทศมีการกำหนดให้ผู้มีเงินได้สามารถใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนบุตรได้ตามจำนวนบุตร เพื่อสนับสนุนนโยบายการเพิ่มจำนวนประชากร เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นต้น

4.1.2.2 ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับสุขภาพ

ในต่างประเทศมีการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการประกันสุขภาพแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระบบสวัสดิการรักษายาบาลในแต่ละประเทศ ประเทศที่มีสวัสดิการของรัฐด้านการรักษายาบาลครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม เช่น สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐสิงคโปร์ จะให้สิทธิประโยชน์สำหรับการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพน้อยกว่าประเทศที่ให้สวัสดิการรักษายาบาลที่ครอบคลุมน้อยกว่า เช่น มาเลเซีย ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

4.1.2.3 ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมและการลงทุน

เกือบทุกประเทศในอาเซียน ยกเว้นประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ให้ความสำคัญกับการออมเพื่อการเกษียณ ส่วนประเทศไทยให้มีการหักค่าลดหย่อนสำหรับการลงทุนทางการเงินในรูปแบบของกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนแก่นักลงทุนใจดี (Angel Investors) สำหรับเงินที่นำไปลงทุนในบริษัทเปิดใหม่

(Start-up Companies) นอกจากนี้ สาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียยังให้สิทธิหักค่าลดหย่อนเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการศึกษาและการฝึกอบรม รวมถึงเงินบริจาคให้กับหน่วยงานที่กำหนด ส่วนประเทศไทยและเวียดนามให้สิทธิหักค่าลดหย่อนเพิ่มเติมเฉพาะเงินบริจาคให้กับองค์กรต่าง ๆ ที่กำหนด

4.1.3 การหักค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ (Business Deductions)

เป็นการให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ รวมถึงการพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม โดยทุกประเทศในกลุ่มอาเซียน ยกเว้นประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม ล้วนให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ

4.2 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศญี่ปุ่น

ระบบภาษีเงินได้ของญี่ปุ่นจะมีทั้งภาษีเงินได้ของรัฐบาลกลาง (National Income Tax) และภาษีท้องถิ่น (Local Inhabitant Tax) โดยปีภาษีจะเป็นปีปฏิทิน สำหรับในกรณีภาษีท้องถิ่น (Inhabitant Tax) จะดำเนินการประเมินภาษีผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่นั้น ๆ จากรายได้ในปีที่ผ่านมา โดยหน่วยงานระดับเขต (Municipal Government) สำหรับกรณีที่มีการประกอบกิจการผู้เสียภาษีจะถูกประเมินภาษีโดยหน่วยงานระดับจังหวัด (Prefecture)

4.2.1 ฐานภาษี

ภายใต้กฎหมายภาษีเงินได้จะแบ่งผู้เสียภาษีเป็น 2 ลักษณะคือ ผู้ที่มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่น (Residence) และผู้ไม่มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่น (Non-Residence)

4.2.1.1 ผู้ที่มีถิ่นฐาน โดยคำนิยามหมายถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี ทั้งนี้ ยังแบ่งเป็นกลุ่มย่อยอีกได้แก่

1) ผู้ไม่ถือสัญชาติญี่ปุ่นที่อาศัยในญี่ปุ่น 5 ปีหรือน้อยกว่าในช่วงเวลา 10 ปี เป็นผู้มีถิ่นฐานแบบไม่ถาวรจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีท้องถิ่น

2) ผู้ที่ถือสัญชาติญี่ปุ่นและอาศัยในญี่ปุ่นมากกว่า 5 ปีในช่วงเวลา 10 ปี เป็นผู้ที่มีถิ่นฐานถาวรในประเทศญี่ปุ่น (Permanent Resident)

4.2.1.2 ผู้ไม่มีถิ่นฐาน (Non Resident) หมายถึงบุคคลที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่องน้อยกว่า 1 ปี

ทั้งนี้ ในกรณีผู้ที่ทำงานชั่วคราวสามารถใช้สิทธิตามอนุสัญญาภาษีซ้อน ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นไม่เกิน 183 วัน หรือผู้ที่รับค่าจ้างซึ่งจ่ายโดยนายจ้างที่ไม่มีถิ่นฐานในญี่ปุ่น ไม่ต้องเสียภาษีในญี่ปุ่น

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะใช้ฐานเงินได้ทั่วโลก (Worldwide Income) โดยเก็บภาษีจากเงินได้ 10 ประเภทหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ง่ายต่อการคำนวณภาษี ได้แก่ รายได้จากการจ้างงาน (Employment Income) ดอกเบี้ย (Interest Income) เงินปันผล (Dividend Income) อสังหาริมทรัพย์ (Real Property Income) การประกอบธุรกิจ (Business Income) เงินบำนาญ (Retirement Income) การทำป่าไม้ (Timber Income) กำไรส่วนต่าง (Capital Gains) เงินได้ที่ได้ตามโอกาส (Occasional Income) และเงินได้อื่น ๆ (Miscellaneous Income) หักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่าง ๆ สำหรับเงินได้ประเภทอื่น เช่น เงินได้จากเงินบำนาญ เงินได้จากป่าไม้ เงินได้จากดอกเบี้ย และเงินปันผลจะถูกเก็บภาษีแยกต่างหาก และสามารถเครดิตภาษีได้บางกรณี

4.2.2 อัตราภาษี

4.2.2.1 อัตราภาษีสำหรับเงินได้กรณีทั่วไป

1) ภาษีรัฐบาลกลาง (National Income Tax)

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศญี่ปุ่นเป็นระบบภาษีอัตราก้าวหน้า (Progressive Rate) โดยอัตราสูงสุดจะอยู่ที่ร้อยละ 45 โดยรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 1: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศญี่ปุ่น

ช่วงเงินสุทธิได้ (เยน)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ไม่เกิน 1,950,000	5
1,950,001-3,300,000	10
3,300,001-6,950,000	20
6,950,001-9,000,000	23
9,000,001-18,000,000	33
18,000,001- 40,000,000	40
40,000,001 ขึ้นไป	45

ที่มา: KPMG (2015)

ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ทำงานบริษัท รายได้ที่ได้รับส่วนใหญ่จะถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว ไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปลายปี เนื่องจากผู้ประกอบการจะดำเนินการหักภาษีให้เท่ากับภาษีที่เสียปลายปี โดยปรับยอดหัก ณ ที่จ่ายของเดือนสุดท้ายให้ใกล้เคียงกับจำนวนที่ควรจะต้องเสียทั้งปี

2) ภาษีท้องถิ่น (Inhabitant Tax Rates)

ภาษีท้องถิ่นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ภาษีที่จัดเก็บในอัตราเท่ากัน โดยไม่คำนึงถึงรายได้ และภาษีที่จัดเก็บตามระดับรายได้ โดยอัตราภาษีระดับเขตเท่ากับ 3,000 บาทต่อคนต่อปี อัตราภาษีระดับจังหวัดเท่ากับ 1,000 บาทต่อคนต่อปี สำหรับอัตราภาษีตามระดับรายได้จัดเก็บในอัตราร้อยละ 10

4.2.2.2 อัตราภาษีสำหรับเงินได้ส่วนทุนจากการขายอสังหาริมทรัพย์ (Capital Gains from Sales of Real Estate)

เงินได้ส่วนทุนจากการขายอสังหาริมทรัพย์จะเสียภาษีแยกจากฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีเงินได้ส่วนทุนจากการลงทุนระยะสั้น (Short-term Capital Gains) หรือถือครองทรัพย์สินน้อยกว่า 5 ปี เสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และอัตราร้อยละ 9 สำหรับภาษีท้องถิ่น

กรณีเงินได้ส่วนทุนจากการลงทุนในระยะยาว (Long-term Capital Gains) หรือถือครองทรัพย์สินมากกว่า 5 ปี เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และอัตราร้อยละ 5 สำหรับภาษีท้องถิ่น

กรณีที่ผู้ขายสินทรัพย์เป็นผู้อยู่อาศัยจะได้รับสิทธิหักลดหย่อนอื่น ๆ รวมทั้งการนำผลขาดทุนมาหักในปีถัดไป และการเสียภาษีในอัตราพิเศษ

4.2.2.3 อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินได้จากการลงทุน (Withholding Tax Rates on Investment Income)

ผู้มีเงินได้จากการฝากเงิน การซื้อพันธบัตร หรือการซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ จะต้องชำระภาษีเงินได้ตามอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายปรากฏในตารางด้านล่าง และวิธีการชำระภาษีขึ้นอยู่กับปริมาณหุ้นที่ถือครอง ดังนี้

1) ในกรณีที่ผู้เสียภาษีถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 3 ของทุนจดทะเบียน ผู้เสียภาษีจะนำเงินได้มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ปลายปี และเสียภาษีในอัตราสำหรับเงินปันผลจากบริษัทจำกัด

2) ในกรณีที่ผู้เสียภาษีถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 3 ของทุนจดทะเบียน ผู้เสียภาษีสามารถเลือกเสียภาษีได้ 2 วิธี คือ

2.1) ให้หักภาษี ณ ที่จ่าย และไม่นำเงินได้มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ปลายปี

2.2) ยื่นแบบแสดงรายได้ และเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 (ร้อยละ 15 เป็นภาษีรัฐบาลกลาง และร้อยละ 5 เป็นภาษีท้องถิ่น)

ตารางที่ 4- 2: อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายของประเทศญี่ปุ่นสำหรับเงินได้จากการลงทุน

เงินได้จากการลงทุน	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ร้อยละ)	อัตราภาษีท้องถิ่น (ร้อยละ)
เงินปันผลจากบริษัทจดทะเบียน	15	5
เงินปันผลจากบริษัทจำกัด	20	-
ดอกเบี้ย	15	5

ที่มา : KPMG (2015)

4.2.2.4 อัตราภาษีสำหรับกรณีผู้ไม่มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่น (Non- Residents)

โดยทั่วไปแล้วผู้ไม่มีถิ่นฐานในญี่ปุ่นจะคำนวณภาษีในอัตราร้อยละ 20 ของฐานรายรับที่ได้ในประเทศญี่ปุ่น ยกเว้นรายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ โดยทั่วไปแล้ว ผู้ไม่มีถิ่นฐานไม่ต้องเสียภาษีท้องถิ่น ยกเว้นผู้ไม่มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่นที่ได้ลงทะเบียนกับหน่วยงานท้องถิ่นในบางกรณี

4.2.2.5 อัตราภาษีพิเศษสำหรับการฟื้นฟู (Special Reconstruction Income Tax)

นอกเหนือจากอัตราภาษีที่กล่าวมาแล้ว ญี่ปุ่นยังมีการเก็บภาษีร้อยละ 2.1 ของภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตั้งแต่ปี 2556 – 2580 เพื่อนำมาใช้สำหรับการฟื้นฟูบูรณะภัยพิบัติที่เกิดจากแผ่นดินไหว รวมถึงภาษีท้องถิ่นมีการเพิ่มเป็น 1,000 เยนต่อปี เพื่อนำไปบูรณะฟื้นฟูภัยพิบัติช่วงปี 2557 – 2566

4.2.3 การหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนเงินได้

4.2.3.1 การหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้จากการจ้างงาน

เงินได้จากการจ้างงาน (Employment Income) โดยปกติแล้วรายได้จากการจ้างงานจะประกอบด้วย เงินเดือน โบนัส ค่าที่อยู่อาศัย ค่าจ้างแม่บ้าน ค่ารักษาพยาบาล หรือผลประโยชน์อื่นใดที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้าง ซึ่งเงินได้จากการจ้างงานจะให้สิทธิการหักค่าใช้จ่ายมาตรฐานได้ ดังนี้

ตารางที่ 4- 3: อัตราการหักค่าใช้จ่ายมาตรฐานสำหรับเงินได้จากการจ้างงานของประเทศไทย⁶

เงินได้ (เยน)	อัตราการหักค่าใช้จ่ายมาตรฐาน
0 – 1,800,000	ร้อยละ 40 ของค่าจ้างแต่ไม่น้อยกว่า 650,000 เยน
1,800,001 – 3,600,000	ร้อยละ 30 ของค่าจ้าง + 180,000 เยน
3,600,001 – 6,600,000	ร้อยละ 20 ของค่าจ้าง + 540,000 เยน
6,600,001 – 10,000,000	ร้อยละ 10 ของค่าจ้าง + 1,200,000 เยน
10,000,001 – 15,000,000	ร้อยละ 5 ของค่าจ้าง + 1,700,000 เยน
15,000,001 ขึ้นไป	2,450,000 เยน

ที่มา : KPMG (2015)

โดยในปี 2559 ขึ้นเงินได้สูงสุดจะถูกปรับลดจากเงินได้ที่เกิน 15 ล้านเยน เป็นเงินได้ที่เกิน 12 ล้านเยน และจำนวนเงินที่ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายจะเท่ากับ 2,300,000 และในปี 2560 เป็นต้นไป ขึ้นเงินได้สูงสุดจะถูกปรับลดจากเงินได้ที่เกิน 12 ล้านเยน เป็นเงินได้ที่เกิน 10 ล้านเยน และจำนวนเงินที่ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายจะลดลงเท่ากับ 2,200,000 เยน

ในกรณีที่ผู้เสียภาษีมีเงินได้มีค่าใช้จ่ายเฉพาะเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้ดังกล่าว (Specified Expenditure) เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการย้ายสถานที่ปฏิบัติงาน ค่าหนังสือ ค่าเสื้อผ้า ค่ารับรองลูกค้าเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้เสียภาษีเงินได้สามารถหักค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมโดยไม่ขึ้นกับรายได้⁶ และหักได้เท่ากับค่าใช้จ่ายเฉพาะเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้ดังกล่าวลบด้วยครึ่งหนึ่งของค่าจ้างมาตรฐานที่หักไปแล้ว ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 650,000 เยนต่อปี

⁶ สำหรับเงินได้ในปีภาษี 2559 เป็นต้นไป

4.2.3.2 การหักค่าลดหย่อนเงิน ได้จากการเกษียณอายุ

เงิน ได้จากการเกษียณอายุ (Retirement Income) สามารถนำมาคำนวณ สิทธิในการหักค่าลดหย่อน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 4: การหักค่าลดหย่อนสำหรับเงิน ได้จากการเกษียณอายุของประเทศไทย

เงื่อนไข	การหักค่าลดหย่อน
ทำงาน 20 ปีหรือน้อยกว่าก่อนเกษียณ	400,000 เยนต่อปี
สำหรับจำนวนปีที่ทำงานเกิน 20 ปีก่อนเกษียณ	700,000 เยนต่อปี
การหักค่าลดหย่อนขั้นต่ำต่อราย	800,000 เยน
หักกรณีพิเศษที่ต้องเกษียณอายุเนื่องจากความ พิการทางร่างกาย	จำนวนดังกล่าวข้างต้น + 1,000,000 เยน

ที่มา : KPMG (2015)

หลังจากคำนวณหาค่าลดหย่อนสำหรับเงิน ได้จากการเกษียณอายุได้แล้ว ให้นำไปหักออกจากเงิน ได้จากการเกษียณอายุจะได้เงิน ได้สุทธิ จำนวนเงิน ได้สุทธิที่จะต้องเสียภาษี ขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ผู้มีเงิน ได้ทำงานก่อนเกษียณ หากผู้มีเงิน ได้ทำงานมากกว่า 5 ปีก่อนเกษียณอายุ ผู้มี เงิน ได้มีภาระภาษีเพียงกึ่งหนึ่งของเงิน ได้สุทธิดังกล่าว และเสียภาษีในอัตราเดียวกันกับภาษีเงิน ได้ บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ ต้องยื่นแบบฯ เสียภาษีเงิน ได้จากการเกษียณอายุนี้แยกจากรายได้อื่น

4.2.3.3 การหักลดหย่อนกรณีพิเศษ (Special Deduction)

สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่ให้เฉพาะกรณีผู้มีถิ่นฐานในประเทศไทย สามารถสรุป ได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 5: การหักค่าลดหย่อนที่ให้เฉพาะกรณีผู้มีถิ่นฐานในประเทศไทย

ประเภทค่าลดหย่อน	เงื่อนไข
ความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว พายุ ไฟไหม้ การถูกลักขโมย การถูกยึดทรัพย์สิน ซึ่งไม่สามารถครอบคลุมด้วย ประกันภัย	ส่วนที่เกินร้อยละ 10 ของเงิน ได้ (เงินทั่วไป เงิน ได้จากการเกษียณอายุ และเงิน ได้จาก ป่าไม้) สามารถนำไปหักออกจากเงิน ได้ ฟังประเมิน ทั้งนี้ ไม่เกิน 50,000 เยน หรือ ตามจ่ายจริง ขึ้นกับจำนวนใดสูงกว่า

ตารางที่ 4-5 การหักค่าลดหย่อนที่ให้แก่เฉพาะกรณีผู้มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ประเภทค่าลดหย่อน	เงื่อนไข						
ค่ารักษาพยาบาล	ส่วนที่เกิน 100,000 เยนหรือร้อยละ 5 ของเงินได้พึงประเมินสามารถนำมาหักได้ไม่เกิน 2 ล้านเยน						
การประกันสังคม	หักได้ตามจ่ายจริงเฉพาะประกันที่จ่ายตามโครงการของ Japanese Social Insurance Schemes						
การประกันชีวิต/สุขภาพ ⁷	<p>- เบี้ยประกันสุขภาพของรัฐสามารถหักลดหย่อนได้เต็มจำนวน</p> <p>- ค่ารักษาพยาบาล ร้อยละ 30 (ในระบบของรัฐ) สามารถนำค่ารักษาพยาบาลที่จ่ายจริงในส่วนที่เกิน 1 แสนเยนหรือร้อยละ 5 ของเงินได้ (ขึ้นกับว่าอันไหนต่ำกว่า) มาหักลดหย่อนได้อีกไม่เกิน 2 ล้านเยน</p> <p>- เบี้ยประกันสุขภาพเอกชน หักได้ตามชั้นบันได ดังนี้</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>$\leq 20,000$ เยน</td> <td>ตามจ่ายจริง</td> </tr> <tr> <td>20,001-40,000</td> <td>(ตามจ่ายจริง x 0.5) + 10,000 เยน</td> </tr> <tr> <td>> 40,001</td> <td>(ตามจ่ายจริง x 0.25) + 20,000 เยน</td> </tr> </tbody> </table> <p>ทั้งนี้ รวมแล้วไม่เกิน 40,000 เยน (หรือประมาณ 13,000 บาท) และเมื่อนำไปรวมกับลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพต้องไม่เกิน 120,000 เยน (หรือประมาณ 40,000 บาท)</p>	$\leq 20,000$ เยน	ตามจ่ายจริง	20,001-40,000	(ตามจ่ายจริง x 0.5) + 10,000 เยน	> 40,001	(ตามจ่ายจริง x 0.25) + 20,000 เยน
$\leq 20,000$ เยน	ตามจ่ายจริง						
20,001-40,000	(ตามจ่ายจริง x 0.5) + 10,000 เยน						
> 40,001	(ตามจ่ายจริง x 0.25) + 20,000 เยน						

⁷ ญี่ปุ่นใช้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าในลักษณะ (Co-payment) ดำเนินการโดยรัฐบาลญี่ปุ่น โดยประชาชนจะมีหน้าที่ชำระเบี้ยประกันรายปีโดยค่าเบี้ยประกันจะขึ้นอยู่กับฐานะ รายได้ และถิ่นที่อยู่ ทั้งนี้หากเข้าไปรักษาที่สถานพยาบาลที่กำหนด ผู้ประกันจะต้องร่วมจ่ายค่ารักษาพยาบาล

ตารางที่ 4-5 การหักค่าลดหย่อนที่ให้เฉพาะกรณีผู้มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

ประเภทค่าลดหย่อน	เงื่อนไข
<p>การประกันแผ่นดินไหวสำหรับที่อยู่อาศัยที่ผู้เสียภาษีอยู่อาศัยร่วมกับคู่สมรสหรือครอบครัว รวมถึงสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ที่ประกอบขึ้นในการดำรงชีพ ที่ประกันดังกล่าวครอบคลุม</p>	<p>หักได้สูงสุดไม่เกิน 50,000 เยน และภาษีท้องถิ่นได้ไม่เกิน 25,000 เยน</p>
<p>การบริจาคให้แก่หน่วยงานราชการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รัฐบาลกลาง (National Government) 2) รัฐบาลท้องถิ่น (Local government) 3) หน่วยงานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ ที่กำหนดโดยกระทรวงการคลัง 4) สถาบันการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ 5) หน่วยงานมูลนิธิ ผลประโยชน์สาธารณะ สถาบันการศึกษา 6) องค์กรทางการเมือง (Political Parties and Organizations) 7) องค์กรไม่แสวงหากำไร (Non-profit Organizations) ที่ได้รับการรับรองจาก National Tax Agency 	<p>ส่วนที่เกิน 2,000 เยนสามารถนำมาหักลดหย่อนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละ 40 ของเงินได้พึงประเมิน</p>

ที่มา : KPMG (2015)

4.2.3.4 การหักลดหย่อนส่วนบุคคล (Personal Reliefs)

การให้สิทธิหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคลมีจุดประสงค์เพื่อบรรเทาภาระภาษีเฉพาะบุคคล และสามารถสรุปตามเงื่อนไข สรุปได้ดังนี้

**ตารางที่ 4- 6: การให้สิทธิหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคลในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีท้องถิ่น
ของประเทศไทยปี**

หน่วย: เยน

การลดหย่อนส่วนบุคคล	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ภาษีท้องถิ่น
หักลดหย่อนทั่วไป	380,000	330,000
คู่สมรส กรณีอายุน้อยกว่า 70 ปี	380,000	330,000
คู่สมรส กรณีอายุเกิน 70 ปี	480,000	380,000
ผู้อยู่ในความอุปการะอายุ 16-18 ปี	380,000	330,000
ผู้อยู่ในความอุปการะอายุ 19-22 ปี	630,000	450,000
ผู้อยู่ในความอุปการะอายุ 23-69 ปี	380,000	330,000
ผู้อยู่ในความอุปการะอายุเกิน 70 ปี	480,000	380,000
พ่อแม่อายุ 70 ปีหรือมากกว่าและอาศัยร่วมกับ ผู้เสียภาษี	580,000	450,000
ผู้พิการทางร่างกาย	270,000	260,000
ผู้พิการทางร่างกายขั้นร้ายแรง (Severely Physically Handicapped)	400,000	300,000
กรณีผู้พิการทางร่างกายขั้นร้ายแรง (Severely Physically Handicapped) อาศัยร่วมกับผู้เสียภาษี	750,000	530,000
แม่หม้าย หย่าร้าง หรือนักเรียนทำงานระหว่างเรียน	270,000	260,000

ที่มา : KPMG (2015)

4.2.4 การเครดิตภาษี

ระบบภาษีของญี่ปุ่นนอกจากการให้หักลดหย่อนแล้วยังมีระบบให้การเครดิตภาษีสำหรับเงินปันผลที่จ่ายจากนิติบุคคลในประเทศให้แก่บุคคลธรรมดา โดยการคำนวณเครดิตภาษีสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 7: การเครดิตภาษีจากเงินปันผลที่ได้รับจากนิติบุคคลของประเทศญี่ปุ่น

เงินปันผลที่ได้รับ	อัตราภาษีเงินได้ นิติบุคคล (ร้อยละ)	อัตราภาษีท้องถิ่น (ร้อยละ)
ไม่เกิน 10 ล้านเยน		
- เงินปันผลจากหุ้น	10	2.8
- เงินปันผลจากทรัสต์	5	1.4
เกิน 10 ล้านเยน		
- เงินปันผลจากหุ้น	5	1.4
- เงินปันผลจากทรัสต์	2.5	0.7

ที่มา : KPMG (2015)

4.2.4.1 การเครดิตสำหรับภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจากค่าจ้างแรงงานหรือเงินปันผลที่ไม่ใช่ภาระภาษีที่ต้องชำระ (Final Tax) สามารถนำมารวมคำนวณเพื่อขอเครดิตภาษีสำหรับการยื่นแบบเสียภาษีปลายปีได้

4.2.4.2 การเครดิตสำหรับภาษีที่เสียไปในต่างประเทศ

สำหรับผู้มีถิ่นฐานในประเทศญี่ปุ่นและได้ชำระภาษีในต่างประเทศ ภาษีที่เสียไปในต่างประเทศสามารถหักออกจากภาษีที่เสียในญี่ปุ่นได้ตามสูตรการคำนวณ ซึ่งส่วนเกินจากของภาษีที่เสียในต่างประเทศสามารถเครดิตออกจากภาษีเพื่อการฟื้นฟูประเทศไม่เกินระดับที่กำหนดไว้ ถ้ายังมีส่วนเกินอีกสามารถหักออกจากภาษีท้องถิ่นได้ โดยไม่เกินร้อยละ 18 ของภาษีท้องถิ่นระดับเทศบาล และไม่เกินร้อยละ 12 สำหรับภาษีท้องถิ่นระดับจังหวัด และส่วนที่เหลือยังสามารถนำไปหักภาษีได้ไม่เกิน 3 ปีภาษีถัดไป เช่นเดียวกับการเครดิตภาษีอื่น ๆ

4.2.4.3 การเครดิตสำหรับเงินบริจาค

1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้เสียภาษีที่บริจาคเงินให้แก่หน่วยงานที่กำหนด สามารถเลือกที่จะใช้สิทธิการเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือขอใช้สิทธิหักลดหย่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามตารางที่ 4- 8

2) ภาษีท้องถิ่น

ผู้เสียภาษีที่บริจาคเงินให้แก่หน่วยงานที่กำหนด สามารถเลือกที่จะใช้สิทธิการเครดิตภาษีท้องถิ่นหรือขอใช้สิทธิหักลดหย่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 8: การเครดิตเงินบริจาคสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศญี่ปุ่น

จำนวนที่สามารถเครดิตได้ (a) + (b)	
(a) เครดิตภาษีสำหรับการบริจาคให้แก่ พรรคการเมือง (เครดิตได้เท่ากับ (i) หรือ (ii) ที่มีค่าน้อยกว่า)	(i) (เงินบริจาคให้แก่พรรคการเมือง – 2,000 เยน) x 0.3
	(ii) ภาษีเงินได้ก่อนเครดิตภาษี x 0.25
(b) เครดิตภาษีสำหรับการบริจาคให้ NPOs/Public Interest Entities (เครดิตได้เท่ากับ (i) หรือ (ii) ที่มีค่าน้อยกว่า)	(i) (เงินบริจาคให้แก่ NPOs/Public Interest Entities 2,000 เยน) x 0.4
	(ii) ภาษีเงินได้ก่อนเครดิตภาษี x 0.25

ที่มา : KPMG (2015)

ตารางที่ 4- 9: การเครดิตเงินบริจาคสำหรับภาษีท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่น

จำนวนที่สามารถเครดิตได้ (a) + (b)	
(a) เครดิตภาษีสำหรับการบริจาคให้แก่ พรรคการเมือง	(จำนวนสูงสุด ⁽¹⁾ สำหรับการบริจาค ⁽²⁾ - 2,000 เยน) x 0.1
(b) เครดิตภาษีส่วนเพิ่ม (เครดิตได้เท่ากับ (i) หรือ (ii) ที่มีค่าน้อยกว่า)	(i) (เงินบริจาคให้แก่หน่วยงานท้องถิ่น – 2,000 เยน) x [(0.9 - อัตราภาษีที่เสีย (Marginal Income Tax Rate) x 1.021 ⁽³⁾]
	(ii) ภาษีท้องถิ่นก่อนเครดิตภาษี x 0.2

ที่มา : KPMG (2015)

หมายเหตุ: (1) เพดานร้อยละ 30 ของเงินได้พึงประเมิน (2) การบริจาคต้องเป็นการบริจาคให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นและการบริจาคที่กำหนด (3) ร้อยละ 2.1 เท่ากับอัตราภาษีเพื่อการฟื้นฟู

4.2.5 การยื่นแบบเสียภาษี

สำหรับการยื่นแบบเสียภาษีในกรณีของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะต้องยื่นแบบฯ ภายในวันที่ 15 มีนาคมของทุกปีสำหรับปีภาษีที่ผ่านมา โดยไม่อนุญาตให้ขอขยายระยะเวลาการยื่นแบบฯ การประมาณการภาระภาษีในปีถัดไปสำหรับผู้ที่ยื่นแบบฯ ในปีที่ผ่านมา จะต้องประมาณการภาระภาษีปีปัจจุบันในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายน

4.2.6 สรุป

กรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่นการหักลดหย่อนภาษีเงินได้พบว่าการให้สิทธิลดหย่อนส่วนใหญ่จะเป็น ในลักษณะการสิทธิหักลดหย่อนสำหรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ ส่วนการให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนส่วนบุคคลจะเป็นการสำหรับลดภาระการเลี้ยงดูครอบครัวเนื่องจากสังคมญี่ปุ่นฝ่ายชายเป็นทำงานเลี้ยงดูครอบครัวเพียงคนเดียว โดยผู้หญิงจะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านอย่างเดียว จึงทำให้สิทธิประโยชน์มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการเลี้ยงดูครอบครัว สำหรับกรณีการจำกัดสิทธิลดหย่อนพบว่า รูปแบบการจำกัดสิทธิลดหย่อนสำหรับกรณีการลดหย่อนส่วนบุคคลจะกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอน ซึ่งในกรณีการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการหักลดหย่อนกรณีพิเศษจะรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งกำหนดเป็นร้อยละ และจำนวนเงินที่แน่นอน อย่างไรก็ตามได้สังเกตเห็นได้ว่าญี่ปุ่นให้สิทธิประโยชน์ค่อนข้างมากสำหรับการบริจาค

4.3 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศมาเลเซีย

4.3.1 ฐานภาษี

ผู้มีรายได้ทุกประเภทที่เกิดขึ้นในมาเลเซียต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยใช้ระบบการจัดเก็บภาษีที่เกิดจากแหล่งเงินได้หรือจ่ายในประเทศเท่านั้น (Territorial Income) กล่าวคือจัดเก็บเฉพาะรายได้ที่เกิดขึ้นในประเทศ โดยทั่วไป ชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียเกินกว่า 182 วัน ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราเดียวกับผู้มีถิ่นฐาน ส่วนชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียไม่ถึง 182 วัน ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 26 โดยไม่ให้ใช้สิทธิหักค่าลดหย่อน แต่อาจได้ส่วนลดค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายให้กับรัฐบาลในกรณีที่มีใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ทั้งนี้ รายได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่กำหนดในกฎหมาย ประกอบด้วย รายได้จากการจ้างงาน กำไรจากการประกอบธุรกิจเงินปันผล ดอกเบี้ย ส่วนลดต่างๆ ค่าเช่าสินทรัพย์ ค่าลิขสิทธิ์ เงินบำนาญ รายได้ประจำปี และรายได้อื่น

4.3.2 อัตราภาษี

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของมาเลเซียเป็นอัตราก้าวหน้า ตั้งแต่ร้อยละ 1 - 28 ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับหลาย ๆ ประเทศ รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 10: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของมาเลเซีย

ช่วงเงินได้ (ริงกิต)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
5,000-20,000	1
20,001-35,000	5
35,001-50,000	10
50,001-70,000	16
70,001-100,000	21
100,001-250,000	24
250,001-400,000	24.5
400,001-600,000	25
600,001-1,000,000	26
1,000,001 >	28

ที่มา: PWC (2015)

4.3.3 การหักค่าลดหย่อน

การหักค่าลดหย่อนในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 11: การหักค่าลดหย่อนของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย

หน่วย : ริงกิต

ประเภทการหักลดหย่อน	จำนวนค่าลดหย่อน
หักลดหย่อนส่วนบุคคล	9,000
กรณีผู้พิการหักเพิ่ม	6,000
คู่สมรส	4,000
กรณีคู่สมรสพิการหักเพิ่ม	3,500
บุตร	
อายุไม่เกิน 18 ปี	2,000
อายุเกิน 18 ปี แต่ยังศึกษาอยู่	8,000
บุตรพิการทั้งร่างกายหรือจิตใจ	6,000
บุตรพิการทั้งร่างกายหรือจิตใจ อายุเกิน 18 ปีและยังศึกษาอยู่	8,000
เบี้ยประกันสุขภาพและการประกันการศึกษา ⁸	3,000
ค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาพยาบาลพ่อแม่	5,000
Private Retirement Scheme	3,000
ค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเอง คู่สมรส บุตรจากโรคร้ายแรง	6,000 (ค่าตรวจ ทางการแพทย์ไม่เกิน 500)
การซื้ออุปกรณ์สำหรับผู้พิการทั้งของตนเอง คู่สมรส บุตร และบิดามารดา	6,000
การซื้อหนังสือ นิตยสาร วารสารเพื่อเพิ่มพูนความรู้	1,000
การฝากเงินเพื่อบุตรใน Skim Simpanan Pendidikan Nasional Account	6,000
การซื้อคอมพิวเตอร์ (ทุก 3 ปี)	3,000
ดอกเบี้ยบ้านระหว่างวันที่ 10 มีนาคม 2009 จนถึง 31 ธันวาคม 2010	10,000

ที่มา: PWC (2015)

⁸ มาเลเซียมีระบบประกันสุขภาพหลายรูปแบบผสมกันแต่ไม่มีระบบประกันสุขภาพแบบถ้วนหน้า โดยจะมีกองทุน Employee Provident Fund สำหรับลูกจ้าง และ Social Security Organization สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยทั่วไปหากเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐจะเสียค่าใช้จ่ายแตกต่างกันตามระดับของโรงพยาบาล เช่น คลินิกชนบทจะไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่หากเป็นโรงพยาบาลระดับอำเภอจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เป็นต้น

4.3.4 การขอคืนภาษี (Tax Rebate)

การให้สิทธิขอคืนภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซียสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 12: การให้สิทธิขอคืนภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย

สิทธิประโยชน์ Tax Rebate	การขอคืนภาษี (มาเลเซียริงกิต)
เงินได้สุทธิสำหรับเสียภาษี (Chargeable Income) ไม่ถึง 35,000 ริงกิต	400
สามีและภรรยาแยกยื่นเงินได้สุทธิสำหรับเสียภาษี (Chargeable Income) ไม่ถึง 35,000 ริงกิต	คนละ 400
กรณีที่สามีและภรรยาร่วม ยื่นเงินได้สุทธิสำหรับเสียภาษี (Chargeable Income) ไม่ถึง 35,000 ริงกิต	800
การบริจาคกรณี Zakat Fitrh หรืออื่นใดตามหลักศาสนาอิสลาม	ได้ตามจ่ายจริงแต่ไม่เกินภาระภาษีที่มีอยู่

ที่มา: PWC (2015)

4.3.5 สรุป

รูปแบบการให้สิทธิประโยชน์สำหรับกรณีประเทศมาเลเซียจะให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนในรูปแบบที่หลากหลายแม้กระทั่งค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือและคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังเน้นหนักในการให้สิทธิสำหรับการรักษาพยาบาลเนื่องจากระบบการรักษาพยาบาลของประเทศมาเลเซียยังไม่ใช่ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าแบบสมบูรณ์ สำหรับรูปแบบการจำกัดสิทธิประโยชน์ของมาเลเซียจะใช้การกำหนดเป็นจำนวน (Amount) โดยจะมีการปรับขึ้นเป็นระยะ ซึ่งการปรับโครงสร้างภาษีของประเทศมาเลเซียจะดำเนินการพร้อมกับระบบงบประมาณ ทั้งนี้ ไม่พบว่าประเทศมาเลเซียใช้ระบบร้อยละในการกำหนดระดับของเพดานสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

4.4 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของสาธารณรัฐสิงคโปร์

4.4.1 ฐานภาษี

สาธารณรัฐสิงคโปร์เก็บภาษีเงินได้จากผู้มีถิ่นฐานในประเทศ โดยใช้หลัก Territorial Income โดยจะยกเว้นเงินได้ที่มีแหล่งที่มาออกสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผู้ที่ไม่มีถิ่นฐานจะเสียภาษีเฉพาะในส่วนที่เงินได้ที่มีแหล่งที่มาในสาธารณรัฐสิงคโปร์

4.4.2 อัตราภาษี

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นอัตราขั้นบันไดตามตารางที่ 4-13 และอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ สามารถสรุปตามประเภทของเงินได้ ดังนี้

ตารางที่ 4- 13: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์

ระดับขั้นเงินได้สุทธิ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
0 – 20,000	0
20,001-30,000	2
30,001-40,000	3.5
40,001 – 80,000	7
80,001 – 120,000	11.5
120,001 – 160,000	15
160,001- 200,000	18
200,001 – 240,000	19
240,001 – 280,000	19.5
280,001 - 320,000	20
320,001 >	22

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

ตารางที่ 4- 14: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเภทของเงินได้	อัตราภาษี
เงินได้จากการจ้างงาน	ร้อยละ 15
ค่าตอบแทนกรรมการ	ร้อยละ 22
รายได้จากการให้บริการฝึกอบรม ให้คำปรึกษา	ร้อยละ 15 ของฐานเงินได้พึงประเมิน หรือ ร้อยละ 22 ของเงินได้สุทธิ

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

4.4.3 การหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนมาตรฐาน

สิทธิประโยชน์การให้หักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง และกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบการบุคคลธรรมดา โดยมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 15: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง

รายการ	เงื่อนไข
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานนำมาหักลดหย่อนได้ โดยค่าใช้นั้นเป็นการจ่ายไปเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ และไม่สามารถขอเบิกจากนายจ้างได้ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นการลงทุน หรือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล เช่น ค่ารับรองลูกค้า ค่าบริจาค (Zakat) ค่าสมัครสมาชิกสมาคมทางวิชาชีพ ความรู้ หรือเครือข่าย ค่าใช้จ่ายเนื่องจากการเดินทาง ค่าขนส่งสาธารณะ รถประจำทาง รถไฟฟ้า และรถแท็กซี่	ไม่กำหนดระดับการใช้ แต่ผู้เสียภาษีต้องเก็บเอกสารไว้ 5 ปี เพื่อให้หน่วยงานจัดเก็บรายได้ของสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore: IRAS) สามารถตรวจสอบรายการที่นำมาหักค่าใช้นั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ เช่น การจ่ายค่ารับรองที่เกิดขึ้นเนื่องจากการรับประทานอาหารร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางที่เกิดขึ้นจากยานพาหนะของตน ค่าใช้จ่ายการเดินทางที่ไม่ได้เกิดจากการเดินทางระหว่างบ้านและที่ทำงาน

ตารางที่ 4- 15: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง (ต่อ)

รายการ	เงื่อนไข
การหักลดหย่อนประกันสุขภาพ ⁹	สิงคโปร์ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินจ่ายให้แก่ Medisave โดยเพดานกำหนดไว้ไม่เกิน 31,450 สิงคโปร์โดยรวมในส่วนที่นายจ้างต้องสมทบเข้า Medisave ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ สิงคโปร์ไม่ให้สิทธิหักลดหย่อนสำหรับการประกันสุขภาพทั่วไป

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

ตารางที่ 4- 16: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบกิจการ

รายการ	เงื่อนไข
ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ (Business Expenses) สามารถนำมาหักออกจากเงินได้ โดยค่าใช้จ่ายนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับประกอบการ ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือเพื่อการลงทุน	แตกต่างกันตามลักษณะของค่าใช้จ่าย
มาตรฐานผลิตภาพและความคิดริเริ่ม [Productivity and Innovation Credit (PIC)]	ผู้เข้าร่วม โครงการสามารถหักรายจ่ายได้ สูงสุด 4 เท่า และในบางกรณีสามารถนำรายจ่ายมาขอเป็นเงินคืน (Cash Rebate) ได้

⁹ สิงคโปร์มีระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยดำเนินการผ่าน 3 กองทุน ได้แก่ 1) Medisave เป็นการออมภาคบังคับซึ่งหักออกจากเงินเดือนและค่าจ้างโดยเงินนี้จะถูกใช้สำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาลของเจ้าของบัญชี และเจ้าของบัญชีสามารถขอสมทบเพิ่มเติมภาคสมัครใจได้ 2) Medishield เป็นกองทุนประกันที่บริหารจัดการโดย Central Provident Fund 3) กองทุนเสริมภาคสมัครใจโดยเงินสมทบจะนำมาใช้ในส่วนเกินของผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกที่เกินเพดานของกองทุน Medisave และ Medifund เป็นกองทุนจากระบบงบประมาณ กองทุนจะนำดอกผลไปจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้มีรายได้น้อย

ตารางที่ 4- 16: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบกิจการ (ต่อ)

รายการ	เงื่อนไข
รายจ่ายลงทุนเพื่อปรับปรุงและตกแต่งสถานประกอบการ (Renovation or Refurbishment Works Expenditure)	-เป็นการปรับปรุงให้อยู่สภาพเดิมที่สมบูรณ์และที่ไม่ใช่การปรับปรุงที่ทำให้ดีขึ้น - ไม่เกิน 300,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ในระยะเวลา 3 ปี
รายจ่ายต้นทุนของสินทรัพย์ถาวร (Capital Allowances on Fixed Assets)	- เพื่อหักรายจ่ายสินทรัพย์ทุนบางรายการที่ไม่สามารถหักค่าเสื่อมได้ - การหักรายจ่ายขึ้นอยู่กับประเภทของทรัพย์สิน เช่น คอมพิวเตอร์สามารถขอหักได้ร้อยละร้อยในปีแรก
ค่ารักษาพยาบาล	ค่าใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 1 ของรายรับของลูกจ้างในปีภยานั้น โดยอาจมีบางกรณีที่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ถึงร้อยละ 2 หากปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
ค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา หรือค่าจ้างหน่วยงานภายนอกทำการวิจัยและพัฒนา	หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 150 ของค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อการวิจัยและพัฒนา ทั้งนี้ การวิจัยและพัฒนาดังกล่าวต้องได้รับการรับรองจาก Economic Development Board (ECB)
ค่าลดหย่อนที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (Land Intensification Allowance) ให้หักค่าใช้จ่ายพิเศษกรณีที่มีการให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ประหยัดพื้นที่และมีการใช้พื้นที่ร่วมกัน โดยโครงการจะต้องได้รับการรับรองจาก ECB	สิทธิประโยชน์จะประกอบด้วย 1. ค่าลดหย่อนเบื้องต้น (Initial Allowance) ในอัตราร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีนั้น 2. ค่าลดหย่อนรายปี (Annual Allowance) หลังจากการก่อสร้างเสร็จ ในอัตราร้อยละ 5 สำหรับค่าใช้จ่ายที่ได้รับการรับรอง

ตารางที่ 4- 16: การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบกิจการ (ต่อ)

รายการ	เงื่อนไข
ค่าใช้จ่ายก่อนเริ่มธุรกิจ (Expenses Incurred before Commencement of Business)	- โดยปกติแล้วค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนการจัดตั้งธุรกิจไม่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้ มาตรการนี้ให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายก่อนการจัดตั้งธุรกิจเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเริ่มธุรกิจได้ - หักได้ตามจ่ายจริง
ผลขาดทุนและค่าใช้จ่ายทุน (Capital allowance) สามารถนำไปหักออกจากกำไรในปีถัดไป (Carry Forward)	หักได้ตามจริง
ค่าใช้จ่ายสำหรับการให้เช่าที่อยู่อาศัย (Deductions on Rental Expenses)	- ผู้ที่ให้เช่าสามารถหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการให้เช่าที่อยู่อาศัย - หักได้ตามจริง
การบริจาคเพื่อการกุศล	สามารถลดหย่อนได้ 2.5-3 เท่าของมูลค่าที่ได้จ่ายไป ซึ่งการบริจาคสามารถบริจาคได้ทั้งรูปแบบของเงินสด สิ่งของ เช่น คอมพิวเตอร์ วัตถุโบราณ ที่อยู่อาศัย รวมทั้งการบริจาคในรูปแบบของตราสารทางการเงิน เช่น หุ้น

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

4.4.3 การหักลดหย่อนตามโครงการสนับสนุนกิจการที่เพิ่งริเริ่ม (Angle Investor)

การลงทุนในกิจการที่เพิ่งริเริ่ม (Start – up Companies) ที่ได้รับการรับรองระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2553 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2563 สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ตามจ่ายจริง โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องลงทุนกับธุรกิจดังกล่าวไม่น้อยกว่า 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ภายใน 12 เดือนนับจากวันแรกที่เริ่มลงทุน และต้องถือการลงทุนนั้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี

4.4.4 การบรรเทาภาระภาษี (Tax Reliefs)

สิทธิการบรรเทาภาระภาษีให้เฉพาะผู้มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Residents) ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขเท่านั้น ประเภทการบรรเทาภาระภาษีเงื่อนไข และสิทธิประโยชน์สำหรับผู้เสียภาษีทั่วไป และสำหรับผู้เสียภาษีที่สมรส หย่าร้าง หรือเป็นหม้าย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 17: การบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้เสียภาษีทั่วไปในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	เงื่อนไขการหักลดหย่อน/สิทธิประโยชน์
ค่าธรรมเนียมด้านการศึกษา (Course Fee Relief)	- หลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และไม่ เป็นหลักสูตรเพื่อสันตนาการ - ไม่เกิน 5,500 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อปี
ค่าประกันสังคมเพื่อการเกษียณอายุ	หักได้ตามจริง ไม่เกิน 7,000 ดอลลาร์สิงคโปร์
เงินช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย	- บุคคลธรรมดาจะหักได้ 1,000-8,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ขึ้นกับอายุของผู้มีสิทธิ - ผู้พิการจะหักได้ 4,000-12,000 ดอลลาร์ สิงคโปร์ ขึ้นกับอายุของผู้มีสิทธิ
ค่าใช้จ่ายในการอุปการะญาติพิการหรือบกพร่องทางร่างกาย	- ต้องมีค่าใช้จ่ายไม่ต่ำกว่า 2,000 ดอลลาร์ สิงคโปร์ - จะสามารถหักได้ 3,500 - 5,500 ดอลลาร์ สิงคโปร์ต่อคน ขึ้นอยู่กับกรณี

ตารางที่ 4- 17: การบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้เสียภาษีทั่วไปในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ
สาธารณรัฐสิงคโปร์ (ต่อ)

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	เงื่อนไขการหักลดหย่อน/สิทธิประโยชน์
ประกันชีวิต	- ให้สิทธิส่วนเพิ่มสำหรับที่ผู้จ่ายประกันสังคม ภาคบังคับต่ำกว่า 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ - หักได้เท่ากับส่วนต่างระหว่างการประกัน สังคมและประกันชีวิต หรือร้อยละ 7 ของ มูลค่าทุนประกัน
เงินช่วยเหลือสำหรับการเป็นทหารหรือตำรวจ	- หักได้ 1,500-5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ขึ้นอยู่กับระดับชั้นและระยะเวลาของ การปฏิบัติหน้าที่
การดูแลบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด ของตนเองและ คู่สมรส	- หักได้ตั้งแต่ 5,500- 14,000 ดอลลาร์ สิงคโปร์ต่อคน ขึ้นอยู่กับว่าผู้ได้รับการดูแล พิการและหรืออยู่ร่วมกับผู้เสียภาษีหรือไม่ - หักลดหย่อนค่าดูแลได้ไม่เกิน 2 คน
เงินสะสมเพิ่มเติมสำหรับการเกษียณอายุ [Supplementary Retirement Scheme (SRS) Relief]	หักได้เท่ากับเงินที่สะสมจริง แต่ไม่เกิน 15,300 ดอลลาร์สิงคโปร์สำหรับชาวสิงคโปร์ และไม่เกิน 35,700 ดอลลาร์สิงคโปร์สำหรับ คนต่างชาติ

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

ตารางที่ 4- 18: การบรรเทาภาระภาษีเพิ่มเติมสำหรับผู้เสียภาษีที่สมรส หย่าร้าง หรือเป็นหม้ายในระบบ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
สำหรับผู้เสียภาษีเพศชายหรือเพศหญิง	
เงินช่วยเหลือสำหรับการเป็นทหารหรือตำรวจ	- หักได้ 1,500-5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ขึ้นอยู่กับระดับชั้นและระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ - ภรรยาจะหักได้ 750 ดอลลาร์สิงคโปร์ - ทั้งบิดาและมารดาจะหักได้ 750 ดอลลาร์สิงคโปร์ไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนบุตรที่เป็นทหารหรือตำรวจ
ค่าเลี้ยงดูบุตร	- กรณีบุตรปกติ หักได้ 5,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ - กรณีบุตรพิการ หักได้ 7,500 ดอลลาร์สิงคโปร์
ค่าเลี้ยงดูภรรยา	- หักได้ 5,500 ดอลลาร์สิงคโปร์ - ไม่จำเป็นต้องอาศัยอยู่ด้วยกัน
สำหรับผู้เสียภาษีเพศหญิง	
ค่าเลี้ยงดูบิดามารดา	- สิทธิประโยชน์สำหรับสตรีทำงานที่ต้องดูแลบิดามารดา - หักได้ 3,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อบุพการี
การส่งเสริมให้สตรีต่างชาติทำงานอาชีพแม่บ้าน [Foreign Maid Levy (FML) Relief]	- สตรีต่างชาติที่สมรสแล้ว หย่า หรือเป็นหม้าย อาศัยอยู่ในช่วงวัยทำงาน และมีอาชีพแม่บ้าน - นำค่าธรรมเนียมการทำงานสำหรับชาวต่างชาติ (Foreign Domestic Workers) มาหักลดหย่อนได้

ตารางที่ 4 - 18: การบรรเทาภาระภาษีเพิ่มเติมสำหรับผู้เสียภาษีที่สมรส หย่าร้าง หรือเป็นหม้าย
ในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (ต่อ)

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	เงื่อนไขการหักลดหย่อน/สิทธิประโยชน์
การส่งเสริมให้หญิงที่มีบุตรแล้วทำงาน [Working Mother's Child Relief (WMCR)]	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมาตรการช่วยเหลือหญิงทำงานที่มีบุตร และสนับสนุนให้บุตรมีสัญชาติสิงคโปร์ และแม่สามารถยังคงทำงานได้ - กรณีลูกคนแรก ลดหย่อนได้ร้อยละ 15 ของรายได้มารดา - กรณีลูกคนที่สอง ลดหย่อนได้ร้อยละ 20 ของรายได้มารดา - กรณีลูกคนที่สาม หรือมากกว่า ลดหย่อนได้ร้อยละ 25 ของรายได้มารดา

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

4.4.5 การคืนภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ที่มิบุตร (Parenthood Tax Rebates)

สิทธิการขอคืนภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ที่มิบุตร ให้เฉพาะผู้มีถิ่นฐานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Residents) ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขเท่านั้น จำนวนเงินที่ขอคืนภาษีได้ขึ้นอยู่กับปีที่บุตรเกิดและเกิดเป็นบุตรลำดับที่เท่าใด โดยผู้มีเงินได้สามารถแบ่งเงินที่ขอคืนภาษีได้ดังกล่าวกับคู่สมรสและนำไปใช้ในการเสียภาษี หากใช้เสียภาษีไม่หมดในปีภาษีนั้นก็สามารถยกไปใช้เสียภาษีในปีถัด ๆ ไปได้จนกว่าจะหมดจำนวน ซึ่งสิทธิการขอคืนภาษีดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 19: การคืนภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ที่มีบุตรในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ลำดับการเกิดของบุตร	ผู้มีเงินได้ที่มีบุตรสามารถขอคืนภาษีได้ (ดอลลาร์สิงคโปร์)	
	บุตรเกิดในปี 2547 - 2550	บุตรเกิดในปี 2551 เป็นต้นไป
คนแรก	ไม่ได้รับสิทธิ	5,000
คนที่สอง	10,000	10,000
คนที่สาม	20,000	20,000
คนที่สี่	20,000	20,000
คนที่ห้า เป็นต้นไป	0	20,000 ต่อบุตร 1 คน

ที่มา: Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

4.4.6 สรุปกรณีศึกษาประเทศสิงคโปร์

ผลการศึกษาพบว่าประเทศสิงคโปร์จำกัดสิทธิประโยชน์ในการหักลดหย่อนเป็นจำนวนสำหรับกรณีบุคคลธรรมดา และจำกัดสิทธิการหักลดหย่อนเป็นร้อยละสำหรับการหักค่าใช้จ่ายของประกอบธุรกิจบุคคลธรรมดา นอกจากนี้ยังมีระบบการบรรเทาภาษีและการขอคืนภาษี (Tax Reliefs and Tax Rebates) ซึ่งเป็นการให้เงินแบบให้เปล่าโดยตรง โดยส่วนใหญ่จะเน้นหนักในการดูแลผู้สูงอายุครอบครัว ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม การส่งเสริมการมีบุตร และการสนับสนุนให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน เป็นต้น ซึ่งไม่พบการให้สิทธิการบรรเทาภาษีและการขอคืนภาษีในลักษณะร้อยละ แต่มีการจำกัดสิทธิในลักษณะจำนวนเงิน และจำนวนเงินรวม

4.5 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศสหรัฐอเมริกา

4.5.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระบบภาษีเงินได้ของสหรัฐอเมริกาใช้หลักสัญชาติ (หลักเงินได้ทั่วโลก) โดยผู้ที่มีสัญชาติอเมริกันหรือมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาก็ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ทั่วโลก ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาแต่ไม่ได้สัญชาติอเมริกันหรือไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาก็จะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะเงินได้ที่มีแหล่งเงินได้เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกามีลักษณะดังนี้

- 1) ผู้ที่มีที่อยู่อาศัยถาวร โดยถูกกฎหมาย (Lawful Permanent Resident) ในสหรัฐอเมริกา
- 2) ผู้ที่อาศัยในสหรัฐอเมริกาดังแต่ 31 วันขึ้นไปในปีที่คำนวณภาษี และต้องอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาไม่น้อยกว่า 183 วันในช่วง 3 ปี (รวมปีที่คำนวณภาษี) โดยคำนวณจากจำนวนวันทั้งหมดที่อาศัยในสหรัฐอเมริกาในปีที่คำนวณภาษีนั่น บวกด้วย 1/3 ของจำนวนวันที่อาศัยในสหรัฐอเมริกาในปีก่อนปีที่คำนวณภาษี บวกด้วย 1/6 ของจำนวนวันที่อาศัยในสหรัฐอเมริกาใน 2 ปี ก่อนปีที่คำนวณภาษี

4.5.2 เงินได้พึงประเมิน (Gross Income)

ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกาคำนวณจากเงินได้พึงประเมินประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับตลอดทั้งปี ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเงิน สินค้า ทรัพย์สิน และบริการที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษี เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนต่างกำไร ค่าเช่า ค่าสิทธิ การประกอบธุรกิจ การประกอบการเกษตร เงินบำนาญ เงินช่วยเหลือจากรัฐกรณีไม่มีงานทำ และเงินได้จากการชนะรางวัล เป็นต้น

4.5.3 การหักค่าใช้จ่ายและการหักลดหย่อน

4.5.3.1 การหักค่าใช้จ่าย (Deductible Expenses)

ผู้มีเงินได้สามารถนำค่าใช้จ่ายตามตารางข้างล่าง มาหักออกจากเงินได้พึงประเมิน จะได้เงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (Adjusted Gross Income: AGI)

ตารางที่ 4- 20: ค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินของระบบภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา

ประเภทของค่าใช้จ่าย	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
1. ด้านส่วนบุคคล	
ค่าเลี้ยงดูอดีตคู่สมรส	
2. ด้านการประกอบอาชีพ	
2.1 ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถเบิกได้ เช่น ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น	- ต้องประกอบอาชีพเกี่ยวกับการศึกษาใน โรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมปลาย - ไม่เกิน 250 เหรียญสหรัฐ หากเป็น โสด - ไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐ หากสมรสและยื่น แบบฯ ร่วมกัน โดยแต่ละคนหักได้ไม่เกิน 250 เหรียญสหรัฐ
2.2 ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ เช่น ค่าขนพาหนะ ค่าจอดรถ ค่าขนส่ง ค่าโดยสาร สาธารณะบางประเภท ค่าเลี้ยงรับรองลูกค้า ค่าเสื่อมราคาของขนพาหนะ เป็นต้น	
2.3 ค่าย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ	ระยะทางระหว่างที่ทำงานใหม่และบ้านเก่า จะต้องมากกว่าระยะทางระหว่างที่ทำงานเก่าและ บ้านเก่า และไม่น้อยกว่า 50 ไมล์
2.4 ค่าใช้จ่ายในการผลิตเพื่อการค้าและธุรกิจ (Domestic Production Activities Deduction: DPAD)	
2.5 ภาษีการประกอบธุรกิจของตนเอง	เฉพาะส่วนที่หักได้
3. ด้านการศึกษา	
3.1 ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียม	
3.2 ดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการศึกษา	

ตารางที่ 4- 20: ค่าใช้จ่ายที่สามารถนำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินของระบบภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาของสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

ประเภทของค่าใช้จ่าย	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
4. ด้านการออม	
4.1 การฝากเงินเข้าบัญชีเพื่อการรักษาพยาบาล (Health Savings Account)	
4.2 การออมเพื่อการเกษียณ	จำนวนเงินที่หักได้ขึ้นอยู่กับอาชีพ เช่น ประกอบ ธุรกิจของตนเอง หรือรับจ้าง และหากรับจ้าง นายจ้างมีการวางแผนการออมให้หรือไม่
5. ด้านระบบประกันสุขภาพ	
ค่าเบี้ยประกันสุขภาพ	เฉพาะผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง
6. อื่นๆ	
เช่น ค่าปรับที่เกิดจากการเบิกเงินก่อนกำหนด	

ที่มา: Internal Revenue Service (2016)

4.5.3.2 การหักค่าลดหย่อน (Deductions)

การหักค่าลดหย่อนมี 2 วิธี คือ การหักค่าลดหย่อนแบบเหมา (Standard Deduction) และการหักค่าลดหย่อนเป็นรายการ (Itemized Deductions) โดยวิธีการหักค่าลดหย่อนขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้มีเงินได้ ซึ่งการหักค่าลดหย่อนแบบเหมาและการหักค่าลดหย่อนเป็นรายการ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 4- 21: การหักค่าลดหย่อนแบบเหมาของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา

สถานภาพของผู้มีเงินได้	จำนวนเงินหักค่าลดหย่อน (เหรียญสหรัฐ)
1. ผู้มีเงินได้เป็นโสด	
1.1 อายุต่ำกว่า 65 ปี และตาปกติ	6,300
1.2 อายุต่ำกว่า 65 ปี และตาบอด	7,850
1.3 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า และตาปกติ	7,850
1.4 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า และตาบอด	9,400

ตารางที่ 4- 21: การหักค่าลดหย่อนแบบเหมาของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

สถานภาพของผู้มีเงินได้	จำนวนเงินหักค่าลดหย่อน (เหรียญสหรัฐ)
2 ผู้มีเงินได้สมรสและยื่นแบบร่วมกัน หรือ เป็นหม้ายและทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตร	
2.1 อายุต่ำกว่า 65 ปี (2) ¹⁰ และตาปกติ (2)	12,600
2.2 อายุต่ำกว่า 65 ปี (2) และตาบอด (1)	13,850
2.3 อายุต่ำกว่า 65 ปี (2) และตาบอด (2)	15,100
2.4 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า ¹¹ (1) และตาปกติ (2)	13,850
2.5 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (1) และตาบอด (1)	15,100
2.6 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (1) และตาบอด (2)	16,350
2.7 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (2) และตาปกติ (2)	15,100
2.8 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (2) และตาบอด (1)	16,350
2.9 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (2) และตาบอด (2)	17,600
3. ผู้มีเงินได้สมรสแต่ยื่นแบบแยกกัน และขอหัก ลดหย่อนคู่สมรส	
3.1 อายุต่ำกว่า 65 ปี (2) และตาปกติ (2)	6,300
3.2 อายุต่ำกว่า 65 ปี (2) และตาบอด (1)	7,550
3.3 อายุต่ำกว่า 65 ปี (2) และตาบอด (2)	8,800
3.4 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (1) และตาปกติ (2)	7,550
3.5 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (1) และตาบอด (1)	8,800
3.6 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (1) และตาบอด (2)	10,050
3.7 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (2) และตาปกติ (2)	8,800
3.8 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (2) และตาบอด (1)	10,050
3.9 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า (2) และตาบอด (2)	11,300

¹⁰ ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงจำนวนคน (1) (2)

¹¹ อายุ 65 ปีหรือมากกว่า หมายถึงผู้ที่เกิดก่อนวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2495

ตารางที่ 4- 21: การหักค่าลดหย่อนแบบเหมาของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

สถานภาพของผู้มีเงินได้	จำนวนเงินหักค่าลดหย่อน (เหรียญสหรัฐ)
4. ผู้มีเงิน ได้เป็นหัวหน้าครอบครัว	
4.1 อายุต่ำกว่า 65 ปี และตาปกติ	9,250
4.2 อายุต่ำกว่า 65 ปี และตาบอด	10,800
4.3 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า และตาปกติ	10,800
4.4 อายุ 65 ปีหรือมากกว่า และตาบอด	10,350

ที่มา: Internal Revenue Service (2016)

หมายเหตุ หากผู้มีเงิน ได้สมรสและยื่นแบบร่วมกัน แต่ผู้มีเงิน ได้หรือคู่สมรสเป็นผู้พึ่งพิงของผู้มีเงิน ได้อีกคนหนึ่ง จำนวนเงินที่สามารถหักลดหย่อนได้จะเปลี่ยนแปลงไป

ตารางที่ 4- 22: การหักค่าลดหย่อนเป็นรายการของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา

ประเภทของค่าลดหย่อน	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
1. ค่ารักษาพยาบาลและค่าทำฟัน	- อายุน้อยกว่า 65 ปี หักได้เฉพาะส่วนที่เกินจากร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI) - อายุ 65 ปีหรือมากกว่า หักได้เฉพาะส่วนที่เกินจากร้อยละ 7.5 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI)
2. ภาษีที่ผู้มีเงิน ได้ชำระแล้ว เช่น ภาษีรัฐบาลท้องถิ่น (ภาษีเงินได้หรือภาษีการซื้อสินค้า) ภาษีอสังหาริมทรัพย์ และภาษีทรัพย์สิน เป็นต้น	N/A
3. ดอกเบี้ยที่เกิดจากการผ่อนบ้านหรือการลงทุนที่ผู้มีเงิน ได้ชำระแล้ว	N/A
4. เงินบริจาคให้แก่องค์กรการกุศลที่ได้รับการขึ้นทะเบียนของกรมสรรพากร	N/A

ตารางที่ 4- 22: การหักค่าลดหย่อนเป็นรายการของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

ประเภทของค่าลดหย่อน	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
5. ค่ารักษาพยาบาลเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือค่าเสียหายจากการถูกรังแก	N/A
6. ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพที่ไม่สามารถเบิกจากที่ทำงานได้	หักได้เฉพาะส่วนที่เกินจากร้อยละ 2 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI)
7. อื่นๆ	N/A

ที่มา: Internal Revenue Service (2016)

4.5.3.3 การยกเว้นเงินได้ (Exemptions)

1 การยกเว้นเงินได้ส่วนบุคคล (Personal Exemptions)

1.1 การยกเว้นเงินได้ส่วนบุคคลหมายถึงการยกเว้นเงินได้สำหรับผู้มีเงินได้และคู่สมรส

1.2 ผู้ที่ไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาไม่ได้รับการยกเว้นเงินได้สำหรับคู่สมรสและผู้พึ่งพิง

1.3 ผู้มีเงินได้ที่เป็นผู้พึ่งพิงของผู้เสียภาษีรายอื่นจะไม่ได้รับการยกเว้นเงินได้ส่วนบุคคลแม้ว่าผู้เสียภาษีรายอื่นนั้นจะไม่ได้ขอหักค่าลดหย่อนสำหรับผู้พึ่งพิงก็ตาม

1.4 ผู้มีเงินได้สมรสและยื่นแบบภาษีแยกกัน ผู้มีเงินได้จะขอรับการยกเว้นเงินได้สำหรับคู่สมรสได้ หากคู่สมรสไม่มีรายได้ ไม่ได้ยื่นแบบเสียภาษี และไม่เป็นผู้พึ่งพิงของผู้เสียภาษีรายอื่น

1.5 แม้ผู้มีเงินได้จะจ่ายค่าเลี้ยงดูทั้งหมดให้แก่อดีตคู่สมรสซึ่งได้หย่าร้างหรือแยกกันอยู่แล้ว ผู้มีเงินได้ก็ไม่สามารถขอรับการยกเว้นเงินได้สำหรับอดีตคู่สมรส

2. การยกเว้นเงินได้ของผู้พึ่งพิง (Dependency Exemptions)

2.1 ผู้พึ่งพิงต้องมีสัญชาติอเมริกันหรือมีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา แคนาดา หรือเม็กซิโก

2.2 ผู้พึ่งพิงจะต้องเป็นผู้เยาว์หรือญาติที่มีลักษณะตามที่กำหนด (Qualifying Child or Qualifying Relative)

สำหรับปีภาษี 2558 ผู้มีเงินได้จะได้รับการยกเว้นเงินได้รายการละ 4,000 เหรียญสหรัฐตามจำนวนรายการที่มีสิทธิ ทั้งนี้ หากผู้มีเงินได้มีเงินได้พึงประเมินที่ปรับแล้ว (AGI) เกินกว่าที่กำหนดตามสภาพ เช่น หากผู้มีเงินได้เป็น โสดและมีเงินได้พึงประเมินที่ปรับแล้ว ตั้งแต่ 258,250 เหรียญสหรัฐขึ้นไป จำนวนเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นเงินได้จะลดลงร้อยละ 2 ของเงินได้พึงประเมินที่ปรับแล้วทุกๆ 2,500 เหรียญสหรัฐหรือน้อยกว่า ดังนั้น หากเงินได้พึงประเมินที่ปรับแล้วของผู้มีเงินได้สูงกว่าเงินได้พึงประเมินที่ปรับแล้ว ที่กำหนดตามสภาพ ตั้งแต่ 122,500 เหรียญสหรัฐขึ้นไป ผู้มีเงินได้จะไม่ได้รับการยกเว้นเงินได้เลย

4.5.3.4 การเครดิตภาษี (Credits)

การเครดิตภาษีในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 23: การเครดิตภาษีของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา

ประเภทของการเครดิตภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
1. ด้านส่วนบุคคล	
1.1 เครดิตภาษีเงินได้จากการทำงาน	ผู้มีเงินได้ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด
1.2 เครดิตค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้เยาว์หรือผู้พึ่งพิง	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เยาว์หรือผู้พึ่งพิงต้องมีลักษณะตามที่กำหนด - ค่าใช้จ่ายในการดูแลที่นำมาคำนวณเท่ากับ 3,000 เหรียญสหรัฐสำหรับ 1 คน หรือ 6,000 เหรียญสหรัฐสำหรับ 2 คนขึ้นไป - จำนวนเงินที่เครดิตได้อยู่ระหว่างร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 35 ของค่าใช้จ่ายที่กำหนด โดยอัตราขึ้นอยู่กับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI)
1.3 เครดิตภาษีค่าใช้จ่ายในการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - เครดิตภาษีที่สามารถรับเงินคืนได้เท่ากับภาษีที่ต้องจ่ายเท่านั้น (Nonrefundable Tax Credit) - เครดิตภาษีจะลดลงหากเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับและแปลงวิธีคำนวณแล้ว (Modified

ประเภทของการเครดิตภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
	Adjusted Gross Income: MAGI) อยู่ระหว่าง 201,010 – 241,010 เหรียญสหรัฐ และจะเท่ากับ 0 หาก MAGI มากกว่า 241,010 เหรียญสหรัฐ
1.4 เครดิตภาษีในการเลี้ยงดูผู้เยาว์	- ผู้เยาว์หรือผู้พึ่งพิงต้องมีลักษณะตามที่กำหนด - เครดิตภาษีสูงสุด 1,000 เหรียญสหรัฐต่อผู้เยาว์
1.5 เครดิตสำหรับผู้สูงอายุหรือทุพพลภาพ	- เครดิตระหว่าง 3,750 – 7,500 เหรียญสหรัฐ
2. ด้านสุขภาพ	
เครดิตภาษีจากการซื้อประกันสุขภาพ	N/A
3. ด้านรายได้และการออม	
3.1 เครดิตการออมเพื่อการเกษียณ	- สำหรับคนโสดที่มี AGI ไม่เกิน 30,000 เหรียญสหรัฐ - สำหรับหัวหน้าครอบครัวที่มี AGI ไม่เกิน 45,000 เหรียญสหรัฐ - สำหรับคู่สมรสที่ยื่นแบบภาษีร่วมกันและมี AGI ไม่เกิน 60,000 เหรียญสหรัฐ
3.2 เครดิตภาษีเงินได้ที่จ่ายในต่างประเทศ (Foreign Tax Credit)	N/A
3.3 เครดิตภาษีที่ถูกหักไว้เกินกว่าที่ต้องจ่ายจริง [ภาษีโครงการสวัสดิการสังคมของรัฐ (Social Security) และเงินสะสมเพื่อการเกษียณของพนักงานการรถไฟ]	- เครดิตภาษีที่สามารถรับเงินคืนได้ (Refundable Tax Credit)
3.4 เครดิตสำหรับภาษีที่จ่ายไปสำหรับผลได้จากทุน (Capital Gains)	หากกองทุนได้จ่ายภาษีนี้แทนผู้มีเงินได้
3.5 เครดิตภาษีขั้นต่ำ (Minimum Tax Credit)	- เครดิตภาษีที่สามารถรับเงินคืนได้เท่ากับภาษีที่

ประเภทของการเครดิตภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
	<p>ต้องจ่ายเท่านั้น (Nonrefundable Tax Credit)</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเงินที่เครดิตได้เท่ากับส่วนต่างระหว่างภาษีขั้นต่ำที่จ่ายไปในปีที่ภาษีที่แล้วหรือก่อนหน้านั้น (แต่ไม่มีภาระภาษี) และภาระภาษีที่ต้องจ่ายในปีภาษีนี้
<p>3.6 เครดิตภาษีสำหรับผู้ถือพันธบัตร เช่น พันธบัตรพลังงานทดแทน พันธบัตรการอนุรักษ์พลังงาน และพันธบัตรเพื่อสร้างสถานศึกษา เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เครดิตภาษีที่สามารถรับเงินคืนได้เท่ากับภาษีที่ต้องจ่ายเท่านั้น (Nonrefundable Tax Credit) - จำนวนเงินที่เครดิตได้จะเท่ากับดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นบางส่วนหรือทั้งหมด
<p>4. ด้านการศึกษา</p>	
<p>4.1 ค่าธรรมเนียมการศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรอง สำหรับผู้มีรายได้ คู่สมรส และผู้พึ่งพิง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สูงสุดไม่เกินปีละ 2,000 เหรียญสหรัฐ - สามารถเครดิตได้หากเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับและแปลงวิธีคำนวณแล้ว (Modified Adjusted Gross Income: MAGI) ไม่เกิน 65,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับคนโสด และไม่เกิน 130,000 เหรียญสหรัฐสำหรับผู้สมรสและยื่นแบบเสียภาษีร่วมกัน - ไม่สามารถเครดิตค่าธรรมเนียมสำหรับนักเรียนหากมีการขอเครดิตภาษีโอกาสของคนอเมริกัน (American Opportunity Tax credit) ให้แก่นักเรียนคนนั้น
<p>4.2 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาหลังจบมัธยมปลาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเครดิตภาษีได้ 4 ปีหลังจากจบระดับมัธยมปลาย - เครดิตภาษีได้ไม่เกินคนละ 2,500 เหรียญสหรัฐ - สามารถเครดิตได้หากเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับและแปลงวิธีคำนวณแล้ว (Modified

ประเภทของการเครดิตภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
	<p>Adjusted Gross Income: MAGI)</p> <p>ไม่เกิน 90,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับคนโสด และ ไม่เกิน 180,000 เหรียญสหรัฐสำหรับผู้ที่มีสมรสและ ยื่นแบบเสียภาษีร่วมกัน</p> <p>- ร้อยละ 40 ของเครดิตภาษีนี้สามารถรับเงินคืนได้ (Refundable Tax Credit)</p>
5. ด้านการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	
5.1 ดอกเบี้ยที่ต้องชำระเพื่อการผ่อนที่อยู่อาศัย	หากใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามรายการ จะต้องลด จำนวนดอกเบี้ยฯ ที่หักค่าลดหย่อนลงเท่ากับเครดิต ดอกเบี้ยฯ ที่ขอคืน
5.2 ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบพลังงาน ทดแทน	<p>- สามารถเครดิตภาษีได้ร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่าย ของระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบน้ำร้อน พลังงานแสงอาทิตย์ ระบบเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell) ระบบพลังงานลมขนาดเล็ก และเครื่องสูบน้ำ พลังงานความร้อนใต้พิภพ (Geothermal Heat Pumps) ที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>- สามารถเครดิตภาษีสำหรับระบบที่ติดตั้งภายใน วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ยกเว้นระบบไฟฟ้าพลังงาน แสงอาทิตย์ และระบบน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถเครดิตภาษีสำหรับระบบที่ติดตั้งภายใน วันที่ 31 ธันวาคม 2564</p> <p>- ระบบเซลล์เชื้อเพลิงสามารถเครดิตภาษีได้ไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐสำหรับเซลล์เชื้อเพลิงทุก วัตต์</p>
5.3 ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบพลังงาน	- สามารถเครดิตภาษีได้ร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่าย ในการปรับปรุงระบบพลังงาน เช่น การติดตั้ง

ประเภทของการเครดิตภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
	<p>ฉนวนกันความร้อน การติดตั้งประตูและหน้าต่างภายนอกเพื่ออนุรักษ์พลังงาน และการมุงหลังคาใหม่ เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถเครดิตภาษีได้ไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐ (ตลอดชีพ) และเครดิตภาษีสำหรับหน้าต่างได้ไม่เกิน 200 เหรียญสหรัฐ - สามารถเครดิตภาษีการปรับปรุงระบบพลังงานสำหรับบ้านในสหรัฐอเมริกาและเป็นบ้านหลักของผู้เสียภาษีเท่านั้น
5.4 เครดิตภาษีสำหรับเจ้าของบ้านที่มีรายได้น้อย	- สามารถเครดิตภาษีเป็นระยะเวลา 10 ปี
6. ด้านยานพาหนะพลังงานไฟฟ้า	
6.1 ค่าใช้จ่ายในการซื้อยานพาหนะพลังงานไฟฟ้า	<p>1. ยานพาหนะตั้งแต่ 4 ล้อขึ้นไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซื้อยานพาหนะในปี 2553 เป็นต้นไปและเริ่มจับจ่ายในปีที่ขอเครดิตภาษี - สามารถเครดิตภาษีได้ 2,500 – 7,500 เหรียญสหรัฐ ขึ้นอยู่กับค่าประจุของแบตเตอรี่ (ผู้ผลิตรถยนต์จะสามารถเครดิตภาษีได้ตามที่กำหนด แต่เครดิตภาษีที่ได้รับจะลดลงเมื่อผลิตรถยนต์ครบ 200,000 คัน) <p>2. ยานพาหนะ 2 – 3 ล้อ ซึ่งมีค่าประจุแบตเตอรี่ตั้งแต่ 2.5 กิโลวัตต์ และสามารถเติมประจุได้จากแหล่งจ่ายประจุภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซื้อยานพาหนะในปี 2555 หรือ 2556 เท่านั้น และเริ่มจับจ่ายในปีที่ขอเครดิตภาษี - สามารถเครดิตภาษีได้ร้อยละ 10 ของราคา

ประเภทของการเครดิตภาษี	เงื่อนไข/สิทธิประโยชน์
	ยานพาหนะ แต่ไม่เกิน 2,500 เหรียญสหรัฐ
6.2 ค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงยานพาหนะไปใช้พลังงานไฟฟ้า	- สามารถเครดิตภาษีได้ร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่ายในการดัดแปลงฯ แต่ไม่เกิน 4,000 เหรียญสหรัฐ - ต้องดัดแปลงยานพาหนะก่อนวันที่ 1 มกราคม 2555 และเริ่มจับจ่ายในปีที่ขอเครดิตภาษี
6.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อยานพาหนะที่สามารถผลิตพลังงานได้ (Alternative Fuel Vehicle Refueling Property)	- สามารถเครดิตภาษีได้ไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับยานพาหนะทั้งหมดที่ใช้ส่วนตัว - ต้องซื้อยานพาหนะก่อนวันที่ 1 มกราคม 2560 และเริ่มจับจ่ายในปีที่ขอเครดิตภาษี
6.4 ค่าใช้จ่ายในการซื้อยานพาหนะที่สามารถเปลี่ยนพลังงานทางเคมีเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ (Qualified Fuel Cell Motor Vehicle Credit)	- สำหรับยานพาหนะที่มีน้ำหนักไม่เกิน 8,500 ปอนด์สเตอร์ลิง หรือประมาณ 3.856 ตัน สามารถเครดิตภาษีได้ 4,000 เหรียญสหรัฐ - สำหรับยานพาหนะที่มีน้ำหนักเกิน 8,500 ปอนด์สเตอร์ลิงสามารถเครดิตภาษีได้ตั้งแต่ 10,000 – 40,000 เหรียญสหรัฐ - ต้องซื้อยานพาหนะก่อนวันที่ 1 มกราคม 2560 และเริ่มจับจ่ายในปีที่ขอเครดิตภาษี

ที่มา: Internal Revenue Service (2016)

4.5.4 อัตราภาษี

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการปรับขึ้นเงินได้ภาษีบุคคลธรรมดาทุกปี โดยใช้อัตราเงินเพื่อในแต่ละปีเป็นตัวปรับ เพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพ (Cost of Living) ในปัจจุบัน โครงสร้างภาษีบุคคลธรรมดา มี 7 ขั้นอัตรา โดยขึ้นเงินได้สูงสุดเก็บที่อัตราร้อยละ 39.6 โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4- 24: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกาปี 2558

	สถานภาพ				อัตรา ภาษี
	โสด	สมรสแยกกันแบบ	สมรสยื่นแบบรวม	หัวหน้าครอบครัว	
ขั้นเงินได้ (เหรียญสหรัฐ)	0 - 9,225	0 - 9,225	0 - 18,450	0 - 13,150	10
	9,226 - 37,450	9,226 - 37,450	18,451 - 74,900	13,151 - 50,200	15
	37,451 - 90,750	37,451 - 75,600	74,901 - 151,200	50,201 - 129,600	25
	90,751 - 189,300	75,601 - 115,225	151,201 - 230,450	129,601 - 209,850	28
	189,301 - 411,500	115,226 - 205,750	230,451 - 411,500	209,851 - 411,500	33
	411,501 - 413,200	205,751 - 232,425	411,501 - 464,850	411,501 - 439,000	35
	413,201 ขึ้นไป	232,426 ขึ้นไป	464,851 ขึ้นไป	439,001 ขึ้นไป	39.6

ที่มา: Internal Revenue Service (2016)

4.6 กรณีศึกษาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้ของประเทศสหราชอาณาจักร

4.6.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระบบภาษีเงินได้ของสหราชอาณาจักรใช้หลักแหล่งเงินได้เท่านั้น โดยไม่สนใจว่าบุคคลนั้น ๆ จะมีถิ่นที่อยู่ในสหราชอาณาจักรหรือไม่ นั่นคือผู้มีเงินได้ที่เกิดขึ้นในสหราชอาณาจักรจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่รัฐบาลสหราชอาณาจักร ทั้งนี้ หมายรวมถึงรายได้จากการค้าและการทำงานในต่างประเทศของบริษัทที่จดทะเบียนในสหราชอาณาจักร

4.6.2 ประเภทเงินได้พึงประเมิน

4.6.2.1 เงินได้จากการจ้างงานหรือประกอบธุรกิจของตนเอง รวมทั้งเงินบำนาญ (เงินได้จากการจ้างงานฯ)

ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักรจัดเก็บบนฐานเงินได้พึงประเมินประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับตลอดทั้งปี ไม่ว่าจะเป็นในรูปของเงิน สินค้า ทรัพย์สิน และบริการที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษี เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน กำไรจากการประกอบธุรกิจของตนเองหรือการค้าขายผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ค่าเช่า เงินช่วยเหลือจากรัฐบางประเภท เช่น เงินบำนาญ เงินช่วยเหลือผู้หางานทำ เงินได้จากการดูแลคนชรา เงินสนับสนุนการทำงานที่ได้รับ โดยคำนวณจากการออม (Contribution Based Employment and Support Allowance) เงินช่วยเหลือผู้ที่ทำงานไม่ได้ (เฉพาะเงิน

ที่ได้รับตั้งแต่สัปดาห์ที่ 29 เป็นต้นไป) เงินบำนาญที่ได้รับในกรณีคู่สมรสเสียชีวิต รวมทั้งเงินบำนาญที่ได้รับจากการที่บุพการีเสียชีวิต เป็นต้น

4.6.2.2 เงินได้จากการฝากเงิน

ได้แก่ ดอกเบี้ยที่ได้รับจากบัญชีเงินฝากที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษี

4.6.2.3 เงินได้จากทุน

ได้แก่ เงินปันผลและกำไรหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่นิติบุคคลจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ เงินได้บางประเภทได้รับการยกเว้นภาษีและไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมินได้แก่

1) เงินได้จากบัญชีเงินฝากพิเศษที่ได้รับการยกเว้นภาษี เช่น Individual Savings Accounts (ISAs) และ National Savings Certificates

2) เงินช่วยเหลือจากรัฐบางประเภท เช่น เงินช่วยเหลือเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เงินสนับสนุนการทำงานที่ได้รับโดยคำนวณจากรายได้ (Income Related Employment and Support Allowance) เงินช่วยเหลือผู้มีงานทำ¹² เครดิตภาษีการทำงาน เครดิตภาษีการเลี้ยงดูบุตร เงินช่วยเหลือการยังชีพผู้พิการ เงินช่วยเหลือการเลี้ยงดูบุตร¹³ เงินช่วยเหลือจากการเลี้ยงผู้เยาว์ที่ไม่ใช่ลูกของตน เงินช่วยเหลือคนชราทุพพลภาพ¹⁴ เงินช่วยเหลือเลี้ยงดูบุตรหลังคลอด และเงินบำนาญจากการที่คู่สมรสเสียชีวิตในสงคราม เป็นต้น

3) เงินได้จากพันธบัตร เช่น Premium Bond

4) เงินได้จากการชนะรางวัล

4.6.3 การหักเงินได้พึงประเมิน¹⁵

4.6.3.1 ผู้มีเงินได้เป็น โสด

¹² ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีหากเข้าร่วมการประท้วงหยุดงาน

¹³ ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีหากมีเงินได้เกิน 50,000 ปอนด์สเตอร์ลิง หรือคู่สมรสเป็นผู้รับภาระภาษีหากมีเงินได้เกิน 50,000 ปอนด์สเตอร์ลิง และมีรายได้สูงกว่า

¹⁴ อายุ 65 ปีขึ้นไปและทุพพลภาพทางกายหรือสมอง

¹⁵ ในปีภาษี 2559-2560 (6 เมษายน 2559 – 5 เมษายน 2560)

1) ผู้มีเงินได้อายุน้อยกว่า 65 ปี สามารถหักลดหย่อนส่วนตัวได้ 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง และหากมีรายได้เกิน 100,000 ปอนด์สเตอร์ลิง การหักค่าลดหย่อนจะลดลง 1 ปอนด์สเตอร์ลิง รายได้ทุกๆ 2 ปอนด์สเตอร์ลิง ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น หากผู้มีเงินได้นี้มีเงินได้เกิน 122,000 ปอนด์สเตอร์ลิง ก็ไม่สามารถหักค่าลดหย่อนได้

2) ผู้มีเงินได้อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป สามารถหักลดหย่อนส่วนตัวได้ 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง และหากมีรายได้เกิน 27,700 ปอนด์สเตอร์ลิง การหักค่าลดหย่อนจะลดลง 1 ปอนด์สเตอร์ลิง รายได้ทุกๆ 2 ปอนด์สเตอร์ลิง ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น หากผู้มีเงินได้นี้มีเงินได้เกิน 49,700 ปอนด์สเตอร์ลิง ก็ไม่สามารถหักค่าลดหย่อนได้

4.6.3.2 ผู้มีเงินได้สมรส

1) กรณีที่ทั้งคู่อายุต่ำกว่า 81 ปี

ผู้มีเงินได้มีเงินได้ต่ำกว่า 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิงหรือไม่มีเงินได้ สามารถโอนค่าลดหย่อนส่วนตัว 1,100 ปอนด์สเตอร์ลิง ไปให้คู่สมรสที่มีเงินได้ระหว่าง 11,000 – 43,000 ปอนด์สเตอร์ลิง ซึ่งจะทำให้ลดภาระภาษีได้สูงสุดถึง 220 ปอนด์สเตอร์ลิง

2) กรณีที่คนใดคนหนึ่งอายุมากกว่า 81 ปี

ค่าลดหย่อนคู่สมรสสามารถลดภาระภาษีได้ระหว่าง 322 – 835.50 ปอนด์สเตอร์ลิงขึ้นอยู่กับเงินได้ของคู่สมรส หากการสมรสเกิดขึ้นก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2548 ค่าลดหย่อนคู่สมรสคำนวณจากรายได้ของผู้เป็นสามี และหากการสมรสเกิดขึ้นในวันที่ 5 ธันวาคม 2548 หรือหลังจากนั้น ค่าลดหย่อนคู่สมรสคำนวณจากรายได้ของคู่สมรสที่มีรายได้สูงกว่า

4.6.3.3 ผู้มีเงินได้พิการทางสายตา

1) หากผู้มีเงินได้เป็น โสดหรือสมรสแต่คู่สมรสมีเงินได้น้อยกว่าตน สามารถหักลดหย่อนได้เพิ่มขึ้น 2,290 ปอนด์สเตอร์ลิง

2) หากผู้มีเงินได้สมรสแต่ไม่ต้องเสียภาษีหรือมีเงินได้แต่ใช้วงเงินค่าลดหย่อนไม่เต็มจำนวน ก็สามารถโอนวงเงินค่าลดหย่อนที่เหลือไปให้คู่สมรสเพื่อคำนวณเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้

4.6.4 อัตราภาษี

4.6.4.1 เงินได้จากการจ้างงานฯ จะเสียภาษีเงินได้ ดังนี้

ตารางที่ 4- 25: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักร ปีภาษี 2559 - 2560
สำหรับเงินได้จากการจ้างงานฯ

ขั้นอัตราภาษี	ช่วงเงินได้ (ปอนด์สเตอร์ลิง)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ยกเว้น (Personal Allowance)	0 - 11,000	0
มาตรฐาน (Basic Rate)	11,001 – 43,000	20
ขั้นสูง (Higher Rate)	43,001 – 150,000	40
ขั้นสูงสุด (Additional Rate)	150,001 ขึ้นไป	45

ที่มา: UK government (2016)

4.6.4.2 เงินได้จากการฝากเงิน

เงินได้ที่ได้รับจากการฝากเงินไม่เกิน 5,000 ปอนด์สเตอร์ลิงแรกจะเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 10 ส่วนที่เกินจาก 5,000 ปอนด์สเตอร์ลิงให้นำไปรวมกับรายได้จากการจ้างงานฯ และคำนวณการเสียภาษีเงินได้ตามอัตราในตารางที่ 4 - 25 โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

- 1) ผู้มีเงินได้มีเงินได้จากการจ้างงานฯ รวมกันเกิน 16,000 ปอนด์สเตอร์ลิง จะไม่ได้รับสิทธิในการเสียภาษีเงินได้จากการฝากเงินในอัตราร้อยละ 10 สำหรับ 5,000 ปอนด์สเตอร์ลิงแรก
- 2) ผู้มีเงินได้มีเงินได้จากการจ้างงานฯ รวมกันเกิน 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง แต่ไม่เกิน 16,000 ปอนด์สเตอร์ลิง จะได้รับสิทธิในการเสียภาษีเงินได้จากการฝากเงินในอัตราร้อยละ 10 ลดลง 1 ปอนด์สเตอร์ลิง สำหรับเงินได้ทุกๆ 1 ปอนด์สเตอร์ลิงที่เกิน 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง¹⁶

¹⁶ เช่น กรณีผู้มีเงินได้มีเงินได้จากการจ้างงานฯ 14,000 ปอนด์สเตอร์ลิง และมีเงินได้จากการฝากเงิน 200 ปอนด์สเตอร์ลิง จะสามารถคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องชำระ โดยเริ่มจากการหักค่าลดหย่อนส่วนตัวจากเงินได้จากการจ้างงานฯ 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง ดังนั้นเงินได้จากการจ้างงานฯ อีก 3,000 ปอนด์สเตอร์ลิง (14,000 – 11,000) ทำให้จำนวนเงินได้จากการฝากเงินที่ได้รับสิทธิในการเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 ลดลง 3,000 ปอนด์สเตอร์ลิง คงเหลือจำนวนเงินได้จากการฝากเงินที่ได้รับสิทธิในการเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 เท่ากับ 2,000 ปอนด์สเตอร์ลิง (5,000 – 3,000) ดังนั้น เงินได้จากการฝากเงิน 200 ปอนด์สเตอร์ลิงของผู้มีเงินได้นี้จึงไม่มีภาระภาษี

4.6.4.3 เงินได้จากทุน 5,000 ปอนด์สเตอร์ลิงแรกจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ โดยมีการผูกพันสิทธิในการยกเว้นภาษีเงินได้จากทุนกับการหักค่าลดหย่อนส่วนตัว 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง โดยเงินได้จากทุนที่เกินจำนวนที่ได้รับสิทธิยกเว้นจะต้องเสียภาษีตามอัตรา ดังนี้¹⁷

ตารางที่ 4- 26: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหราชอาณาจักร ปีภาษี 2559 - 2560
สำหรับเงินได้จากทุน

ขั้นอัตราภาษี	ช่วงเงินได้ (ปอนด์สเตอร์ลิง)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ยกเว้น (Personal Allowance)	0 - 5,000	0
มาตรฐาน (Basic Rate)	11,001 – 43,000	7.5
ขั้นสูง (Higher Rate)	43,001 – 150,000	32.5
ขั้นสูงสุด (Additional Rate)	150,001 ขึ้นไป	38.1

ที่มา: UK government (2016)

4.7 สรุปกรณีศึกษาของต่างประเทศ

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการหักค่าลดหย่อนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 5 ประเทศได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น มาเลเซีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการจำกัดสิทธิในแต่ละประเทศ สามารถสรุปภาพรวมได้ ดังนี้

¹⁷ เช่น กรณีผู้มีเงินได้มีเงินได้จากการจ้างงานฯ 40,000 ปอนด์สเตอร์ลิง และมีเงินได้จากทุน 9,000 ปอนด์สเตอร์ลิง จะสามารถคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องชำระ โดยเริ่มจากการหักค่าลดหย่อนส่วนตัวจากเงินได้จากการจ้างงานฯ 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง ทำให้เงินได้จากการจ้างงานฯ อีก 29,000 ปอนด์สเตอร์ลิง (40,000 – 11,000) เสียภาษีในขั้นอัตราภาษีมาตรฐาน หรือร้อยละ 20 เนื่องจากขั้นอัตราภาษีมาตรฐานเป็นขั้นอัตราภาษีสำหรับเงินได้ที่เกิน 11,000 ปอนด์สเตอร์ลิง เป็นจำนวนเงิน 32,000 ปอนด์สเตอร์ลิง (43,000 – 11,000) ทำให้จำนวนเงินได้จากทุน 3,000 ปอนด์สเตอร์ลิง (จาก 9,000 ปอนด์สเตอร์ลิง) อยู่ในขั้นอัตราภาษีมาตรฐาน และเงินได้จากทุนอีก 6,000 ปอนด์สเตอร์ลิงอยู่ในขั้นอัตราภาษีขั้นสูง แต่เนื่องจากเงินได้จากทุนได้รับการยกเว้นภาษี 5,000 ปอนด์สเตอร์ลิง ทำให้เงินได้จากทุนที่ต้องเสียภาษีเท่ากับ 4,000 ปอนด์สเตอร์ลิง (9,000 – 5,000) และเสียภาษีในอัตราขั้นสูงหรือร้อยละ 32.5

ตารางที่ 4- 27: สรุปเปรียบเทียบกรณีศึกษารูปแบบการหักค่าลดหย่อนของระบบภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาใน 5 ประเทศ

การหักลดหย่อน	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ญี่ปุ่น	มาเลเซีย	สาธารณรัฐ สิงคโปร์
อัตราภาษีสูงสุด	39.6	45	45	28	22
รูปแบบการจำกัดสิทธิ					
- ร้อยละ	X	N/A	X	N/A	X
- จำนวน	X	X	X	X	X
- วงรวม	X	X	X		X
สิทธิประโยชน์หักลดหย่อน					
- ส่วนบุคคล	X	X	X	X	X
- สุขภาพ/ค่ารักษาพยาบาล	X	X	N/A	X	X
- ความพิการ	X	X	X	X	X
- สถานะหม้าย/หย่าร้าง	X	X	X	X	X
- เลี้ยงดู บุตร/พ่อแม่	X	X	N/A	X	X
- สูงอายุ	X	X	X	X	X
- การลงทุน/การออม	X	X	X	X	X
- การศึกษา	X	X	N/A	X	X
- การประกอบธุรกิจ	X	X	N/A	X	X
- บริจาค	X	X	X	X	X
- ภาพรวมสิทธิประโยชน์เน้น พิเศษให้แก่	N/A	N/A	ภัยพิบัติทาง ธรรมชาติ	N/A	การเพิ่ม ประชากร

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ตาราง 4- 27: สรุปเปรียบเทียบกรณีศึกษารูปแบบการหักค่าลดหย่อนของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ใน 5 ประเทศ (ต่อ)

การหักลดหย่อน	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	ญี่ปุ่น	มาเลเซีย	สาธารณรัฐ สิงคโปร์
สิทธิประโยชน์อื่น					
- การยกเว้น	X	X	X	X	X
- การให้เครดิตภาษี (Tax Credit)	X	X	X	X	X
- การให้คืนภาษี (Tax Rebate)	N/A	N/A	N/A	X	X
- อัตราภาษีพิเศษ (สำหรับเงินได้บางประเภท)	X	X	X	X	X

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

จากการศึกษาพบว่าในทุกประเทศมีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาภาระภาษีในหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของในแต่ละประเทศ เช่น ญี่ปุ่นจะเน้นการให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนสำหรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยให้ทั้งในรูปแบบการประกันวินาศภัย รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติดังกล่าว สำหรับสาธารณรัฐสิงคโปร์จะให้สิทธิประโยชน์สำหรับประกอบธุรกิจ การศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ และการส่งเสริมการเพิ่มจำนวนประชากร การส่งเสริมให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน เป็นต้น สำหรับประเทศมาเลเซียมีการให้สิทธิประโยชน์ที่หลากหลาย เช่น ค่าหนังสือคอมพิวเตอร์ ต่าง ๆ ก็สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ สำหรับสหรัฐอเมริกา การช่วยเหลือหรือลดภาระต่าง ๆ จะกระทำการให้เครดิตภาษีเป็นส่วนใหญ่ สหราชอาณาจักรจะมีการให้สิทธิหักลดหย่อนจำนวนรายการค่อนข้างน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ

สำหรับรูปการจำกัดสิทธิประโยชน์ในแต่ละประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดด้วยจำนวนเงิน สำหรับการหักลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงการกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมินเป็นต้น ซึ่งในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น มีการกำหนดเงื่อนไขบางประการในการหักลดหย่อน เพื่อพึงพอใจให้ผู้เสียสิทธิลดหย่อนเลือกจะใช้สิทธิในจำนวนมาก โดยกำหนดส่วนที่เกินจำนวนที่กำหนดถึงจะใช้สิทธิประโยชน์ได้ ซึ่งในประเทศอื่น ๆ ไม่มีกำหนดในลักษณะนี้ ซึ่งประเทศไทยอาจนำวิธีการกำหนดในลักษณะมาใช้กับสิทธิประโยชน์บางกรณีได้

สำหรับการศึกษาของ Toder, et al. (2013) 6 รูปแบบ ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 จากการศึกษากรณีต่างประเทศพบว่าการกำหนดวงลดหย่อนรวมในลักษณะเป็นจำนวนเงิน (Fixed Dollar Amount) หรือการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละที่กำหนดของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการปรับแล้ว (AGI Limit) การจำกัดสิทธิตามร้อยละ (Rate Limit) หรือการลดอัตราการหักลดหย่อนรวม (Hair cut) รวมถึงการแทนที่การหักลดหย่อนด้วยการให้เครดิตภาษีในอัตราคงที่ (Refundable Credit) หรือแม้แต่การขยายฐานเงินได้ในระบบการคำนวณภาระภาษีเงินได้ขั้นต่ำ (Broaden AMT) ก็ตามยังคงเป็นเรื่องใหม่ในหลายประเทศซึ่งประเทศส่วนใหญ่จะใช้ระบบการกำหนดให้สิทธิลดหย่อนแยกไปแต่ละรายการ โดยส่วนใหญ่กำหนดเป็นจำนวนเงินมากกว่าร้อยละ เนื่องจากการใช้กำหนดเป็นร้อยละย่อมเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีเงินได้สุทธิสูงกว่าผู้มีเงินได้ในขั้นต่ำกว่า โดยทั่วไป ในหลายประเทศมักมีการหักลดหย่อน การเครดิตภาษี หรือ การยกเว้นเงินได้ เป็นบรรเทาภาระภาษี อยู่ในระบบเดียวกันแต่หลายประเทศอยู่การศึกษาการกำหนดกำหนดสิทธิหักลดหย่อนในลักษณะค่าลดหย่อนวงรวมมากขึ้น

บทที่ 5
ข้อมูลโดยรวมและสถิติ

5.1 ข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างปี 2552 – 2556

ในศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คณะผู้วิจัยใช้ข้อมูลภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างปี 2552 – 2556 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลโดยรวม (Aggregate Data) โดยมีการแบ่งออกเป็นกลุ่มตามขั้นเงินได้สุทธิของผู้เสียภาษีออกเป็น 16 กลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5- 1 ดังนี้

ตารางที่ 5- 1: การแบ่งกลุ่มขั้นเงินได้สุทธิของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ขั้นที่	เงินได้สุทธิ	ขั้นที่	เงินได้สุทธิ
1	ไม่เกิน 80,000 บาท	9	750,001 บาท – 1 ล้านบาท
2	80,001 – 90,000 บาท	10	1 – 2 ล้านบาท
3	90,001 – 100,000 บาท	11	2 – 4 ล้านบาท
4	100,001 – 150,000 บาท	12	4 – 6 ล้านบาท
5	150,001 – 200,000 บาท	13	6 – 8 ล้านบาท
6	200,001 – 300,000 บาท	14	8 – 10 ล้านบาท
7	300,001 – 500,000 บาท	15	10 – 20 ล้านบาท
8	500,001 – 750,000 บาท	16	มากกว่า 20 ล้านบาท

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.1.1 จำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สำหรับจำนวนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 80,000 บาท มีประมาณ 4.03 ล้านคนในปี 2552 และลดลงเหลือประมาณ 3.97 ล้านคนในปี 2553 3.87 ล้านคนในปี 2554 3.56 ล้านคนในปี 2555 และ 3.35 ล้านคนในปี 2556 ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของจำนวนเสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 80,000 บาทอยู่ที่ 3.76 ล้านคนและ 3.87 ล้านคน ตามลำดับ

ในขณะที่จำนวนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิระหว่าง 80,000 – 90,000 บาท มีประมาณ 1.6 แสนคนในปี 2552 และเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 1.77 แสนคนในปี 2553 1.82 แสนคนในปี 2554 2.43 แสนคนในปี 2555 และ 2.63 แสนคนในปี 2556 โดยมีค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของจำนวนเสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิในชั้นเงินได้ดังกล่าวที่ 2.05 แสนคนและ 1.82 แสนคน ตามลำดับ จำนวนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิทุกช่วงชั้นระหว่าง 90,000 บาท – 2 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2552 - 2556 โดยมีค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของจำนวนเสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิของ

ชั้นเงินได้สุทธิ 90,000 – 100,000 บาท อยู่ที่ 1.63 แสนคนและ 1.46 แสนคน

ชั้นเงินได้สุทธิ 100,000 – 150,000 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 6.38 แสนคน

ชั้นเงินได้สุทธิ 150,001 – 200,000 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 3.48 แสนคน

ชั้นเงินได้สุทธิ 200,001 – 300,000 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 3.57 แสนคน

ชั้นเงินได้สุทธิ 300,001 – 500,000 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.26 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 3.14 แสนคน

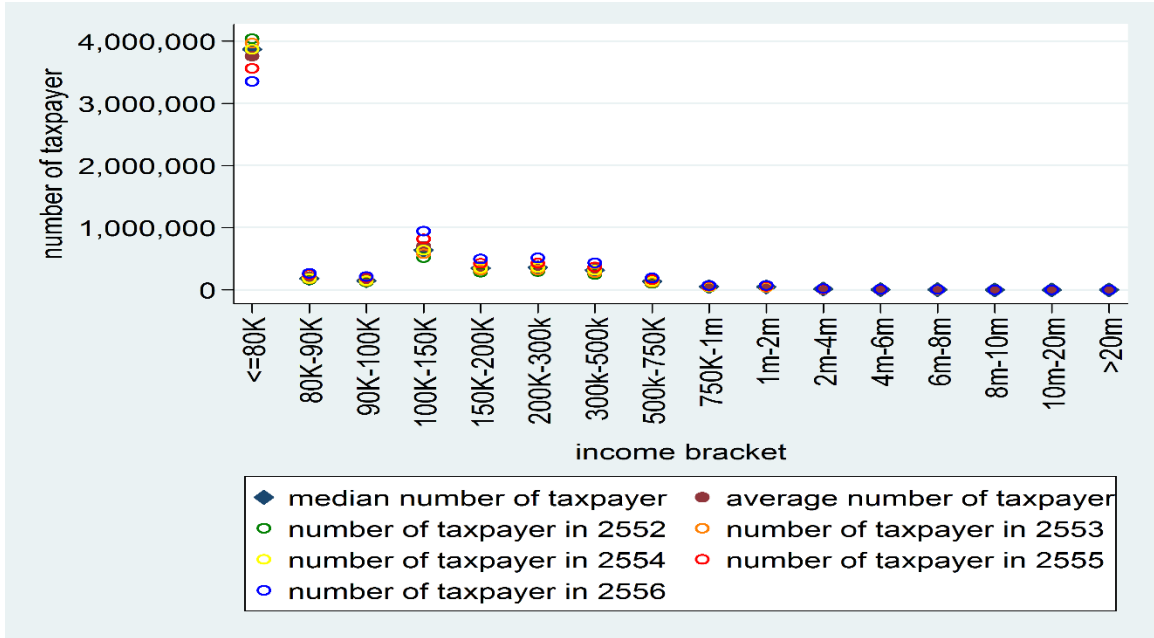
ชั้นเงินได้สุทธิ 500,001 – 750,000 บาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.42 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 1.34 แสนคน

ชั้นเงินได้สุทธิ 750,001 บาท – 1 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.52 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 0.5 แสนคน

ชั้นเงินได้สุทธิ 1,000,001 – 2 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.5 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 0.48 แสนคน

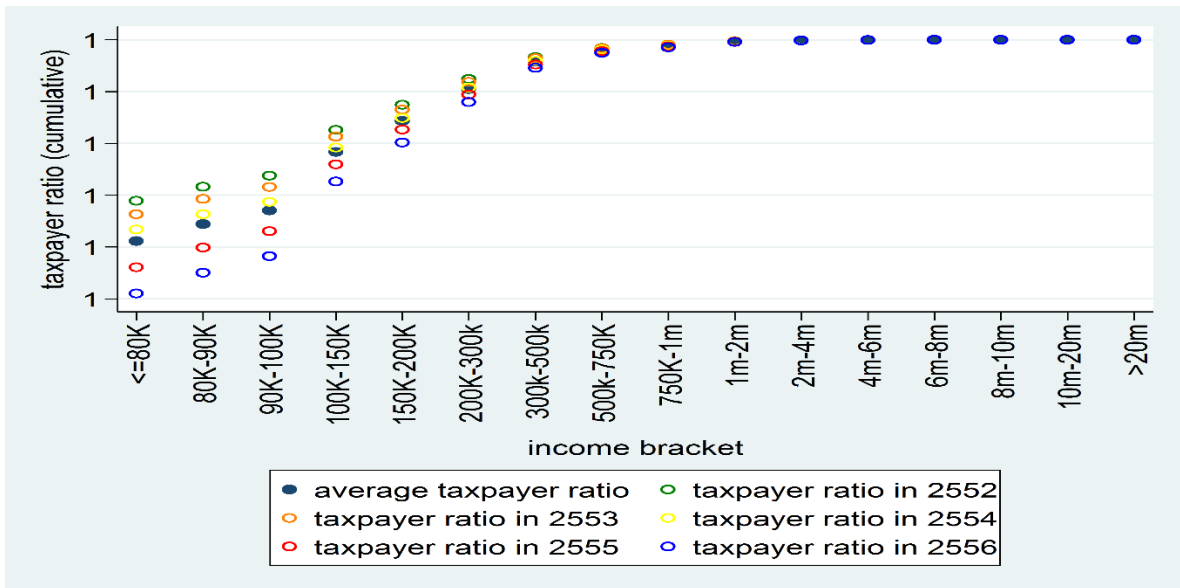
ส่วนจำนวนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิทุกช่วงชั้นระหว่าง 2 - 20 ล้านบาท มีจำนวนลดลงในปี 2553 เมื่อเทียบกับจำนวนในปี 2552 แต่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2554 - 2556 โดยชั้นเงินได้สุทธิ 2 - 4 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.13 แสนคนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 0.12 แสนคน ชั้นเงินได้สุทธิ 4 - 6 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3,619 คนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 3,247 คน ชั้นเงินได้สุทธิ 6 - 8 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1,630 คนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 1,513 คน ชั้นเงินได้สุทธิ 8 - 10 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 750 คนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 789 คน และชั้นเงินได้สุทธิ 10 - 20 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 809 คนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 793 คน ในขณะที่จำนวนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิมากกว่า 20 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2552 - 2556 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 279 คนและค่ามัธยฐานอยู่ที่ 292 คน

แผนภูมิที่ 5- 1: แสดงจำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 5- 2: แสดงสัดส่วนสะสมของจำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556

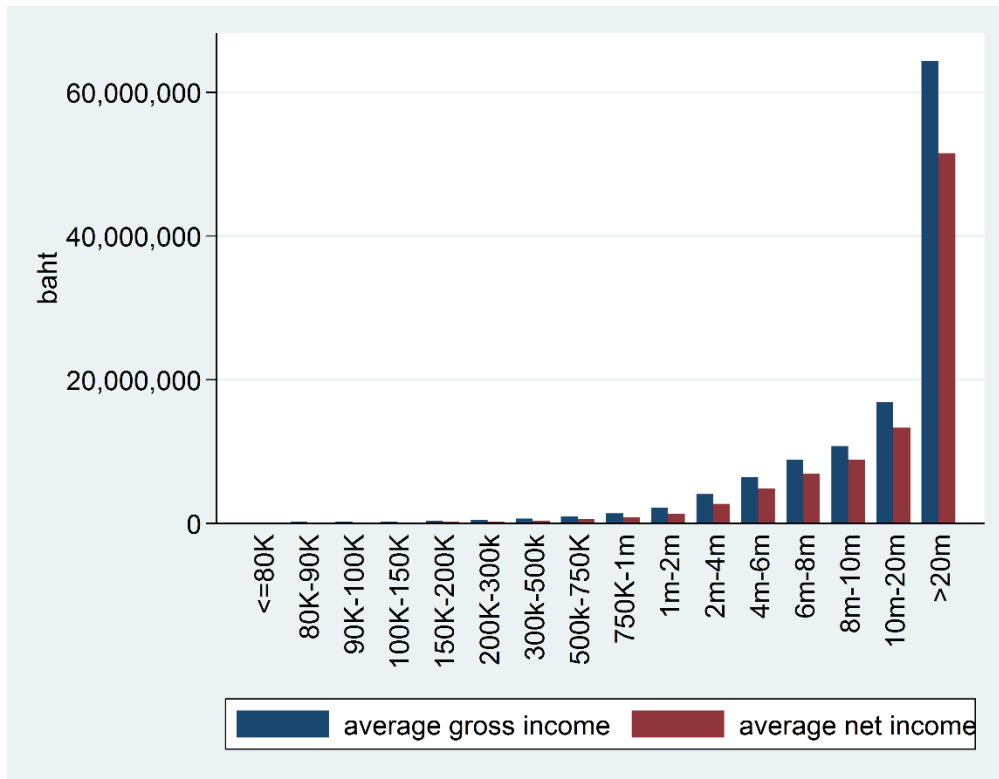

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาตามขั้นเงินได้สุทธิแล้ว ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 80,000 บาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยระหว่างปี 2552 – 2556 ร้อยละ 61.15 ของจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 1 แสนบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 67.08 ของจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 2 แสนบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 84.33 ของจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 5 แสนบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 95.74 ของจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 1 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 98.87 ของจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 99.67 ของจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด

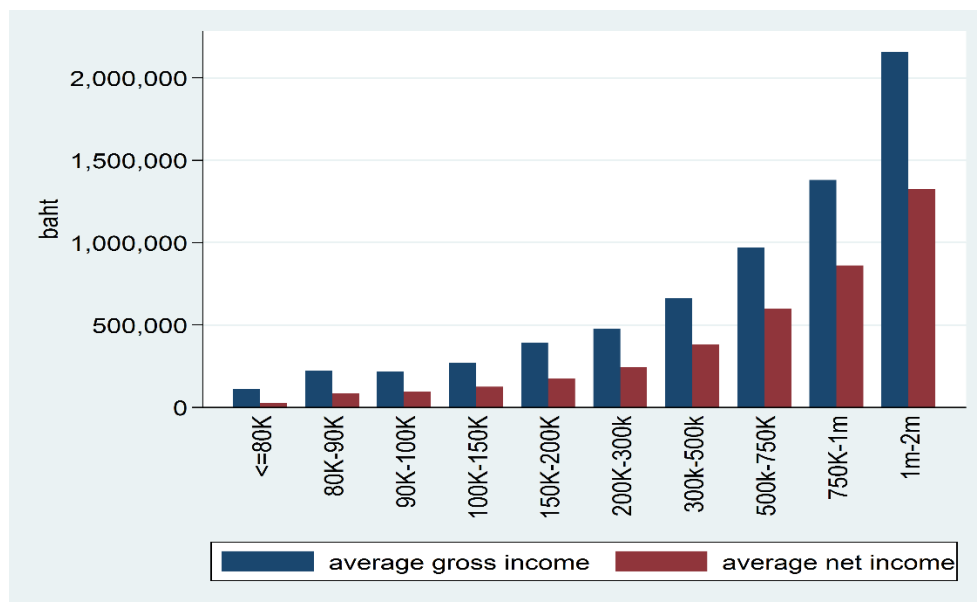
5.1.2 เงินได้พึงประเมินและเงินได้สุทธิ

แผนภูมิที่ 5- 3: แสดงเงินได้พึงประเมินและเงินได้สุทธิเฉลี่ยแยกตามขั้นเงินได้ปี 2552 - 2556

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 5- 4: แสดงเงินได้พึงประเมินและเงินได้สุทธิเฉลี่ยแยกตามขั้นเงินได้ปี 2552 - 2556
(เงินได้สุทธิเฉลี่ยไม่เกิน 2 ล้านบาท)

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ผู้เสียภาษีมีเงินได้พึงประเมินและรายได้สุทธิเฉลี่ยเมื่อแบ่งออกเป็นกลุ่มตามขั้นเงินได้สุทธิของผู้เสียภาษี 16 กลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5- 2 ดังนี้

ตารางที่ 5- 2: เงินได้พึงประเมินและรายได้สุทธิของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ขั้นที่	เงินได้สุทธิ	เงินได้พึงประเมินเฉลี่ย (บาท)	รายได้สุทธิเฉลี่ย (บาท)	ร้อยละของรายได้สุทธิต่อเงินได้พึงประเมิน
1	ไม่เกิน 80,000 บาท	110,455	27,696	25.07
2	80,001 – 90,000 บาท	220,468	85,460	38.76
3	90,001 – 100,000 บาท	218,445	94,952	43.47
4	100,001 – 150,000 บาท	270,012	124,804	46.22
5	150,001 – 200,000 บาท	391,634	172,388	44.02
6	200,001 – 300,000 บาท	478,321	243,976	51.01
7	300,001 – 500,000 บาท	663,055	383,369	57.82

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 5- 2: เงินได้พึงประเมินและรายได้สุทธิเฉลี่ยของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต่อ)

ชั้นที่	เงินได้สุทธิ	เงินได้พึงประเมินเฉลี่ย (บาท)	รายได้สุทธิเฉลี่ย (บาท)	ร้อยละของรายได้สุทธิต่อเงินได้พึงประเมิน
8	500,001 – 750,000 บาท	969,743	599,204	61.79
9	750,001 บาท – 1,000,000 บาท	1,380,249	860,639	62.35
10	1,000,001 – 2,000,000 บาท	2,155,846	1,323,887	61.41
11	2,000,001 – 4,000,000 บาท	4,052,117	2,725,866	67.27
12	4,000,001 – 6,000,000 บาท	6,422,814	4,852,797	75.56
13	6,000,001 – 8,000,000 บาท	8,855,039	6,885,473	77.76
14	8,000,001 – 10,000,000 บาท	10,748,229	8,872,804	82.55
15	10,000,001 – 20,000,000 บาท	16,888,164	13,296,513	78.73
16	มากกว่า 20 ล้านบาท	64,367,012	51,522,128	80.04

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.2 ข้อมูลการขอลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างปี 2552 – 2556

ค่าลดหย่อนซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้เสียภาษีสามารถนำมาหักออกจากเงินได้ที่หักค่าใช้จ่ายแล้ว คณะผู้วิจัยนำมาจัดประเภทดังมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 ประเภทที่ 1 ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้เสียภาษี (Family Related Allowances) ประกอบด้วย รายการค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้ คู่สมรส บุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา รวมถึงบิดามารดา คู่สมรส ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท/ปี ภาษี ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ และค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา

5.2.2 ประเภทที่ 2 ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ (Mortgage Interest Allowances)

5.2.3 ประเภทที่ 3 ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออม (Saving Allowances) ประกอบด้วย เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ

เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) เบี้ยประกันชีวิตและเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ

5.2.4 ประเภทที่ 4 ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุน (Investment Allowances) ได้แก่ กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund: LTF)

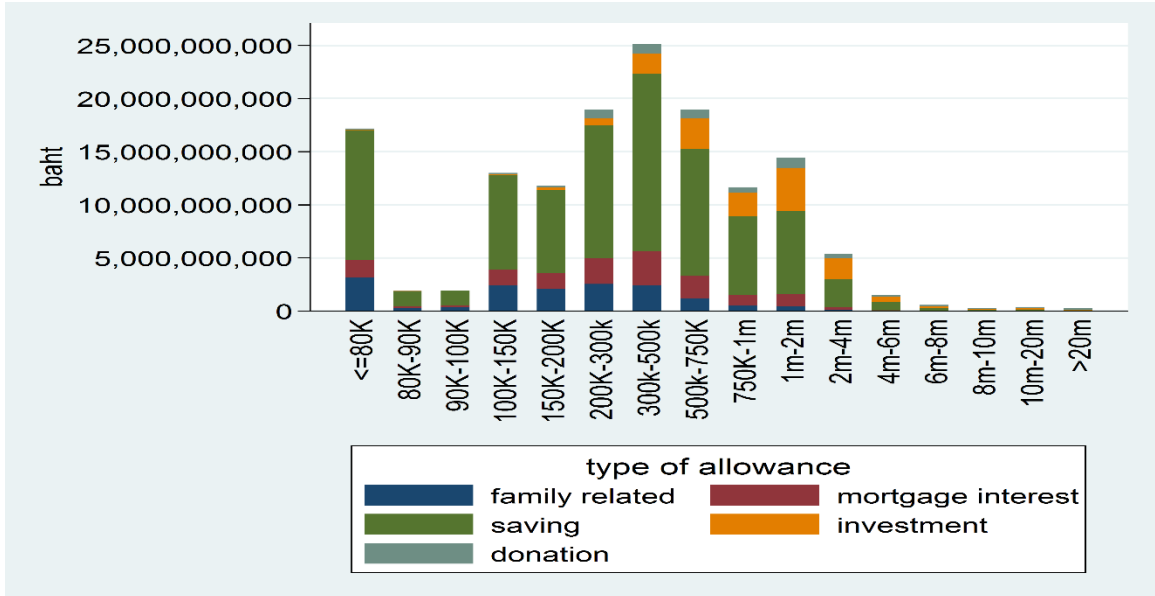
5.2.5 ประเภทที่ 5 ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาค (Donation Allowances) ได้แก่ เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ และเงินบริจาคอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างปี 2552 – 2556 ซึ่งคณะผู้วิจัยใช้ในการวิจัยนี้ ขาดข้อมูลของยอดรวมในการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรายการค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้และคู่สมรส ดังนั้น ค่าลดหย่อนในประเภทที่ 1 ที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้เสียภาษีจึงต้องตัดทั้ง 2 รายการดังกล่าวออกไป

5.2.1 การใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ค่าลดหย่อนรวมแยกตามประเภทและชั้นเงินได้ซึ่งผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งหมดใช้สิทธิในการหักจากเงินได้พึงประเมินเฉลี่ยในปี 2552 – 2556 สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 3 - 5 แสนบาทใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ย 27,038 ล้านบาทต่อปี ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 5 – 7.5 แสนบาทใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ย 21,824 ล้านบาทต่อปี และผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 2 - 3 แสนบาทใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ย 19,622 ล้านบาทต่อปี ส่วนกลุ่มผู้เสียภาษีซึ่งใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ ได้แก่ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาทใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ย 340 ล้านบาทต่อปี ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 8 – 10 ล้านบาทใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ย 362 ล้านบาทต่อปี ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 10 – 20 ล้านบาทใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมเฉลี่ย 518 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ ยอดการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรวมแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้เฉลี่ยในปี 2552 – 2556 ปรากฏในแผนภูมิที่ 5- 5

แผนภูมิที่ 5- 5: แสดงยอดค่าลดหย่อนรวมแยกตามกลุ่มและขั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

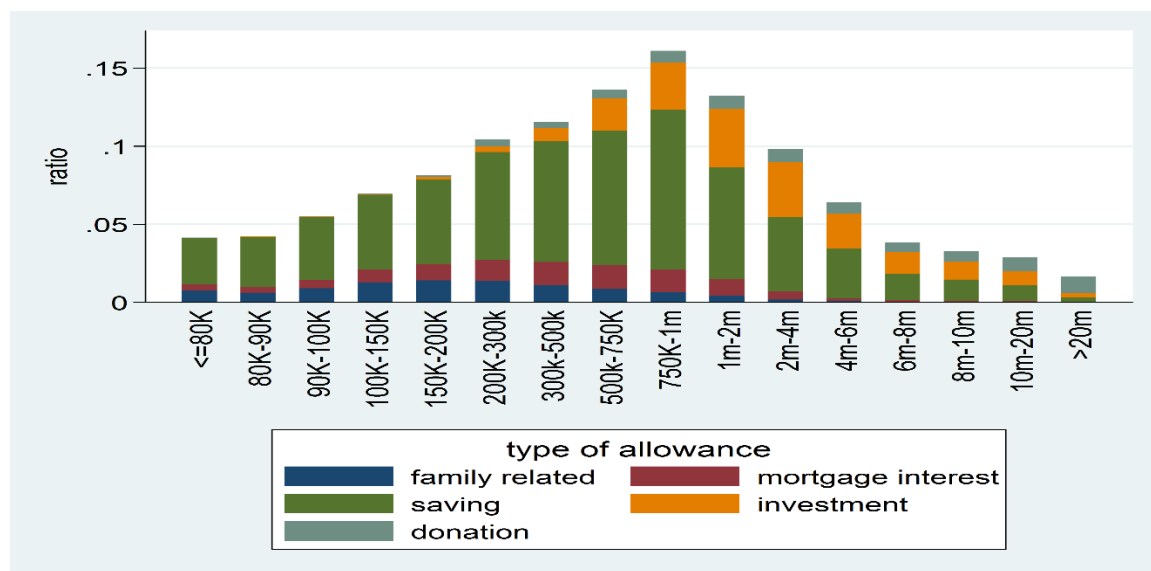
5.2.2 การใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อรายได้ผู้เสียภาษี

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนค่าลดหย่อนต่อเงินได้พึงประเมินต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและขั้นเงินได้เฉลี่ยในปี 2552-2556 ซึ่งปรากฏตามแผนภูมิที่ 5 - 6 พบว่าผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 7.5 แสนบาท - 1 ล้านบาท ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 5 - 7.5 แสนบาท และผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 2 - 3 แสนบาทมีสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนต่อเงินได้พึงประเมินเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมีสัดส่วนร้อยละ 16.1 13.6 และ 13.2 ต่อปีตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้เสียภาษีซึ่งมีสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนต่อเงินได้พึงประเมินต่ำสุด 3 อันดับ ได้แก่ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 10 - 20 ล้านบาท และผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 8 - 10 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนร้อยละ 1.3 2.9 และ 3.3 ต่อปีตามลำดับ

จากข้อมูลการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2552 - 2556 พบว่าค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมเป็นค่าลดหย่อนประเภทซึ่งผู้เสียภาษีใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเป็นสัดส่วนสูงสุดเกือบทุกขั้นเงินได้สุทธิ ยกเว้นผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุนเป็นค่าลดหย่อนประเภทซึ่งผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 7.5 แสนบาท

ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรองลงมา ส่วนค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้เสียภาษี และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์เป็นค่าลดหย่อนที่มีสัดส่วนที่มีนัยสำคัญ สำหรับผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 4 ล้านบาท สำหรับค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเป็นค่าลดหย่อนประเภทที่ผู้เสียภาษีกลุ่มที่มีรายได้สูงใช้เพื่อลดภาระภาษีอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาทเป็นผู้เสียภาษีกลุ่มเดียวที่มีการขอลดหย่อนเพื่อการบริจาคเป็นสัดส่วนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับการลดหย่อนประเภทอื่น

แผนภูมิที่ 5- 6: แสดงสัดส่วนค่าลดหย่อนต่อเงินได้พึงประเมินต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่ม และขั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552 - 2556

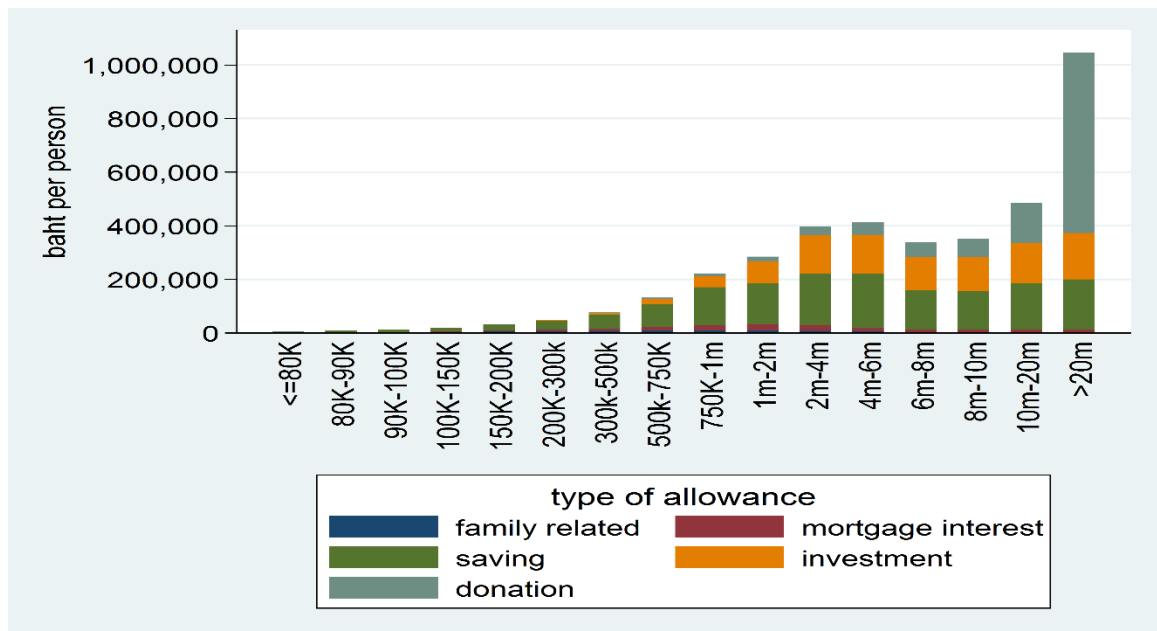
ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาค่าลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและขั้นเงินได้ (แผนภูมิที่ 5- 7 และ 5- 8) พบว่า ค่าลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้นตามเงินได้สุทธิที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 6 – 10 ล้านบาทมีค่าลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายผู้เสียภาษีลดลงต่ำกว่าผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 - 6 ล้านบาท ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาทเป็นกลุ่มที่มีการขอลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายผู้เสียภาษีสูงที่สุดโดยมียอดการขอลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายสูงกว่าผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 10 – 20 ล้านบาทประมาณ 2 เท่า

ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมเป็นค่าลดหย่อนประเภทซึ่งผู้เสียภาษีใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายเป็นจำนวนสูงสุดเกือบทุกชั้นเงินได้สุทธิ ยกเว้นผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาทซึ่งใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเป็นจำนวนสูงสุด โดยมียอดการขอลดหย่อนเพื่อการบริจาคเฉลี่ย 6.74 แสนบาทต่อรายผู้เสียภาษี ซึ่งยอดเฉลี่ยรายการขอลดหย่อนดังกล่าวสูงกว่ายอดลดหย่อนรวมทุกประเภทซึ่งผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิอื่นใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเฉลี่ยต่อราย การหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนเป็นประเภทที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 2 ล้านบาททุกชั้นเงินได้ใช้สิทธิในเฉลี่ยต่อรายสูงตั้งแต่ 1.2 – 1.7 แสนบาทต่อราย

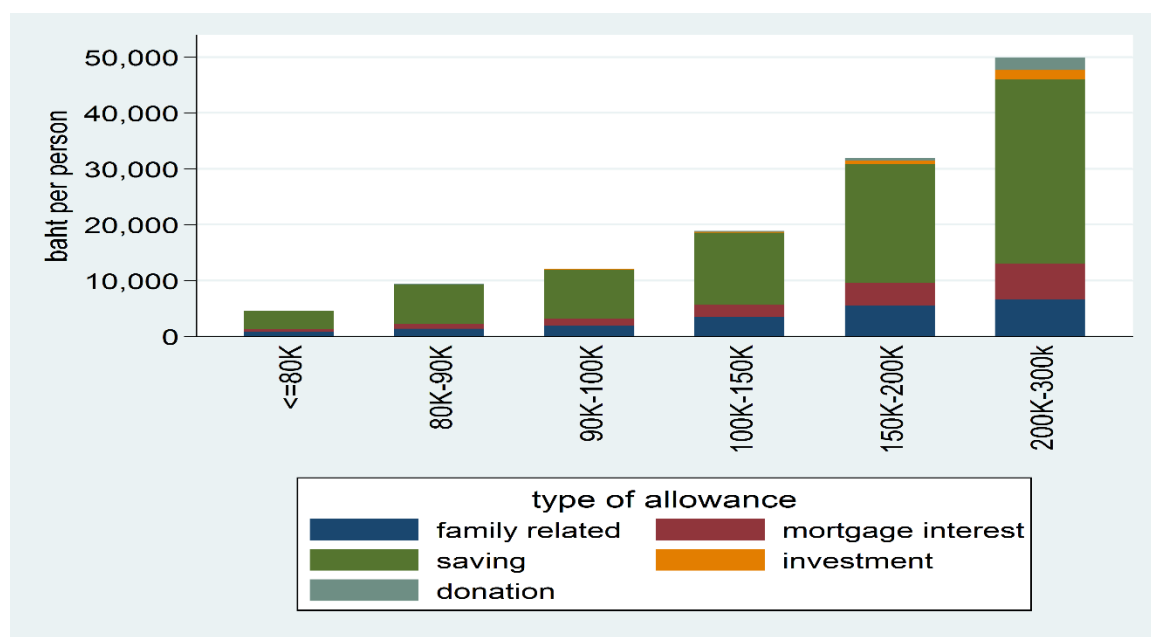
สำหรับผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 3 แสนบาท ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนในประเภทเกี่ยวกับการออมสูงสุด ส่วนค่าลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวและค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์เป็นประเภทที่ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนรองลงมาตามลำดับ สำหรับผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 1.5 แสนบาท ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนในประเภทเกี่ยวกับการลงทุนเฉลี่ยต่ำกว่า 200 บาทต่อราย

แผนภูมิที่ 5- 7: แสดงยอดค่าลดหย่อนต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552 - 2556

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 5- 8: แสดงยอดค่าลดหย่อนต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้
เฉลี่ยปี 2552 - 2556 (เงินได้สุทธิ เฉลี่ยไม่เกิน 3 แสนบาท)

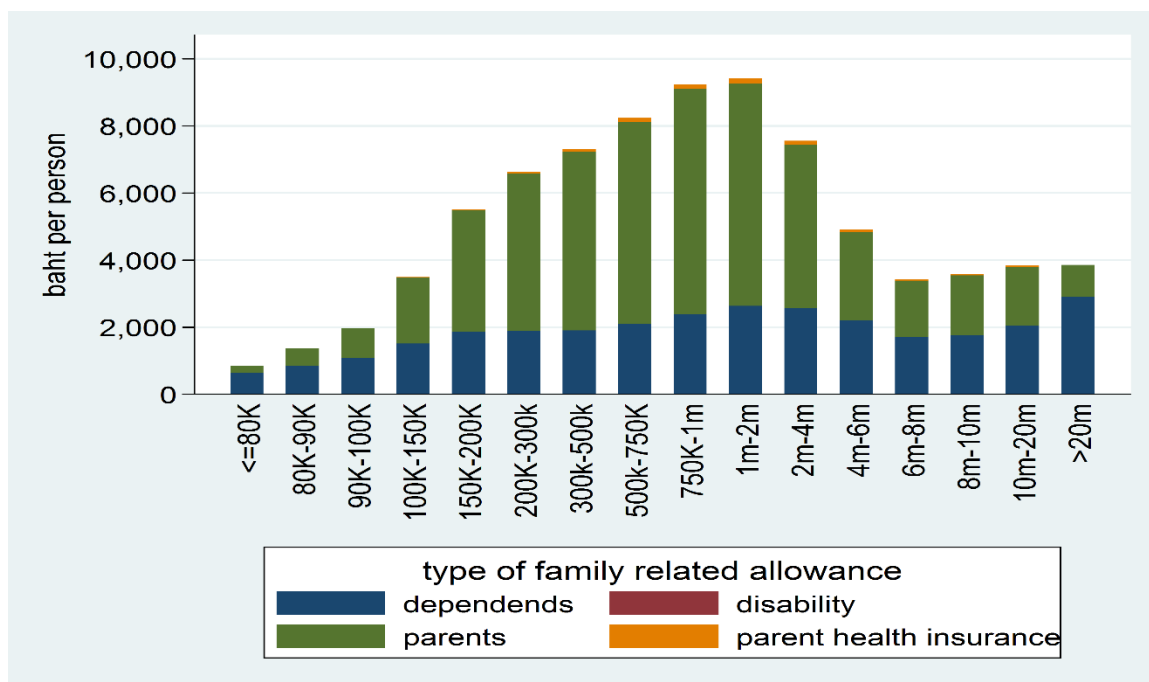
ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.2.3 การใช้สิทธิลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว

เมื่อพิจารณารายละเอียดการขอลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้เสียภาษี (แผนภูมิที่ 5- 9) พบว่า ผู้เสียภาษีในทุกชั้นเงินได้สุทธิมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายในรายการสำหรับบุตรของผู้มีเงินได้ (Dependent Allowances) ไม่สูงมาก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยตั้งแต่ 643 – 2,898 บาทต่อราย ส่วนการขอลดหย่อนสำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา รวมถึงบิดามารดา คู่สมรส ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป (Parent Allowances) ซึ่งมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท/ปีภาษี ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 1 แสนบาท และกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท มียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยต่ำกว่า 1 พันบาทต่อราย ส่วนผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 0.75 – 1 ล้านบาท 1 – 2 ล้านบาท และ 5 – 7.5 แสนบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรกตามลำดับ โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยสูงกว่า 6,000 บาทต่อราย นอกจากนี้ผู้เสียภาษีในทุกชั้นเงินได้สุทธิขอลดหย่อนค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา (Parent Health Insurance Allowances) เพียงเล็กน้อยโดยผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 1 – 1.5 แสนบาทเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยขอลดหย่อน

สูงสุดเพียง 154 บาทต่อราย และในช่วงปี 2552-2556 ไม่มีผู้เสียภาษีขอลดหย่อนในรายการค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ (Disability Allowances)

แผนภูมิที่ 5- 9: แสดงยอดค่าลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556

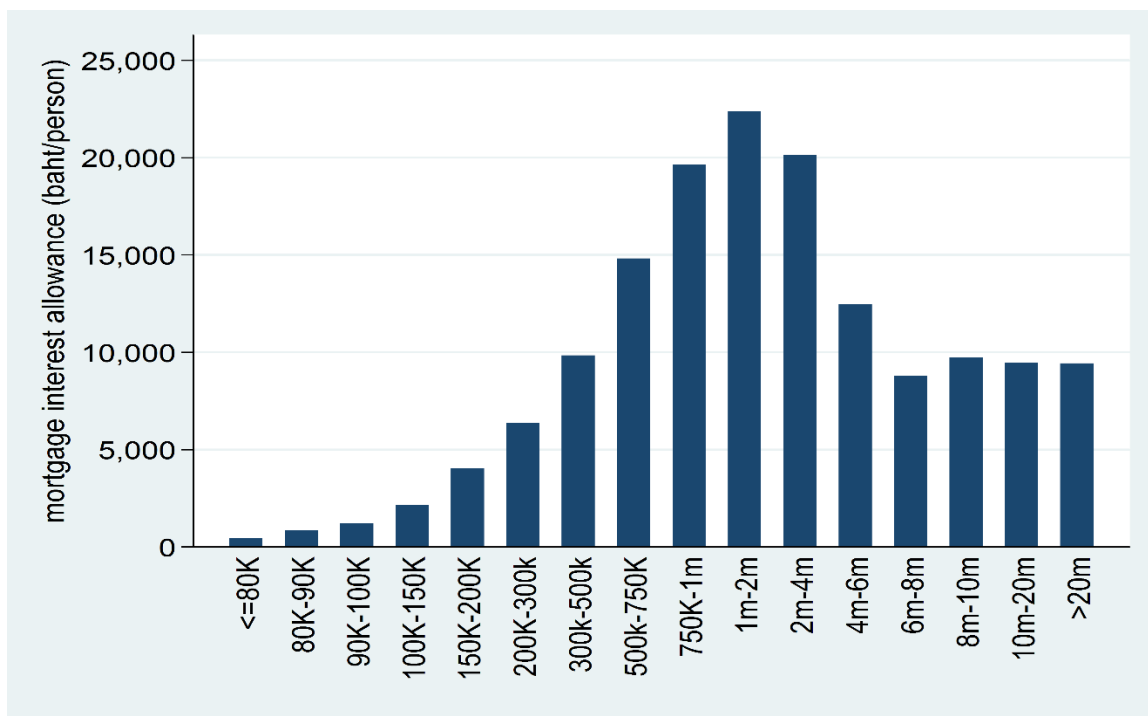

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.2.4 การใช้สิทธิลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์

ในการขอลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ (Mortgage Interest Allowances) ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 1 – 2 ล้านบาท 2 – 4 ล้านบาท และ 0.75 – 1 ล้านบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 22,375 20,154 และ 19,658 บาทต่อรายตามลำดับ ส่วนผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 8 หมื่นบาท 8 – 9 หมื่นบาทและ 0.9 – 1 แสนบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวต่ำสุด 3 อันดับ โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 434 836 และ 1,204 บาทต่อรายตามลำดับ

แผนภูมิที่ 5- 10: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่ม และชั้นเงินได้ เฉลี่ยปี 2552-2556

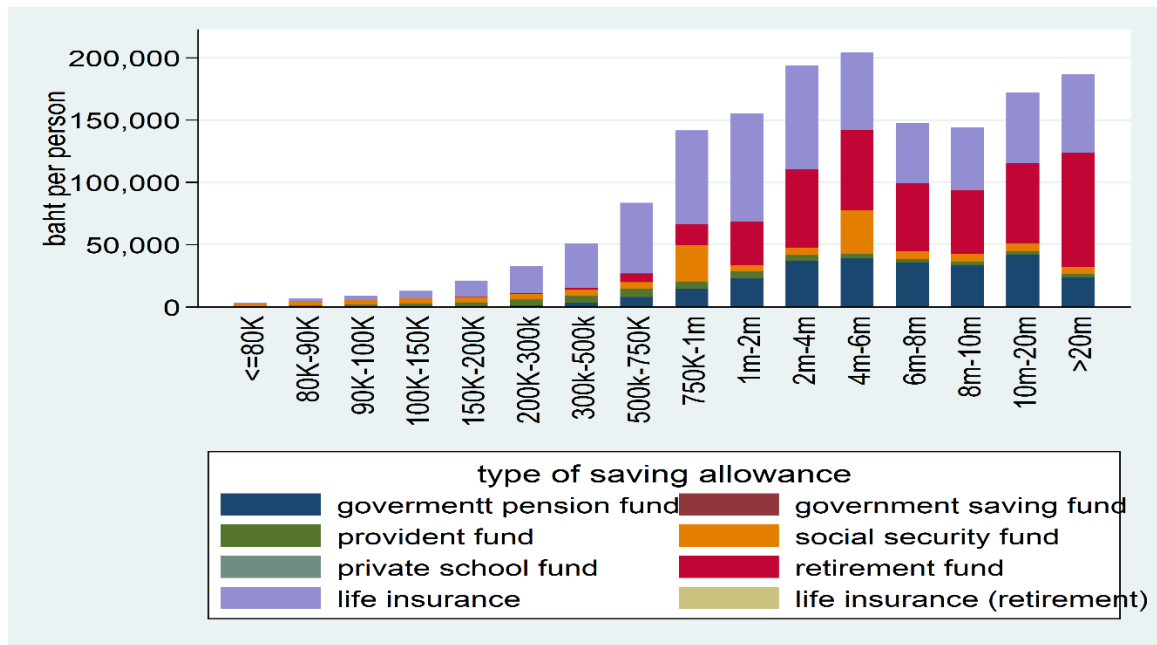
ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.2.5 การใช้สิทธิลดหย่อนเกี่ยวกับการออม

ในกลุ่มการขอลดหย่อนที่เกี่ยวกับการออม (แผนภูมิที่ 5- 11) การขอลดหย่อนรายการเบี้ยประกันชีวิต (Life Insurance Allowances) เป็นรายการที่มียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายสูงสุด รายการลดหย่อนดังกล่าวเป็นรายการที่ผู้เสียภาษีทุกชั้นเงินได้สุทธิขอลดหย่อน ซึ่งผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 1 – 2 ล้านบาท 2 - 4 ล้านบาท และ 0.75 – 1 ล้านบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 86,770 83,115 และ 75,491 บาทต่อรายตามลำดับ รายการขอลดหย่อนที่ผู้เสียภาษีขอลดหย่อนรองลงมาในกลุ่มนี้คือการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Fund: RMF) ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท 10 – 20 ล้านบาทและ 4 - 6 ล้านบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 92,052 64,520 และ 64,378 บาทต่อราย

ตามลำดับ ส่วนผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 1.5 แสนบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวเฉลี่ยต่ำกว่า 100 บาทต่อราย สำหรับการขอลดหย่อนรายการเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (Government Pension Fund) ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 10 – 20 ล้านบาท 4 - 6 ล้านบาท และ 2 – 4 ล้านบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 42,099 38,839 และ 36,999 บาทต่อรายตามลำดับ ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 1 แสนบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวต่ำสุด 3 อันดับ โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยต่ำกว่า 100 บาทต่อราย

แผนภูมิที่ 5- 11: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อการออมต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่มและชั้นเงินได้เฉลี่ยปี 2552-2556

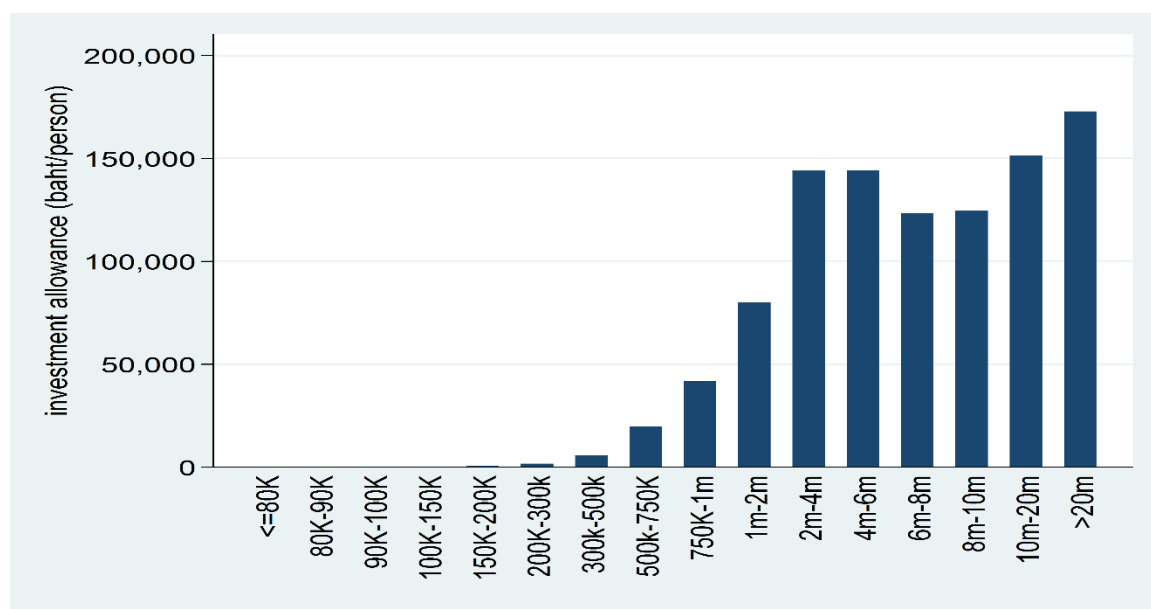

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

สำหรับการขอลดหย่อนในรายการเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม (Social Security Fund) ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 4 - 6 ล้านบาท และ 0.75 – 1 ล้านบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 2 อันดับแรก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 35,473 และ 29,015 บาทต่อรายตามลำดับ ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิในชั้นอื่นมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ยระหว่าง 1,895 - 6,273 บาทต่อราย การขอลดหย่อนในรายการเงินสะสมที่จ่ายเข้า

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) ผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 5 – 7.5 แสนบาท 0.75 – 1 แสนบาทและ 3 – 5 แสนบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ขอลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมียอดขอลดหย่อนเฉลี่ย 6,511 6,068 และ 6,059 บาทต่อรายตามลำดับ ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 8 หมื่นบาทมียอดขอลดหย่อนต่ำสุดเฉลี่ย 436 บาทต่อราย ในส่วนรายการเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน (Private School Fund) เนื่องจากจำนวนผู้ที่ต้องจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนดังกล่าวมีไม่มากจึงมีค่าเฉลี่ยในการขอลดหย่อนต่อรายต่ำมาก นอกจากนี้ ในปี 2552-2556 ไม่มีการขอลดหย่อนในรายการเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ (Government Saving Fund) และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ (Life Insurance – Retirement)

แผนภูมิที่ 5- 12: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อการลงทุนต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามขั้นเงินได้เฉลี่ยปี 2552-2556

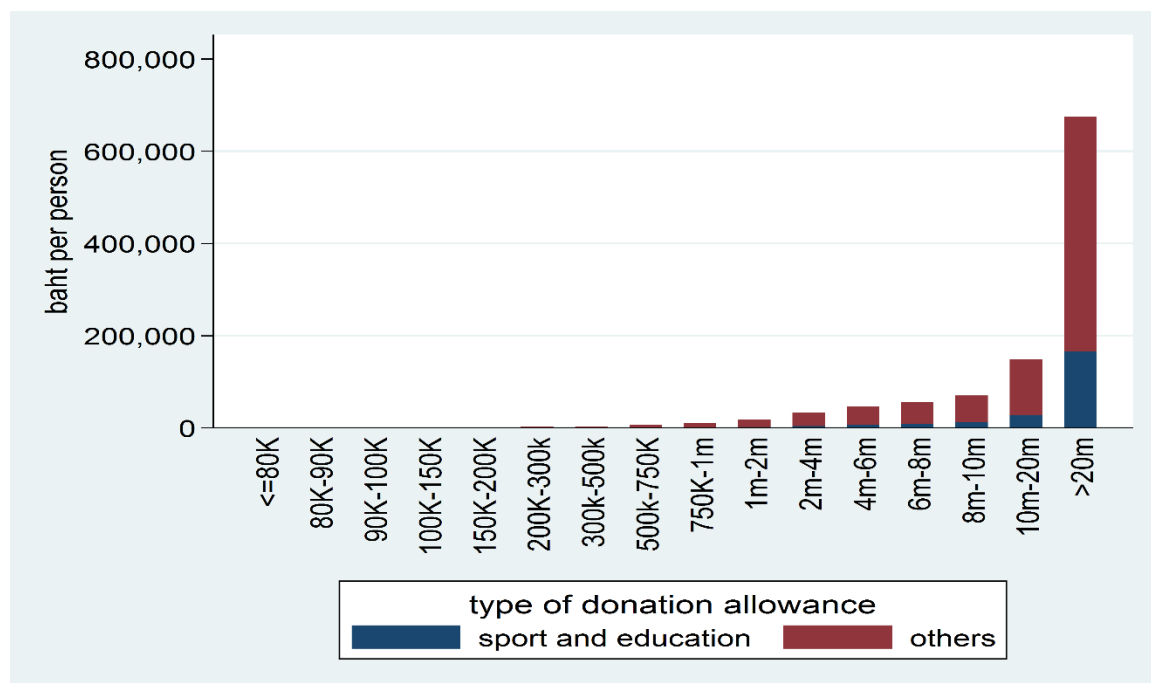
ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.2.6 การใช้สิทธิลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุน

ในกลุ่มการขอลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน (แผนภูมิที่ 5 - 12) การขอลดหย่อนซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) มีรูปแบบการขอลดหย่อนเมื่อพิจารณาตามขั้นเงินได้คล้ายกับการขอลดหย่อนซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) แต่ยอดการขอ

ลดหย่อนซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) เฉลี่ยจะสูงกว่ายอดการลดหย่อนซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ประมาณ 2 เท่า โดยผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท 10–20 ล้านบาท และ 4–6 ล้านบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ลดหย่อนในรายการดังกล่าวสูงสุด 3 อันดับแรก โดยมียอดลดหย่อนเฉลี่ย 172,845 151,237 และ 144,340 บาทต่อรายตามลำดับ ส่วนผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 1.5 แสนบาท เป็นกลุ่มผู้มีเงินได้ที่ลดหย่อนในรายการดังกล่าวเฉลี่ยต่ำกว่า 100 บาทต่อราย

แผนภูมิที่ 5- 13: แสดงยอดค่าลดหย่อนเพื่อการบริจาคต่อรายผู้เสียภาษีแยกตามกลุ่ม และขั้นเงินได้เฉลี่ย ปี 2552-2556

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ในกลุ่มการลดหย่อนที่เกี่ยวกับการบริจาค (แผนภูมิที่ 5- 13) ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาทซึ่งใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเป็นจำนวนสูงที่สุด โดยมียอดการลดหย่อนเพื่อการบริจาคเฉลี่ย 6.74 แสนบาทต่อรายผู้เสียภาษี โดยแบ่งออกเป็นเงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ (Sport and education support donation allowance) เฉลี่ย 165,146 บาทต่อรายและเงินบริจาคอื่น ๆ (Other types of donation) เฉลี่ย 508,809 บาทต่อราย ถัดมาผู้เสียภาษีที่

มีเงินได้สุทธิ 10 - 20 ล้านบาทซึ่งใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเพื่อการบริจาคเฉลี่ย 27,606 บาท 120,660 บาทต่อราย และผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 8 - 10 ล้านบาทซึ่งใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเพื่อการบริจาคสูงเป็นอันดับ 3 เฉลี่ย 12,585 บาท 57,729 บาทต่อราย

5.2.7 ข้อมูลจำนวนและสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรตามชั้นเงินได้

การใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรนั้น ผู้เสียภาษีเงินได้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรได้ไม่เกิน 3 คน โดยสามารถใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนได้ 15,000 บาท และ 17,000 บาท สำหรับบุตรที่ยังไม่ได้ศึกษาและบุตรที่กำลังศึกษาตามลำดับ แต่เนื่องจากข้อมูลที่คณะผู้วิจัยใช้ในการวิจัยนี้เป็นข้อมูลโดยรวม ไม่มีข้อมูลรายละเอียดการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตร เช่น จำนวนบุตรที่ยังไม่ได้ศึกษา จำนวนบุตรที่กำลังศึกษา จำนวนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรของผู้เสียภาษีเงินได้แต่ละราย เป็นต้น คณะผู้วิจัยจึงใช้ค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินที่สามารถใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว หรือเท่ากับ 16,000 บาท และตั้งสมมติฐานให้ผู้เสียภาษีแต่ละคนใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเพียง 1 คน ในการคำนวณหาจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ยของผู้เสียภาษีในแต่ละชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556 ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5- 3 ดังนี้

ตารางที่ 5- 3: แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ยของผู้เสียภาษีตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556

ชั้นที่	เงินได้สุทธิ	จำนวนการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนบุตรเฉลี่ย (คน)	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนบุตรเฉลี่ย
1	ไม่เกิน 80,000 บาท	150,361.57	4.02
2	80,001 - 90,000 บาท	11,009.61	5.32
3	90,001 - 100,000 บาท	11,125.68	6.72
4	100,001 - 150,000 บาท	67,751.67	9.45
5	150,001 - 200,000 บาท	44,497.91	11.63
6	200,001 - 300,000 บาท	45,932.28	11.81
7	300,001 - 500,000 บาท	39,304.84	11.89

ตารางที่ 5- 3: แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ย
ของผู้เสียภาษีตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556 (ต่อ)

ชั้นที่	เงินได้สุทธิ	จำนวนการใช้สิทธิหัก ค่าลดหย่อนบุตรเฉลี่ย (คน)	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิหัก ค่าลดหย่อนบุตรเฉลี่ย
8	500,001 – 750,000 บาท	18,662.86	13.06
9	750,001 บาท – 1,000,000 บาท	7,826.82	14.89
10	1,000,001 – 2,000,000 บาท	8,286.17	16.45
11	2,000,001 – 4,000,000 บาท	2,172.64	16.02
12	4,000,001 – 6,000,000 บาท	496.06	13.76
13	6,000,001 – 8,000,000 บาท	176.56	10.63
14	8,000,001 – 10,000,000 บาท	82.84	11.00
15	10,000,001 – 20,000,000 บาท	104.99	12.84
16	มากกว่า 20 ล้านบาท	51.36	18.11

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาตามชั้นเงินได้สุทธิ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 80,000 บาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ยระหว่างปี 2552 - 2556 จำนวน 150,361 คน คิดเป็นสัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรร้อยละ 4.02 ของผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้เดียวกัน ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 80,001 – 90,000 บาท ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 90,001 – 100,000 บาท และผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 100,001 – 150,000 บาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ย จำนวน 11,009 คน 11,125 คน และ 67,751 คนตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.32 6.72 และ 9.45 ของผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้เดียวกัน ในขณะที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 20 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเฉลี่ย จำนวน 51 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.11 ของผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้เดียวกัน โดยภาพรวม สัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรเพิ่มขึ้นตามชั้นเงินได้ ยกเว้นผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 2 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 20 ล้านบาท มีสัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรน้อยกว่าผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 1 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนของบุตรคิดเป็นร้อยละ 16.45

5.2.8 ข้อมูลจำนวนและสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาตามขั้นเงินได้

ผู้เสียภาษีเงินได้สามารถใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา รวมถึงบิดามารดาของคู่สมรส ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปและมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท/ปี ภาษี (รวมไม่เกิน 4 คน) ในอัตราคนละ 30,000 บาท แต่เนื่องจากข้อมูลที่คณะผู้วิจัยใช้ไม่มีรายละเอียด จำนวนบิดามารดาที่ผู้เสียภาษีเงินได้แต่ละรายใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงคำนวณหาร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้เสียภาษีในแต่ละขั้นเงินได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ 1) ผู้เสียภาษีเงินได้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียง 1 คน และ 2) ผู้เสียภาษีเงินได้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา 2 คน ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5- 4 ดังนี้

ตารางที่ 5- 4: แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเฉลี่ยของผู้เสียภาษีตามขั้นเงินได้ปี 2552 - 2556

ขั้นที่	เงินได้สุทธิ	จำนวนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะบิดามารดา	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะบิดามารดาเฉลี่ย (ใช้สิทธิหักเพียง 1 คน)	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนอุปการะบิดามารดาเฉลี่ย (ใช้สิทธิหัก 2 คน)
1	ไม่เกิน 80,000 บาท	24,355.60	0.650	0.325
2	80,001 – 90,000 บาท	3,392.60	1.695	0.847
3	90,001 – 100,000 บาท	4,713.50	2.945	1.473
4	100,001 – 150,000 บาท	45,149.60	6.568	3.284
5	150,001 – 200,000 บาท	44,754.60	12.071	6.036
6	200,001 – 300,000 บาท	59,393.20	15.631	7.815
7	300,001 – 500,000 บาท	58,137.80	17.767	8.883

ตารางที่ 5- 4: แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดา มารดาเฉลี่ยของผู้เสียภาษีตามชั้นเงินได้ปี 2552 – 2556 (ต่อ)

ชั้นที่	เงินได้สุทธิ	จำนวนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะบิดา มารดา	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะบิดา มารดาเฉลี่ย (ใช้สิทธิหักเพียง 1 คน)	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนอุปการะบิดา มารดาเฉลี่ย (ใช้สิทธิหัก 2 คน)
8	500,001 – 750,000 บาท	28,602.40	20.093	10.046
9	750,001 บาท – 1 ล้านบาท	11,701.20	22.386	11.193
10	1,000,001 – 2,000,000 บาท	11,066.40	22.133	11.067
11	2,000,001 – 4,000,000 บาท	2,167.60	16.229	8.115
12	4,000,001 – 6,000,000 บาท	315.60	8.787	4.394
13	6,000,001 – 8,000,000 บาท	91.80	5.615	2.807
14	8,000,001 – 10,000,000 บาท	43.80	5.939	2.970
15	10,000,001 – 20,000,000 บาท	46.00	5.768	2.884
16	มากกว่า 20 ล้านบาท	8.60	3.181	1.590

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาตามชั้นเงินได้สุทธิ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 80,000 บาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเฉลี่ยระหว่างปี 2552 - 2556 จำนวน 24,355 คน และคิดเป็นสัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเฉลี่ยร้อยละ 0.65 ของผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้เดียวกัน เมื่อคำนวณโดยกำหนดให้ผู้เสียภาษีเงินได้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียง 1 คน¹⁸ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 80,000 บาท แต่

¹⁸ สัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา 2 คน จะเป็นครึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียง 1 คน ในทุกชั้นเงินได้

ไม่เกิน 1 ล้านบาท มีสัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพิ่มขึ้นตามขั้นเงินได้ โดยผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 7.5 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท มีสัดส่วนของผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 22.39 และสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงเมื่อผู้เสียภาษีมีเงินได้สุทธิเพิ่มขึ้น โดยผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.18 หรือประมาณ 8 คนเท่านั้น

5.2.9 ข้อมูลสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนประเภทต่างๆ ตามขั้นเงินได้

ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 3 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออม สูงที่สุด รองลงมาคือ ค่าลดหย่อน ที่เกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายในครอบครัว และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตามลำดับ โดยผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 80,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออม ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ ของจำนวนเงินที่ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 75.36 14.58 และ 8.92 ตามลำดับ

ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิเกิน 3 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงที่สุด แต่มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์มากกว่าการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ในขณะที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิเกิน 2 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 20 ล้านบาท ยังคงใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงที่สุด แต่มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน รองลงมา โดยมีการใช้สิทธิในการบริจาคเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตามขั้นเงินได้ที่เพิ่มขึ้น และมีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิเกิน 20 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคสูงที่สุด รองลงมาคือค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการออม และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน ตามลำดับ โดยใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด และคิดเป็นร้อยละ 0.90 เท่านั้น

ตารางที่ 5- 5: แสดงสัดส่วนการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนประเภทต่างๆ ของผู้เสียภาษีตามขั้นเงินได้
ปี 2552 - 2556

ขั้นที่	เงินได้สุทธิ	ครอบครัว	ดอกเบี้ยซื้อ อสังหาริมทรัพย์	การออม	การลงทุน	การบริจาค
1	ไม่เกิน 80,000 บาท	18.383	9.487	71.086	0.393	0.240
2	80,001 – 90,000 บาท	14.579	8.922	75.358	0.416	0.736
3	90,001 – 100,000 บาท	16.244	9.943	72.663	0.446	0.702
4	100,001 – 150,000 บาท	18.507	11.418	68.479	0.826	0.773
5	150,001 – 200,000 บาท	17.262	12.664	66.442	1.995	1.636
6	200,001 – 300,000 บาท	13.282	12.735	66.088	3.316	4.579
7	300,001 – 500,000 บาท	9.542	12.844	66.775	7.449	3.389
8	500,001 – 750,000 บาท	6.227	11.204	63.162	15.012	4.395
9	750,001 บาท – 1 ล้านบาท	4.153	8.832	63.632	18.778	4.605
10	1,000,001 – 2,000,000 บาท	3.306	7.854	54.424	28.063	6.354
11	2,000,001 – 4,000,000 บาท	1.896	5.060	48.573	36.157	8.313
12	4,000,001 – 6,000,000 บาท	1.188	3.025	49.542	34.995	11.249
13	6,000,001 – 8,000,000 บาท	1.012	2.601	43.569	36.469	16.349
14	8,000,001 – 10,000,000 บาท	1.015	2.763	40.867	35.389	19.966
15	10,000,001 – 20,000,000 บาท	0.791	1.952	35.451	31.210	30.596
16	มากกว่า 20 ล้านบาท	0.368	0.901	17.842	16.511	64.378

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

5.3 ดัชนีที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในการศึกษานี้ ข้อมูลที่อธิบายไว้ในหัวข้อ 5.1 และ 5.2 ข้างต้นจะถูกนำมาใช้วิเคราะห์โครงสร้างของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเฉพาะการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของภาษีตามชั้นเงินได้สุทธิของผู้เสียภาษีเป็นกรณีฐาน เพื่อใช้เป็นเปรียบเทียบและประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งการวิเคราะห์โครงสร้างของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาดังกล่าวจำเป็นต้องมีดัชนีที่สามารถใช้ในการเปรียบเทียบแนวทางเลือกต่าง ๆ ได้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้ดัชนี 4 ดัชนี ได้แก่

1) อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) คำนวณจากภาระภาษีหารด้วยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษี

2) ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี (Average-rate Progression Indicator) คือ ดัชนีที่แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีที่แท้จริงเมื่อเงินได้พึงประเมินมีการเปลี่ยนแปลง ภาษีก้าวหน้าจะมีค่าดัชนีเป็นบวก ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\left(\frac{T_1}{Y_1} - \frac{T_0}{Y_0} \right) / \left(\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0} \right)$$

โดยที่ T1 คือ ภาระภาษีในปีปัจจุบัน

T0 คือ ภาระภาษีในปีก่อนหน้า 1 ปี

Y1 คือ เงินได้พึงประเมินในปีปัจจุบัน

Y0 คือ เงินได้พึงประเมินในปีก่อนหน้า 1 ปี

3) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี (Liability Progression Indicator) หรือ ความยืดหยุ่นของภาระภาษีต่อเงินได้พึงประเมิน คือ ดัชนีที่แสดงอัตราร้อยละการเปลี่ยนแปลงของภาระภาษีเมื่อเงินได้พึงประเมินเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย ภาษีก้าวหน้าจะมีค่าดัชนีสูงกว่า 1 ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\left(\frac{T_1 - T_0}{T_0} \right) \times \left(\frac{Y_0}{Y_1 - Y_0} \right)$$

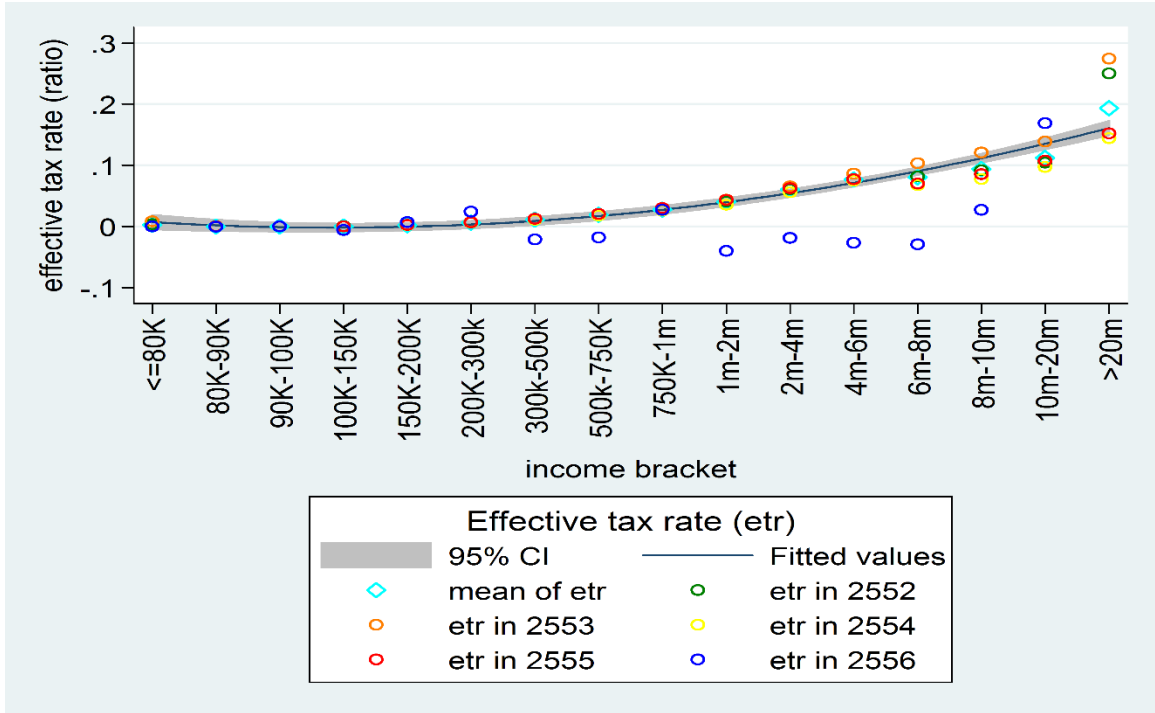
4) ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual Income Progression Indicator) หรือ ความยืดหยุ่นของเงินได้สุทธิต่อเงินได้พึงประเมิน คือ ดัชนีที่แสดงอัตราร้อยละการเปลี่ยนแปลงของเงินได้สุทธิเมื่อเงินได้พึงประเมินเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย ภาษีก้าวหน้าจะมีค่าดัชนีต่ำกว่า 1 ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\left[\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{Y_0 - T_0} \right] \times \left[\frac{Y_0}{Y_1 - Y_0} \right]$$

5.3.1 อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate)

ในช่วงระหว่างปี 2552 - 2556 อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของผู้เสียภาษีในกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 8 หมื่นบาทเท่ากับร้อยละ 0.26 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 8 - 9 หมื่นบาทซึ่งมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.02 กลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 0.9 - 1 แสนบาทซึ่งมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.01 กลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 1 - 1.5 แสนบาทซึ่งมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.02 และกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 1.5 - 2 แสนบาทซึ่งมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.23 ในขณะที่กลุ่มที่มีเงินได้สุทธิ 2-3 แสนบาทมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.62 และอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตามขั้นเงินได้ที่สูงขึ้น โดยมีอัตราสูงสุดเฉลี่ยร้อยละ 19.35 สำหรับกลุ่มที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 20 ล้านบาท ดังมีรายละเอียดตามแผนภูมิที่ 5- 14

แผนภูมิที่ 5- 14: แสดงอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) แยกตามชั้นเงินได้ปี 2552 - 2556

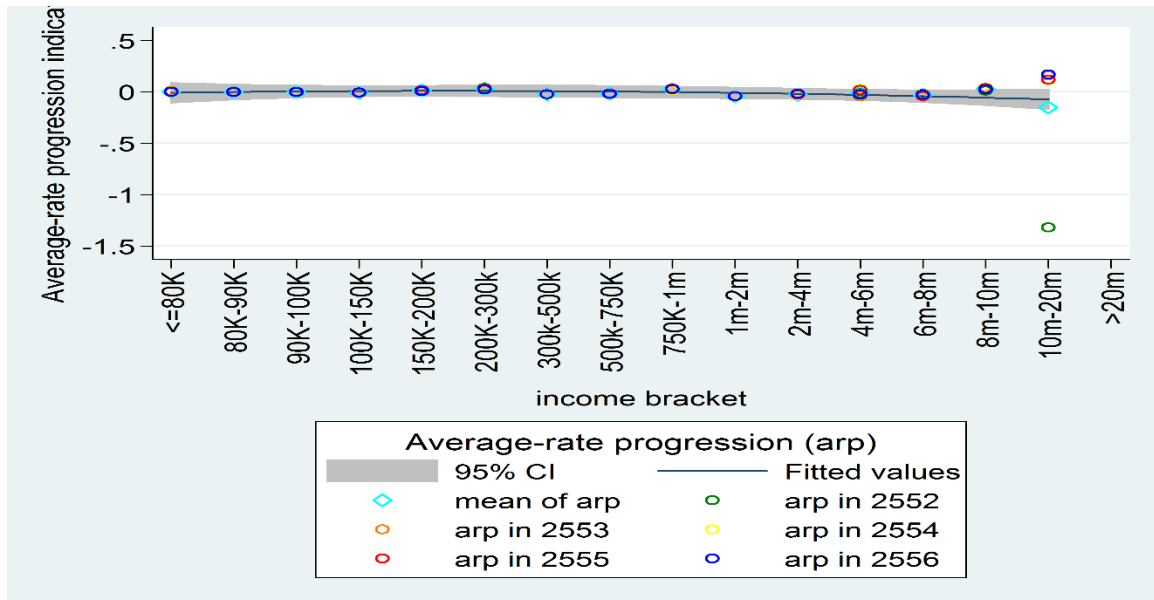

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

5.3.2 ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี (Average-rate Progression Indicator)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ (แผนภูมิที่ 5- 15) พบว่าค่าเฉลี่ยของดัชนีดังกล่าวมีค่าเป็นบวกเมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วงไม่เกิน 8 หมื่นบาทเป็น 8 - 9 หมื่นบาทและ 0.9 – 1 แสนบาท เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 1 - 1.5 แสนบาทเป็น 1.5 - 2 แสนบาทและ 2 - 3 แสนบาท เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 5 - 7.5 แสนบาทเป็น 7.5 - 1 ล้านบาท และเมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 6 – 8 ล้านบาทเป็น 8 - 10 ล้านบาท ส่วนเงินได้ที่เพิ่มขึ้นในช่วงอื่น ๆ จะมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้มีค่าเป็นลบ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาภาพรวมของดัชนีโดยดูจากค่าพยากรณ์ (Fitted values) พบว่าดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้จะเป็นบวกในช่วงเงินได้ 1 แสนบาท ถึง 3 แสนบาท ในขณะที่ช่วงเงินได้ช่วงอื่น ๆ จะมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เป็นลบ

แผนภูมิที่ 5- 15: แสดงความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉลี่ยแยกตามชั้นเงินได้
ปี 2552 - 2556

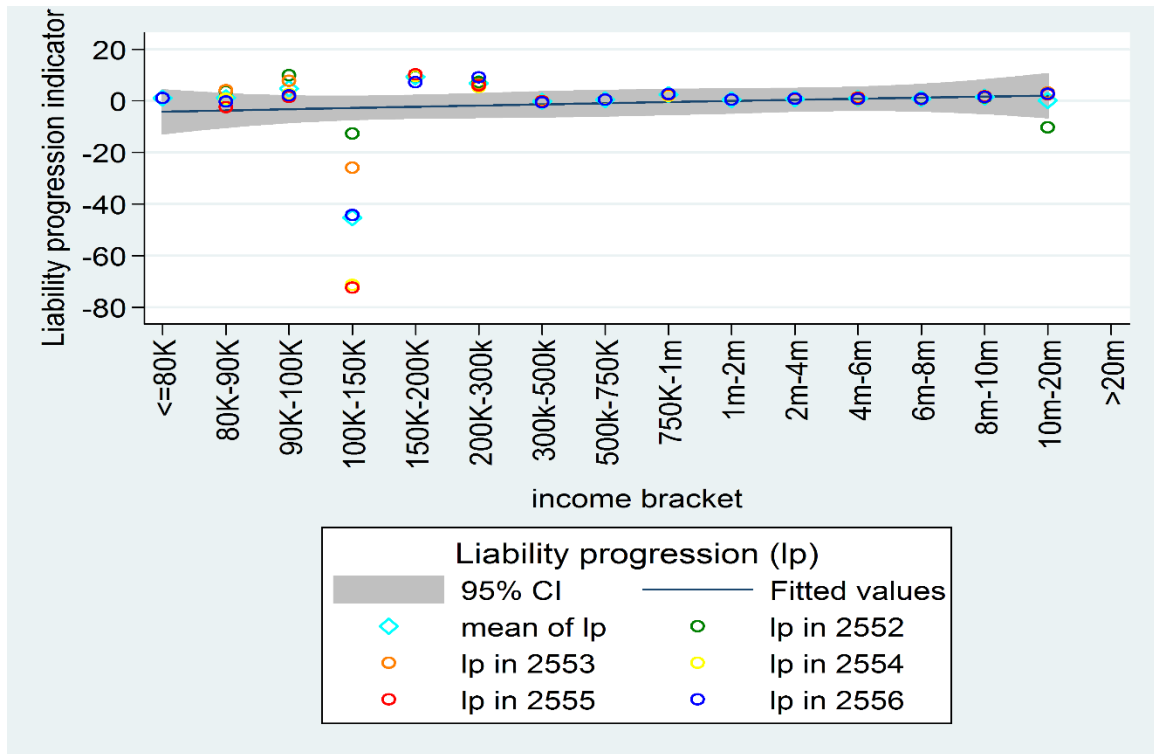

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

5.3.3 ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี (Liability Progression Indicator)

สำหรับดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ (แผนภูมิที่ 5- 16) ค่าเฉลี่ยของดัชนีดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ โดยมีค่ามากกว่า 1 เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วงไม่เกิน 8 หมื่นบาทเป็นเป็น 8 - 9 หมื่นบาทและ 0.9 – 1 แสนบาท เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 1 - 1.5 แสนบาทเป็น 1.5 - 2 แสนบาทและ 2 - 3 แสนบาท เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 5 - 7.5 แสนบาทเป็น 7.5 - 1 ล้านบาท และเมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 6 – 8 ล้านบาทเป็น 8 - 10 ล้านบาท ส่วนเงินได้ที่เพิ่มขึ้นในช่วงอื่น ๆ จะมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้มีค่าน้อยกว่า 1 เมื่อพิจารณาภาพรวมของดัชนีโดยดูจากค่าพยากรณ์ (Fitted Values) พบว่าดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้จะน้อยกว่า 1 ในช่วงเงินได้ที่ต่ำกว่า 2 ล้านบาท ในขณะที่ช่วงเงินได้ที่สูงกว่า 2 ล้านบาทจะมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้สูงกว่า 1

แผนภูมิที่ 5- 16: แสดงความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแยกตามชั้นเงินได้
ปี 2552-2556

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

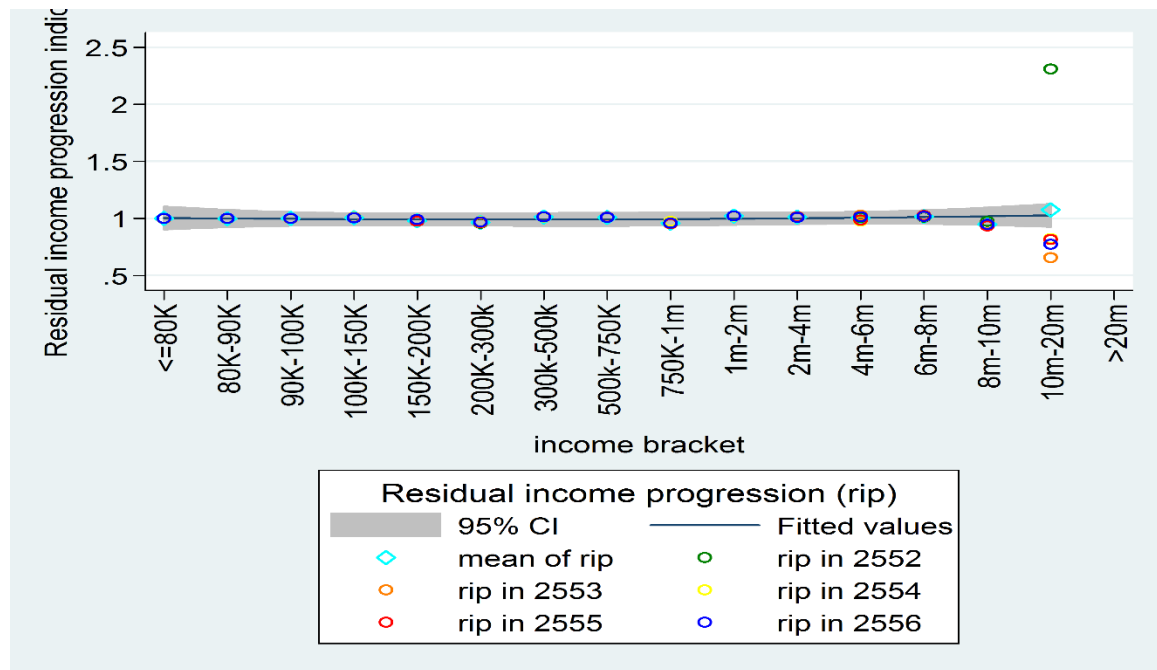
5.3.4 ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual Income Progression

Indicator)

นอกจากนี้ สำหรับดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (แผนภูมิที่ 5- 17) ค่าเฉลี่ยของดัชนีดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้และดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ โดยมีค่าน้อย 1 เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วงไม่เกิน 8 หมื่นบาท เป็น 8 - 9 หมื่นบาทและ 0.9 - 1 แสนบาท เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 1 - 1.5 แสนบาทเป็น 1.5 - 2 แสนบาทและ 2 - 3 แสนบาท เมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 5 - 7.5 แสนบาทเป็น 7.5 - 1 ล้านบาท และเมื่อเงินได้เพิ่มขึ้นจากช่วง 6 - 8 ล้านบาทเป็น 8 - 10 ล้านบาท ส่วนเงินได้ที่เพิ่มขึ้นในช่วงอื่น ๆ จะมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้มีค่ามากกว่า 1 เมื่อพิจารณาภาพรวมของดัชนีโดยดูจากค่าพยากรณ์ (Fitted Values) พบว่าดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีจะน้อยกว่า 1 ในช่วง

เงินได้ระหว่าง 1 แสนบาท ถึง 2 ล้านบาท ในขณะที่ช่วงเงินได้ที่ต่ำกว่า 1 แสนบาท และสูงกว่า 2 ล้านบาทจะมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีสูงกว่า 1

แผนภูมิที่ 5- 17: แสดงความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีแยกตามชั้นเงินได้ ปี 2552 - 2556

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาจากอัตราภาษีที่แท้จริง ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ และดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี พบว่าโครงสร้างภาษีในช่วงระหว่างปี 2552-2556 ซึ่งคำนวณมาจากฐานข้อมูลในหัวข้อ 5.1 และ 5.2 มีโครงสร้างภาษีที่มีลักษณะถดถอยในบางช่วงเงินได้

คณะผู้วิจัยจะนำค่านำดัชนีทั้ง 4 ดัชนีที่คำนวณได้นี้ มาใช้เปรียบเทียบกับดัชนีเดียวกันที่ได้จากการคำนวณตามแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่าง ๆ ซึ่งจะนำเสนอในบทถัดไป เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อน ในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย

บทที่ 6
ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

6.1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2555

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมสรรพากรโดยมีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด 29,246 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (แบบฯ) ปี 2555 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธี Random Complex Sampling โดยคัดเลือกแบบฯ ที่ถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน แยกตามกลุ่มประชากรย่อย แบ่งกลุ่มประชากรย่อยตามที่อยู่ (จังหวัด) ที่ผู้เสียภาษีกรอกในแบบฯ คิดเป็นร้อยละ 0.3 จากประชากรทั้งหมดของแบบฯ ปี 2555

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่อยู่ตามหน้าแบบฯ ในกลุ่มกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะโสด โดยคิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือสถานะสมรส และสถานะหม้าย คิดเป็นร้อยละ 31 และร้อยละ 4 ตามลำดับ

6.1.1 จำนวนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแยกตามวิธีการคำนวณภาษีที่ต้องชำระ
ตารางที่ 6- 1: แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิและการชำระภาษีแบบเหมาจ่าย

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละของตัวอย่าง ที่จำแนกตามขั้นเงินได้สุทธิ
0-150,000	15,561	63.06
150,001-300,000	4,368	17.70
300,001-500,000	2,452	9.94
500,001-750,000	1,261	5.11
750,001-1,000,000	444	1.80
1,000,001-2,000,000	425	1.72
2,000,001-4,000,000	98	0.40
> 4,000,000	68	0.28
ชำระภาษีแบบเหมาจ่าย	4,569	-

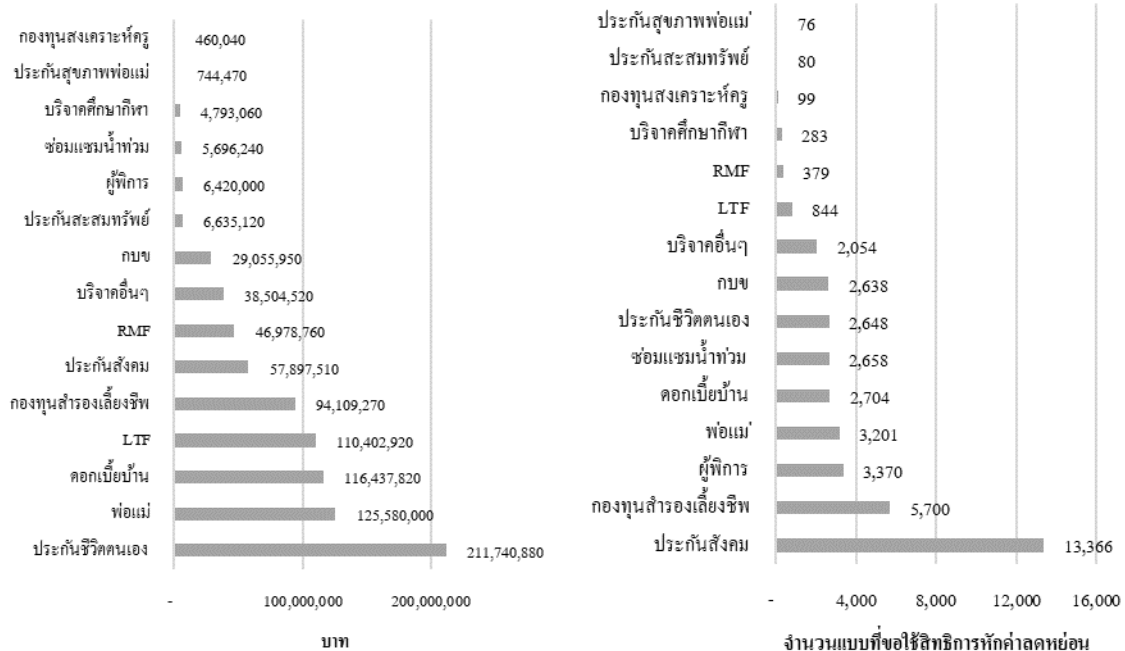
ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 29,246 คน พบว่า ตัวอย่างที่ชำระภาษีแบบเหมาจ่ายมีจำนวน 4,569 คน และตัวอย่างที่คำนวณภาษีที่ต้องชำระตามขั้นเงินได้สุทธิมีจำนวน 24,677 คน¹⁹ ขั้นเงินได้สุทธิที่มีตัวอย่างมากที่สุดได้แก่ขั้นเงินได้สุทธิ 0 – 150,000 บาท ซึ่งมีจำนวนสูงถึง 15,561 คน คิดเป็นร้อยละ 63.06 รองลงมาคือขั้นเงินได้สุทธิ 150,001 – 300,000 บาท ซึ่งมีจำนวน 4,368 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 โดยขั้นเงินได้สุทธิ 2,000,001 – 4,000,000 บาท และขั้นเงินได้สุทธิต่ำกว่า 4 ล้านบาทขึ้นไป มีจำนวนเพียง 98 และ 68 คนตามลำดับคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.40 และ 0.28 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 6- 1

6.2 ข้อมูลการขอลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกลุ่มตัวอย่าง

6.2.1 การใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 6- 1: แสดงมูลค่าการใช้สิทธิลดหย่อนของกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบฯ ที่ยื่นขอใช้สิทธิลดหย่อน

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

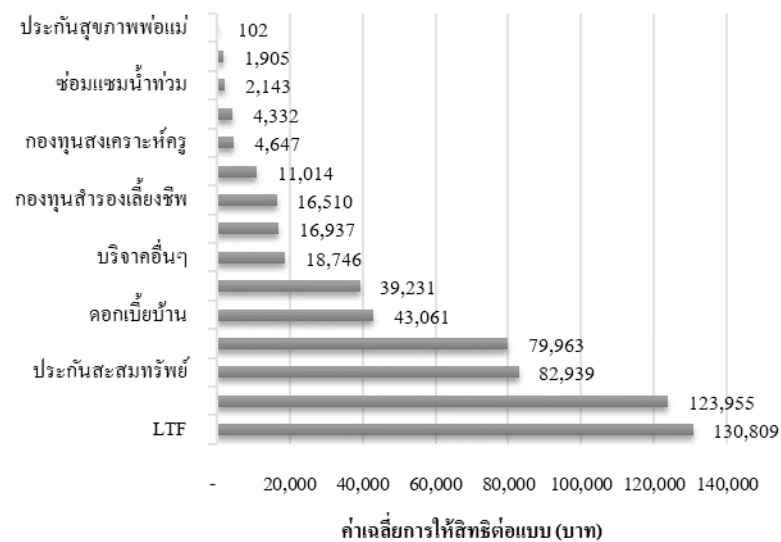
¹⁹ ซึ่งจะใช้เทียบเท่ากับ 100 เมื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณสัดส่วนผู้ที่ใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนในรายการต่างๆ

จากภาพที่ 6-1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สิทธิหักลดหย่อนประกันชีวิตของตนเอง เป็นมูลค่าสูงสุด รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวนเงินกว่า 211 ล้านบาท รองลงมาคือการใช้สิทธิหักลดหย่อน เลี้ยงดูพ่อแม่ และลดหย่อนดอกเบี้ยที่อยู่อาศัย ตามลำดับ หากพิจารณาตามจำนวนแบบๆ ที่ใช้สิทธิหัก ลดหย่อนจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สิทธิหักลดหย่อนประกันสังคมมากที่สุด รองลงมาคือการใช้สิทธิ หักลดหย่อนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการหักลดหย่อนเลี้ยงดูผู้พิการ ตามลำดับ

6.2.2 การใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อรายผู้เสียภาษีของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 6-2 แสดงการใช้สิทธิหักลดหย่อนของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยต่อแบบๆ พบว่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) มีมูลค่าเฉลี่ยต่อแบบรายการเสียภาษี สูงที่สุดคิดเป็น 130,809 บาท รองลงมาคือการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนกองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าประกันสะสมทรัพย์ ซึ่งคิดเป็น 123,955 และ 82,939 บาท ตามลำดับ

ภาพที่ 6-2: แสดงการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

6.2.3 การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 6-2 ซึ่งแสดงรายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ในครอบครัวเฉลี่ยต่อแบบๆ ของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ พบว่า ในการใช้สิทธิ

หักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ผู้ที่มีเงินได้สุทธิทุกชั้นมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน อยู่ในช่วง 25,574.30 - 28,878.79 บาท และในการใช้สิทธิหักลดหย่อนเลี้ยงดูคนพิการ ผู้มีเงินได้ต่ำกว่า 2 ล้านบาทเท่านั้นที่ใช้สิทธิ โดยใช้สิทธิหักลดหย่อนเลี้ยงดูคนพิการประมาณ 60,000 บาท หรือเลี้ยงดูคนพิการทุพพลภาพเพียง 1 คน และเมื่อพิจารณาการใช้สิทธิหักลดหย่อนประกันสุขภาพบิดามารดา พบว่า ผู้มีเงินได้สุทธิ 500,001 - 750,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการนี้ต่อแบบสูงที่สุด หรือเท่ากับ 14,252 บาท ในขณะที่ผู้ที่มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 4 ล้านบาทไม่ได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนและ ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 2,000,001 - 4,000,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนเท่ากับ 7,420 บาท

ตารางที่ 6- 2: แสดงรายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวเฉลี่ยต่อแบบฯ ของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	การใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวเฉลี่ย (บาท)			
	เลี้ยงดูบุตร	เลี้ยงดูบิดามารดา	เลี้ยงดูคนพิการ	ประกันสุขภาพบิดามารดา
0-150,000	25,574.30	40,744.99	65,217.39	9,937.04
150,001-300,000	25,730.77	38,880.00	60,000.00	9,329.09
300,001-500,000	26,659.88	38,865.55	62,727.27	8,090.83
500,001-750,000	26,852.83	38,338.11	60,000.00	14,252.00
750,001-1,000,000	26,473.96	38,385.09	60,000.00	11,688.00
1,000,001-2,000,000	28,623.60	39,160.31	60,000.00	9,180.00
2,000,001-4,000,000	26,275.00	42,631.58	-	7,420.00
> 4,000,000	28,878.79	37,500.00	-	-

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 3 แสดงร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตามรายการหักลดหย่อนและตามขั้นเงินได้สุทธิ ซึ่งนอกเหนือจากการใช้สิทธิหักลดหย่อนส่วนตัวพบว่า ในการใช้สิทธิหักลดหย่อนคู่สมรสและค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ร้อยละของผู้ใช้สิทธิในแต่ละขั้นเงินได้เพิ่มขึ้นตามขั้นเงินได้สุทธิที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 150,000 บาทใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียงร้อยละ 4.49 ของจำนวนผู้มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 150,000 บาทเท่านั้น ทั้งนี้ อาจเกิดขึ้นเนื่องจากผู้มีเงินได้สุทธิต่ำกว่า 150,000 บาทอาจมีอายุน้อยและบิดามารดาของผู้มีเงินได้หรือบิดามารดาของกลุ่มสมรสของผู้มีเงินได้ยังอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้

พึงประเมินเกินกว่า 30,000 บาทต่อปีภาษี นอกจากนี้ ผู้มีเงินได้สุทธิเกิน 1 ล้านบาทเริ่มมีสัดส่วนการใช้สิทธิค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาต่ำลง โดยผู้มีเงินได้สุทธิเกิน 4 ล้านบาทมีสัดส่วนการใช้สิทธิค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาเพียงร้อยละ 5.88 ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากผู้มีเงินได้ในชั้นเงินได้สุทธิดังกล่าวอาจมีอายุมากและบิดามารดาเสียชีวิตแล้ว หรือผู้มีเงินได้เหล่านี้อาจเป็นชาวต่างชาติและมีบิดามารดาที่มีรายได้พึงประเมินสูงเกินกว่าที่จะใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการนี้ได้

สำหรับการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ นั้น มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 0.42 ของกลุ่มตัวอย่าง ชั้นเงินได้ที่มีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนรายการนี้สูงที่สุดคือชั้นเงินได้สุทธิ 500,001 – 750,000 บาท แต่มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 1.60 ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชั้นเงินได้สุทธิเดียวกัน ชั้นเงินได้สุทธิต่ำกว่า 150,000 บาทมีสัดส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 0.15 ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากเป็นผู้มีรายได้น้อยยังไม่มีศักยภาพในการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ และไม่ได้รับประโยชน์ในการนำค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการไปหักลดหย่อนภาษี โดยผู้มีเงินได้สุทธิเกิน 2 ล้านบาทมิได้ใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนรายการนี้เลย

ส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าประกันสุขภาพบิดามารดา มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 0.31 ของกลุ่มตัวอย่าง ชั้นเงินได้ที่มีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนรายการนี้สูงที่สุดคือชั้นเงินได้สุทธิ 750,001 – 1,000,000 บาท แต่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.13 ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชั้นเงินได้สุทธิเดียวกัน ชั้นเงินได้สุทธิไม่เกิน 750,000 บาทมีสัดส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนต่ำกว่าร้อยละ 0.50 โดยชั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีสัดส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 0.17 ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากผู้มีรายได้น้อย ไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อประกันสุขภาพบิดามารดา และไม่มีแรงจูงใจในการชำระเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาเพื่อใช้สิทธิหักลดหย่อนภาษี

ตารางที่ 6- 3: แสดงร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตาม
รายการหักลดหย่อนและตามขั้นเงินได้สุทธิ

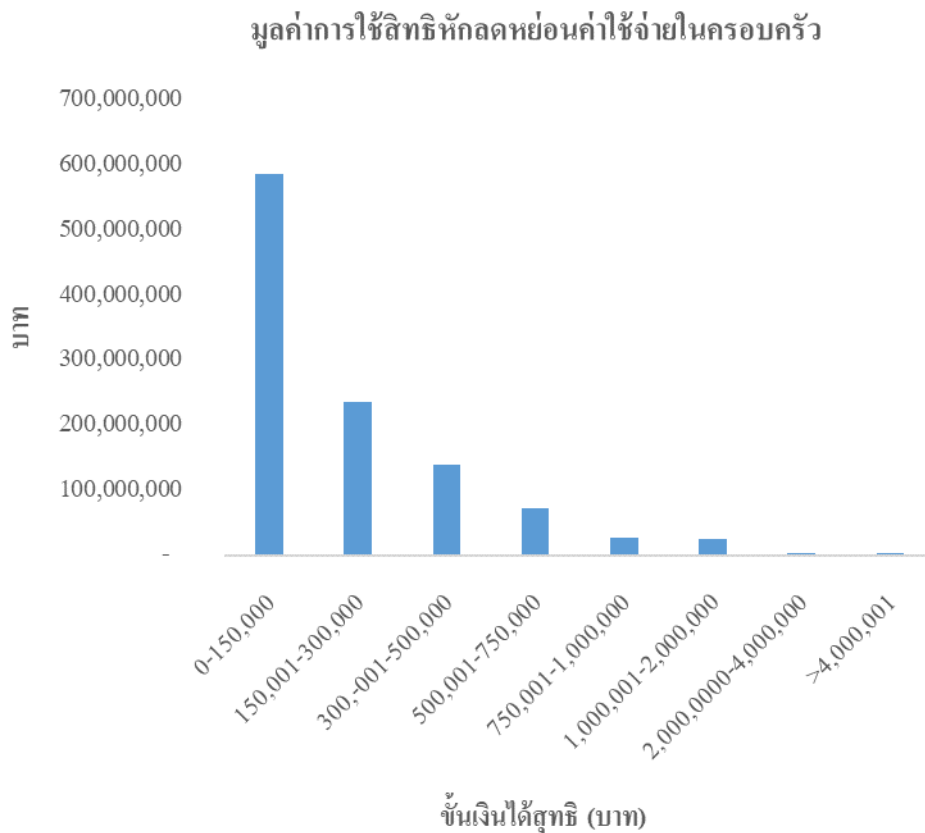
ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัว				
	คู่สมรส	เลี้ยงดูบุตร	เลี้ยงดูบิดามารดา	เลี้ยงดูคนพิการ	ประกันสุขภาพบิดามารดา
0-150,000	6.43	15.01	4.49	0.15	0.17
150,001-300,000	13.87	37.50	25.76	0.69	0.50
300,001-500,000	14.72	40.05	29.12	0.90	0.49
500,001-750,000	16.57	42.03	27.68	1.59	0.40
750,001-1,000,000	22.75	43.24	36.26	0.68	1.13
1,000,001-2,000,000	24.71	41.88	30.82	1.41	0.94
2,000,001-4,000,000	31.63	40.82	19.39	-	1.02
> 4,000,000	54.41	48.53	5.88	-	-
ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	9.93	24.02	12.97	0.42	0.31

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ในการหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว กลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนสูงสุด เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 586,784,330 บาท รองลงมาคือกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 150,001- 300,000 บาท และกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 300,001 - 500,000 บาท ตามลำดับ โดยกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธินี้มากกว่า 4 ล้านบาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ประมาณ 4.25 ล้านบาทเท่านั้น ซึ่งปรากฏตามภาพที่ 6- 3 และมีรายละเอียดมูลค่าการหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิตามตารางที่ 6- 4 นอกจากนี้ตารางที่ 6- 5 ซึ่งแสดงสัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตามรายการ ซึ่งให้เห็นว่าสัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวรวมตามขั้นเงินได้สุทธิต่างๆ มีลักษณะการกระจายตัวเช่นเดียวกันกับสัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนส่วนตัวของผู้มีเงินได้คนละ 30,000 บาท แต่สัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักค่าใช้จ่ายในครอบครัวรวมสูงกว่าสัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนส่วนตัวในเกือบทุกขั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ขั้นเงินได้สุทธิ 0 – 150,000 บาท ซึ่งมีสัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักค่าใช้จ่ายในครอบครัวรวมเท่ากับร้อยละ 53.09 ในขณะที่สัดส่วนมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนส่วนตัวเท่ากับ

ร้อยละ 63.06 ดังนั้นการให้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวรายการอื่นๆ เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีเงินได้สุทธิเกิน 150,000 บาท มากกว่าผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 150,000 บาทหรือต่ำกว่า ซึ่งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาพที่ 6- 3: แสดงมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ

ที่มา: จำนวน โดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 4: มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง
ตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัว (บาท)						รวม
	ส่วนตัว	คู่สมรส	เลี้ยงดู บุตร	เลี้ยงดู บิดามารดา	เลี้ยงดู คนพิการ	ประกัน สุขภาพ บิดามารดา	
0-150,000	466,830,000	30,030,000	59,716,000	28,440,000	1,500,000	268,300	586,784,300
150,001-300,000	131,040,000	18,180,000	42,147,000	43,740,000	1,800,000	205,240	237,112,240
300,001-500,000	73,560,000	10,830,000	26,180,000	27,750,000	1,380,000	97,090	139,797,090
500,001-750,000	37,830,000	6,270,000	14,232,000	13,380,000	1,200,000	71,260	72,983,260
750,001-1,000,000	13,320,000	3,030,000	5,083,000	6,180,000	180,000	58,440	27,851,440
1,000,001-2,000,000	12,750,000	3,150,000	5,095,000	5,130,000	360,000	36,720	26,521,720
2,000,001-4,000,000	2,940,000	930,000	1,051,000	810,000	-	7,420	5,738,420
> 4,000,000	2,040,000	1,110,000	953,000	150,000	-	-	4,253,000
รวม	740,310,000	73,530,000	154,457,000	125,580,000	6,420,000	744,470	1,101,041,470

ที่มา: จำนวน โดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 5: สัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว
ของกลุ่มตัวอย่างตามรายการ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	สัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัว (ร้อยละ)						รวม
	ส่วนตัว	คู่สมรส	เลี้ยงดู บุตร	เลี้ยงดู บิดามารดา	เลี้ยงดู คนพิการ	ประกัน สุขภาพ บิดามารดา	
0-150,000	63.06	40.84	38.66	22.65	23.36	36.04	53.29
150,001-300,000	17.70	24.72	27.29	34.83	28.04	27.57	21.54
300,001-500,000	9.94	14.73	16.95	22.10	21.50	13.04	12.70
500,001-750,000	5.11	8.53	9.21	10.65	18.69	9.57	6.63
750,001-1,000,000	1.80	4.12	3.29	4.92	2.80	7.85	2.53
1,000,001-2,000,000	1.72	4.28	3.30	4.09	5.61	4.93	2.41
2,000,001-4,000,000	0.40	1.26	0.68	0.65	0.00	1.00	0.52
> 4,000,000	0.28	1.51	0.62	0.12	0.00	0.00	0.39
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

6.2.4 การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สิทธิหัก ลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ (ดอกเบี้ยเงินกู้ฯ) เพียงร้อยละ 11.48 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่จำแนกตามขั้นเงินได้สุทธิ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 150,001 -300,000 บาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ เฉลี่ยต่อแบบฯ ค่าที่สุด หรือเท่ากับ 33,957 บาท แต่มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ เป็นมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นเงินประมาณ 28.90 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 24.82 ของรายได้ภาษีที่รัฐสูญเสียไปในการให้ลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ ในขณะที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท อาจไม่มีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อที่อยู่อาศัยหรือขอสินเชื่อจากธนาคาร จึงมีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ เพียง 505 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.25 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินได้สุทธิอยู่ในขั้นเดียวกัน ส่วนขั้นเงินได้สุทธิที่มีสัดส่วนของประชากรที่ใช้สิทธิลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ มากที่สุดคือขั้นเงินได้สุทธิ

750,001 – 1,000,000 บาท รองลงมาคือชั้นเงินได้สุทธิ 1,000,001 – 2,000,000 บาท โดยมีสัดส่วนการใช้สิทธิคิดเป็นร้อยละ 41.89 และ 41.65 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ เฉลี่ยสูงสุด หรือเท่ากับ 82,723 บาท แต่มีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดังกล่าวเพียง 661,780 บาท หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.57 ของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ นอกจากนี้ ผู้มีเงินได้สุทธิ 2,000,001 – 4,000,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการนี้น้อยกว่าร้อยละ 2 ของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ รวม จะเห็นได้ว่าในภาพรวมการให้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ฯ เป็นประโยชน์ต่อผู้มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 150,000 บาท แต่เป็นประโยชน์ไม่มากนักสำหรับผู้ที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 2 ล้านบาท รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 6- 6

ตารางที่ 6- 6: มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์

**ค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนต่อแบบฯ จำนวนและร้อยละของการใช้สิทธิ
ของกลุ่มตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิ**

ชั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์				
	มูลค่า		การใช้สิทธิ เฉลี่ย (บาท)	ผู้ใช้สิทธิ	
	บาท	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-150,000	19,336,930	16.61	38,291	505	3.25
150,001-300,000	28,897,740	24.82	33,957	851	19.48
300,001-500,000	25,840,470	22.19	38,226	676	27.57
500,001-750,000	18,029,360	15.48	45,186	399	31.64
750,001-1,000,000	10,651,640	9.15	57,267	186	41.89
1,000,001-2,000,000	10,710,730	9.20	60,513	177	41.65
2,000,001-4,000,000	2,309,170	1.98	74,489	31	31.63
> 4,000,000	661,780	0.57	82,723	8	11.76
รวม	116,437,820	100.00	41,101	2,833	11.48

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

6.2.5 การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 6- 7 ซึ่งแสดงรายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมเฉลี่ยต่อแบบฯ ของกลุ่มตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิ และตารางที่ 6- 8 ซึ่งแสดงร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามรายการหักลดหย่อนและตามชั้นเงินได้สุทธิ พบว่า ร้อยละ 10.69 ของกลุ่มตัวอย่างมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ซึ่งผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนดังกล่าวจะต้องเป็นข้าราชการ จะสังเกตเห็นได้ชัดว่าข้าราชการที่ใช้สิทธิดังกล่าวส่วนใหญ่มีชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 150,000 บาท ถึง 750,000 บาท และไม่มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนนี้อยู่ในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 0 ถึง 150,000 บาท แต่หากพิจารณาการใช้สิทธิหักลดหย่อนต่อแบบฯ จะพบว่า จำนวนเงินสะสมเข้า กบข. ต่อแบบมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามชั้นเงินได้สุทธิ จากประมาณ 7,000 บาท จนถึง 30,000 บาท ทั้งนี้ เนื่องจากเงินสะสมจะเท่ากับร้อยละ 3 ของเงินเดือนและสามารถสะสมเพิ่มได้ตามความสมัครใจตั้งแต่ร้อยละ 1 - 12 ของเงินเดือน

สำหรับการใช้สิทธิหักลดหย่อนการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พบว่า ประมาณร้อยละ 23.10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ใช้สิทธิประโยชน์นี้ โดยผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาทมีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยเพียง 5,498 บาทต่อแบบฯ ในขณะที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 2,000,001 - 4,000,000 บาท และผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท ใช้สิทธิประโยชน์หักลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเฉลี่ยเท่ากับ 108,903 และ 234,948 บาทตามลำดับ หรือประมาณ 20 และ 42 เท่าของมูลค่าการใช้สิทธิประโยชน์หักลดหย่อนของผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 150,000 บาท หรือน้อยกว่า และหากพิจารณาร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนการออมตามชั้นเงินได้จะพบว่า ชั้นเงินได้สุทธิ 750,001 ถึง 2,000,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนกว่าร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นเงินได้เดียวกัน และชั้นเงินได้สุทธิ 2,000,001 ถึง 4,000,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนประมาณร้อยละ 43 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นเงินได้เดียวกัน โดยชั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 15.90 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นเงินได้เดียวกัน จะเห็นได้ว่าในภาพรวมผู้ที่มีเงินได้สูงได้รับประโยชน์จากการใช้สิทธิหักลดหย่อนการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากกว่าเงินได้ต่ำ

ตารางที่ 6- 7: การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมเฉลี่ยต่อแบบฯ ของกลุ่ม
ตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิ

ชั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมเฉลี่ย (บาท)						
	กบข.	สำรอง เลี้ยงชีพ	สงเคราะห์ ครู	ประกัน สังคม	RMF	ประกัน ชีวิต	ประกันชีวิต (บำนาญ)
0-150,000	7,159	5,498	4,211	3,555	13,551	23,620.90	19,355
150,001-300,000	10,125	11,064	7,237	5,625	46,441	28,453.23	54,055
300,001-500,000	14,322	20,572	11,547	6,000	86,745	38,058.14	63,770
500,001-750,000	16,395	31,312	-	6,108	96,971	44,830.21	97,477
750,001-1,000,000	30,686	45,600	-	6,044	143,588	56,824.54	96,230
1,000,001-2,000,000	23,240	60,527	-	6,062	156,305	68,685.50	116,967
2,000,001-4,000,000	-	108,903	-	5,848	239,362	82,874.83	103,744
> 4,000,000	-	234,948	-	5,984	334,832	88,118.89	104,130

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 8: ร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามรายการหัก
ลดหย่อนและตามชั้นเงินได้สุทธิ

ชั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	ร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออม						
	กบข.	สำรอง เลี้ยงชีพ	สงเคราะห์ ครู	ประกันสังคม	RMF	ประกันชีวิต	ประกันชีวิต (บำนาญ)
0-150,000	5.98	15.91	0.57	56.51	0.09	6.72	0.04
150,001-300,000	17.97	31.75	0.16	53.41	0.82	40.80	0.23
300,001-500,000	23.82	33.65	0.12	44.33	3.10	56.69	0.82
500,001-750,000	23.71	38.30	-	41.95	6.50	66.85	0.56
750,001-1,000,000	7.66	54.50	-	54.50	11.04	73.42	2.48
1,000,001-2,000,000	1.41	54.12	-	60.94	19.29	71.06	4.71
2,000,001-4,000,000	-	42.86	-	68.37	28.57	59.18	5.10
> 4,000,000	-	22.06	-	82.35	17.65	26.47	1.47
ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	10.69	23.10	0.40	54.16	1.54	23.36	0.32

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

ในการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ครูนั้น มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 0.40 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และพบว่าผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนนี้เป็นผู้ที่มีเงินได้สุทธิน้อยกว่า 500,000 บาท โดยผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยประมาณ 4,200 บาท ในขณะที่ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 300,001 - 500,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบสูงเกือบเป็น 3 เท่าของผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาร้อยละของผู้ใช้สิทธิลดหย่อนเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ครูตามขั้นเงินได้จะพบว่า ขั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาทมีส่วนผู้ใช้สิทธิลดหย่อนรายการนี้สูงสุดแต่มีเพียงร้อยละ 0.57 เท่านั้น

ส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมนั้น ร้อยละ 54.16 ของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้สิทธิดังกล่าว โดยมีการใช้สิทธิเฉลี่ยต่อแบบอยู่ในช่วงประมาณ 3,500 - 6,100 บาท และในทุกขั้นเงินได้สุทธิมีผู้ใช้สิทธินี้เกินกว่าร้อยละ 40 โดยขั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิคิดเป็นร้อยละ 56.50 และขั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท มีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิเกินกว่าร้อยละ 82 เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมเข้ากองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) คิดเป็นร้อยละ 1.54 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งนี้ ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท และขั้นเงินได้สุทธิ 150,001 - 300,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการนี้เฉลี่ย 13,551 และ 46,441 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในรายการนี้เฉลี่ยสูงถึง 334,832 บาท และมีการใช้สิทธิรวมคิดเป็นมูลค่ากว่า 4 ล้านบาท หากพิจารณาการใช้สิทธิหักลดหย่อนนี้ตามขั้นเงินได้ จะเห็นได้ว่า เพียงร้อยละ 0.09 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในขั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนรายการนี้ ในขณะที่ขั้นเงินได้สุทธิ 2,000,001 - 4,000,000 บาท และขั้นเงินได้สุทธิ 1,000,001 - 2,000,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนคิดเป็นร้อยละ 28.57 และ 19.29 ตามลำดับ

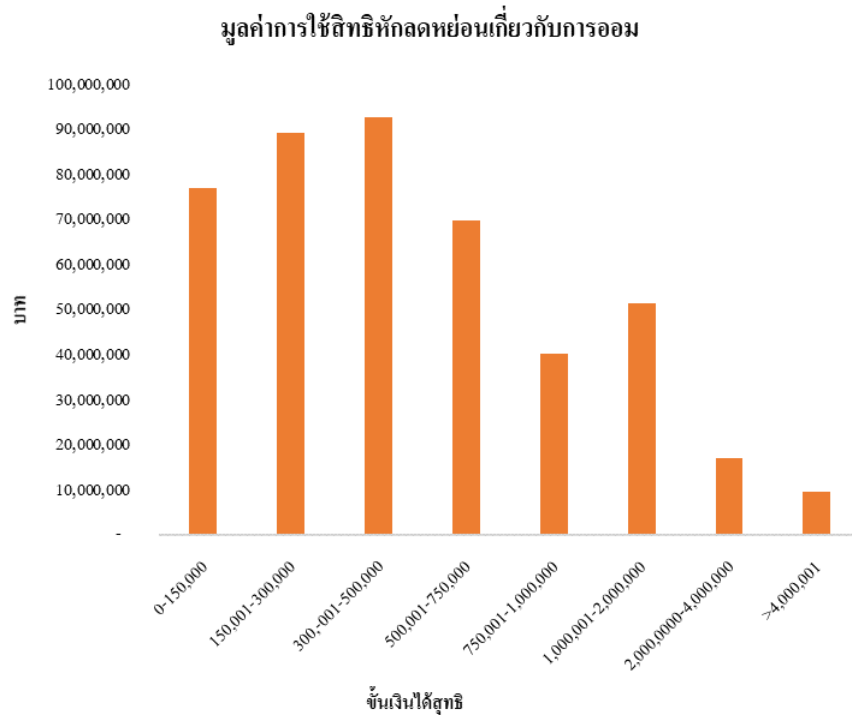
การใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตซึ่งมีเพดานของการใช้สิทธิลดหย่อนเท่ากับ 1 แสนบาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนนี้คิดเป็นร้อยละ 23.36 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการนี้เฉลี่ยต่อแบบเพิ่มขึ้นตามขั้นเงินได้ที่เพิ่มขึ้น ผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบประมาณ 23,621 บาท ในขณะที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบประมาณ 88,119 บาท หรือคิดเป็นประมาณ 3.73 เท่าของ

ผู้มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท เมื่อพิจารณาร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตจะพบว่า ชั้นเงินได้สุทธิ 750,001 - 2,00,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนกว่าร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นเงินได้เดียวกัน และชั้นเงินได้สุทธิ 500,001 - 750,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนประมาณร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นเงินได้เดียวกัน โดยชั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 6.72 ของกลุ่มตัวอย่างในชั้นเงินได้เดียวกัน ซึ่งอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่าผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตค่อนข้างน้อย เนื่องจากผู้มีเงินได้สุทธิในช่วงชั้นนี้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อประกันชีวิต หรืออาจพิจารณาแล้วเห็นว่า ภาระภาษีของตนเองไม่มาก การซื้อประกันชีวิตเพื่อนำมาหักลดหย่อนภาระภาษีอาจไม่คุ้มค่า ในภาพรวมผู้ที่มิเงินได้สูงได้รับประโยชน์จากการให้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตมากกว่าผู้ที่มีเงินได้ต่ำ

สำหรับการใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ มีผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเพียงร้อยละ 0.32 ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 1,000,001 - 2,00,000 บาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยสูงสุดหรือเท่ากับ 116,967 บาท รองลงมาคือผู้ที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท และผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 2,000,001-4,000,000 บาท ซึ่งใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบเท่ากับ 104,130 และ 103,744 บาท ตามลำดับ หากพิจารณาร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนดังกล่าวตามชั้นเงินได้จะพบว่า ชั้นเงินได้สุทธิ 2,000,001 - 4,000,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิคิดเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดแต่คิดเป็นเพียงร้อยละ 5.10 ในขณะที่ชั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีผู้ใช้สิทธิคิดเป็นสัดส่วนที่ต่ำที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.04 เท่านั้น จะเห็นได้ว่าการให้สิทธิหักลดหย่อนรายการนี้เป็นประโยชน์ต่อคนจำนวนน้อยมากและเป็นประโยชน์ต่อผู้มีเงินได้สูงมากกว่าผู้มีเงินได้ต่ำ

ภาพที่ 6- 4 ซึ่งแสดงมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิชี้ให้เห็นว่า กลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 300,001 - 500,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนสูงสุด เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 92,661,300 บาท รองลงมาคือกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 150,001 - 300,000 บาท และกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท ตามลำดับ โดยกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาทมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออมประมาณ 9.57 ล้านบาทเท่านั้น โดยมีรายละเอียดมูลค่าและร้อยละของการหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามชั้นเงินได้สุทธิตามตารางที่ 6- 9 ตารางที่ 6- 10 และตารางที่ 6- 11

ภาพที่ 6- 4: มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

จากตารางที่ 6 - 9 ถึงตารางที่ 6 - 11 ซึ่งแสดงมูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของกลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ จะเห็นได้ว่า การใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมเข้า กบข. การใช้สิทธิหักลดหย่อนการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต มีร้อยละของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเพิ่มขึ้นเมื่อขั้นเงินได้สุทธิสูงขึ้นจนเท่ากับ 500,000 บาท จากนั้นร้อยละของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนลดลงเมื่อขั้นเงินได้สุทธิสูงขึ้น

ในขณะที่การใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ครูและการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมนั้นมีสัดส่วนของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนลดลงเมื่อขั้นเงินได้สุทธิสูงขึ้น โดยผู้มีเงินได้สุทธิ 0 – 150,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนคิดเป็นร้อยละ 81.46 และ 54.00 ตามลำดับ โดยเมื่อเทียบกับสัดส่วนกลุ่ม

ตัวอย่างในชั้นเงินได้นี้ซึ่งเท่ากับร้อยละ 63.06 อาจถือได้ว่าการใช้สิทธิหักลดหย่อน 2 รายการนี้ให้ประโยชน์กับผู้ที่มีเงินได้ต่ำและค่อนข้างเป็นธรรม

**ตารางที่ 6- 9: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออม
ของกลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามชั้นเงินได้สุทธิ**

ชั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออม (บาท)			
	กบข.		ค่าสำรองเลี้ยงชีพ	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
0-150,000	6,658,310	22.92	13,613,040	14.47
150,001-300,000	7,948,490	27.36	15,345,640	16.31
300,001-500,000	8,364,210	28.79	16,972,110	18.03
500,001-750,000	4,902,160	16.87	15,123,800	16.07
750,001-1,000,000	1,043,340	3.59	11,035,310	11.73
1,000,001-2,000,000	139,440	0.48	13,921,210	14.79
2,000,001-4,000,000	-	-	4,573,940	4.86
> 4,000,000	-	-	3,524,220	3.74
รวม	29,055,950	100.00	94,109,270	100.00

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

ส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมเข้ากองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญจะมีรูปแบบคล้ายคลึงกันคือ ร้อยละของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการนั้นมีการแกว่งขึ้นลงตามชั้นเงินได้ที่สูงขึ้น โดยมีร้อยละของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนสูงที่สุดในชั้นเงินได้สุทธิ 1,000,001 – 2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.28 และ 35.26 สำหรับการ ใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมเข้ากองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และการใช้สิทธิหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญตามลำดับ

ตารางที่ 6- 10: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออมของ
กลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออม (บาท)			
	ค่าสงเคราะห์ครู		ค่าประกันสังคม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
0-150,000	374,740	81.46	31,262,370	54.00
150,001-300,000	50,660	11.01	13,122,770	22.67
300,001-500,000	34,640	7.53	6,521,530	11.26
500,001-750,000	-	-	3,231,210	5.58
750,001-1,000,000	-	-	1,462,590	2.53
1,000,001-2,000,000	-	-	1,570,110	2.71
2,000,001-4,000,000	-	-	391,830	0.68
> 4,000,000	-	-	335,100	0.58
รวม	460,040	100.00	57,897,510	100.00

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 11: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออม
ของกลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการออม (บาท)					
	RMF		ประกันชีวิต		ประกันชีวิต (บำนาญ)	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
0-150,000	189,710	0.40	24,683,840	11.66	116,130	1.75
150,001-300,000	1,671,880	3.56	50,703,650	23.95	540,550	8.15
300,001-500,000	6,592,600	14.03	52,900,820	24.98	1,275,390	19.22
500,001-750,000	7,951,600	16.93	37,791,870	17.85	682,340	10.28
750,001-1,000,000	7,035,810	14.98	18,524,800	8.75	1,058,530	15.95
1,000,001-2,000,000	12,817,050	27.28	20,743,020	9.80	2,339,330	35.26
2,000,001-4,000,000	6,702,130	14.27	4,806,740	2.27	518,720	7.82
> 4,000,000	4,017,980	8.55	1,586,140	0.75	104,130	1.57
รวม	46,978,760	100.00	211,740,880	100.00	6,635,120	100.00

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

6.2.6 การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีการใช้สิทธิลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนเพียงร้อยละ 3.42 ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนเฉลี่ยต่อแบบฯ ต่ำที่สุด หรือเท่ากับ 29,781 บาท ในขณะที่ ผู้ที่มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนเฉลี่ยต่อแบบฯ สูงที่สุด หรือเท่ากับ 447,188 บาท และหากพิจารณามูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดังกล่าว ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 1,000,001 - 2,000,000 บาทมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนเป็นมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นเงินประมาณ 32.9 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 29.81 ของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุน รองลงมาคือกลุ่มผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 500,001 – 750,000 บาท และกลุ่มผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 2,000,001- 4,000,000 บาท โดยมีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนนี้ประมาณ 20.70 และ 16.45 ล้านบาท ตามลำดับ และคิดเป็นร้อยละ 18.75 และ 14.90 ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 6 - 12

ตารางที่ 6- 12: มูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุน ค่าเฉลี่ย การใช้สิทธิหักลดหย่อนต่อแบบฯ จำนวนและร้อยละของผู้ใช้สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุน (บาท)				
	มูลค่า		การใช้สิทธิเฉลี่ย (บาท)	ผู้ใช้สิทธิ	
	บาท	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-150,000	416,930	0.38	29,781	14	0.09
150,001-300,000	4,017,180	3.64	40,992	98	2.24
300,001-500,000	12,338,850	11.18	70,913	174	7.10
500,001-750,000	20,696,330	18.75	100,468	206	16.34
750,001-1,000,000	16,418,020	14.87	135,686	121	27.25
1,000,001-2,000,000	32,905,610	29.81	194,708	169	39.76
2,000,001-4,000,000	16,455,000	14.90	357,717	46	46.94
> 4,000,000	7,155,000	6.48	447,188	16	23.53
รวม	110,402,920	100.00	130,809.15	844	3.42

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

6.2.7 การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 6- 13 ซึ่งแสดงรายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเฉลี่ยต่อแบบๆ ของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ และตารางที่ 6 - 14 ซึ่งแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่างตามรายการและตามขั้นเงินได้สุทธิ พบว่า การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเงินได้สุทธิที่เพิ่มขึ้น โดยในการหักลดหย่อนบริจาคเพื่อการศึกษาหรือการกีฬา ผู้มีเงินได้สุทธิ 2,000,001 - 4,000,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ที่ 63,428 บาท ในขณะที่ผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท ใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ 8,201 บาท โดยมีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิดังกล่าวในขั้นเงินได้เดียวกันคิดเป็นร้อยละ 8.82 และ 0.12 ตามลำดับ ส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนบริจาคทั่วไป ผู้มีเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4 ล้านบาทมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ที่ 118,984 บาท ในขณะที่ผู้มีเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาทใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ 4,637 บาท และมีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิดังกล่าวในขั้นเงินได้เดียวกันคิดเป็นร้อยละ 29.41 และ 0.74 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเป็นประโยชน์กับผู้ที่มีเงินได้สูงมากกว่าผู้ที่มีเงินได้น้อยอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 6- 13: รายละเอียดการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเฉลี่ยต่อแบบๆ ของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	การหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเฉลี่ย (บาท)	
	บริจาคเพื่อการศึกษาหรือกีฬา	บริจาคทั่วไป
0-150,000	8,201	4,637
150,001-300,000	9,487	8,243
300,001-500,000	12,189	14,136
500,001-750,000	18,565	17,929
750,001-1,000,000	12,307	24,350
1,000,001-2,000,000	27,050	35,107
2,000,001-4,000,000	63,428	86,605
> 4,000,000	56,500	118,984

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 14: จำนวนและร้อยละของผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่างตามรายการหักลดหย่อนและตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	ผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาค			
	บริจาคเพื่อการศึกษาหรือกีฬา		บริจาคทั่วไป	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0-150,000	18	0.12	115	0.74
150,001-300,000	58	1.33	508	11.63
300,001-500,000	80	3.26	528	21.53
500,001-750,000	61	4.84	430	34.10
750,001-1,000,000	18	4.05	185	41.67
1,000,001-2,000,000	34	8.00	223	52.47
2,000,001-4,000,000	8	8.16	45	45.92
> 4,000,000	6	8.82	20	29.41
รวม	283	1.15	2,054	0.74

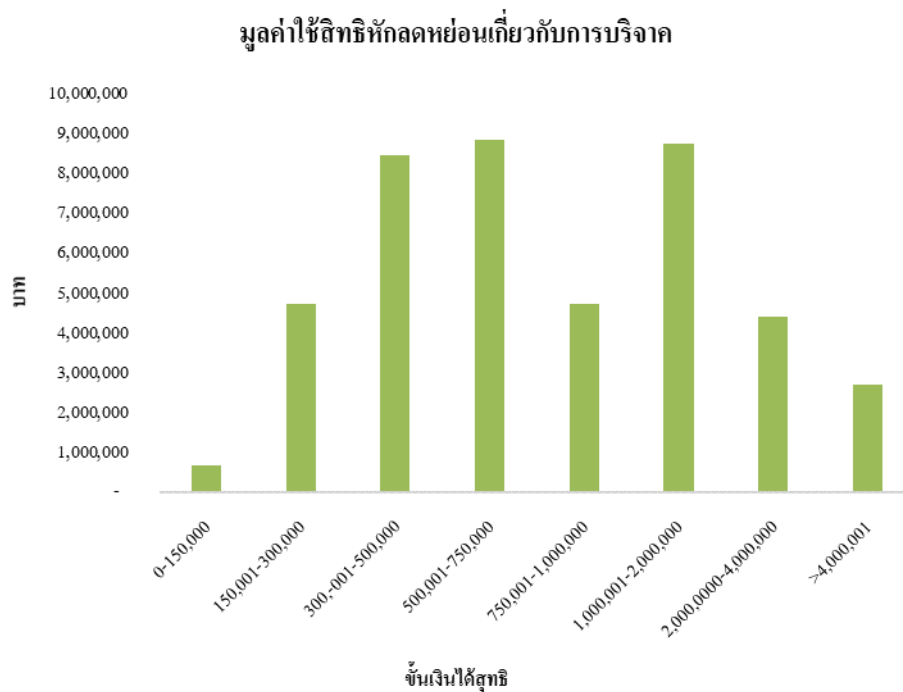
ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 6- 5 ซึ่งแสดงมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นเงินได้สุทธิชี้ให้เห็นว่า กลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 500,001 - 750,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนสูงสุด เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 8,842,050 บาท รองลงมาคือกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 1,000,001 - 2,000,000 บาท และกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 300,001 - 500,000 บาท ตามลำดับ โดยกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเพียง 680,840 บาทเท่านั้น

เมื่อพิจารณามูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเป็นร้อยละเพื่อดูความเป็นธรรมในการใช้สิทธิหักลดหย่อนตามขั้นเงินได้สุทธิ จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างในขั้นเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.06 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจากรวม การใช้สิทธิหักลดหย่อนการบริจาคเพื่อการศึกษาหรือกีฬา และการใช้สิทธิหักลดหย่อนการบริจาคทั่วไป เพียงร้อยละ 1.57 3.08 และ 1.38 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 500,001 - 750,000 บาท มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 5.11 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจากรวม การใช้สิทธิหักลดหย่อนการบริจาคเพื่อการศึกษาหรือกีฬา และ

การใช้สิทธิหักลดหย่อนการบริจาคทั่วไป สูงถึงร้อยละ 20.42 23.63 และ 20.02 ตามลำดับ และกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิมากกว่า 4 ล้านบาท ได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคมคิดเป็นร้อยละ 6.28 ซึ่งถือได้ว่าเป็นสัดส่วนมูลค่าการใช้สิทธิที่สูงมากสำหรับตัวอย่างของชั้นเงินได้สุทธินี้ ที่มีเพียงร้อยละ 0.28 เท่านั้น โดยมีรายละเอียดมูลค่าและร้อยละของการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคตามรายการและตามชั้นเงินได้สุทธิตามตารางที่ 6- 15

ภาพที่ 6- 5: แสดงมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่างตามชั้นเงินได้สุทธิ

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 6- 15: แสดงมูลค่าและร้อยละของการหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคของกลุ่มตัวอย่างตาม
รายการและตามชั้นเงินได้สุทธิ

ชั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	มูลค่าการหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาค (บาท)					
	บริจาคเพื่อการศึกษา หรือกีฬา		บริจาคทั่วไป		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
0-150,000	147,610	3.08	533,230	1.38	680,840	1.57
150,001-300,000	550,230	11.48	4,187,470	10.88	4,737,700	10.94
300,001-500,000	975,140	20.34	7,463,670	19.38	8,438,810	19.49
500,001-750,000	1,132,440	23.63	7,709,610	20.02	8,842,050	20.42
750,001-1,000,000	221,530	4.62	4,504,830	11.70	4,726,360	10.92
1,000,001-2,000,000	919,690	19.19	7,828,830	20.33	8,748,520	20.21
2,000,001-4,000,000	507,420	10.59	3,897,210	10.12	4,404,630	10.17
> 4,000,000	339,000	7.07	2,379,670	6.18	2,718,670	6.28
รวม	4,793,060	100.00	38,504,520	100.00	43,297,580	100.00

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

6.2.8 ข้อมูลสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับ ค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินตามชั้นเงินได้สุทธิ

ตารางที่ 6-16 แสดงสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีตามชั้นเงินได้สุทธิ ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินอยู่ที่ 150,277.41 บาท และมีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับครอบครัวสูงที่สุด รองลงมาคือค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการออม ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ตามลำดับ โดยเมื่อเทียบค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินจะคิดเป็นร้อยละ 134.07 51.21 25.48 19.82 และ 8.54 ตามลำดับ กรณีผู้ที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท มีสัดส่วนดังกล่าวเป็นร้อยละ 134.07 เนื่องจากผู้เสียภาษีมียกสิทธิหักลดหย่อนมากกว่าเงินได้พึงประเมิน

ผู้ที่มีเงินได้สุทธิ 150,000 - 300,000 บาท ยังคงใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูงที่สุด รองลงมาคือ ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการออม โดยใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนเป็นอันดับที่สาม ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์เป็นอันดับสี่ และค่าลดหย่อนในการบริจาค้น้อยที่สุด โดยเมื่อเทียบค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินซึ่งอยู่ที่ 402,826.84 บาท จะคิดเป็นร้อยละ 48.14 40.46 10.18 8.43 และ 4.40 ตามลำดับ

ผู้ที่มีเงินได้สุทธิเกิน 3 แสนบาท แต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท มีการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงที่สุด และมีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากกว่าการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน และสำหรับผู้ที่มีเงินได้มากกว่า 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท มีการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคมกกว่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ ในขณะที่ผู้ที่มีเงินได้สุทธิเกิน 2 ล้านบาท ยังคงใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงที่สุด และใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุนรองลงมาโดยมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคเป็นอันดับที่สาม และมีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์เป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาตามประเภทค่าลดหย่อน จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนเทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินลดลงเมื่อขึ้นเงินได้สุทธิเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมการใช้สิทธิหักลดหย่อนแต่ละประเภทมิได้มีแนวโน้มที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินสูงมากกว่าผู้มีรายได้น้อย นอกจากนั้น ความแตกต่างของอัตราส่วนดังกล่าวตามประเภทค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาท และผู้มีเงินได้สุทธิ 150,001 - 300,000 บาท จะสูงกว่าความแตกต่างของอัตราส่วนดังกล่าวของผู้มีเงินได้สุทธิ 150,001 - 300,000 บาท และผู้มีเงินได้สุทธิ 300,001 - 500,000 บาท อยู่มากซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากกลุ่มผู้มีเงินได้สุทธิ 0 - 150,000 บาทมีแรงจูงใจที่จะใช้สิทธิหักลดหย่อนเพิ่มขึ้นหากมีศักยภาพเพื่อที่จะ ไม่ต้องเสียภาษี

ตารางที่ 6- 16: แสดงสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	ค่าเฉลี่ยเงินได้ พึงประเมิน (บาท)	ค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมิน (ร้อยละ)				
		ครอบครัว	ดอกเบี้ยเงินกู้	การออม	การลงทุน	บริจาค
0-150,000	150,277.41	134.07	25.48	51.21	19.82	8.54
150,001-300,000	402,826.84	48.14	8.43	40.46	10.18	4.40
300,001-500,000	668,289.23	29.38	5.72	36.06	10.61	3.94
500,001-750,000	931,987.28	21.40	4.85	31.45	10.78	3.92
750,001-1,000,000	1,338,464.64	14.68	4.28	28.31	10.14	2.74
1,000,001-2,000,000	2,083,511.18	9.45	2.90	20.72	9.35	2.98
2,000,001-4,000,000	4,904,326.02	2.78	1.52	11.03	7.29	3.06
> 4,000,000	7,660,767.79	1.65	1.08	10.03	5.84	2.29

ที่มา: จำนวน โดยคณะผู้วิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมในการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง และพฤติกรรมของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวม ปี 2555 คณะผู้วิจัยได้จัดทำตารางที่ 6- 17 ซึ่งแสดงสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีตามขั้นเงินได้สุทธิ โดยใช้ข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวม ปี 2555 พบว่าในการใช้สิทธิหักลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว อัตราส่วนดังกล่าวมีขนาดเล็กลงเมื่อขั้นเงินได้สุทธิเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับเมื่อใช้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง แต่อัตราส่วนมีขนาดเล็กกว่ามาก ในขณะที่การใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทอื่น ๆ ได้แก่การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ การใช้สิทธิหักลดหย่อนที่เกี่ยวกับการออม การใช้สิทธิหักลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน และการใช้สิทธิหักลดหย่อนที่เกี่ยวกับการบริจาคอัตราส่วนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นตามขั้นเงินได้สุทธิประมาณ 5 -6 ชั้นแล้วแต่ประเภทของการใช้สิทธิหักลดหย่อนก่อนที่จะลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากการจำกัดวงเงินสูงสุดที่สามารถใช้สิทธิหักลดหย่อนได้ จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของอัตราส่วนดังกล่าวซึ่งได้จากการใช้ข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2555 มีความแตกต่างจากแนวโน้มของอัตราส่วนเดียวกันที่ได้รับจากการใช้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างมากและมีขนาดของอัตราส่วนที่เล็กกว่ามาก หากข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

ได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ถูกต้อง อัตราส่วนที่ได้จากการใช้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างน่าจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าอัตราส่วนที่ได้รับจากการใช้ข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้ปี 2555 ซึ่งเป็นข้อมูลเฉลี่ยของประชากรทั้งหมดในปีนั้น

ตารางที่ 6- 17: แสดงสัดส่วนของค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีตามขั้นเงินได้สุทธิ (ข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยรวม ปี 2555)

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	ค่าเฉลี่ยเงินได้ พึงประเมิน (บาท)	ค่าเฉลี่ยการใช้สิทธิหักลดหย่อนประเภทต่าง ๆ เทียบกับค่าเฉลี่ยเงินได้พึงประเมิน (ร้อยละ)				
		ครอบครัว	ดอกเบี้ยเงินกู้	การออม	การลงทุน	บริจาค
0-150,000	149,794.75	20.98	0.417	3.21	0.03	0.02
150,001-300,000	433,301.36	8.37	1.187	6.22	0.30	0.20
300,001-500,000	667,688.12	5.63	1.547	7.87	0.97	0.42
500,001-750,000	967,112.54	3.98	1.586	9.28	2.15	0.66
750,001-1,000,000	1,396,920.68	2.82	1.479	8.70	3.17	0.79
1,000,001-2,000,000	2,142,912.91	1.84	1.096	7.53	3.94	0.92
2,000,001-4,000,000	4,113,196.86	0.91	0.487	4.76	3.57	0.84
> 4,000,000	11,459,753.14	0.30	0.093	2.08	1.20	0.75

ที่มา: คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

6.3 ดัชนีที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลตามประเภทแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้กรณีทั่วไป (ภ.ง.ด. 90) และแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว (ภ.ง.ด. 91) เนื่องจากมีประเภทเงินได้ และอนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน และกรณี ภ.ง.ด. 90 มีวิธีการคำนวณภาษี 2 วิธี ได้แก่ การคำนวณภาษีจากฐานเงินได้สุทธิ (Net Income) และการคำนวณภาษีจากฐานเงินได้พึงประเมิน (Gross Income) แต่เนื่องจากวิธี Gross Income เป็นวิธีการคำนวณภาษีในอัตราคงที่ในรูปร้อยละ จึงมิได้สะท้อนความก้าวหน้าของระบบภาษีเงินได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงประเมินความก้าวหน้าโดยใช้ 4 ดัชนี

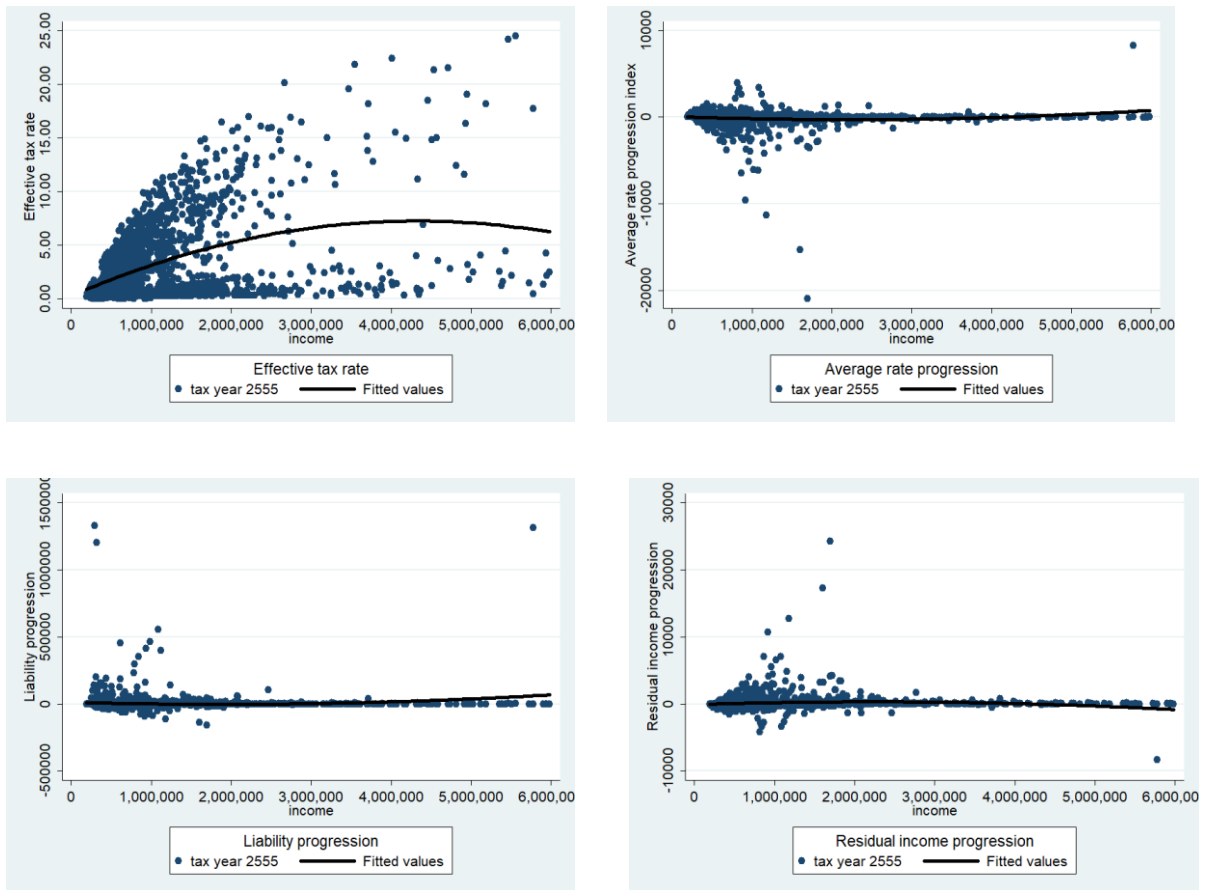
เดียวกันกับบทที่ 5 จากข้อมูลเพียง 2 กลุ่มเท่านั้น ได้แก่ 1. ภ.ง.ด. 90 (เฉพาะ Net Income) และ 2 ภ.ง.ด. 91 เพื่อให้สะท้อนลักษณะความก้าวหน้าของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แท้จริง โดยสรุปได้ดังนี้

6.3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ยื่นแบบฯ ภ.ง.ด. 90 และเสียภาษีจากการคำนวณโดยใช้ฐาน

Net Income

มีจำนวน 2,160 ตัวอย่าง พบว่าอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate : ETR) และเงินได้พึงประเมินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีเงินได้พึงประเมินเพิ่มขึ้นก็จะมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเช่นกันซึ่งสอดคล้องกับดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี (API) ซึ่งมีค่าพยากรณ์ (Fitted values) เป็นบวก (ยกเว้นเงินได้พึงประเมินในช่วง 1- 3 ล้านบาท) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี (LP) มีค่ามากกว่า 1 (ยกเว้นเงินได้พึงประเมินในช่วง 1 - 3 ล้านบาท) และดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (RIP) มีค่า Fitted Values น้อยกว่า 1 ตั้งแต่ช่วงระดับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ 4 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งสรุปได้ว่าระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีลักษณะถดถอย (Regressive) ในช่วงเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ 1 – 4 ล้านบาท และมีลักษณะความก้าวหน้า (Progressive) ตั้งแต่ระดับเงินได้พึงประเมิน 4 ล้านบาทขึ้นไป โดยมีผลการวัดความก้าวหน้าของระบบภาษีเงินได้แต่ละดัชนี ดังภาพที่ 6- 6

ภาพที่ 6- 6: อัตราภาษีที่แท้จริง ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี และดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี

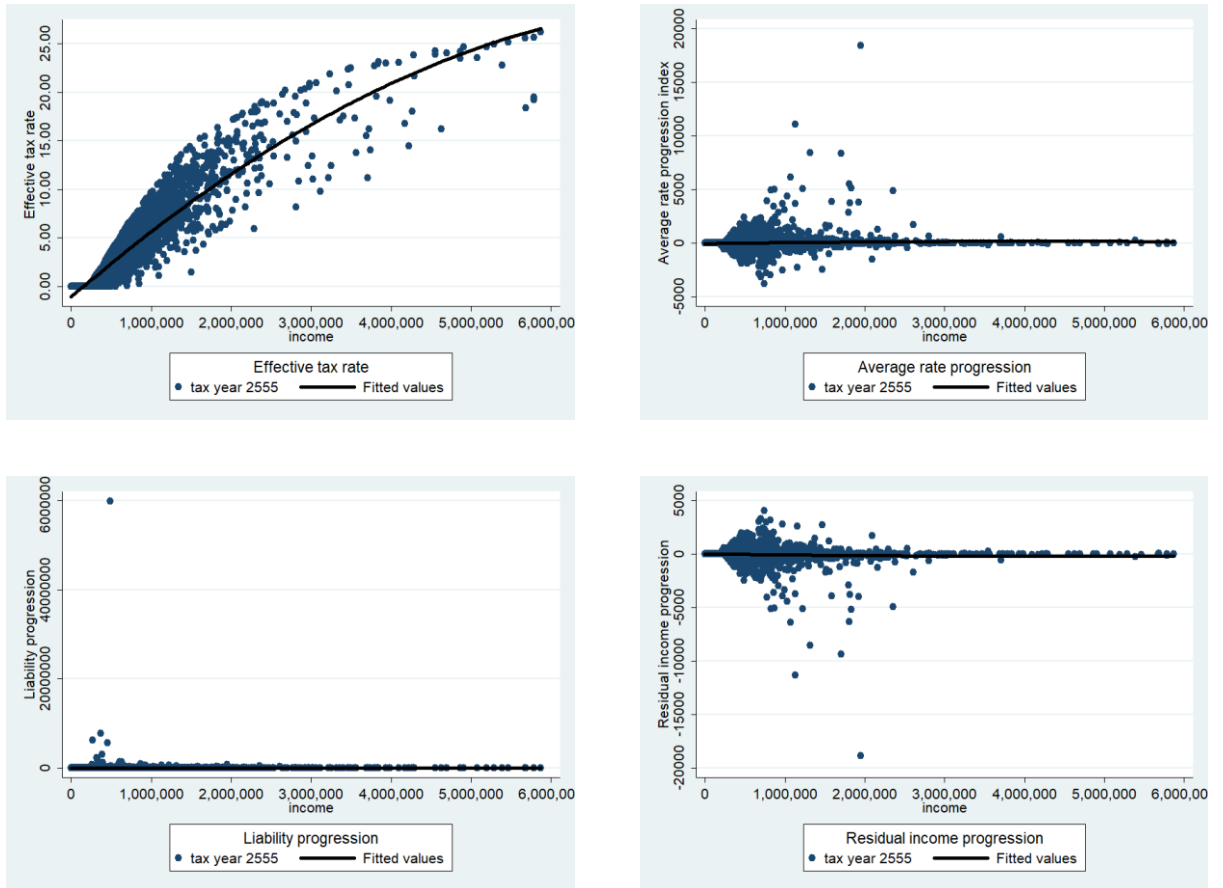

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

6.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ยื่นแบบฯ ภ.ง.ด. 91

มีจำนวน 22,518 ตัวอย่าง พบว่า ETR และเงินได้พึงประเมินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีเงินได้พึงประเมินเพิ่มขึ้นก็จะมีอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเช่นกัน ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี (API) มีค่า Fitted Values เป็นบวก และดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี (LP) มีค่า Fitted values มากกว่า 1 (น้อยกว่า 1 ในช่วงระดับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ 4 ล้านบาทขึ้นไป) และดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (RIP) มีค่า Fitted Values น้อยกว่า 1 (ติดลบ) ซึ่งเป็นลักษณะภาษีเงินได้แบบก้าวหน้า (Progressive) โดยมีผลการวัดความก้าวหน้าของระบบภาษีเงินได้แต่ละดัชนี ดังภาพที่ 6- 7

ภาพที่ 6- 7: อัตราภาษีที่แท้จริง ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษี ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษี และดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี

ที่มา: ประมวลผลโดยคณะผู้วิจัย

บทที่ 7

แบบจำลองและผลการวิเคราะห์

7.1 แบบจำลองเศรษฐกิจ

ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เสียภาษีในการใช้สิทธิหักลดหย่อนในแต่ละรายการ คณะผู้วิจัยได้นำเทคนิคการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมาใช้กับข้อมูลตัวอย่างผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2555 โดยคณะผู้วิจัยศึกษาการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนในแต่ละรายการเมื่อเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้น โดยคณะผู้วิจัยใช้รูปแบบของสมการเพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนี้

$$\text{Allowance}_i = f(\text{assessable income}, \text{other allowances}_j, \text{tax payer status}) i \neq j$$

โดย Allowance_i คือ ค่าลดหย่อนประเภทที่ทำการศึกษา

Assessable income_j คือ เงินได้พึงประเมิน

Other allowances คือ ค่าลดหย่อนประเภทอื่น

Taxpayer status คือ สถานะของผู้เสียภาษี

7.1.1 เงินได้พึงประเมิน

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนในแต่ละรายการเมื่อเงินได้พึงประเมินของผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้น ตั้งอยู่บนฐานทฤษฎีที่ว่าอุปสงค์ของการลงทุนและการทำประกันจะเพิ่มขึ้นตามผลตอบแทนที่ได้รับ ซึ่งในกรณีของการหักค่าลดหย่อน ผลตอบแทนที่ผู้เสียภาษีได้รับ คือ ภาษีที่ต้องชำระลดลง ซึ่งตัวแปรที่สามารถสะท้อนจำนวนภาษีคือเงินได้ เมื่อผู้เสียภาษีมีเงินได้เพิ่มขึ้นภาระภาษีก็จะสูงขึ้น ทำให้ผู้เสียภาษีเกิดแรงจูงใจในการใช้จ่ายเพิ่มในรายการที่สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้

ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนปกติจะใช้ตัวแปรเงินได้พึงประเมินเป็นตัวแปรหลักในการอธิบาย แต่เนื่องจากข้อมูลตัวอย่างที่นำมาใช้วิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ประกอบด้วยเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งประกอบด้วยเงินได้ทั้งหมด 8 ประเภท ได้แก่ 1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน (ตามมาตรา 40 (1)) 2) เงินได้เนื่องจาก

หน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ (ตามมาตรา 40 (2)) 3) ค่าแห่งกุฎีวัดลี้ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่นหรือคำพิพากษาของศาล (ตามมาตรา 40 (3)) 4) เงินได้ที่เป็นดอกเบี้ย หรือเงินปันผล (ตามมาตรา 40 (4)) 5) เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สิน (ตามมาตรา 40 (5)) 6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ (ตามมาตรา 40 (6)) 7) เงินได้จากการรับเหมา (ตามมาตรา 40 (7)) และ 8) เงินได้จากธุรกิจการพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกเหนือที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (7) แล้ว (ตามมาตรา 40 (8)) ซึ่งเงินได้ทั้ง 8 ประเภทดังกล่าว กฎหมายได้กำหนดให้มีการหักค่าใช้จ่าย ก่อนที่จะนำมาหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันไป ดังมีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 7- 1

ตารางที่ 7- 1: สรุปการหักค่าใช้จ่ายในเงินได้แต่ละประเภท

เงินได้พึงประเมิน	หักเป็นการเหมาในอัตรา	หักตามความจำเป็นและสมควร
ประเภทที่ 1	✓	✗
ประเภทที่ 2	ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000 บาท	
ประเภทที่ 3	✓ ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000 บาท (เฉพาะค่ากุฎีวัดลี้ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น)	✓
ประเภทที่ 4	ไม่ให้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น	
ประเภทที่ 5	ร้อยละ 10 - 30 แล้วแต่กรณี	✓
ประเภทที่ 6	ร้อยละ 30 หรือ ร้อยละ 60 แล้วแต่กรณี	✓
ประเภทที่ 7	ร้อยละ 60	✓
ประเภทที่ 8	ร้อยละ 40 หรือร้อยละ 60	✓

ที่มา: รวบรวมโดยผู้คณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของค่าใช้จ่ายซึ่งกฎหมายอนุญาตให้หักก่อนที่จะนำมาหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันไป คณะผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรเงินได้พึงประเมินและเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเป็นตัวแปรหลักในการอธิบาย โดยตัวแปรเงินได้พึงประเมินและเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายมีค่าคาดหวังเป็นบวก

7.1.2 การหักลดหย่อนภาษี

ในการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองเศรษฐมิตินี้คณะผู้วิจัยนำเฉพาะข้อมูลการหักลดหย่อนที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินได้ตามจริงแต่ไม่เกินเพดานที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ได้แก่ 1) ค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา 2) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ 3) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) 4) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 5) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน 6) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม 7) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) 8) เบี้ยประกันชีวิต 9) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ 10) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) 11) เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ และ 12) เงินบริจาคอื่น ๆ

ส่วนการหักลดหย่อนที่กฎหมายกำหนดให้นำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินเป็นจำนวนคงที่ การใช้สิทธิหักลดหย่อนดังกล่าวไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมของผู้เสียภาษี แต่เป็นไปตามสถานะของผู้เสียภาษี และจำนวนเงินที่ใช้สิทธิหักลดหย่อนของผู้เสียภาษีแต่ละรายจะมีแค่ไม่ใช่สิทธิหรือใช้สิทธิได้เต็มจำนวนที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงไม่นำการหักลดหย่อนในกลุ่มนี้มาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เสียภาษีในการใช้สิทธิหักลดหย่อนโดยใช้แบบจำลองเศรษฐมิติ การหักลดหย่อนในกลุ่มนี้ ได้แก่ 1) ค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท 2) ค่าลดหย่อนของคู่สมรส 30,000 บาท 3) ค่าลดหย่อนของบุตรที่ยังไม่ได้ศึกษา 15,000 บาท/คน และบุตรที่กำลังศึกษา 17,000 บาท/คน 4) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา รวมถึงบิดามารดา คู่สมรสที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท/ปีภาษี 30,000 บาท/คน 5) ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ 60,000 บาท/คน นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยไม่นำการหักลดหย่อนเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติมาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เสียภาษีในการใช้สิทธิหักลดหย่อน เนื่องจากยังไม่มีกรจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติในปี พ.ศ. 2555 จึงไม่มีข้อมูล

เนื่องจากการใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้เสียภาษีจำกัดด้วยรายได้ของผู้เสียภาษีนั้นๆ นอกจากนั้น การใช้จ่ายเพื่อนำมาลดหย่อนภาษีย่อมถูกจำกัดด้วยจำนวนการใช้จ่ายเพื่อนำมาลดหย่อนภาษีในรายการอื่น ๆ อีกด้วย

7.1.3 สถานะของผู้เสียภาษี

ตัวแปรสถานะของผู้เสียภาษีเป็นตัวแปรที่ใช้เป็นตัวแปรควบคุม (Control Variables) ทั้งนี้ จากข้อมูลตัวอย่างมีข้อมูลที่สามารถใช้เป็นตัวแปรควบคุมได้ 3 ตัวแปร ได้แก่

- 1) สถานะโสด สมรส หรือหม้าย
- 2) อัตราภาษีสูงสุดที่ผู้เสียภาษีต้องชำระ โดยแบ่งออกตามขั้นเงินได้ที่จะต้องเสียภาษีในอัตราที่ต่างกันไป โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 7-2

ตารางที่ 7- 2: บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1 – 150,000	150,000	ได้รับการยกเว้น
150,001 – 300,000	150,000	5
300,001 – 500,000	200,000	10
500,001 – 750,000	250,000	15
750,001 – 1,000,000	250,000	20
1,000,001 – 2,000,000	1,000,000	25
2,000,001 – 5,000,000	2,000,000	30
5,000,001 ขึ้นไป	-	35

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

- 3) ภูมิลำเนาของผู้เสียภาษี โดยแบ่งแยกตามจังหวัดภูมิลำเนาของผู้เสียภาษี

ทั้งนี้ ตัวแปรควบคุมจะเป็นตัวแปรซึ่งเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) ในการ วิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

7.2 ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ตามตารางที่ 7-3 และ 7-4 พบว่าตัวแปรเงินได้พึงประเมินที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิหักลดหย่อนนั้นเป็นเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Akaike Information Criteria (AIC) และ Bayesian Information Criteria (BIC) ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับตัวแปรการลดหย่อนเกือบทุกประเภท ได้แก่ 1) ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ 2) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 3) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 4) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม 5) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุน RMF 6) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ 7) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุน LTF 8) เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ และ 9) เงินบริจาคอื่น ๆ และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับตัวแปรเบี้ยประกันชีวิต ส่วนตัวแปรค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาและเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ส่วนตัวแปรการลดหย่อนภาษีในรายการอื่น ๆ ที่พบว่ามีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรลดหย่อนภาษีที่เป็นตัวแปรตาม ได้แก่ 1) กองทุนรวมหุ้นระยะยาว 2) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ 4) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ และ 5) เบี้ยประกันชีวิต นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โดยใช้สมการที่รวมตัวแปรหุ่นอัตราภาษีสูงสุดที่ผู้เสียภาษีต้องชำระตามที่ปรากฏในตารางที่ 7-3 และ 7-4 มาเปรียบเทียบกับสมการที่ไม่มีตัวแปรหุ่นอัตราภาษีสูงสุดที่ผู้เสียภาษีต้องชำระตามที่ปรากฏในตารางที่ 7-5 และ 7-6 พบว่า ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรหุ่นอัตราภาษีสูงสุดที่ผู้เสียภาษีต้องชำระมีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามและมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิหักลดหย่อนนั้นเป็นเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Akaike Information Criteria (AIC) และ Bayesian Information Criteria (BIC) อย่างไรก็ตาม พบว่าตัวแปรหุ่นอัตราภาษีสูงสุดที่ผู้เสียภาษีต้องชำระส่วนใหญ่มีค่าเป็นบวก ยกเว้นผู้ที่ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงมากโดยเฉพาะผู้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 35 มีค่าเป็นลบ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจำกัดวงเงินใช้สิทธิลดหย่อนมีผลให้ผู้เสียภาษีในกลุ่มดังกล่าวใช้สิทธิลดหย่อนเต็มวงเงินแล้ว จึงมีผลให้ค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ นอกจากนี้ ยังพบว่า สถานะของผู้เสียภาษี

(สมรสและหม้าย) มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรลดหย่อนภาษีที่เป็นตัวแปรตาม ในขณะที่ไม่พบว่าภูมิฐานะของผู้เสียภาษีมีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรลดหย่อนภาษีที่เป็นตัวแปรตาม

หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามพบว่า ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวข้องการสะสมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณ ได้แก่ 1) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 2) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน 4) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม 5) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ และ 6) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ มีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบกับตัวแปรอธิบายที่เป็นค่าลดหย่อนที่มีลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้สิทธิลดหย่อนสำหรับ 1) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 2) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน 4) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ และ 5) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ กำหนดให้ใช้สิทธิลดหย่อนรวมกันได้ ในวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท อีกทั้ง ค่าลดหย่อนดังกล่าวมีลักษณะเป็นค่าลดหย่อนที่ผู้เสียภาษีได้รับจากการลงทุน โดยผู้เสียภาษีจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนดังกล่าวในอนาคต ซึ่งตามทฤษฎีการลงทุนระบุว่าหากความเสี่ยงในการลงทุนไม่เปลี่ยนแปลงผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Return) จากการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใดเพิ่มขึ้นจะจูงใจให้นักลงทุนเคลื่อนย้ายการลงทุนจากสินทรัพย์อื่น ไปยังสินทรัพย์ประเภทนั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นจากการที่ตัวแปรในกลุ่มดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบกับตัวแปรอธิบายที่เป็นค่าลดหย่อนที่มีลักษณะเดียวกัน

ตัวแปรค่าลดหย่อน LTF และเบี้ยประกันชีวิตพบที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกกับค่าลดหย่อนอื่นที่เป็นตัวแปรอธิบายทุกตัว ในขณะที่ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับเงินบริจาคทั้งเงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ และเงินบริจาคอื่น ๆ นั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกกับ RMF และ LTF และตัวแปรค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์และค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกกับ LTF และเบี้ยประกันชีวิต

จากการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณสามารถสรุปได้ ดังนี้

- 1) การใช้สิทธิหักลดหย่อน กบข. จะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย เมื่อผู้เสียภาษีใช้สิทธิหักลดหย่อน LTF และเบี้ยประกันชีวิตเพิ่มขึ้น ผู้เสียภาษีจะใช้สิทธิหักลดหย่อน กบข. เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม หากผู้เสียภาษีใช้สิทธิหักลดหย่อนเพิ่มขึ้นในกรณีของเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ RMF หรือเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ ซึ่งเป็นการลดหย่อนที่ถูกกำหนดให้ใช้สิทธิลดหย่อนรวมกันได้ ในวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ผู้เสียภาษีจะใช้สิทธิหักลดหย่อน กบข. ลดลง
- 2) การใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้สิทธิหักลดหย่อน กบข.
- 3) การใช้สิทธิหักลดหย่อน RMF และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย เมื่อผู้เสียภาษีใช้สิทธิหักลดหย่อน LTF และเบี้ยประกันชีวิตเพิ่มขึ้น ผู้เสียภาษีจะใช้สิทธิหักลดหย่อน RMF และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาผลของการใช้สิทธิในกลุ่มการลดหย่อนที่ถูกกำหนดให้ใช้สิทธิลดหย่อนรวมกันได้ ในวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท พบว่า มีเพียงการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มขึ้นจะทำให้การใช้สิทธิหักลดหย่อน RMF และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญลดลง
- 4) การใช้สิทธิหักลดหย่อน LTF ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ใช้สิทธิจะเป็นผู้มีรายได้สูง การใช้สิทธิดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย RMF เบี้ยประกันชีวิต และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ
- 5) การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์และเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย LTF และเบี้ยประกันชีวิต แต่การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์จะลดลงเมื่อการใช้สิทธิหักลดหย่อน RMF และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญเพิ่มขึ้น ส่วนการใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมจะลดลงเมื่อการใช้สิทธิหักลดหย่อน RMF และเบี้ยประกันชีวิตเพิ่มขึ้น
- 6) การใช้สิทธิหักลดหย่อนเงินบริจาคอื่น ๆ ผู้ใช้สิทธิจะเป็นผู้มีรายได้สูงมากจะใช้สิทธิดังกล่าวเป็นจำนวนมาก การใช้สิทธินี้จะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย LTF RMF และเบี้ยประกันชีวิต

ตารางที่ 7 - 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย

ตัวแปร	เบี่ยงเบน สุภาพ	ค่าเฉลี่ย	กบข.	กองทุน สำรอง เลี้ยงชีพ	กองทุน สงเคราะห์ (โรงเรียน เอกชน)	ประกันสังคม	กองทุนรวม เพื่อการ เลี้ยงชีพ (รณฝ)	เบี่ยงเบน ชีวิต	เบี่ยงเบน ชีวิตแบบ บำนาญ	กองทุนรวม หุ้นระยะ ยาว (mf)	เงินบริจาค สนับสนุน การศึกษา กีฬา	เงินบริจาคอื่น
เงินได้พึงประเมิน หลังหักค่าใช้จ่าย	-3.59e-06 (2.38e-05)	0.00293*** (0.000589)	0.000562*** (0.000168)	0.00200*** (0.000499)	-2.07e-06 (1.26e-05)	0.000546*** (8.68e-05)	0.00551*** (0.000607)	0.00145** (0.000679)	-0.000956*** (0.000221)	0.0116*** (0.000815)	-0.000596*** (0.000134)	0.00619*** (0.000408)
กองทุนรวมหุ้น ระยะยาว (mf)	0.000370** (0.000185)	0.0276*** (0.00459)	0.000339 (0.00133)	0.0980*** (0.00389)	3.00e-05 (9.92e-05)	0.00453*** (0.000677)	0.424*** (0.00397)	0.104*** (0.00525)	0.0181*** (0.00174)		0.0154*** (0.00104)	0.0493*** (0.00318)
กองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ			-0.0407*** (0.00215)		-0.000167 (0.000161)		-0.129*** (0.00773)		-0.0132*** (0.00282)			
กองทุนรวมเพื่อ การเลี้ยงชีพ (รณฝ)	-0.000911*** (0.000248)	-0.0722*** (0.00614)	-0.00144 (0.00176)	-0.0871*** (0.00520)	-2.08e-05 (0.000132)	-0.00585*** (0.000905)		0.0655*** (0.00707)	0.00826*** (0.00231)	0.745*** (0.00709)	0.0103*** (0.00140)	0.0169*** (0.00426)
เบี่ยงเบนประกันชีวิต	9.89E-05 (0.000687)	-0.0552*** (0.0170)	-0.0101** (0.00486)	-0.0677*** (0.0144)	1.18e-05 (0.000363)	-0.00643** (0.00251)	0.0628*** (0.0176)	0.348*** (0.0195)		0.231*** (0.0236)	-0.00263 (0.00387)	-0.0584*** (0.0118)
เบี่ยงเบนประกันชีวิต	0.00116*** (0.000223)	0.0578*** (0.00553)	0.0128*** (0.00158)	0.00424 (0.00469)	-3.59e-05 (0.000118)	-0.00330*** (0.000815)	0.0531*** (0.00570)		0.0367*** (0.00206)	0.151*** (0.00762)	-0.000535 (0.00126)	0.0233*** (0.00384)
ตัวแปร Dummy												
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 5)	29.32*** (10.83)	2.374*** (268.3)	828.8*** (76.65)	1,412*** (227.4)	-14.61** (5.728)	1,125*** (39.55)	-1,014*** (277.3)	4,582*** (308.1)	18.31 (100.6)	-1,945*** (372.6)	86.17 (60.97)	-614.3*** (186.1)
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 10)	33.90** (15.00)	6.806*** (371.5)	2,192*** (106.3)	3,010*** (314.9)	-14.91* (7.942)	1,030*** (54.77)	-2,617*** (384.2)	15,830*** (416.5)	-135.3 (139.5)	-4,768*** (515.4)	311.1*** (84.44)	-782.2*** (257.8)
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 15)	25.05 (21.06)	10,672*** (521.6)	3,246*** (149.6)	6,640*** (442.0)	-26.77** (11.18)	798.9*** (76.89)	-4,324*** (540.7)	24,319*** (581.4)	34.30 (196.3)	-5,647*** (723.9)	793.8*** (118.5)	132.4 (361.9)
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 20)	23.68 (31.76)	13,276*** (786.5)	2,487*** (226.1)	12,257*** (666.6)	-34.01** (16.90)	636.3*** (115.9)	-5,365*** (817.5)	33,472*** (881.8)	63.52 (296.7)	306.2 (1,093)	965.4*** (178.8)	562.2 (545.7)

ค่าในวงเล็บแสดงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

*** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ * แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.10$

ตารางที่ 7 - 4 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้ที่พึงประเมิน

ตัวแปร	เบี่ยงเบน สุภาพ พิตามารดา	ดอกเบี้ย เงินกู้ยืม ซื้อสิ่งหา รับทรัพย์	ภพข.	กองทุน สำรอง เลี้ยงชีพ	กองทุน สงเคราะห์ (โรงเรียน เอกชน)	ประกันสังคม	กองทุนรวม เพื่อการ เลี้ยงชีพ (รณฝ)	เบี้ยประกัน ชีวิต	เบี้ยประกัน ชีวิตแบบ บำนาญ	กองทุนรวม หุ้นระยะ ยาว (mf)	เงินบริจาค สนับสนุน การศึกษา กีฬา	เงินบริจาคอื่น
เงินได้ที่ประเมิน	-4.48e-06 (4.63e-06)	0.000285** (0.000115)	-0.000170*** (3.28e-05)	-0.00114*** (9.68e-05)	-5.38e-07 (2.45e-06)	-0.000124*** (1.69e-05)	-0.000273*** (0.000119)	0.000329*** (0.000132)	-0.000159*** (4.30e-05)	0.00158*** (0.000159)	0.000452*** (2.59e-05)	0.00172*** (7.91e-05)
กองทุนรวมหุ้น ระยะยาว (mf)	0.000379*** (0.000185)	0.0289*** (0.00458)	0.00123 (0.00133)	0.102*** (0.00387)	3.03e-05 (9.91e-05)	0.00523*** (0.000675)	0.430*** (0.00395)	0.104*** (0.00524)	0.0179*** (0.00174)		0.0138*** (0.00103)	0.0493*** (0.00316)
กองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ			-0.0414*** (0.00215)		-0.000171 (0.000161)		-0.129*** (0.00776)		-0.0143*** (0.00283)			
กองทุนรวมเพื่อ การเลี้ยงชีพ (rnf)	-0.000914*** (0.000247)	-0.0704*** (0.00613)	-0.00123 (0.00176)	-0.0863*** (0.00518)	-2.24e-05 (0.000132)	-0.00558*** (0.000903)		0.0665*** (0.00706)	0.00756*** (0.00231)	0.755*** (0.00705)	0.0102*** (0.00138)	0.0211*** (0.00423)
เบี้ยประกันชีวิต	8.78e-05 (0.000687)	-0.0567*** (0.0170)	-0.0112** (0.00486)	-0.0729*** (0.0144)	1.15e-05 (0.000363)	-0.00727*** (0.00251)	0.0577*** (0.0176)	0.347*** (0.0195)		0.227*** (0.0236)	-0.000722 (0.00384)	-0.0581*** (0.0117)
เบี้ยประกันชีวิต	0.00117*** (0.000223)	0.0579*** (0.00553)	0.0130*** (0.00158)	0.00537 (0.00467)	-3.57e-05 (0.000118)	-0.00314*** (0.000815)	0.0542*** (0.00571)		0.0367*** (0.00206)	0.152*** (0.00764)	-0.000958 (0.00125)	0.0227*** (0.00382)
ตัวแปร Dummy												
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 5)	29.59*** (10.38)	2.718*** (257.2)	933.2*** (73.51)	1.869*** (217.4)	-14.79*** (5.495)	1.219*** (37.90)	-234.5 (266.5)	4.722*** (295.1)	-81.35 (96.50)	-662.4* (358.1)	-68.53 (58.11)	-71.99 (177.6)
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 10)	34.54*** (13.30)	7.578*** (329.5)	2,429*** (94.43)	4.052*** (278.5)	-15.32** (7.059)	1,242*** (48.55)	-857.7** (342.3)	16,140*** (365.8)	-358.3*** (123.9)	-1,897*** (458.6)	-42.91 (74.44)	419.7* (227.4)
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 15)	25.88 (17.30)	12,018*** (428.6)	3,646*** (123.6)	8.364*** (362.2)	-27.49*** (9.240)	1,157*** (63.14)	-1,311*** (448.1)	24,872*** (468.1)	-357.6** (162.3)	-598.1 (596.6)	211.7** (96.82)	2,306*** (295.8)
ภาษีอัตราสูงสุด (ร้อยละ 20)	24.97 (26.68)	15,203*** (661.1)	3,066*** (191.3)	14,756*** (558.7)	-35.03** (14.30)	1,153*** (97.39)	-1,033 (693.5)	34,259*** (730.4)	-492.7** (251.1)	7,556*** (919.0)	120.4 (149.3)	3,646*** (456.3)

ค่าในวงเล็บแสดงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

*** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p<0.01 ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p<0.10 * แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p<0.10

ตารางที่ 7 - 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมิน

ตัวแปร	เบี่ยงเบน สุภาพ บิตามารดา	ดอกเบี้ย เงินกู้ยืม ข้อสัญญา ริบทรัพย์	ภพข.	กองทุน สำรอง เลี้ยงชีพ	กองทุน สงเคราะห์ (โรงเรียน เอกชน)	ประกันสังคม	กองทุนรวม เพื่อการ เลี้ยงชีพ (rmf)	เบี่ยงเบน ชีวิต	เบี่ยงเบน ชีวิตแบบ บำนาญ	กองทุนรวม หุ้นระยะ ยาว (mf)	เงินบริจาค สนับสนุน การศึกษา กีฬา	เงินบริจาคอื่น
เงินได้พึงประเมิน	-1.49e-06 (4.09e-06)	0.00137*** (0.000105)	2.21e-05 (2.97e-05)	0.00105*** (9.07e-05)	-2.41e-06 (2.16e-06)	1.88e-05 (1.53e-05)	0.000126 (0.000105)	0.00276*** (0.000131)	-8.01e-05** (3.81e-05)	0.00506*** (0.000148)	0.000437*** (2.29e-05)	0.00244*** (7.07e-05)
กองทุนรวมหุ้น ระยะยาว (mf)	0.000456*** (0.000172)	0.0555*** (0.00440)	-0.00234* (0.00128)	0.158*** (0.00381)	3.36e-05 (9.38e-05)	0.00652*** (0.000643)	0.438*** (0.00360)	0.171*** (0.00543)	0.0245*** (0.00164)		0.0126*** (0.000960)	0.0746*** (0.00297)
กองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ			-0.0316*** (0.00208)		-0.000290* (0.000152)		-0.118*** (0.00734)		-0.00873*** (0.00267)			
กองทุนรวมเพื่อ การเลี้ยงชีพ (rmf)	-0.000941*** (0.000247)	-0.0814*** (0.00634)	-0.00279 (0.00180)	-0.0879*** (0.00548)	-1.31e-05 (0.000131)	-0.00620*** (0.000927)		0.0551*** (0.00796)	0.00822*** (0.00231)	0.879*** (0.00727)	0.0101*** (0.00138)	0.0205*** (0.00427)
เบี่ยงเบนชีวิต แบบบำนาญ	0.000106 (0.000685)	-0.0488*** (0.0176)	-0.0165*** (0.00496)	-0.0497*** (0.0152)	2.56e-05 (0.000362)	-0.00777*** (0.00257)	0.0626*** (0.0176)	0.438*** (0.0219)		0.369*** (0.0254)	-0.00180 (0.00383)	-0.0446*** (0.0118)
เบี่ยงเบนชีวิต	0.00134*** (0.000198)	0.165*** (0.00507)	0.0329*** (0.00144)	0.0890*** (0.00439)	-0.000208** (0.000105)	0.00503*** (0.000741)	0.0454*** (0.00511)		0.0372*** (0.00184)	0.227*** (0.00720)	-0.000701 (0.00111)	0.0457*** (0.00342)

ค่าในวงเล็บแสดงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

*** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ * แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.10$

ตารางที่ 7 - 5 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) – เงินได้พึงประเมิน (ต่อ)

ตัวแปร	เบี่ยงเบน สุภาพ บิดามารดา	ดอกเบี้ย เงินกู้ยืม ซื้อสังหา ิมทรัพย์	กบข.	กองทุน สำรอง เลี้ยงชีพ	กองทุน สงเคราะห์ (โรงเรียน เอกชน)	ประกันสังคม	กองทุนรวม เพื่อการ เลี้ยงชีพ (rmf)	เบี่ยงเบน ชีวิต	เบี่ยงเบน ชีวิตแบบ บำนาญ	กองทุนรวม หุ้นระยะ ยาว (mf)	เงินบริจาค สนับสนุน การศึกษา กีฬา	เงินบริจาคอื่น
ตัวแปร Dummy												
สมรส	2.948 (8.930)	3,784*** (229.2)	1,878*** (64.88)	2,588*** (198.3)	15.65*** (4.736)	-342.6*** (33.51)	1,131*** (230.1)	6,844*** (284.9)	-181.0** (83.40)	-1,444*** (331.9)	157.7*** (49.99)	339.9** (154.5)
หม้าย	-13.14 (21.67)	2,080*** (556.2)	1,479*** (156.9)	79.13 (481.2)	12.02 (11.45)	-823.3*** (81.32)	-63.62 (556.8)	6,947*** (698.2)	-10.61 (201.7)	-1,878** (805.8)	33.31 (121.3)	1,131*** (374.9)
Constant	18.51*** (4.998)	1,490*** (128.3)	411.0*** (36.30)	1,341*** (111.0)	17.20*** (2.649)	2,412*** (18.75)	-400.6*** (128.8)	4,243*** (159.1)	-56.83 (46.66)	-674.8*** (185.8)	-89.65*** (27.98)	-262.6*** (86.45)
จำนวนตัวอย่าง	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673	24,673
R-squared	0.003	0.098	0.066	0.153	0.001	0.014	0.450	0.188	0.054	0.505	0.056	0.167
Number of group	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78
F	10.11	383.6	217.7	636.3	2.513	51.53	2874	947.9	199.9	4173	210.2	703.7
AIC	386445.3	546572.6	484137.1	539426.1	354973.7	451694	546624.2	557890.8	496530.2	564871.5	471437.4	527102.5
BIC	386510.2	546637.5	484210.2	539491	355046.7	451758.9	546689.2	557947.6	496595.1	564928.3	471502.3	527167.5

ค่าในวงเล็บแสดงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

*** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ * แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.10$

บทที่ 8

การจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อน

8.1 แนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อน

แนวทางในการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนมีอยู่หลายแนวทาง ทั้งการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามรายการ และการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนวงรวม โดยการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ผลการศึกษาที่ได้วิเคราะห์ในข้างต้น สามารถสรุป รายละเอียดได้ดังนี้

8.1.1 แนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามรายการ

ตามที่คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณภาษีที่ต้องชำระตามขั้นเงินได้สุทธิมีจำนวน 24,677 ตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวของผู้เสียภาษี (Family Related Allowances) ซึ่งหลักการให้สิทธิในลักษณะนี้เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพ และสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งให้แก่ผู้มีเงินได้ 2. ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ (Mortgage Interest Allowances) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง 3. ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออม (Saving Allowances) เพื่อส่งเสริมการออมของประชาชน และลดภาระของรัฐบาลที่จะต้องดูแลสังคมผู้สูงอายุ 4. ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุน (Investment Allowances) เพื่อส่งเสริมการลงทุนผ่านกองทุนรวมหุ้นระยะยาว 5. ค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาค (Donation Allowances) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนให้ความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินให้แก่โครงการหรือกิจกรรมที่รัฐต้องการส่งเสริม ดังที่ได้กล่าวไปแล้วบทที่ 5 และบทที่ 6

ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างในบทที่ 6 กลุ่ม

1. การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวอันประกอบด้วย การเลี้ยงดูบุตร เลี้ยงดูบิดามารดา เลี้ยงดูคนพิการ และประกันสุขภาพบิดามารดา มีอัตราการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯไม่แตกต่างกันระหว่างผู้มีเงินได้สุทธิในแต่ละชั้น

2. การใช้สิทธิหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ หากพิจารณาจากการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯ จะพบว่า การใช้สิทธิระหว่างผู้เสียภาษีในแต่ละชั้นมีความแตกต่างกัน โดยการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯ จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามขั้นเงินได้สุทธิ โดยผู้เสียภาษีใน

ชั้นเงินได้สุทธิ 0 – 150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 1 เท่า

3. สำหรับการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออม บางรายการลดหย่อนมีการจำกัดมูลค่าการใช้สิทธิเป็นร้อยละของเงินได้ และมีการกำหนดเพดานการใช้สิทธิรวมกันทุกรายการต้องไม่เกิน 500,000 บาท โดยพบว่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนในรายการ กบข. กองทุนสงเคราะห์ครูประกันสังคม ไม่แตกต่างกันระหว่างผู้มีเงินได้สุทธิในแต่ละชั้น ส่วนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (โดยผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 42 เท่า) RMF (โดยผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 24 เท่า) ประกันชีวิต (โดยผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 3 เท่า) และประกันชีวิตแบบบำนาญ (โดยผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 5 เท่า) ซึ่งมีมูลค่าการใช้สิทธิเฉลี่ยแตกต่างกันค่อนข้างมากระหว่างผู้มีเงินได้สุทธิในแต่ละชั้น

4. การใช้สิทธิลดหย่อนเกี่ยวกับการลงทุนพบว่า หากพิจารณาจากการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯ จะพบว่า การใช้สิทธิระหว่างผู้เสียภาษีในแต่ละชั้นมีความแตกต่างกัน โดยการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯ จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามชั้นเงินได้สุทธิ โดยผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 15 เท่า

5. การใช้สิทธิหักลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาค พบว่า หากพิจารณาจากการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯ จะพบว่า การใช้สิทธิบริจาคทั่วไประหว่างผู้เสียภาษีในแต่ละชั้นมีความแตกต่างกัน โดยการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบฯ จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามชั้นเงินได้สุทธิ โดยผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิ 0-150,000 บาท และผู้เสียภาษีในชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,000 บาท มีมูลค่าการใช้สิทธิต่างกันถึงประมาณ 25 เท่า

ในภาพรวมการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อแบบในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย อาจสรุปได้ ดังนี้

1. มูลค่าใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนมีความสัมพันธ์กับเงินได้สุทธิในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากผู้เสียภาษีมียกเงินได้สุทธิเพิ่มขึ้นจะมีมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ และส่วนหนึ่งเกิดจากการจำกัดมูลค่าการใช้สิทธิลดหย่อนเป็นร้อยละของเงินได้ของผู้เสียภาษี

2. มูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนบางรายการไม่มีความสัมพันธ์กับเงินได้สุทธิ เนื่องจากมีการกำหนดให้หักลดหย่อนเป็นมูลค่าคงที่ เช่น ลดหย่อนบุตร อุปกรณ์เลี้ยงดูบิดามารดา คนพิการ เป็นต้น

3. การกำหนดรายการลดหย่อนแต่ละรายการมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป เพื่อจูงใจให้ประชาชนผู้เสียภาษีดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่รัฐต้องการส่งเสริม เช่น การส่งเสริมสถาบันครอบครัว การออม การลงทุน เป็นต้น

4. การพิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสมของรายการค่าลดหย่อน และมูลค่าการใช้สิทธิลดหย่อนนั้น ขึ้นอยู่กับหลักในการพิจารณา ยกตัวอย่างเช่น หากเห็นว่าระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาควรมีหน้าที่ในการสร้างความเป็นธรรม (Equity) ก็ควรยกเลิกหรือจำกัดบางรายการลดหย่อนที่เอื้อประโยชน์ให้ผู้มีรายได้สูง ๆ (หรือรายการลดหย่อนที่บรรเทาภาระภาษีให้ผู้มีรายได้มาก เสียภาษีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น) ซึ่งอาจต้องแลกกับ (Trade Off) หลักการทางภาษีในเรื่องความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) รวมถึงเป้าหมายทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นต้น การมีข้อมูลการประเมินผลของรายการลดหย่อนในแต่ละรายการอยู่เสมอ เช่น บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ความมีประสิทธิภาพ การสูญเสียรายได้ทางภาษี เป็นต้น จะมีส่วนสำคัญในการกำหนดรายการลดหย่อนที่เหมาะสมกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในแต่ละช่วงเวลาด้วย ขณะนี้ด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่า การจำกัดการใช้สิทธิค่าลดหย่อนในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เหมาะสม ควรเป็นการจำกัดการใช้สิทธิโดยกำหนดเป็นเพดานรวมสูงสุดของทุกรายการลดหย่อน เนื่องจาก เป็นการบิดเบือนการตัดสินใจของผู้เสียภาษีน้อยที่สุด และยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของแต่ละรายการลดหย่อน เพียงแต่อาจไปลดทอนมูลค่าการใช้สิทธิหักลดหย่อนของแต่ละรายการ ซึ่งขึ้นอยู่กับความมีเหตุมีผล (Rational) ของผู้เสียภาษีเอง ซึ่งทำให้การใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ลดการสูญเสียรายได้ของรัฐ (Tax Expenditures) และสร้างความเป็นธรรมในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในกรณีของการหักค่าลดหย่อนคณะผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการจำกัดการให้สิทธิค่าลดหย่อนตามรายการควรจะจำกัดการหักค่าลดหย่อนสำหรับการลงทุนมากที่สุด สำหรับการบริจาค แม้ว่าจะมีมูลค่าการใช้สิทธิแตกต่างกันมากกว่า แต่เนื่องจากการให้ลดหย่อนการบริจาคมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล หากผู้มีเงินสุทธิในระดับสูงบริจาคมากเท่าใดย่อมจะช่วยแบ่งเบาปัญหาภาระสังคมและของรัฐบาลในการอุดหนุนผ่านกลไกงบประมาณมากขึ้น นอกจากการจำกัดมูลค่าของการให้สิทธิการลงทุนแล้ว เนื่องจากการสิทธิการลดหย่อนสำหรับการลงทุนของไทยเป็นรูปแบบการลงทุนในตลาดรอง ซึ่งรัฐอาจพิจารณาแนวทางในประเทศ เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่ให้การหักค่าลดหย่อนสำหรับการลงทุนในหลายกรณี แต่เป็นลักษณะการลงทุนโดยตรงเพื่อส่งเสริม กิจการ SMEs และ กิจการ Start Up เป็นต้น สำหรับมูลค่าของการหักลดหย่อน รูปแบบวิธีการที่เหมาะสม ในรายการดังกล่าวจะเป็นเท่าใดเห็นว่าจะควรนำไปพิจารณาในการศึกษาในครั้งต่อไปในอนาคต

8.1.2 แนวทางการจำกัดการให้สิทธิค่าลดหย่อนวงรวม

แนวทางในการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนมีอยู่หลายแนวทาง ในทางทฤษฎี (Beneman et. al (2011)) แนวทางที่ดีที่สุดคือแนวทางที่รัฐสามารถเลือกจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนเป็นรายประเภทค่าลดหย่อน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น ๆ ดังที่กล่าวในข้างต้น

อย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าวมักจะถูกต่อต้านจากผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการให้สิทธิดังกล่าวอยู่เดิม ทำให้การจำกัดสิทธิทำได้ยาก ซึ่งต่างจากแนวทางการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนเป็นการทั่วไป ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐต่าง ๆ นำมาใช้เนื่องจากเห็นว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้งน้อยกว่าการเลือกจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนประเภทใดประเภทหนึ่ง วิธีการนี้จะทำให้ระบบภาษีและนโยบายการใช้จ่ายภาษีของรัฐดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็จะทำให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีคุณค่าสูงและต่ำลดลงในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน จากการพิจารณาถึงแนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนที่มีการศึกษาในบทที่ 2 และบทที่ 4 แล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนวงรวมที่ควรนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยมี 2 แนวทาง ดังนี้

- 1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด
- 2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละที่กำหนดของจำนวนเงินหักค่าลดหย่อนต่อเงินได้พึงประเมิน

การกำหนดวงเงินในการจำกัดสิทธิในกรณีแรกและการกำหนดอัตราร้อยละในกรณีหลังเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบต่อระบบโครงสร้างภาษี จะพิจารณาจากข้อมูลการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีของผู้เสียภาษีจากข้อมูลตัวอย่างในปีพ.ศ. 2555 โดยในปี ดังกล่าวผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิหักลดหย่อนได้สูงสุด 1,500,000 บาทและมีการใช้สิทธิหักลดหย่อนเฉลี่ยต่อรายอยู่ที่อัตราประมาณร้อยละ 20 ของรายเท่านั้น ได้ฟังประเมิน โดยวงเงินในการจำกัดสิทธิจะกำหนดไว้ที่ 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท ส่วนอัตราร้อยละในการจำกัดสิทธิจะกำหนดไว้ที่อัตราร้อยละ 25 และ 20 ทั้งนี้ การกำหนดวงเงินจะมีผลกับผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูง ส่วนการกำหนดอัตราร้อยละจะมีผลกับผู้เสียภาษีทุกระดับรายได้แต่ผู้ได้รับผลกระทบจะมีเฉพาะกับผู้ที่ใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเท่านั้น

นอกจากนี้ ข้อมูลตัวอย่างที่นำมาใช้วิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ประกอบด้วยเงินได้ฟังประเมินทุกประเภทตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากรประกอบด้วยเงินได้ทั้งหมด 8 ประเภท ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้มีการหักค่าใช้จ่ายก่อนที่จะนำมาหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันไป เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของค่าใช้จ่ายซึ่งกฎหมายอนุญาตให้หักก่อนที่จะนำมาหักค่าลดหย่อนแตกต่างกันไป คณะผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อใช้ในการวิเคราะห์การผลของการจำกัดสิทธิหักลดหย่อน โดย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.90 สำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน และ 2) ผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.91 สำหรับผู้มีเงินได้ทั่วไป ซึ่งการแยกดังกล่าวจะช่วยลดการบิดเบือนเนื่องจากความแตกต่างของค่าใช้จ่ายซึ่งกฎหมายอนุญาตให้หักซึ่งจะส่งผลต่อการคำนวณดัชนีเพื่อใช้วิเคราะห์ผลกระทบต่อแนวทางการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนต่อไป

8.2 การเปรียบเทียบแนวทางการจำกัดการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อน

แนวทางการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนที่นำมาทดลองกับข้อมูลตัวอย่างของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 มีแนวทาง ดังนี้

- 1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท
- 2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท
- 3) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท
- 4) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้ฟังประเมิน

5) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินได้พึงประเมิน

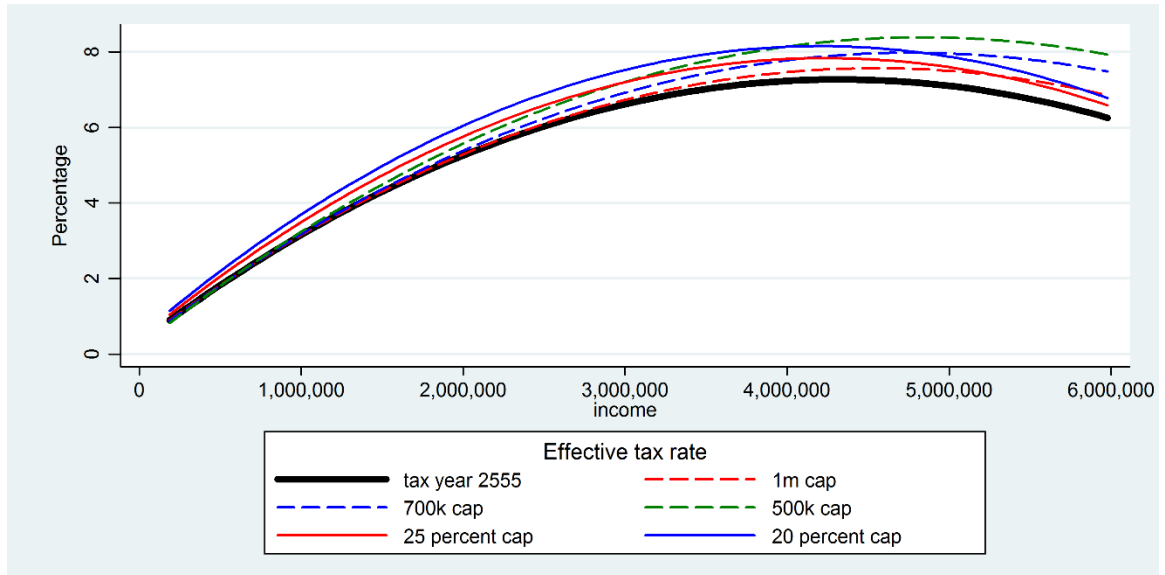
การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี ทั้ง 5 แนวทางข้างต้นจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างภาษีซึ่งคำนวณจากตัวอย่างการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 โดยใช้ 1) ดัชนีอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective tax rate) 2) ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ (Average rate Progression Index) 3) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ (Liability Progression Index) และ 4) ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual income progression index) รวมทั้งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.90 สำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน และ 2) ผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.91 สำหรับผู้มีเงินได้ทั่วไป ซึ่งจะแสดงในแผนภูมิที่ 8 - 7 ถึงแผนภูมิที่ 8 - 8 โดยโครงสร้างภาษีในปี 2555 จะแสดงโดยเส้นทึบสีดำ การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท แสดงโดยเส้นประสีแดง การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท แสดงโดยเส้นประสีน้ำเงิน การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท แสดงโดยเส้นประสีเขียว การจำกัดสิทธิไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมินแสดงโดยเส้นสีแดง การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 20 ของเงินได้พึงประเมินแสดงโดยเส้นสีน้ำเงิน

8.2.1 ผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีสำหรับผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.90

8.2.1.1 ดัชนีอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective tax rate)

แผนภูมิที่ 8- 1 แสดงอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.90 ในปี 2555 เพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 1 ถึงร้อยละ 7 ตามเงินได้พึงประเมินที่สูงขึ้นจนถึงที่ระดับเงินได้พึงประเมินประมาณ 4,000,000 บาท เมื่อเงินได้พึงประเมินสูงขึ้นอีกอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยกลับลดลงมาเป็นร้อยละ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.90 ในปี 2555 ที่ระดับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราคง

แผนภูมิที่ 8- 1: อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 90 ในปี 2555

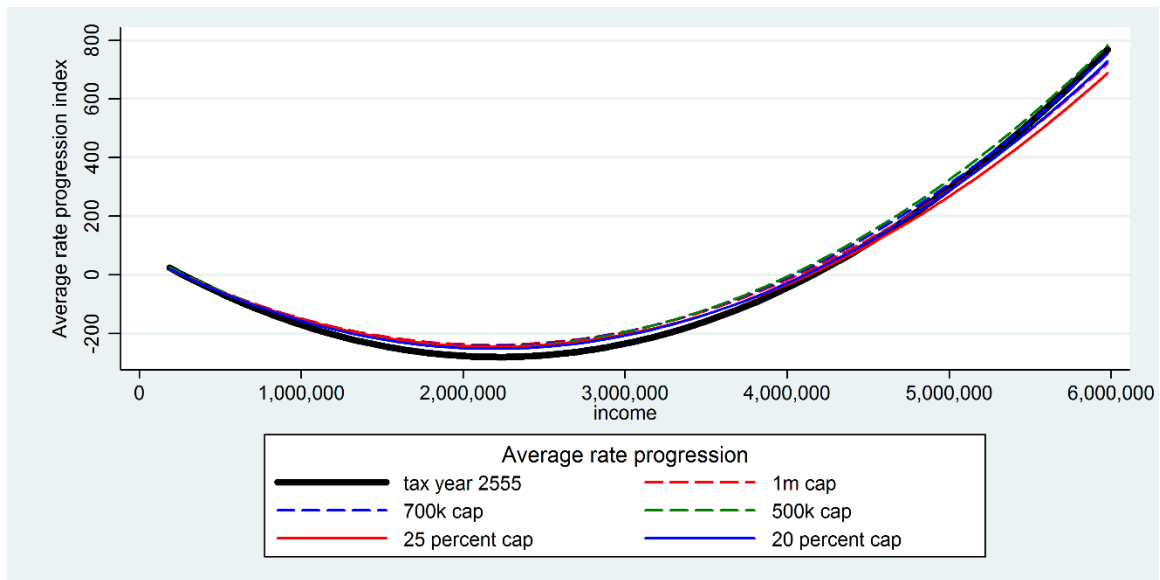
ที่มา : จำนวนโดยคณะผู้วิจัย

การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีจะใกล้เคียงกัน โดยดัชนีเพิ่มสูงขึ้นจากระดับต่ำกว่าร้อยละ 1 เล็กน้อยเป็นร้อยละ 8 ตามเงินได้พึงประเมินที่สูงขึ้น แล้วจึงลดลงเล็กน้อยเมื่อระดับเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 4,500,000 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้จะทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าเพิ่มขึ้น

การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 20 ทำให้รูปแบบโครงสร้างอัตราภาษีที่แท้จริงมีโครงสร้างคล้ายกับในปี 2555 โดยจะเปลี่ยนแค่อัตราภาษีซึ่งเพิ่มสูงขึ้นจากต่ำกว่าร้อยละ 1 เล็กน้อยเป็นร้อยละ 8 ตามเงินได้พึงประเมินที่สูงขึ้นจนถึงที่ระดับเงินได้พึงประเมินประมาณ 4,000,000 บาท เมื่อเงินได้พึงประเมินสูงขึ้นอีกอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยกลับลดลงมาเป็นประมาณร้อยละ 7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 20 ทำให้ผู้เสียภาษีที่ระดับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า ทั้งนี้ การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 ก็มีผลคล้ายคลึงกันเพียงแต่อัตราภาษีที่แท้จริงจะต่ำลงเล็กน้อย

8.2.1.2 ดัชนีความก้าวหน้าของอัตรากำไรเงินได้ (Average rate Progression Index)

แผนภูมิที่ 8- 2: ดัชนีความก้าวหน้าของอัตรากำไรเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ
ภ.ง.ด. 90 ในปี 2555

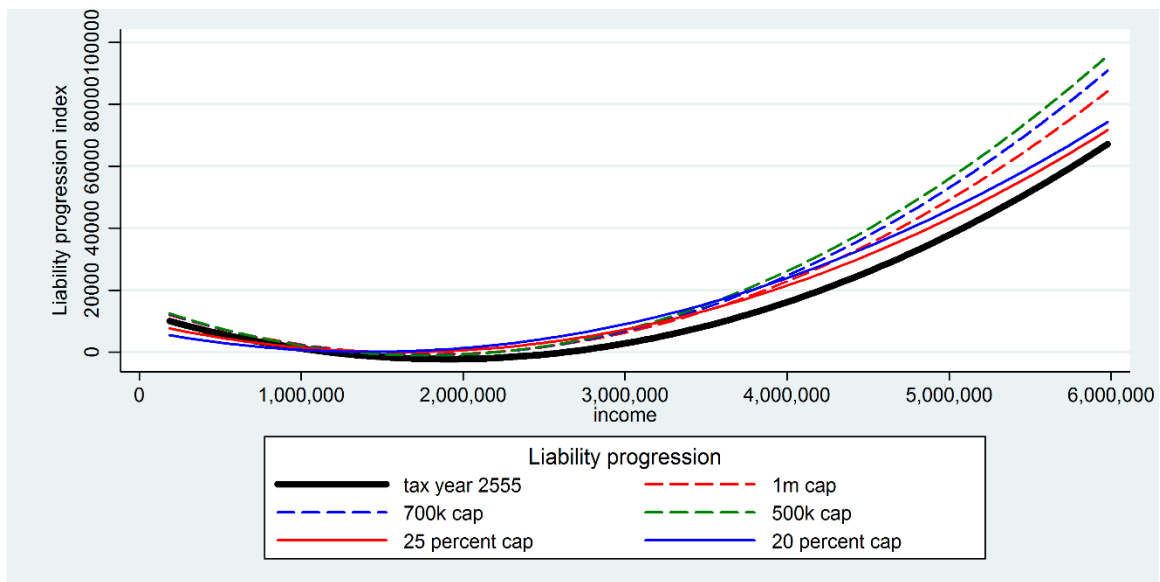
ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 8- 2 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของอัตรากำไรเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 มีค่าเป็นลบที่ระดับเงินได้พึงประเมินต่ำกว่าประมาณ 400,000 บาท เมื่อเงินได้พึงประเมินสูงขึ้นมีค่าเป็นบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 ที่ระดับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราคดถอย ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 400,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า

รูปแบบโครงสร้างความก้าวหน้าของอัตรากำไรเงินได้เฉลี่ยของการจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 และการจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท มีลักษณะคล้ายกับโครงสร้างความก้าวหน้าของอัตรากำไรเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 ซึ่งทำให้ผู้เสียภาษีที่มีระดับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราคดถอย ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 4,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า

8.2.1.3 ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ (Liability Progression Index)

แผนภูมิที่ 8- 3: ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 90 ในปี 2555

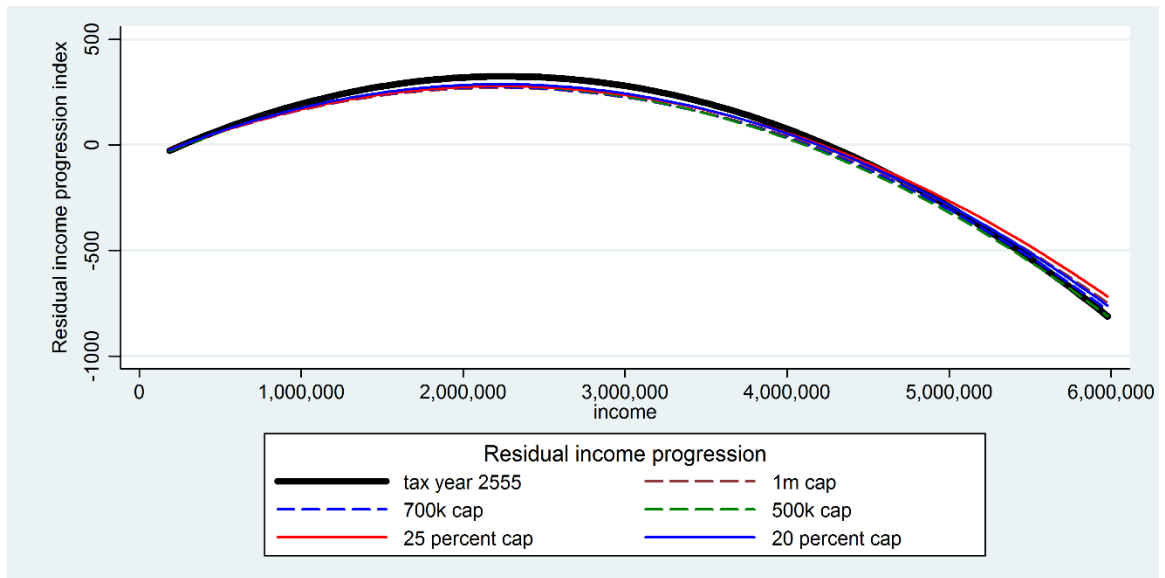
ที่มา : คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 8- 3 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 มีค่าเป็นต่ำกว่า 1 ที่ระดับเงินได้พึงประเมินระหว่างประมาณ 1 – 3 ล้านบาท ในขณะที่ภาระภาษีเฉลี่ยของผู้เสียภาษีที่ที่ระดับเงินได้พึงประเมินระหว่างต่ำกว่าประมาณ 1 ล้านบาทและสูงกว่า 3.5 ล้านบาทมีลักษณะถดถอย

การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 และการจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท ปรับปรุงให้โครงสร้างดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยดีขึ้นเมื่อเทียบกับดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 โดยช่วงเงินได้พึงประเมินที่โครงสร้างดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้มีลักษณะถดถอยลดลงอยู่ที่ระหว่างประมาณ 1 – 2 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 มีความชันของกราฟในช่วงระดับเงินได้พึงประเมินสูงกว่าประมาณ 4 ล้านบาทต่ำกว่าเมื่อเทียบกับความชันของกราฟดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของการจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท

8.2.1.4 ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual income progression index)

แผนภูมิที่ 8- 4: ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ
ภ.ง.ด. 90 ในปี 2555

ที่มา : รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 8- 4 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 มีค่าสูงกว่า 1 ที่ระดับเงินได้พึงประเมินระหว่างประมาณ 400,000 บาท ถึง 4.5 ล้านบาท และต่ำกว่า 1 ที่ระดับรายได้อื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูงกว่า 400,000 บาทที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555 มีสัดส่วนเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเมื่อมีเงินได้พึงประเมินสูงขึ้น ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 4.5 ล้านบาท มีสัดส่วนเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยลดลงเมื่อมีเงินได้พึงประเมินลดลง

การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 และส่วนการจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท ไม่ได้ปรับปรุงให้โครงสร้างของเงินได้หลังหักภาษีมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากดัชนีที่ได้จากการคำนวณตามวิธีการจำกัดสิทธิลดหย่อนทั้ง 5 วิธีดังกล่าวยังมีลักษณะคล้ายกับโครงสร้างของดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด.90 ในปี 2555

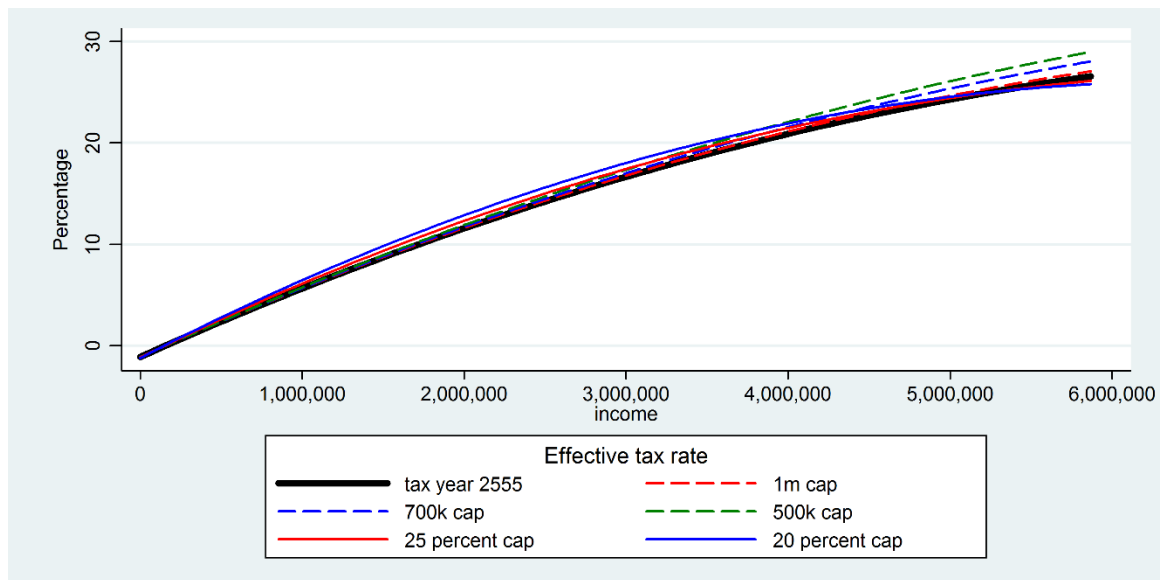
8.2.2 ผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อน ภาษีสำหรับผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91

8.2.2.1 ดัชนีอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective tax rate)

แผนภูมิที่ 8- 5 แสดงอัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 เพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 26 ตามเงินได้พึงประเมินที่สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า

การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีจะใกล้เคียงกัน โดยเงินได้พึงประเมินที่สูงขึ้นทำให้ดัชนีเพิ่มสูงขึ้นจากระดับร้อยละ 0 เป็นประมาณร้อยละ 27 28 และ 29 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้จะทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีในอัตราก้าวหน้ามากขึ้น

แผนภูมิที่ 8- 5: อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 91 ในปี 2555

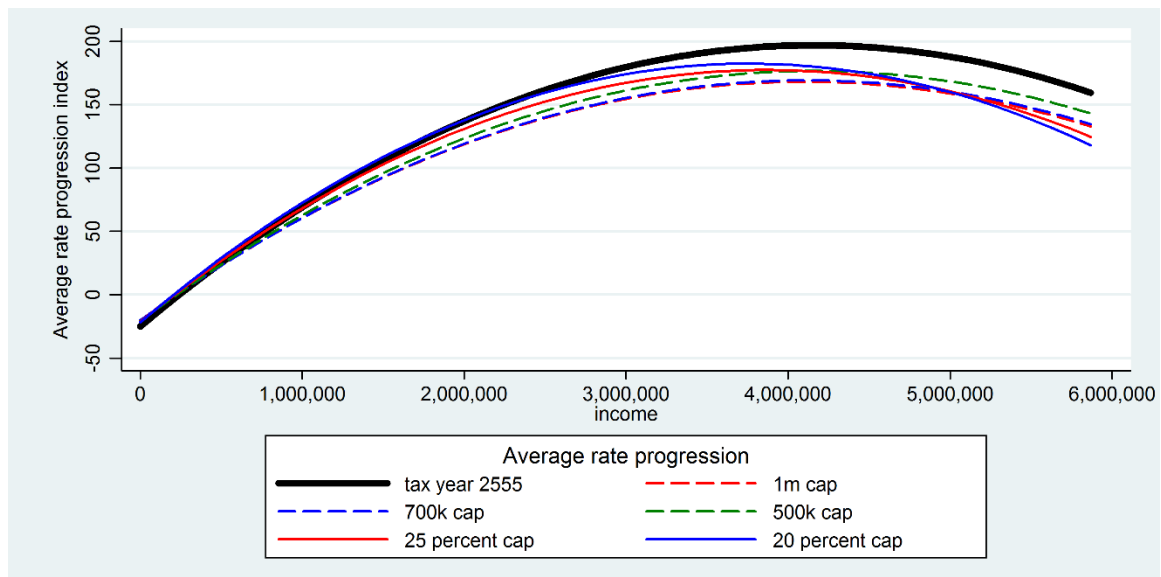
ที่มา : รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 20 และ 25 มีรูปแบบโครงสร้างอัตราภาษีที่แท้จริงคล้ายกับโครงสร้างของผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 แต่อัตราภาษีในช่วงเงินได้พึงประเมินระหว่าง 1 - 5 ล้านบาทจะสูงขึ้นเล็กน้อย

8.2.2.2 ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ (Average rate Progression Index)

แผนภูมิที่ 8- 6 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 มีค่าเป็นลบที่ระดับเงินได้พึงประเมินต่ำกว่าประมาณ 300,000 บาท ส่วนเงินได้พึงประเมินที่สูงกว่าช่วงนี้มีค่าเป็นบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 ที่ระดับเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 300,000 บาท เสียภาษีในอัตรากดออก ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินเกิน 300,000 บาท เสียภาษีในอัตราก้าวหน้า อย่างไรก็ตาม ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยลดลงเมื่อระดับเงินได้พึงประเมินสูงกว่าประมาณ 4 ล้านบาท ซึ่งดัชนีดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้มีเงินได้สูงกว่าประมาณ 4 ล้านบาทยังเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าแต่ความก้าวหน้านั้นลดลงเมื่อเงินได้พึงประเมินสูงขึ้น

แผนภูมิที่ 8- 6: ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 91 ในปี 2555

ที่มา : รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

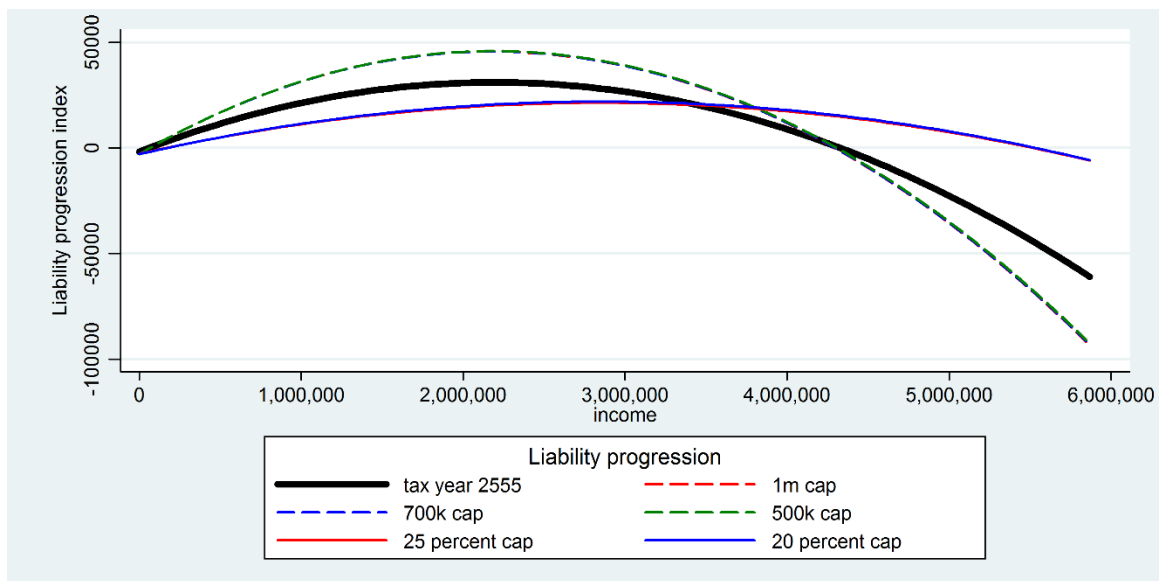
การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 และการจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท ส่งผลให้ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยที่ระดับเงินได้พึงประเมินสูงกว่าประมาณ 500,000 บาทลดลงเมื่อเทียบกับดัชนี

ความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนทุกวิธีดังกล่าวทำให้ผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูงยังเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าแต่ความก้าวหน้านั้นลดลงมากขึ้นเมื่อเงินได้พึงประเมินสูงขึ้น

8.2.2.3 ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ (Liability Progression Index)

แผนภูมิที่ 8- 7 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ที่มีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 4.5 ล้านบาทในปี 2555 มีค่ามากกว่า 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ที่มีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 4.5 ล้านบาทในปี 2555 มีภาระภาษีเฉลี่ยที่มีโครงสร้างลักษณะก้าวหน้า ส่วนผู้มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 4.5 ล้านบาทมีภาระภาษีเฉลี่ยที่มีโครงสร้างลักษณะถดถอย

แผนภูมิที่ 8- 7: ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 91 ในปี 2555

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

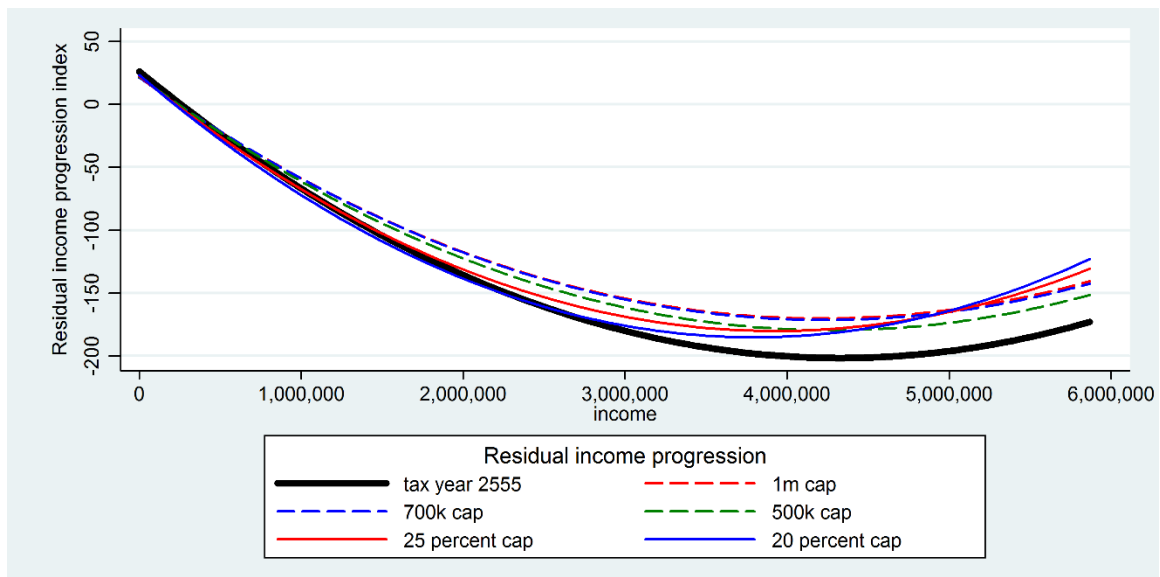
การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาทมีรูปแบบความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ยคล้ายกับโครงสร้างของผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555 แต่ความชันของกราฟจะสูงกว่า ส่วนการจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 ส่งผลให้ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้เฉลี่ย มีค่าเป็นสูงกว่า 1 ที่ระดับเงินได้พึง

ประเมินสูงกว่า 5.5 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การจำกัดสิทธิดังกล่าวจะทำให้กราฟมีความชันต่ำกว่าผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 ในปี 2555

8.2.2.4 ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual income progression index)

แผนภูมิที่ 8- 8 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.90 ในปี 2555 มีค่าสูงกว่า 1 ที่ระดับเงินได้พึงประเมินระหว่างไม่เกินประมาณ 300,000 บาทและต่ำกว่า 1 ที่ระดับรายได้อื่น ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างภาษีที่มีความก้าวหน้าเนื่องจากผู้เสียภาษีที่มีรายได้ไม่เกิน 300,000 บาท ที่ยื่นตามแบบ ภงด.90 ในปี 2555 มีสัดส่วนเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเมื่อมีเงินได้พึงประเมินสูงขึ้น ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 300,000 บาท มีสัดส่วนเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยลดลงเมื่อเงินได้พึงประเมินสูงขึ้น

แผนภูมิที่ 8- 8: ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 91 ในปี 2555

ที่มา : รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

การจำกัดสิทธิลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 25 และ 20 การจำกัดสิทธิไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท 700,000 บาท และ 500,000 บาท มีรูปแบบของดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยคล้ายกับดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีเฉลี่ยของตัวอย่างผู้เสียภาษีที่ยื่น

ตามแบบ ภงด.90 ในปี 2555 แต่ความชันของกราฟลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนทุกแนวทางทำให้โครงสร้างความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษีลดลง

8.2.3 ผลกระทบรายได้ภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี

แนวทางการจำกัดสิทธิหักค่าลดหย่อนที่นำมาทดลองกับข้อมูลตัวอย่างของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 มีผลกระทบรายได้ภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี ดังมีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8- 1 ดังนี้

ตารางที่ 8- 1: ร้อยละของรายได้ภาษีที่เปลี่ยนแปลงจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี

ขั้นเงินได้พึงประเมิน (บาท)	แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี				
	ไม่เกิน 1,000,000 บาท	ไม่เกิน 700,000 บาท	ไม่เกิน 500,000 บาท	ไม่เกิน ร้อยละ 25	ไม่เกิน ร้อยละ 20
ไม่เกิน 150,000	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
150,001 – 300,000	0.00%	0.00%	0.00%	51.38%	109.21%
300,001 – 500,000	0.00%	0.00%	0.00%	25.72%	40.06%
500,001 – 750,000	0.00%	0.00%	0.00%	8.26%	14.95%
750,001 – 1,000,000	0.00%	0.00%	0.05%	6.16%	11.00%
1,000,001 – 2,000,000	0.00%	0.39%	2.44%	8.18%	13.67%
2,000,001 – 4,000,000	1.30%	4.66%	8.90%	5.62%	9.00%
4,000,001 – 6,000,000	2.92%	6.32%	9.19%	2.85%	4.88%
6,000,001 – 8,000,000	3.88%	5.58%	6.75%	1.91%	2.67%
8,000,001 – 10,000,000	0.75%	1.34%	1.84%	0.00%	0.00%
10,000,001 – 20,000,000	1.06%	2.09%	3.01%	0.50%	0.60%
สูงกว่า 20,000,000	0.00%	6.75%	14.31%	2.01%	8.25%
รวมทั้งรวม	1.02%	2.32%	4.01%	3.81%	6.34%

ที่มา : คำนวณ โดยคณะผู้วิจัย

1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท ส่งผลให้รัฐจัดเก็บรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ทั้งนี้ ผู้มีรายได้พึงประเมินซึ่งมีรายได้ระหว่าง 2 – 20 ล้านบาทมีภาระภาษีเพิ่มขึ้นจากแนวทางการจำกัดสิทธิดังกล่าว โดยกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมิน 6 – 8 ล้านบาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 3.88 และกลุ่มที่มีรายได้พึงประเมิน 4 – 6 ล้านบาท และ 2 – 4 ล้านบาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นรองลงมาที่ร้อยละ 2.92 และ 1.30 ตามลำดับ

2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท ส่งผลให้รัฐจัดเก็บรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.32 ทั้งนี้ ผู้มีรายได้พึงประเมินซึ่งมีรายได้สูงกว่า 1 ล้านบาทมีภาระภาษีเพิ่มขึ้นจากแนวทางการจำกัดสิทธิดังกล่าว โดยกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 20 ล้านบาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 6.75 และกลุ่มที่มีรายได้พึงประเมิน 4 – 6 ล้านบาท และ 6 – 8 ล้านบาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นรองลงมาที่ร้อยละ 6.32 และ 5.58 ตามลำดับ

3) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท สำหรับแนวทางนี้ส่งผลให้รัฐจัดเก็บรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.01 ทั้งนี้ ผู้มีรายได้พึงประเมินซึ่งมีรายได้สูงกว่า 0.75 ล้านบาทมีภาระภาษีเพิ่มขึ้นจากแนวทางการจำกัดสิทธิดังกล่าว โดยกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมินสูงกว่า 20 ล้านบาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 14.31 และกลุ่มที่มีรายได้พึงประเมิน 4 – 6 ล้านบาท และ 2-4 ล้านบาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นรองลงมาที่ร้อยละ 9.19 และ 8.90 ตามลำดับ

4) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมิน ส่งผลให้รัฐจัดเก็บรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.81 ทั้งนี้ ผู้มีรายได้พึงประเมินเกือบทุกกลุ่มมีภาระภาษีเพิ่มขึ้นจากแนวทางการจำกัดสิทธิดังกล่าว ยกเว้นกลุ่มที่มีเงินได้พึงประเมิน 8 – 10 ล้านบาท และต่ำกว่า 150,000 บาท โดยกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมิน 150,000 – 300,000 บาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 51.38 และกลุ่มที่มีรายได้พึงประเมิน 300,000 – 500,000 บาท และ 500,000 – 750,000 บาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นรองลงมาที่ร้อยละ 25.72 และ 8.26 ตามลำดับ

5) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินได้พึงประเมิน ส่งผลให้รัฐจัดเก็บรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.34 ทั้งนี้ ผู้มีรายได้พึง

ประเมินเกือบทุกกลุ่มมีภาระภาษีเพิ่มขึ้นจากแนวทางการจำกัดสิทธิดังกล่าว ยกเว้นกลุ่มที่มีเงินได้พึงประเมิน 8 – 10 ล้านบาท และต่ำกว่า 150,000 บาท โดยกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีเงินได้พึงประเมิน 150,000 – 300,000 บาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 109.21 และกลุ่มที่มีรายได้พึงประเมิน 300,000 – 500,000 บาท และ 500,000 – 750,000 บาท มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นรองลงมาที่ร้อยละ 40.06 และ 14.95 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีต่าง ๆ พบว่า แนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนภาษีไม่เกินจำนวนตามแนวทางที่ 1 – 3 ส่งผลให้ผู้มีรายได้สูงมีภาระภาษีเพิ่ม โดยวงเงินการจำกัดสิทธิที่ต่ำลงจะทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่การจำกัดสิทธิไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินส่งผลให้ผู้เสียภาษีเกือบทุกกลุ่มมีภาระภาษีเพิ่ม แต่ผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้ต่ำเป็นผู้ได้รับผลกระทบสูงสุด จากผลกระทบต่อกลุ่มผู้เสียที่แตกต่างกันข้างต้นบ่งบอกถึงการจำกัดสิทธิไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินส่งผลต่อความก้าวหน้าของโครงสร้างภาษี แต่แนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนภาษีไม่เกินจำนวนตามแนวทางที่ 1 – 3 ช่วยปรับปรุงโครงสร้างภาษีให้มีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น

8.2.4 สรุปผลการเปรียบเทียบแนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีทั้ง 5 แนวทางได้แก่

- 1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท
- 2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท
- 3) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท
- 4) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมิน
- 5) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินได้พึงประเมิน

ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างภาษีซึ่งคำนวณจากตัวอย่างการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 โดยใช้ 1) ดัชนีอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective tax rate) 2) ดัชนี

ความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ (Average rate Progression Index) 3) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ (Liability Progression Index) และ 4) ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual income progression index) รวมทั้งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.90 สำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน และ 2) ผู้เสียภาษีที่ขึ้นตามแบบ ภงด.91 สำหรับผู้มีเงินได้ทั่วไป แล้วพบว่า การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดจะช่วยปรับให้โครงสร้างภาษีสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานมีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะสำหรับผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สูง โดยการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนตามแนวทางนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินเมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าของโครงสร้างภาษี ซึ่งผลการวิเคราะห์ในกรณีดังกล่าวสอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบรายได้ภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีซึ่งบ่งชี้ว่าแนวทางการจำกัดสิทธิลดหย่อนภาษีไม่เกินจำนวน ช่วยปรับปรุงโครงสร้างภาษีให้มีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น ส่วนผู้มีเงินได้ทั่วไปการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนทั้งแบบไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดและแบบให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินทำให้อัตราภาษีที่แท้จริงเฉลี่ยปรับสูงขึ้น และดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้สูงปรับตัวดีขึ้น แต่ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีภาษีและเงินได้หลังหักภาษียังกลับแย่ลง

บทที่ 9

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

9.1 บทสรุป

9.1.1 การที่รัฐใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายในการตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม โดยใช้การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมของภาษี ซึ่งจากการศึกษาถึงผลกระทบของการลดหย่อนภาษีของประเทศในกลุ่ม OECD (Joumard, Pisu and Bloch (2012)) พบว่าโดยส่วนใหญ่จำนวนเงินที่ขอลดหย่อนภาษีจะเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูง จึงสรุปได้ว่า การลดหย่อนภาษีส่งผลให้โครงสร้างภาษีมีความก้าวหน้าลดลง

9.1.2 จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการหักลดหย่อนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในต่างประเทศ พบว่ามีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาภาระภาษีในหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของในแต่ละประเทศ เช่น ญี่ปุ่นจะเน้นการให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนสำหรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยให้ทั้งในรูปแบบการประกันวินาศภัย รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติดังกล่าว สำหรับประเทศสิงคโปร์จะให้สิทธิประโยชน์สำหรับประกอบธุรกิจ การศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ และการส่งเสริมการเพิ่มจำนวนประชากร การส่งเสริมให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน เป็นต้น สำหรับประเทศมาเลเซียมีการให้สิทธิประโยชน์ที่หลากหลาย เช่น ค่าหนังสือ คอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ก็สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ สำหรับสหรัฐอเมริกา การช่วยเหลือหรือลดภาระต่าง ๆ จะกระทำผ่านการให้เครดิตภาษีเป็นส่วนใหญ่ สหราชอาณาจักรจะมีการให้สิทธิหักลดหย่อนจำนวนรายการค่อนข้างน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ

9.1.3 สำหรับรูปแบบการจำกัดสิทธิประโยชน์ในแต่ละประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดด้วยจำนวนเงินสำหรับการหักลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงการกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้

พึงประเมิน เป็นต้น ซึ่งในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น มีการกำหนดเงื่อนไขบางประการในการหักลดหย่อนเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิลดหย่อนเลือกจะใช้สิทธิในจำนวนมาก โดยกำหนดส่วนที่เกินจำนวนที่กำหนดถึงจะใช้สิทธิประโยชน์ได้ ซึ่งในประเทศอื่น ๆ ไม่มีกำหนดในลักษณะนี้ ซึ่งประเทศไทยอาจนำวิธีการกำหนดในลักษณะดังกล่าวมาใช้กับสิทธิประโยชน์บางกรณีได้

9.1.4 สำหรับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยในช่วงระหว่างปี 2552-2556 พบว่าผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 3 แสนบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงสุด รองลงมาคือ ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตามลำดับ โดยผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิสูงกว่า 80,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออม ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ของจำนวนเงินที่ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 75.36 14.58 และ 8.92 ตามลำดับ

ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิเกิน 3 แสนบาท แต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงสุด แต่มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์มากกว่าการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ในขณะที่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิเกิน 2 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 20 ล้านบาท ยังคงใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงสุด แต่มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน รองลงมา โดยมีการใช้สิทธิในการบริจาคเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตามขั้นเงินได้ที่เพิ่มขึ้น และมีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สุทธิเกิน 20 ล้านบาท มีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการบริจาคสูงสุด รองลงมาคือค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการออม และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับการลงทุน ตามลำดับ โดยผู้ใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัวเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด และคิดเป็นร้อยละ 0.90 เท่านั้น

9.1.5 การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ข้อมูลตัวอย่างผู้เสียภาษีในปี 2555 พบว่าตัวแปรเงินได้พึงประเมินที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิหักลดหย่อนนั้นเป็นเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ซึ่งผลการวิเคราะห์

แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับตัวแปรการลดหย่อนเกือบทุกประเภท ได้แก่ 1) ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ 2) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 3) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 4) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม 5) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ 6) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ 7) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมระยะยาว 8) เงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ และ 9) เงินบริจาคอื่น ๆ และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับตัวแปรเบี้ยประกันชีวิต ส่วนตัวแปรค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาและเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย ส่วนตัวแปรการลดหย่อนภาษีในรายการอื่น ๆ ที่พบว่ามีสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรลดหย่อนภาษีที่เป็นตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว 2) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ 4) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ และ 5) เบี้ยประกันชีวิต นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรหุ่นสถานะ โสด สมรส หรือหม้าย และชั้นของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายพบว่ามีสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรลดหย่อนภาษีที่เป็นตัวแปรตาม ในขณะที่ไม่พบว่า ภูมิลำเนาของผู้เสียภาษีมีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรลดหย่อนภาษีที่เป็นตัวแปรตาม

หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามพบว่า ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวข้องกับการสะสมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณ ได้แก่ 1) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 2) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน 4) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม 5) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ และ 6) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ มีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบกับตัวแปรอธิบายที่เป็นค่าลดหย่อนที่มีลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้สิทธิลดหย่อนสำหรับ 1) เงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 2) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3) เงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน 4) ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ และ 5) เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ กำหนดให้ใช้สิทธิลดหย่อนรวมกันได้ในวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท อีกทั้ง ค่าลดหย่อนดังกล่าวมีลักษณะเป็นค่าลดหย่อนที่ผู้เสียภาษีได้รับจากการลงทุน โดยผู้เสียภาษีจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนดังกล่าวในอนาคต ซึ่งตามทฤษฎีการลงทุนระบุว่าหากความเสี่ยงใน

การลงทุนไม่เปลี่ยนแปลง ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Return) จากการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใดเพิ่มขึ้นจะจูงใจให้นักลงทุนเคลื่อนย้ายการลงทุนจากสินทรัพย์อื่นไปยังสินทรัพย์ประเภทนั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นจากการที่ตัวแปรในกลุ่มดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบกับตัวแปรอธิบายที่เป็นค่าลดหย่อนที่มีลักษณะเดียวกัน

ตัวแปรค่าลดหย่อน LTF และเบี้ยประกันชีวิตพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกกับค่าลดหย่อนอื่นที่เป็นตัวแปรอธิบายทุกตัว ในขณะที่ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับเงินบริจาคทั้งเงินบริจาคสนับสนุนการศึกษา การกีฬา อื่น ๆ และเงินบริจาคอื่น ๆ นั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกกับ RMF และ LTF และตัวแปรค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์และค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกกับ LTF และเบี้ยประกันชีวิต

9.1.6 เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีทั้ง 5 แนวทางได้แก่

- 1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท
- 2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท
- 3) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท
- 4) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมิน
- 5) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินได้พึงประเมิน

ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างภาษีซึ่งคำนวณจากตัวอย่างการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 โดยใช้ 1) ดัชนีอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective tax rate) 2) ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราภาษีเงินได้ (Average rate Progression Index) 3) ดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีเงินได้ (Liability Progression Index) และ 4) ดัชนีความก้าวหน้าของเงินได้หลังหักภาษี (Residual income progression index) รวมทั้งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.90 สำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน และ 2) ผู้เสียภาษีที่ยื่นตามแบบ ภงด.91 สำหรับผู้มีเงินได้ทั่วไป แล้วพบว่า การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดจะช่วยปรับให้โครงสร้าง

ภาษีสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานมีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะสำหรับผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สูง โดยการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนตามแนวทางนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินเมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าของโครงสร้างภาษี ส่วนผู้มีเงินได้ทั่วไปการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนทั้งแบบไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดและแบบให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินทำให้อัตรากำไรที่แท้จริงเฉลี่ยปรับสูงขึ้น และดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้สูงปรับตัวดีขึ้น แต่ดัชนีความก้าวหน้าของอัตรากำไรภาษีและเงินได้หลังหักภาษีกลับลดลง

9.2 ข้อเสนอแนะ

9.2.1 เมื่อพิจารณาโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีทั้ง 5 แนวทาง รวมถึงผลการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ข้อมูลตัวอย่างผู้เสียภาษีในปี 2555 แล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีโดยกำหนดเพดานวงเงินลดหย่อนเป็นจำนวนเงิน ไร่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงโครงสร้างภาษีของประเทศไทยมากกว่าแนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีโดยกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางแรกจะมีผลกระทบโดยตรงกับผู้มีรายได้สูง ส่วนผู้มีรายได้ต่ำจะได้รับผลกระทบไม่มากนัก จึงทำให้โครงสร้างภาษีมีความก้าวหน้ามากขึ้น ในขณะที่แนวทางหลังจะทำให้เกิดผลกระทบกับผู้เสียภาษีในทุกระดับรายได้

9.2.2 เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดที่มีผลต่อโครงสร้างภาษีแล้วพบว่าไม่ว่าจะกำหนดวงเงินไว้ที่ระดับ 1,000,000 บาท 700,000 บาท หรือ 500,000 บาท การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างภาษีจากวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดข้างต้นไม่แตกต่างกันมากนัก อีกทั้งการกำหนดวงเงินรวมได้ค่อนข้างสูงจะทำให้รัฐยังสามารถใช้การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริมได้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดวงเงินรวมต้องคำนึงถึงรายได้ภาษีที่รัฐจะได้เพิ่มขึ้น ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นของรัฐในการใช้การลดหย่อนภาษีเพื่อเป็นเครื่องมือในการจูงใจให้ผู้เสียภาษีกระทำหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใด ๆ รวมถึงรายได้ภาษีที่รัฐจะได้เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าของโครงสร้างภาษีหากรัฐ

มีนโยบายกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดแล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดที่ 700,000 บาท เป็นวงเงินที่เหมาะสมที่สุด จึงเห็นควรกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดที่ 700,000 บาท

9.2.3 คณะผู้วิจัยเห็นว่าการใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายในการตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม โดยใช้การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ใช่ปัจจัยหลักปัจจัยเดียวที่ส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าในระบบโครงสร้างภาษี ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งคือ การกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทของเงินได้ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้เงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าของโครงสร้างภาษีเมื่อประเมินจากภาระภาษีเทียบเงินได้พึงประเมิน

9.3 ข้อจำกัดของการศึกษาและข้อเสนอแนะของการวิจัยในอนาคต

9.3.1 การศึกษาในครั้งนี้ค่อนข้างมีข้อจำกัดของข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพียงร้อยละ 0.3 ของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งหมด และเป็นข้อมูลปีภาษี 2555 เพียงปีเดียว ซึ่งในอนาคตหากมีข้อมูลชุดใหม่ที่มีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้น และมีลักษณะต่อเนื่องกันในแต่ละปีภาษี (Pooled Cross Section หรือ Panel Data) ควรนำมาใช้ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เสียภาษี และการวัดความก้าวหน้าของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

9.3.2 การศึกษาการปรับปรุงวงเงินการหักค่าใช้จ่ายและลดหย่อนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม เช่น ปรับปรุงวงเงินการหักค่าใช้จ่ายและลดหย่อนตามอัตราเงินเฟ้อในแต่ละปี เป็นต้น

9.3.3 นอกจากการวัดความก้าวหน้าของระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว ควรจะมีการวิเคราะห์การกระจายรายได้ (Income Distribution) ก่อนและหลังการจำกัดวงเงินหรือรายการค่าลดหย่อนในกรณีต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีด้วย เช่น สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini Coefficient) เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของการจำกัดวงเงินหรือรายการค่าลดหย่อนในมิติที่หลากหลาย

9.3.4 ควรมีการศึกษาวิธีการกำหนดรายการค่าลดหย่อน และการจำกัดวงเงินหรือรายการค่าลดหย่อนในกรณีต่าง ๆ ในแต่ละประเทศ โดยอาจเปรียบเทียบกับตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น รายได้ต่อหัวของประชากร (GDP per capita) เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงการกำหนดรายการค่าลดหย่อนที่แตกต่างกันสำหรับบริบทสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันด้วย

บรรณานุกรม

- สุรัชย์ สุริดิเมธาพันธุ์. (2547) “ปัญหาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้”, สารนิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วาสนา สุขสมัย. (2551) “การนำระบบเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาใช้แทนระบบการหัก
ลดหย่อน”, วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิฑูรย์ ตลุตก่า. (2552) “การจำกัดสิทธิบุตรบุญธรรมในการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจาก
การอุปการะเลี้ยงดูบุพการี” วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- Back Matter. (1982). Eighteenth-Century Studies 16. Johns Hopkins University Press, American
Society for Eighteenth-Century Studies (ASECS)].
- Baneman, D, Nunns, J., Rohaly, et al., (2011). Options to Limit the Benefit of Tax Expenditures for
High-Income Households. Urban-Brookings Tax Policy Center, Washington, DC.
- Baneman, D and Toder, E. (2012). Distribution Effects of Individual Income Tax Expenditure: An
Update. Urban-Brookings Tax Policy Center, Washington, DC.
- Batchelder, L., et al. (2006). Efficiency and Tax Incentives: The Case for Refundable Tax Credits.
Stanford Law Review 59, 23 – 76.
- Bird, R.. (2010). Taxation and Development. Economic Premise 34, 1 - 5.
- Feldstein, M., et al. (2011). Capping Individual Tax Expenditure Benefits., NBER Working Paper
16921. National Bureau of Economic Research, Cambridge, MA.
- Internal Revenue Authority of Singapore, (2016).Deductions for Individual (Relief, Expense,
Donation). Access on December 2016. <http://www.iras.gov.sg>

Internal Revenue Service. (2016). Access on December 2016. <http://www.irs.gov>

Internal Revenue Service. (2016). Deductions for Individual (Relief, Expense, Donation). Access on December 2016. <http://www.irs.gov>

Joumard, I., Pisu and M., Bloch, D. (2012). Tackling Income Inequality: The Role of Taxes and Transfers. *OECD Journal: Economic Studies*, 1 - 34.

KPMG. (2015). Taxation in Japan 2015. KPMG Taxation, Tokyo, Japan.

PWC. (2015). 2015/2016 Malaysian Tax and Business Booklet. PricewaterhouseCoopers Taxation Service, Kuala Lumpur, Malaysia.

Toder, E. And Eng, A., (2013). Evaluating Broad-Based Approaches for Limiting Tax Expenditures. *National Tax Journal* 66, 807 – 832.

UK Government. (2016). UK government Digital Service. Access on December 2016. <http://www.gov.uk>

ภาคผนวก ก

ตารางที่ ก- 1: แสดงจำนวนผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ตามรายการหักลดหย่อนและตามขั้นเงินได้สุทธิ

ขั้นเงินได้ (บาท)	จำนวนผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในครอบครัว			
	เลี้ยงดูบุตร	เลี้ยงดูบิดามารดา	เลี้ยงดูคนพิการ	ประกันสุขภาพบิดามารดา
0-150,000	2,335	698	23	27
150,001-300,000	1,638	1,125	30	22
300,001-500,000	982	714	22	12
500,001-750,000	530	349	20	5
750,001-1,000,000	192	161	3	5
1,000,001-2,000,000	178	131	6	4
2,000,001-4,000,000	40	19	-	1
> 4,000,001	33	4	-	-

ภาคผนวก ข
สรุปผลจากการสัมมนา

รายงานข้อวิพากษ์จากการประชุมสัมมนาโครงการวิจัย
เรื่อง การศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560 เวลา 08.30 – 13.30 น.
ณ ห้องจันทร์เพชร โรงแรมกานต์มณี พาเลซ

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

1. นายชนะชัย ประยูรสิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
2. นายฤทธิ์ สยามานนท์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายภาษี
3. นายชัยสิทธิ์ บุญยเนตร	ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการ
(หัวหน้าโครงการวิจัย)
4. นายมยุร บุญยะรัตน์	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
5. นายกานต์ จันทร์วิธานุชิต	เศรษฐกรชำนาญการ
6. นายพงศกร แก้วเหล็ก	เศรษฐกรชำนาญการ
7. นางสาวนภา วรรวงกูร	เศรษฐกรปฏิบัติการ
8. นายคงเดช กาญจนันท์ทวงศ์	ผู้ช่วยวิจัย
- และผู้เข้าร่วมการสัมมนา รวมทั้งสิ้น 50 คน

ผู้วิพากษ์ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานวิจัยฯ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์	ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะพัฒนาเศรษฐกิจ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. ดร.มณีขวัญ จันทร์ศร	ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เริ่มการประชุมสัมมนาฯ เวลา 08.30 น.

1. สรุปเนื้อหาจากการบรรยาย

การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายในการตอบสนองเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการหักลดหย่อนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในต่างประเทศ พบว่ามีการใช้สิทธิประโยชน์เพื่อบรรเทาภาระภาษีในหลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและแนวโน้มนโยบายของในแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐและอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมของโครงสร้างภาษี ดังนั้น ในหลาย ๆ ประเทศจึงมีการจำกัดการใช้สิทธิประโยชน์ โดยรูปแบบการจำกัดสิทธิประโยชน์ในแต่ละประเทศส่วนใหญ่จะกำหนดด้วยจำนวนเงินสำหรับการหักลดหย่อนในแต่ละรายการ รวมถึงการกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมิน เป็นต้น

สำหรับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยในช่วงระหว่างปี 2552-2556 พบว่ามีการใช้สิทธิในการหักค่าลดหย่อนเกี่ยวกับการออมสูงสุด รองลงมาคือ ค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว และค่าลดหย่อนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยกู้ยืมซื้ออสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ ในปี 2555 จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างของผู้เสียภาษีด้วยสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า การเพิ่มปริมาณการใช้สิทธิลดหย่อนมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเพิ่มของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการใช้สิทธิลดหย่อนในรายการอื่น ๆ อีกด้วย โดยการใช้สิทธิลดหย่อนในรายการอื่น ๆ บางรายการมีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามที่เป็นค่าลดหย่อนที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น RMF และเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม เป็นต้นเนื่องจากการใช้สิทธิหักลดหย่อนในกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลงทุนซึ่งทำให้ผู้เสียภาษีจะเลือกการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าโดยเปลี่ยนจากการลงทุนประเภทหนึ่งมาเป็นการลงทุนอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเสมือนการทำอรัbitrage)

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบต่อโครงสร้างภาษีจากการใช้แนวทางการจำกัดการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีทั้ง 5 แนวทางได้แก่

- 1) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 1,000,000 บาท
- 2) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 700,000 บาท
- 3) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินจำนวนเงิน 500,000 บาท

4) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมิน

5) การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนฯ ให้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินได้พึงประเมิน

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างภาษีซึ่งคำนวณจากตัวอย่างการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี พ.ศ. 2555 พบว่าการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดจะช่วยปรับให้โครงสร้างภาษีสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานมีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สูง การจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนตามแนวทางนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมิน ส่วนผู้มีเงินได้ทั่วไปการจำกัดสิทธิการหักค่าลดหย่อนทั้งแบบไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดและแบบให้ไม่เกินร้อยละของเงินได้พึงประเมินทำให้อัตราก้าวหน้าแท้จริงเฉลี่ยปรับและดัชนีความก้าวหน้าของภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้สูงปรับตัวสูงขึ้น แต่ดัชนีความก้าวหน้าของอัตราก้าวหน้าภาษีและเงินได้หลังหักภาษีกลับลดลง

แนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษีโดยกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดไว้มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงโครงสร้างภาษีของประเทศไทยมากกว่าแนวทางการจำกัดการให้สิทธิลดหย่อนภาษี ทั้งนี้ การกำหนดวงเงินรวมต้องคำนึงถึงความจำเป็นที่รัฐต้องใช้ในการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนและส่งเสริม จึงเห็นควรกำหนดวงเงินลดหย่อนรวมสูงสุดที่ 1,000,000 บาท นอกจากนี้ การบรรเทาภาระภาษีด้วยมาตรการกำหนดรายการลดหย่อนให้กับผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ใช่ปัจจัยหลักปัจจัยเดียวที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าในระบบโครงสร้างภาษี ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งคือ การกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทของเงินได้ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้เงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าเมื่อประเมินจากภาระภาษีเทียบกับเงินได้พึงประเมิน

2. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้วิจัย (ศ.ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์)

2.1 ประเด็น ข้อมูลตัวอย่างที่นำมาใช้เป็นข้อมูลของ ปี 2555 เพียงปีเดียว และขนาดของกลุ่มตัวอย่างแค่ 0.03% ซึ่งอาจจะเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยเกินไป และในปี 2554 เป็นปีที่เกิดมหาอุทกภัยใหญ่ อาจทำให้ข้อมูลของผู้เสียภาษีในปี 2555 มีความคลาดเคลื่อนจากสถานะปกติ อาจจะไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่คืนัก

คำตอบของคณะผู้วิจัย

ทางคณะผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลไปยังกรมสรรพากร และทางกรมสรรพากรเป็นผู้ส่งข้อมูลกลุ่มตัวอย่างให้คณะผู้วิจัยเพื่อใช้ในการศึกษา คณะผู้วิจัยจึงมีเพียงข้อมูลที่ได้จากกรมสรรพากร

2.2 ประเด็น การนำเสนอข้อมูลด้วยตารางบน Powerpoint และตัวอักษรที่มีขนาดเล็ก ทำให้ยากต่อความเข้าใจ ควรหารูปแบบการนำเสนอที่ดูง่ายกว่านี้

คำตอบของคณะผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยจะรับไปดำเนินการปรับแก้ไขตามที่เสนอต่อไป

2.3 ประเด็น ควรนำข้อมูลของ Labor force survey มาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบของการกระจายเงินได้ของผู้เสียภาษี ว่ามีการกระจายตัวเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำของการได้รับประโยชน์จากการลดหย่อน

คำตอบของคณะผู้วิจัย

เป็นคำแนะนำที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก แต่ด้วยเวลาที่กระชั้นชิดจะขอรับคำแนะนำไว้เพื่อปรับปรุงการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

2.4 ประเด็น ควรนำมีการวิเคราะห์ในส่วนของภาษีที่สูญเสีย (Tax Lost) ในการใช้สิทธิการลดหย่อน

คำตอบของคณะผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยจะรับไปดำเนินการเพิ่มเติมในส่วนนี้

3. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้พากษ์ (ดร.มณีขวัญ จันทรส)

3.1 ประเด็น รายละเอียดในบทบทวนวรรณกรรมในส่วนของการเสนอแนวทางการจำกัดสิทธิทั้ง 6 แนวทางของ Toder ควรมีการเพิ่มรายละเอียดเข้าไปแต่ในละวิธีเพราะมีเขียนไว้เพียงหัวข้อและบทกรณีศึกษาต่างประเทศ ควรมีการเขียนข้อมูลเชื่อมโยงว่ารูปแบบที่ Toder กล่าวถึงมีการใช้ในประเทศไหนอย่างไรบ้างเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง

คำตอบของคณะผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยจะรับไปดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม

3.2 ประเด็น ควรเพิ่มเติมการวิเคราะห์ในส่วนของการแบ่งกลุ่มประเทศตามวิธีที่ให้การลดหย่อนตาม GDP ของประเทศ เพื่อดูความสัมพันธ์ของระบบการลดหย่อนที่ประเทศต่าง ๆ ใช้ เทียบกับรายได้ของประเทศ

คำตอบของคณะผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยขอรับไปพิจารณาหากสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ทันจะดำเนินการตามคำแนะนำ หากไม่ทันอาจจะเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไป

4. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสัมมนาโครงการวิจัยฯ

ผู้แทนจากกรมสรรพากรให้ข้อเสนอแนะว่า การจำกัดสิทธิอาจส่งผลต่อการดำเนินนโยบายของรัฐ ซึ่งอาจจะทำให้ขาดเครื่องมือในการดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิภาพ

คำตอบของคณะผู้วิจัย

คณะผู้วิจัยจะนำข้อคิดเห็นดังกล่าวไปเพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะ

5. ข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัยจากประเด็นต่างๆ ในการสัมมนา (จากความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ต่างๆ ตลอดจนผู้เข้าร่วมการสัมมนาโครงการวิจัยฯ คณะผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะอย่างไร และเห็นควรดำเนินการปรับปรุงตามข้อสังเกตในผลงานวิจัยอย่างไร)

- ไม่มี -